

**HABİB BEKTAŞ'IN ESERLERİNDE DEĞERLERİN SOSYOLOJİK
OLARAK İNCELENMESİ**

Resul ALTAŞ

Yüksek Lisans Tezi

Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı

Doç. Dr. Ahmet KARABULUT

II. Danışman Doç. Dr. Abduselami SARIGÜL

AĞRI-2025

(Her Hakkı Saklıdır)

T.C.
AĞRI İBRAHİM ÇEÇEN ÜNİVERSİTESİ
LİSANÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
TÜRKÇE EĞİTİMİ ANABİLİM DALI

RESUL ALTAŞ

**HABİB BEKTAŞ'IN ESERLERİNDE DEĞERLERİN SOSYOLOJİK
OLARAK İNCELENMESİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

TEZ YÖNETİCİSİ
Doç. Dr. Ahmet KARABULUT
II.DANIŞMAN
Doç. Dr. Abduselami SARIGÜL
Jüri: Prof. Dr. Sedat MADEN
Prof. Dr. Yasin KILIÇ
Doç. Dr. Ahmet KARABULUT

AĞRI/2025

TEZ ETİK VE BİLDİRİM SAYFASI

LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Lisansüstü Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliğine göre hazırlamış olduğum “HABİB BEKTAŞ’IN ESERLERİNDE DEĞERLERİN SOSYOLOJİK OLARAK İNCELENMESİ” adlı tezin tamamen kendi çalışmam olduğunu ve her alıntıya kaynak gösterdiğimi taahhüt eder, tezimin kâğıt ve elektronik kopyalarının Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü arşivlerinde aşağıda belirttiğim koşullarda saklanmasına izin verdiğimi onaylarım.

Lisansüstü Eğitim-Öğretim yönetmeliğinin ilgili maddeleri uyarınca gereğinin yapılmasını arz ederim.

☒ Tezimin tamamı her yerden erişime açılabilir.

☐ Tezim sadece Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi yerleşkelerinden erişime açılabilir.

☐ Tezimin ..... yıl süreyle erişime açılmasını istemiyorum. Bu sürenin sonunda uzatma için başvuruda bulunmadığım takdirde, tezimin tamamı her yerden erişime açılabilir.

...../...../20....

Resul ALTAŞ

	LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ TEZ KABUL VE ONAY TUTANAĞI	Doküman No	FR-211
		İlk Yayın Tarihi	26.02.2024
		Revizyon Tarihi	
		Revizyon No	00
		Sayfa No	1/1

**HABİB BEKTAŞ'IN ESERLERİNDE DEĞERLERİN SOSYOLOJİK OLARAK
İNCELENMESİ**

Doç. Dr. Ahmet KARABULUT ve II. Danışman Doç. Dr. Abduselami SARIGÜL danışmanlığında, Resul ALTAŞ tarafından hazırlanan bu çalışma, 11/08/2025 tarihinde aşağıda isimleri belirtilen jüri tarafından değerlendirilmiş olup Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Anabilim Dalı Türkçe Eğitimi Bilim Dalında yüksek lisans tezi olarak **oybirliği** ile kabul edilmiştir.

Başkan: Prof. Dr. Sedat MADEN

İmza :

Üye : Prof. Dr. Yasin KILIÇ

İmza :

Üye : Doç. Dr. Ahmet KARABULUT

İmza :

Üye :

İmza :

Üye :

İmza :

Yukarıdaki sonuç;

Enstitü Yönetim Kurulu .../.../... tarih ve .... / ..... numaralı kararı ile
onaylanmıştır.

Prof. Dr. Mehmet TEYFUR

Enstitü Müdürü

Not: Bu tezde kullanılan özgün ve başka kaynaklardan yapılan bildiriş, çizelge, şekil ve fotoğrafların kaynak olarak kullanımı, 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunundaki hükümlere tabidir.

HAZIRLAYAN	KONTROL EDEN	ONAYLAYAN

 AGRI İBRAHİM ÇEÇEN UNİVERSİTESİ 2007	LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ TEZ BENZERLİK RAPORU	Doküman No	FR-213
		İlk Yayın Tarihi	26.02.2024
		Revizyon Tarihi	
		Revizyon No	00
		Sayfa No	4 / 318

Benzerlik Oranlarına Dair Beyannamedir		
Öğrenci Adı Soyadı	Resul ALTAŞ	
Numarası	220601273	
Ana Bilim Dalı	Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi	
Bilim Dalı	Türkçe Eğitimi	
Programı	Türkçe Eğitimi	
Danışman Unvanı Adı Soyadı	Doç. Dr. Ahmet KARABULUT	
Tez Başlığı	Habib Bektaş'ın Eserlerinde Değerlerin Sosyolojik Olarak İncelenmesi	
Bölümler	Turnitin Sonucu	En Yüksek Değer
Giriş	%2	% 25
Kuramsal Temeller/Kavramsal Çerçeve	%8	% 30
Materyal ve Yöntem	%6	% 30
Araştırma Bulguları	%7	% 20
Sonuç/Tartışma/Öneri	%2	% 20
TEZ (GENEL)	%9	% 25

10/07/2025

Yukarıda bilgileri yazılı tez çalışmasının benzerlik oranları Turnitin raporundan alındığı haliyle yazılmış olup tüm bilgilerin doğru olduğunu, aksi halde doğacak hukuki sorumlulukları kabul ve beyan ederiz.

Resul ALTAŞ

Doç. Dr. Ahmet KARABULUT

ÖZET

YÜKSEK LİSANS TEZİ HABİB BEKTAŞ'IN ESERLERİNDE DEĞERLERİN SOSYOLOJİK OLARAK İNCELENMESİ

Resul ALTAŞ

Tez Danışmanı: Doç. Dr. Ahmet KARABULUT

II. Danışman Doç. Dr. Abduselami SARIGÜL

2025, 318 sayfa

Jüri: Prof. Dr. Sedat MADEN

Prof. Dr. Yasin KILIÇ

Doç. Dr. Ahmet KARABULUT

Çalışmada Habib Bektaş'a ait öykü kitaplarında yer alan sosyal değerlerin tespit edilmesi amaçlanmaktadır. Bu bağlamda değer listeleri incelenmiş olup şimdiye kadar Türk kültür ve aile yapısını, gelenek ve göreneklerini, sosyal hayatını yansıtan bir değer listesi oluşturulmadığı görülmüştür. Bundan dolayı yeni bir sosyal değerler listesi oluşturma gereği duyulmuş ve uzman görüşleri alınarak bir sosyal değer sınıflandırması oluşturulmuş, edilen verilerden hareketle kırk adet sosyal değer tespit edilmiştir.

Habib Bektaş'ın öykülerindeki sosyal değerlerin incelenmesinin amaçlandığı çalışma, nitel araştırma yöntemi esas alınarak gerçekleştirilmiş ve araştırma deseni olarak doküman incelemesi tercih edilmiştir. Doküman incelemesi yöntemiyle yazarın öykü türündeki eserleri incelenmiş ve sosyal değerlerin sıklıkları tespit edilmiştir. Elde edilen bulgular neticesinde yazarın kitaplarında en çok yer verilen değerler sırasıyla 'samimiyet, din ve aile' değerleri olmuştur. En az yer verilen değerler ise sırasıyla 'ahlak, diğerkamalık ve özgürlük' değerleri olmuştur. 'Namuslu olma' değerine hiçbir kitapta yer verilmemiştir.

Çalışmadan elde edilen veriler sonucunda yazarın bütün kitaplarında sosyal değerlere yer verildiği tespit edilmiştir. Özellikle çocuklara yönelik yazmış olduğu hikayeler sosyal değerlerin aktarımı ve değerler eğitimi açısından önem arz etmektedir.

2025, 318 sayfa

Anahtar sözcükler: Değer, değerler eğitimi, Habib Bektaş, öykü, sosyal değerler.

ABSTRACT

MASTER'S THESIS

A SOCIOLOGICAL ANALYSIS OF VALUES IN THE WORKS OF HABIB BEKTAŞ

Resul ALTAŞ

Thesis Advisor: Assoc. Prof. Dr. Ahmet KARABULUT

Second Advisor: Assoc. Prof. Dr. Abdulselami SARIGÜL

2025, 318 pages

Jury: Prof. Dr. Sedat MADEN

Prof. Dr. Yasin KILIÇ

Assoc. Prof. Dr. Ahmet KARABULUT

The aim of this study is to identify the social values present in Habib Bektaş's short story collections. In this context, value lists have been examined, and it has been observed that no value list reflecting Turkish culture and family structure, traditions and customs, and social life has been created so far. Therefore, it was deemed necessary to create a new list of social values, and a social value classification was created by taking expert opinions, and forty social values were identified based on the data obtained.

The study, which aims to examine the social values in Habib Bektaş's stories, was conducted using qualitative research methods, and document analysis was chosen as the research design. The author's stories were examined using the document analysis method, and the frequencies of social values were identified. As a result of the findings, the values most frequently mentioned in the author's books were, in order, “sincerity, religion, and family.” The least frequently mentioned values were, in order, “morality, altruism, and freedom.” The value of “honesty” was not mentioned in any of the books.

The data obtained from the study revealed that social values are present in all of the author's books. The stories he has written for children are particularly important in terms of the transmission of social values and values education.

2025, 318 pages

Keywords: Values, values education, Habib Bektaş, stories, social values.

ÖN SÖZ

Değerlerin yok olmaya yüz tuttuğu günümüzde değer aktarımı büyük önem arz etmektedir. Daha önce yapılan çalışmalarda ele alınan değerlerin evrensel değerler olduğu göz önünde bulundurularak bu çalışmada Türk kültürünü, gelenek ve göreneklerini, sosyal hayatını yansıtan sosyal değerler tespit edilmiş ve değerler sosyolojik olarak incelenmiştir. Bu çalışmada Habib BEKTAŞ adlı yazarın öykülerindeki sosyal değer sıklığı araştırılmıştır. Elde edilen veriler neticesinde yazarın özellikle çocuklara yönelik yazmış olduğu öykülerinde sosyal değerlere sıkça yer verildiği tespit edilmiştir. Bu çalışma sayesinde yazarın çocuklara yönelik öyküleri çeşitli alanlarda kullanılabilecektir. Ayrıca yazarın öyküleri söz varlığı açısından da oldukça zengindir. Bu da sosyal değer aktarımı açısından önem arz etmektedir. Tespit edilen sosyal değerlerin bundan sonraki çalışmalara ışık tutacağı öngörülmektedir.

Çalışmada sosyal değerlerin tespitinde yaptığım çalışmaya katılarak bana destek veren başta Prof. Dr. Ertan ÖZENSEL olmak üzere, Prof. Dr. Mehrali CALP, Doç. Dr. Selçuk AYDIN, Doç. Dr. Sait YILDIRIM hocalarıma ve kıymetli öğretmen arkadaşlarıma teşekkür ederim. Bu çalışmanın her aşamasında desteğini esirgemeyen, bilgi ve tecrübeleriyle bana yol gösteren, tez yazma sürecinde desteğiyle beni rahatlatan kıymetli hocam ve tez danışmanım Doç. Dr. Ahmet KARABULUT'a, sorduğum sorulara bunalmadan, sıkılmadan cevap veren, desteğini benden esirgemeyen, akademik anlamda bana çok şey katan kıymetli hocam ikinci danışmanım Doç. Dr. Abduselami SARIGÜL'e teşekkürlerimi sunarım. Eğitim hayatım boyunca üzerimde emeği olan hocalarıma, beni destekleyen annem, babam ve kardeşlerime, bu süreçte yükümü hafifleten, her zaman yanımda olup beni destekleyen kıymetli eşim ve oğlum Ali Kağan'a, ayrıca bu süreçte her ne kadar dünyaya gelmemiş olsa bile varlığı ile beni dünyanın en mutlu insanı yapan ailemize yakında katılacak olan Ahlas Göktuğ'uma teşekkür ederim.

Ağrı-2025

Resul ALTAŞ

İÇİNDEKİLER

ÖZET.....	v
ABSTRACT	vi
ÖN SÖZ	vii
TABLolar DİZİNİ	xi
KISALTMALAR DİZİNİ	xii
BİRİNCİ BÖLÜM.....	1
1.GİRİŞ.....	1
1.1.Problem Durumu	1
1.2. Problem Cümlesi	5
1.3. Alt Problemler	5
1.4. Araştırmanın Amacı ve Önemi.....	6
1.5. Varsayımlar	6
1.6. Sınırlılıklar.....	7
1.7. Tanımlar	7
İKİNCİ BÖLÜM	9
2.KAVRAMSAL ÇERÇEVE	9
2.1. Değer Kavramı	9
2.2. Değerlerin Önemi	9
2.3. Felsefede Değer Kavramı	10
2.4. Psikolojide Değer Kavramı	11
2.5. Sosyolojide Değer Kavramı	12
2.6. Eğitimde Değer Kavramı.....	13
2.7. Toplum ve Değer	14
2.8. Değerler Eğitimi	15
2.9. Türkçe Öğretiminde Değer Kavramı.....	15
2.10. Değerlerin Sınıflandırılması	17
2.10.1. Spranger'ın değer sınıflandırması	17
2.10.2. Rokeach'ın değer sınıflandırması	18
2.10.3. Schwartz'ın değer sınıflandırması	19
2.10.4. Nelson'un değer sınıflandırması	22

2.10.5. Türk değerleri ve sınıflandırmaları.....	23
2.11. Habib Bektaş'ın Hayatı ve Eserleri	26
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM	28
3. YÖNTEM.....	28
3.1. Araştırmanın Deseni	28
3.2. Çalışmanın Materyali	29
3.3. Verilerin Toplanması.....	30
3.3.1. Sosyal değerlerin sınıflandırılması.....	31
3.4. Verilerin Analizi.....	33
3.5. Geçerlik ve Güvenirlik	34
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM	35
4. BULGULAR.....	35
4.1. Adım Adım Cumhuriyet: 29 Ekim Adlı Eserine İlişkin Bulgular.....	35
4.2. Bak Sen Şu İşe: İşler Güçler Beni Bekler Adlı Eserine İlişkin Bulgular	45
4.3. Ben Öykülere İnanırım Adlı Eserine İlişkin Bulgular.....	54
4.4. Dedemin Cenneti Adlı Eserine İlişkin Bulgular.....	63
4.5. Demir Adamlar Adlı Eserine İlişkin Bulgular.....	81
4.6. Deyim Deyim Ne Deyim Adlı Eserine İlişkin Bulgular	88
4.7. Dünya Hayal Kurma Günü Adlı Eserine İlişkin Bulgular.....	98
4.8. Egemenlik Ulusundur: 23 Nisan Adlı Eserine İlişkin Bulgular	111
4.9. Hollanda Kralı Bo Adlı Eserine İlişkin Bulgular	120
4.10. İşte Senin Hikayen Adlı Eserine İlişkin Bulgular	125
4.11. Kaybolmasınlar Diye Adlı Eserine İlişkin Bulgular	138
4.12. Oyun Delisi Adlı Eserine İlişkin Bulgular	159
4.13. Öykü Unutmamaktır Adlı Eserine İlişkin Bulgular.....	165
4.14. Öykülerle Atasözleri Söz Kulağa Yazı Uzağa Adlı Eserine İlişkin Bulgular	190
4.15. Öykülerle Deyimler Uzun Lafın Kısası Adlı Eserine İlişkin Bulgular	210
4.16. Sevginin Gizli Tarifi Adlı Eserine İlişkin Bulgular	226
4.17. Şehzadenin Yolculuğu Adlı Eserine İlişkin Bulgular	233
4.18. Yeni Bir Başlangıç: 19 Mayıs Adlı Eserine İlişkin Bulgular.....	251
4.19. Zafere Yürüyüş: 30 Ağustos Adlı Eserine İlişkin Bulgular	260

BEŞİNCİ BÖLÜM	275
5. SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER	275
5.1. Sonuç ve Tartışma	275
5.2. Öneriler.....	280
KAYNAKÇA	281
EKLER.....	286
EK 1. Araştırmaya Konu Olan Kitaplar.....	286
ÖZ GEÇMİŞ.....	305

TABLÖLAR DİZİNİ

Tablo 1: Spranger 'in değer sınıflandırması	17
Tablo 2: Rokeach'ın değer sınıflandırması	18
Tablo 3: Schwartz'a ait olan değer sınıflandırması	19
Tablo 4: Geleneksel ve modern değerler sınıflandırması	21
Tablo 5: Nelson'un değer sınıflandırması	22
Tablo 6: Tezcan (1974) Türk değerleri sınıflandırması	23
Tablo 7: Türk tarih ve kültüründe önemsenen değerler listesi	24
Tablo 8: Millî değerler sınıflandırması	25
Tablo 9: Sosyal Değer Belirleme Formu Uzman Görüşleri Kapsam Geçerliği Sonuçları	31
Tablo 10: Sosyal değer sınıflandırmaları	33
Tablo 11: Adım Adım Cumhuriyet: 29 Ekim adlı eserine ilişkin bulgular	35
Tablo 12: Bak Sen Şu İşe: İşler Güçler Beni Bekler adlı eserine ilişkin bulgular	45
Tablo 13: Ben Öykülere İnanırım adlı eserine ilişkin bulgular	54
Tablo 14: Dedemin Cenneti adlı eserine ilişkin bulgular	63
Tablo 15: Demir Adamlar adlı eserine ilişkin bulgular	81
Tablo 16: Deyim Deyim Ne Deyim adlı eserine ilişkin bulgular	88
Tablo 17: Dünya Hayal Kurma Günü adlı eserine ilişkin bulgular	98
Tablo 18: Egemenlik Ulusundur: 23 Nisan adlı eserine ilişkin bulgular	111
Tablo 19: Hollanda Kralı Bo adlı eserine ilişkin bulgular	120
Tablo 20: İşte Senin Hikayen adlı eserine ilişkin bulgular	125
Tablo 21: Kaybolmasınlar Diye adlı eserine ilişkin bulgular	138
Tablo 22: Oyun Delisi adlı eserine ilişkin bulgular	159
Tablo 23: Öykü Unutmamaktır adlı eserine ilişkin bulgular	165
Tablo 24: Öykülerle Atasözleri Söz Kulağa Yazı Uzağa adlı eserine ilişkin bulgular	190
Tablo 25: Öykülerle Deyimler Uzun Lafın Kısası adlı eserine ilişkin bulgular	210
Tablo 26: Sevginin Gizli Tarifi adlı eserine ilişkin bulgular	226
Tablo 27: Şehzadenin Yolculuğu adlı eserine ilişkin bulgular	233
Tablo 28: Yeni Bir Başlangıç: 19 Mayıs adlı eserine ilişkin bulgular	251
Tablo 29: Zafere Yürüyüş: 30 Ağustos adlı eserine ilişkin bulgular	260
Tablo 30: Çalışmaya konu olan kitaplarda yer verilen sosyal değerler	273

KISALTMALAR DİZİNİ

MEB	Millî Eğitim Bakanlığı
s.	Sayfa
f	Frekans (Sıklık)
vb.	Ve benzeri
vd.	Ve diğerleri
yay.	Yayınları
T.C.	Türkiye Cumhuriyeti
TDK	Türk Dil Kurumu
MEB	Millî Eğitim Bakanlığı

BİRİNCİ BÖLÜM

1. GİRİŞ

1.1. Problem Durumu

Toplumun kültür taşıyıcı olan dil, sosyolojik değerleri de metinler üzerinden sonraki nesillere aktarıp onları da değer yüklü birer toplumsal özne haline getirerek toplumun kendi değerleriyle varlığını devam ettirmesini amaçlar. Bunun için de eğitim önemli görülmüş doğrudan eğitimin yanında dolaylı eğitimle çocuklara değerleri yüklemeye çalışılmıştır. Bu minvalde çocuk edebiyatı değerlerin aktarılması noktasında bir vesile görülmüştür (Aydın ve Öksüz, 2021).

Çocuk edebiyatı alanında birçok yazar ve bu yazarlara ait birçok eser bulunmaktadır. Özellikle kitap yığınlarının olduğu günümüzde yazılan her eserin okunmaya değer olup olmadığı tartışma konusudur. Ortaya çıkan ürünlerin belirli kriterlere sahip olması gerekmektedir. Bu özelliklerin biri de hiç şüphesiz değerler eğitimidir.

Değer kavramı hakkında birçok tanım yapılmıştır. Bir ulusun sosyal, kültürel, ekonomik ve bilimsel değerlerini barındıran maddi ve manevi unsurların tamamı (TDK, 2023); bireyin yaşantısındaki doğruları veya yanlışları belirleyip istenilen ve istenilmeyen yargılara ulaşması (Dilmaç, Deniz ve Deniz, 2009); sosyal bir birimin veya topluluğun kendi varlıklarını devam ettirebilmek için onların ortak duygu, düşünce, amaç ve çıkarını yansıtan, elemanlarının birçoğu tarafından doğru ve gerekli oldukları kabul edilen, toplumun geneline yayılmış, temel ahlaki ilke veya inançları (Erdoğan, 1976, Kızılcı ve Ejder, 1992) değer kavramına ilişkin alinyazındaki tanımlardan bazılarıdır. Çelikkaya (1996) ise yapmış olduğu tanımlamada değer kavramını, belli bir inanç veya ideoloji içerisinde bir topluluk tarafından kabul edilen, o topluluğun tüm bireyleri tarafından benimsenmiş, ideolojik olarak veyahut da ilahi kaynaklı olarak ortaya çıkan her türlü kural, davranış ve düşünüş tarzı olarak tanımlamıştır. Belirtilen açıklamalardan hareketle değer kavramı: bir milletin yaşantısına yön veren, insanların iyi yönde gelişmesi için doğduğu andan itibaren

içinde yaşadığı toplumda uyması gereken yazılı ve yazısız kuralları içeren bir sistemler bütünü olarak tanımlanabilir.

Değerler konusu sosyal bilim araştırmalarında hâlâ en temel araştırma konuları içerisinde kabul edilmektedir. Nitekim özellikle felsefe, teoloji, etnoloji, antropoloji, psikoloji, sosyal psikoloji ve sosyoloji bilim dalları değerler konusunu farklı yönlerden incelemektedir (Şahin, 2022). Değerler konusu belirtilen sosyal bilimler alanında çokça tartışılan konulardandır. Değerler konusu alanyazında yıllardır yer almasına rağmen hâlâ kavramsal olarak yeteri kadar açıklığa kavuşturulamamıştır (Anar, 1983; Dilmaç, 2002). Diğer bilim dallarında olduğu gibi sosyoloji biliminde de en çok üzerinde durulan ve tartışılan konulardan biri sosyal değerlerdir. Hatta, sosyoloji alanında tartışılan diğer konulara göre en çok tartışılan konunun değerler konusu olduğu da söylenebilir (Fichter, 2006).

Değerler konusu bilimsel çerçevede araştırıldığı kadar; gelişen ve çok hızlı bir şekilde değişen dünya için ve çağa ayak uydurmaya çalışan toplumumuzu ilgilendirdiği için de büyük önem arz etmektedir. Hızla gelişen ve değişen dünya içerisindeki yeni toplumsal düzenlemeler, sosyo-ekonomik gelişmeler ve bunların sonucunda ortaya çıkan düzenlemelerle yakından ilgilidir. Toplumun bu düzene uyum sağlaması değerler konusunun detaylı bir şekilde araştırılmasını ve incelenmesini gerektirmektedir (Kuşdil ve Kağıtçıbaşı, 2000). Değişen dünya ve zaman düşünüldüğünde değerlerin de değişime uğradığı görülmektedir. Toplumun değişen bu değerleri kavrayabilmesi ve bu değerlere yönelik aktarım yapılabilmesi önem arz etmektedir.

Ulusların ortaya çıkışında birçok unsur etki etmektedir. Bunların başında dil, coğrafya ve o ulusa ait kültür varlığı önemli kavramlardır. Bu kavramlar büyük birikimler sonucunda ortaya çıkmış ve ait olduğu ulusun özelliklerini içerisinde barındıran kavramlardır. Ulusu oluşturan bu kavramlar sadece o ulusa ait değerleri değil tüm dünya uluslarını ilgilendiren değerleri de oluşturabilmektedir. Her milletin kendine ait bir değer sistemi vardır. Bu değerler sistemi her ulusun kendi değerlerini, kültürlerini, inançlarını ve hayatı yorumlayışlarını gösterir (Özbay ve Tayşi, 2011). Teknolojinin de gelişimiyle birlikte toplumların birbirinden etkilendiği ve bu etkileşim ile beraber toplumlar arasında bir kültürel aktarım yaşandığı gerçektir. Türk

toplumunun da bu değişimlerden etkilendiği görölmektedir. Özellikle geleneksel ve modern değerler düşünöldüğünde kuşaklar arasında çatışma yaşandığı görölmektedir. Bu çatışmalar ortadan kaldırmak ve yeni nesli kendi değerlerimizle modern bir şekilde yetiştirmek için değer kavramı iyi analiz edilmelidir. Bu açıklamalardan da yola çıkarak değerlerin sosyolojik olarak da incelenmesi gerektiği anlaşılmaktadır. Anar (1983) sosyolojinin, değerleri bir yandan sosyolojinin inceleme alanında bulunan kavramları açıklamada kullandığını belirtirken bir yandan da değerlerin ortaya çıkışını, toplumda yer edinmelerini ve bu süreçte yaşanan durumları incelediğini belirtmiştir.

Sosyolojik değerlerin temelinde ise sosyal değerler yer almaktadır. Sosyal değerler bir topluma ait kavramlar hakkında bir kanıya ulaşma imkânı sağlar. Bu kavramlar, toplumun yaşamışlıklardan yola çıkarak o toplumun kendine ait iyi-kötü, güzel-çirkin, doğru-yanlış gibi davranış tanımlamalarına ulaşılmasını sağlar. Ortaya çıkan davranış tanımlamaları o toplumun sosyal değerlerini oluşturur. Bu değerler sayesinde toplumun fertleri içinde bulundukları toplumun genel kurallarına benimseyip ona göre yaşar ve kendilerini o topluma ait hissederler (Güven, 1999). Türk gençliği günümüzde Türk kültüründen ziyade diğer kültürlerden daha çok etkilenmektedir. Bu etkilenme maalesef kontrol dışına çıkma eğilimindedir. Özellikle sosyal ve kültürel değerlerdeki bu değişim kontrol altında tutulmalıdır. Toplumun fertlerinin o topluma ait olan genel yargılara yani sosyal değerlere uyumlu bir şekilde yaşamalarını sağlamak ve bu değişimi kontrol altında tutmak için alınan tedbirlere sosyal kontrol denir. Sosyal kontroldeki en önemli noktalardan biri toplum fertlerinin o topluma ait olmayan davranışlardan uzak durmasıdır. Toplumun kültürel yapısına uygun olmayan bu davranışlardan uzak durma derecesi davranışın toplum nezdindeki değerine göre değişiklik gösterebilir (Erdoğmuş, 1989). Yeni neslin değerleri kontrol altında tutulmak isteniyorsa sosyal ve kültürel değerler eksiksiz bir şekilde aktarılmalıdır. Doğru-yanlış, iyi-kötü gibi kavramlar her ne kadar evrensel kavramlar olsa da her toplumun kendi doğru ve yanlışları, iyi ve kötü diye nitelendirdikleri değerler vardır. Yapılan araştırmalarda üzerinde durulan önemli noktalardan biri de değerler konusunun toplum kuralları ve o topluma ait olan kültür ile olan ilişkisidir. Değerlerin bir toplumu oluşturan bireyler arasında genel kabul görmüş tutum ve davranışlar olduğu ve değerlerin kültür ile olan ilişkisi göz önünde bulundurulduğunda

değerlerin sosyo-kültürel bir tarafının olduğu da görülmektedir. (Yapıcı ve Zengin, 2003). Değer aktarımında en önemli hususlardan biri de kültürel yapıya bağlı kalmak ve toplumsal bütünlüğü sağlamaktır. Değerler sosyal kontrolün vazgeçilmez unsurlarıdır ve bundan dolayı toplumsal bütünlüğü sağlayan en önemli kavramlardan biridir. Değerler sayesinde o topluma ait hissedilir, hayatın nasıl yaşanılması gerektiği ve hayatının anlamı öğrenilir. Hayata dair hemen hemen her şey değerler sayesinde öğrenilir (Güven,1999). Sosyal kontrol mekanizmaları sayesinde onaylanan davranışları sergileyen toplum fertlerine toplum tarafından dönüt verilir. Sosyal kontrol mekanizmaları sayesinde verilen bu dönütlerle toplum nezdinde kabul edilen davranışlar bir kriter haline gelerek toplumun değerleri belirlenmiş olur (Sarı, 2005). Sosyal değerler kişinin yaşadığı toplum tarafından benimsenmiş tutum ve davranışları yansıttığı için sosyal değerleri kavramış bir kişi kendini yaşadığı topluma uyum sağlamakta problem yaşamayacaktır. Aynı zamanda kültürel aktarımlarla birlikte diğer toplumlardan etkilenen genç nesil kendini toplumuna daha fazla ait hissedecek ve aslını unutmayacaktır.

Değer kavramı toplumla alakalı bir kavram olduğu için sosyoloji bilimini de yakından ilgilendirir. Toplumun değişimi ve gelişimi, zamana bağlı olarak değerlerdeki değişim sosyolojinin inceleme alanındadır. Eğitimde toplumun istekleriyle öğrencilerin benlik algıları, beklentileri, kişilik hakları arasında bir bağ kurularak toplum fertlerinin kendine özgü bir bakış açısı üretmesi ve bu bakış açısının toplum nezdinde kabul görmesi önem arz etmektedir. Bu açıdan eğitim ve öğretimde toplum istekleri ve öğrenci isteklerini bir çatı altında toplayan, bir birlik sağlayan genel bir değerler sistemine ihtiyaç duyulmaktadır (Çepni ve diğerleri, 2003). Edebiyat ve Türkçe alanlarında ise özellikle değerlerin yok olmaya yüz tuttuğu günümüzde çağın ihtiyaçlarını karşılayabilen, modern zamana ayak uyduran ancak geleneklerine bağlı ve öz kimliğini kaybetmemiş, diline ve kültürüne sahip çıkan nesiller yetiştirmek açısından ortaya çıkan eserlerde değerlere yer verilmesi önem arz etmektedir (Elbir ve Bağcı,2013). Günümüz eğitim anlayışına bakılırsa millileşme hamlesi eğitimde de kendini göstermektedir. Bu kapsamda yenilenen öğretim programlarında maarif modelinin uygulanması eğitimde millileşmenin bir göstergesi olarak düşünülebilir. Nitekim daha önceki öğretim programlarında dünyadaki eğitim anlayışları örnek alınırken maarif modeli kapsamında isminden de anlaşılacağı üzere Türk maarif

sistemi örnek alınmıştır. Bu sayede kendi değerlerine bağlı bir neslin yetiştirilmesi amaçlanmaktadır. Her toplumun kendi ulusal kimliğini ifade etmek için kullandığı bazı inançlar, alışlagelmiş davranış kalıpları, gelenek ve görenekleri o toplumun değerlerini ortaya çıkarmaktadır. Bundan dolayı her toplumun kendi ulusal kimliğini ortaya çıkarabilmesi için bu unsurların doğru bir şekilde ortaya çıkarılması gerekmektedir. Toplumlara ait ulusal kimliklerini yansıtan değerler ortaya çıkarılırken toplumla iç içe geçmiş kültürel değerlerin yanında toplum içerisindeki farklı değerlere sahip bulunan hususlarda ortaya çıkmaktadır (Özkul, 2015).

Değer sınıflandırmalarında genel kabul görmüş sınıflandırmaların Türk toplum yapısını ve kültürünü tam anlamıyla yansıtamadığını belirtmek gerekir. Aynı millete mensup insanlar arasında bile değer farklılıkları görülebilirken farklı milletlere mensup insanları ve eserleri aynı değer sınıflandırmalarına göre incelemek yanlış olacaktır. Bir topluma ait olan insanları diğer toplumlardan ayıran kendine ait olan kültür ve inançlarıdır. Bir topluma ait olan fertler, kendi ulusal ve kültürel kimliklerini kaybedip geçmişten gelen birikimlerini gelecek nesillere aktaramıyorlarsa Kolay bir şekilde asimile olabilirler (Dikici, 2005). Her milletin hayata ve olaylara bakış açısı, gelenek ve görenekleri, yaşam biçimleri vb. farklı olduğu için her eseri o millete ait değerlerle ele almak gerekir. Bundan dolayı çalışmamızda ele alınan değerler Türk kültürü ve toplumsal yapısını içeren sosyal değerlerden oluşmuştur. Bu noktadan bakıldığında hem değer eğitimin önemi hem de değerlerin sosyolojik ilişkileri bakımından araştırmanın problem cümlesi Habib Bektaş'ın eserlerindeki sosyolojik değerlerin incelenmesidir. Bu problem çerçevesinde ele alınacak ana problem ve alt problemler şu şekilde sıralanmıştır.

1.2. Problem Cümlesi

Habib Bektaş'ın öykülerinde bulunan sosyal değerler nelerdir?

1.3. Alt Problemler

1. Habib Bektaş'ın öykülerinde bulunan sosyal değerler nelerdir?
2. Bu eserlerde yer alan sosyal değerler hangi sıklıkla işlenmiştir?

1.4. Araştırmanın Amacı ve Önemi

Sosyal bir varlık olan insan toplumdan ayrı düşünülemez. Toplum ise insanın sosyalleşmesi ve ihtiyaçlarını karşılaması için ortaya çıkmış bir yapıdır. Bu ihtiyaçların karşılanmasında insanın içinde yaşadığı toplumun da etkisi vardır. Toplum insanın ihtiyaçlarına ve isteklerine yön vermektedir. Bundan dolayı sosyolojik olarak inceleme yaparken kültürel açıdan toplumu ve değerler açısından ise birey kavramlarının da incelenmesi gerekmektedir (Şahin, 2022). Değerler eğitimi üzerine birçok çalışma yapılmış ancak sosyolojik olarak şu ana kadar bir araştırma yapılmamıştır. Değerlerin bir toplumun milli ve manevi kültürünü oluşturduğu düşünülürse değerlerin sosyolojik olarak incelenmesi gerektiği görülmektedir. Sosyal bilim araştırmacıları, değerlerin bir toplum içinde yaşayan insanların davranış şekillerini açıklamada önemli bir kavram olarak karşılandığını vurgulamaktadır (Kuşdil ve Kağıtçıbaşı, 2000). Bu kapsamda sosyal değerlerin tespit edilmesi ve bunlardan yola çıkarak Habib Bektaş'ın eserlerindeki değerlerin sosyolojik olarak ele alınması bu çalışmanın amacını oluşturmaktadır.

Çocuklara yönelik olarak yazılmış olan kitaplar birçok araştırmacı tarafından incelenmiş ve bilimsel olarak çalışmalara konu olmuştur. Tez konusu olarak seçilen Habib Bektaş adlı yazarın farklı metin türlerinde birçok eseri bulunmaktadır. Ayrıca yazarın Hamriyanım (1990) adlı kitabıyla Milliyet Roman Ödülünü, Gölge Korkusu (1997) romanıyla İnkılap Roman Ödülünü, Almanya'da Erlangen Kültür Ödülünü, Cennetin Arka Bahçesi (1999) adlı romanıyla Dil Derneği Ödülünü ve Ömer Asım Aksoy Ödülünü almış olması ve çocuklara yönelik kaleme aldığı eserlerinin olmasından dolayı yazarın çocuk kitapları incelemeye alınmıştır. Çalışmada yazarın öykülerindeki değerlerin sosyolojik olarak ele alınması hedeflenmiştir. Bu çalışma sayesinde çocuklara yönelik kitaplar yazan ve değerler eğitimine katkı sağladığı düşünülen bir yazarın tanıtılarak kaleme aldığı kitapların da sosyal değerler açısından incelenmesi ve böylece alanyazına katkı sunulması amaçlanmıştır. Bu sayede değerler alanında yapılan çalışmalara katkı sağlanacağı da düşünülmektedir.

1.5. Varsayımlar

1. Sosyal değerlerin çocuklara Habib Bektaş'ın çocuk edebiyatı ürünleri vasıtasıyla kazandırılabilceği,

2. Habib Bektaş’ın sosyal değerler kapsamında incelenen kitapları genel bir düşünceye varmak için yeterli olacağı varsayılmıştır.

1.6. Sınırlılıklar

Araştırma Habib Bektaş adlı yazarın öykü türünde yazdığı eserler ile sınırlandırılmıştır. Yapılan çalışmada ele alınan eserlerde değerlerin tamamı değil belirlenen sosyal değerler incelemeye alınmıştır.

1.7. Tanımlar

Eğitim:

Senemoğlu (2003), yaptığı tanımlamada eğitimin, “davranışları istendik yönde meydana getirme ve değiştirme süreci” olduğunu belirtmiştir.

Türk Dil Kurumunda yapılan tanımlamada ise “eğitim, genç neslin topluma ait birer fert olarak yetişmeleri için gerekli olan bilgilere ulaşmalarını sağlama ve onların benliklerinin oluşturulmasına yardımcı olma” olarak tanımlanmıştır. (TDK, 2023).

Kavcar (1982) yaptığı tanımlamada eğitimin “toplumdaki bütün fertlerin, içinde bulunduğu zamana ve toplumsal yaşama uygun davranış geliştirme ve değiştirme süreci” olduğunu belirtmiştir.

Akyüz (2011) ise yaptığı tanımlamada eğitimin, “insanın maddi ve manevi bütün özelliklerinin belli amaçlar doğrultusunda ve istenilen yönde geliştirilmesi ve insana istenilen yönde yeni özellikler kazandırılması için yapılan çalışmalar” olduğunu belirtmiştir.

Değer:

Türk Dil Kurumunda yapılan tanımlamada değer kavramı, “bir milletin bütün alanlarda yani bilimsel, sosyal, ekonomik veya kültürel olarak maddi ve manevi bütün değerlerini içeren bir kavram” olarak tanımlanmıştır (TDK, 2023).

Değer kavramı Dilmaç (1999)’ın yaptığı tanımlamada ise “insanların, diğer insanlara ait olan davranışları değerlendirirken kullandığı bir ölçüt” olarak belirtilmiştir.

Güngör (2010)'ün yaptığı tanımlamada değer hükmünden yola çıkılarak değer kavramının, “bir şeyin istenilen ve istenilmeyen olduğu yönünde belirtilen görüş” olduğu aktarılmıştır.

Yaman (2016)'ın yaptığı tanımlamada değer kavramı, “bireylerin belli durumlar neticesindeki bakış açıları” olarak değerlendirilmiştir.

Değerler Eğitimi:

Değerler, kişinin herhangi bir konuya ilişkin bakış açısını etkileme gücüne sahip olması nedeniyle, kişi değerleri kazanma, yeni değer benimseme ve değeri kişilik haline getirmek suretiyle davranışa dönüştürebilmelidir. Bireyin yaşamının başından sonuna kadar olan süreç boyunca süregelen değer öğrenimi süreci değerler eğitimi olarak ifade edilebilmektedir (Ulusoy ve Arslan, 2014).

Değerler eğitimi Yaman (2016) tarafından yapılan tanımlamada “toplum fertlerinin o topluma ait olan değerlerin bilincine varıp kabul etmesi ve kendi davranışlarını topluma ait olan değerlere yönelik olarak değiştirme süreci” olarak tanımlanmıştır.

Sosyal Değer:

Türk Dil Kurumunda yapılan tanımlamada sosyal değerler, “insanların bir toplum haline gelmesini sağlayan, onları bir araya getiren ve bu birliğin devamlılığını sağlayan yargılar” olarak tanımlanmıştır (TDK, 2023). İnsan bireysel bir varlık olmaktan ziyade sosyal bir varlıktır yani yaşamını sürdürebilmek için diğer insanlara ihtiyaç duyar bilmektedir. Değer kavramı bireyleri sadece kendi istek ve çıkarları doğrultusunda değiştiren ve geliştiren bir süreç değil aynı zamanda bireyin sosyalleşmesini, topluma uyum içerisinde yaşamasını ve içinde bulunduğu topluma ait hissetmesini sağlayan bir kavramdır. Bu boyutta ele aldığında değer kavramının sosyal yönünden bahsedilmektedir. Bu da sosyal değer kavramını ön plana çıkarmaktadır.

İKİNCİ BÖLÜM

2. KAVRAMSAL ÇERÇEVE

2.1. Değer Kavramı

Toplumları oluşturan ve bir arada tutan bazı kavramlar vardır. Bu kavramların en önemlilerinden biri ise değer kavramıdır. Bilgin tarafından yapılan çalışmada değer kavramının ilk kez Florian Wiltold Znaniecki tarafından 1918 yılında “valere” kelime kökünden yola çıkarak oluşturulan ve kıymetli olmak veya güçlü olmak manalarına karşılık gelen bir kelime olduğundan bahsedilmiştir (Bilgin, 2007). Değerler bir milletin kültürünü, aile yapısını, gelenek ve göreneklerini, dil yapılarını, tarihini yansıtan en önemli kaynaklardır.

Değer kavramı özellikle teknolojinin gelişimiyle birlikte sosyal medya kullanımının artması, insanların sosyallikten uzak bir hayat yaşamaya başlamaları, bireyselliğin ön plana çıkması gibi sebeplerden dolayı değerlerin yok olmaya yüz tuttuğu günümüzde birçok bilim insanı tarafından araştırılmaya değer görülmüş önemli bir kavramdır. Yapılan bu araştırmalar ve incelemeler neticesinde değerlerle ilgili birçok tanımlama yapılmıştır. Bunlardan bazıları şunlardır: Akay (2019)’ın yaptığı çalışmada değer kavramı, manevi özellikleri ağır basan, bireylerin sonradan kazandığı ve bireylerin diğer bireylerle, aileleriyle ve toplum ile olan ilişkilerini düzenleyen ve bireyin yaşamına yön veren, yaşamını kolaylaştıran bir kavram olarak tanımlanmıştır. Gümüş (2017) ise değer kavramını insan eliyle oluşturulmuş bütün alanlarda ve bu alanlarla ilgili olarak insanlar tarafından arzu edilen, insanı diğer varlıklardan farklı kılan, bireylerin toplum içindeki davranışlarını ahlak sistemiyle bir araya getirerek oluşturulan bir inanç sistemi olarak tanımlanmıştır. Tanımlamalardan hareketle değerlerin insan hayatında bütün alanlarda var olan, insanın toplum içinde yaşamasını kolaylaştıran ve bireylerin topluma uyum sağlamasını destekleyen etkili bir unsur olduğu ifade edilebilir.

2.2. Değerlerin Önemi

Toplum yapısının sağlanmasında ve düzenin korunmasında değerlerin görevi büyük önem arz etmektedir. Toplumdaki bu düzen her zaman yazılı kurallarla

sağlanamayabilir. Toplum hayatına yön veren ve içinde yaşanan toplum tarafından genel kabul görmüş bazı yazısız kurallar sayesinde insanların içerisinde yaşadığı topluma uyum sağlamasında, toplumda bir birliktelik ve düzen oluşturulmasını sağlamakta değer kavramı büyük önem taşımaktadır (Kırmızı, 2014). Değerler bir toplumu toplum yapan unsurların başında gelir. Bir insanı diğer insanlardan ayıran, onu özel kılan, bir aileye, gruba, zümreye veya millete ait olmasını sağlayan şey değerlerdir. Değerler sayesinde toplumdaki iyi-kötü, güzel-çirkin, ahlaklı-ahlaksız, doğru-yanlış vb. kavramlar anlam kazanmaktadır.

Değerler insanlar tarafından sonradan oluşturulan ve geliştirilen bir kurallar bütünü olarak diğer toplumlarda olduğu gibi Türk toplumunda da önemli bir kavram olarak ön plana çıkmaktadır (Kuru, 2016). Değerler sayesinde toplumsal kurallar öğrenilir; nerede ne yapılması gerektiği, nasıl davranılması gerektiği anlaşılır. Toplumdaki her bir insan eğitim almaktadır ancak bazı konular, kazanımlar vardır ki bunları bir ders olarak öğretmek yerine deneyimleyerek öğrenmek daha etkili olmaktadır. Paylaşmayı, yardımseverliği, misafirperverliği bir kişi kendi toplumunun değerlerinden öğrenir. Her toplum kendi değerlerini oluşturmuş ve nesilden nesle aktarmıştır ancak zamanın hızlandığı, yeniliklere yetişilemeyen bu günlerde kültürel aktarım hızına da yetişilememektedir. Toplumlar birbirinden etkilenmekte ve böylece değer aktarımları yaşanmaktadır. Bu değer aktarımları bazı konularda olumlu olsa da bazı konularda ise olumsuz olarak yansıyabilmektedir. Diğer kültürlerden etkilenerek birçok geleneksel değer yok olmaya yüz tutmuştur. Bir toplumun aslını koruması, milli ve manevi değerlerine bağlı nesiller yetiştirmesi değer aktarımının başarılı bir şekilde yapılmasıyla mümkün olacaktır.

Değer kavramı birçok alanda incelenmiş ve her alan kendine ait bir tanımlama yaparak değerleri kendi bünyesinde ele almıştır. Değer kavramı özellikle felsefe, sosyoloji ve psikoloji alanlarında daha fazla incelenmiştir.

2.3. Felsefede Değer Kavramı

Tokdemir tarafından yapılan çalışmada felsefe biliminin temelinde yatan üç ana problemten varlık problemiyle ontoloji biliminin, bilgi problemi ile epistemoloji biliminin ve ahlak problemiyle aksiyoloji biliminin ilgilendiği belirtilmiştir. Aksiyoloji ahlakla ilgili olarak insan yaşamında iyi-kötü, olumlu-olumsuz, faydalı-

faydasız gibi kavramlar tartışılarak bu tartışmalar neticesinde değerlere ait olan kavramlara ulaşılarak insanların toplumsal yaşamdaki davranışlarına anlam verilmeye çalışıldığı belirtilmiştir (Tokdemir, 2007).

Felsefe biliminde değer kavramına tek bir tanımlamayla anlatmak imkansızdır. Çünkü, değerlerin nasıl oluştuğu sorusundan yola çıkarak değerlerin kaynağı öznel ve nesnel anlayışa göre iki şekilde gösterilebilir. Nesnelci anlayış değerlerin bireylerden bağımsız olarak oluştuğunu, öznelci anlayış ise değerlerin bireyler veya toplum sayesinde var olduğu anlayışını savunmaktadır (Gündoğan, 2007). Felsefe açısından değerler iki farklı şekilde ele alınmıştır. Bireyden bağımsız olarak var olabileceği gibi diğer bir görüşte ise değerlerin bireyler tarafından oluşturulduğu savunulmuştur. İlk anlayışa göre değerlerin evrensel bir kavram olduğu ve bireylerden bağımsız olarak ortaya çıktığı savunulurken ikinci anlayışta değerlerin bireyler tarafından oluşturulduğu ve her bireyinde bir topluma ait olduğu düşünülürse toplum yapısıyla ilgili olduğu, her toplumun kendi değer algısını oluşturduğu ve bireyin yaşadığı toplumun değerlerine uyum sağlaması gerektiği anlaşılmaktadır.

2.4. Psikolojide Değer Kavramı

Psikoloji bilimi değer kavramını inceleme konusunda Felsefe biliminden ayrılmaktadır. Psikoloji biliminde değer kavramının önemi, değer kavramının kaynağı değil insanların davranışlarında nasıl bir etkiye sahip olduğu ve insanlara nasıl yol gösterdiği (Güngör, 1998). Psikolojide değer kavramı toplumdan ziyade insanın bireysel olarak davranışlarında etkin bir rol üstlendiğini ve bireye yön verdiğini belirtir. Psikoloji insan davranışlarını inceleyen bilim dalıdır. Değerler de insan davranışlarında etkili olduğu için değerler konusunun psikoloji alanında da incelenmesi önem arz etmektedir.

Değer kavramı bireyin davranışlarını içerdiğinden Psikoloji bilimi açısından incelendiğinde bu alanın içinde de kendine yer bulmaktadır. Toplum tarafından genel kabul görmüş ve istenilen davranışları gösteren fertler o toplum tarafından benimsenir ancak bu davranışları göstermeyen fertler toplum tarafından dışlanabilir (Dağ, 2024).

2.5. Sosyolojide Değer Kavramı

Değer kavramı Sosyoloji bilimi açısından incelendiğinde bireye veya içinde yaşadığı gruba fayda sağlayan, arzu edilen veyahut birey veya sosyal bir zümre tarafından kabul veya takdir edilen şey şeklinde tanımlanabilir. Theodorson ise bu kavramı Çağdaş Sosyoloji Sözlüğünde şu şekilde tanımlamaktadır: “Kişinin kendine has davranışlarını ve amaçlarını yargılamada temel kriterleri belirleyen ve insanın içinde yaşadığı toplum tarafından genel kabul görmüş, manevi bağlarla oluşturulmuş davranış prensipleri denilebilir.” (Akt. Aydın, 2003). Sosyolojide değerlerin varlığı ve oluşumu hakkında ana unsur toplum olarak görülmüş ve toplumda genel kabul görmüş ilkeler, değerler olarak adlandırılmıştır. Değerlerin toplumda bir bağ oluşturduğu, birlik ve beraberlik duygusunu geliştirdiği vurgulanmıştır.

Özensel (2003)’e göre toplumların yapıları incelenirken o toplumsal yapıyı oluşturan etkenlerin iyi bilinmesi gerekir. Toplumsal yapıyı oluşturan bu etkenlere toplumu oluşturan bireyler tarafından değerler vasıtasıyla anlam yüklenmektedir. Toplumsal yapıları oluşturan unsurlar her ne kadar kurum, süreç ve roller olsa da toplum yapısı analiz edilirken buna en büyük katkıyı sağlayacak olan şey değerlerin belirlenmesi olacaktır. Değerler sayesinde toplumların yapı ve işlevlerine yönelik geleceğe dair planlamalar yapılabilmektedir. Bu da değerlerin Sosyoloji bilimi açısından önemini göstermektedir. Değer kavramı her toplumda farklı özelliklere sahip olabilmektedir. Toplumsal yapılar incelendiğinde her toplumun kendi değer yargılarını oluşturduğu görülmektedir. Değer yargılarının oluşumunda ise toplumların içinde bulundukları kültürel yapıları, ekonomik durumları, geçim kaynakları, sosyal yaşantıları gibi durumlar etkili olmaktadır. Bu da değerlerin sosyolojiden uzak tutulamayacağını göstermektedir.

Değerler başlangıçta bireye özgü olarak algılanıp toplumsallıktan ayrı tutulsa da zaman içerisinde sosyolojinin inceleme sahasına girmiştir. Zira değerleri birey değil toplum belirler. Birey bunları kontrol edemez. Yapabildiği ölçüde belirlenen değerlere uyum sağlar. Toplum ise uyumun derecesi ölçüsünde bireye dönütlerde bulunur (Dağ, 2024). İnsan sosyal bir varlıktır, felsefesinden de yola çıkarak değerler sosyoloji alanında kendine yer bulmaktadır. İnsan ne kadar bireyselleşmeye çalışsa da hayatını belli bir noktada sosyal olarak yaşamaya mecburdur yani toplumla iç içe bir yaşam

alanı vardır. Değerler ise toplumu ilgilendiren ve insanların yaşamını etkileyen bir kavram olduğu için sosyoloji alanında kendine yer bulmaktadır.

2.6. Eğitimde Değer Kavramı

Akbaş (2004)'a göre eğitim, bireyi hedeflenen amaçlar etrafında yetiştirme sürecidir. Birey bu yetiştirme sürecinde kazandığı bilgiler sayesinde karakterini geliştirir. Aldığı eğitim sayesinde karakteri gelişen birey ise içinde bulunduğu toplumda istendik davranışlar sergileyerek topluma katkı sağlar. Yani eğitim bireyler üzerinde, bireyler ise toplumsal düzenle ilgili yararlı gelişmeler sağlar. Yukarıda yapılan eğitim tanımlamasında belirlenen ya da diğer ifadeyle hedeflenen amaçlar kavramı önem arz etmektedir. Her toplumun genç nesil üzerinde belli amaçları bulunmaktadır ve bu amaçlara ulaşmak için kullanılacak en önemli araçlardan biri de değerlerdir. Değerler sayesinde daha sağlam bir toplumsal yapı oluşturulacaktır.

Toplumların analizi yapılırken değer kavramının iyi bilinmesi gerekmektedir. Değer kavramını iyi anlayabilmek için ise değerlerin özelliklerinin iyi bilinmesi gerekmektedir. Yapılan çalışmalarda değer kavramı ile ilgili şu özelliklerden bahsedilmektedir:

1. Değerlerin ilk özelliği inançlardan oluşmasıdır ancak bu inançlar tamamen nesnel olarak değil bu duygularla iç içe bir şekildedir.
2. Değerler toplumu oluşturan bireylerin hedefleriyle ve davranış biçimleriyle ilişkilidirler.
3. Değerler kişiden kişiye veya durumdan duruma değişmez. Bireylerin bütün insanlarla ilişkilerinin tamamında geçerlidir.
4. Değerler bir toplumdaki insanların toplum içerisinde belli durumlardaki davranışlarının ve olayların seçilmesinde temel kriterler olarak işlev görürler.
5. Değerler, kendi içerisinde önem derecelerine göre sıralanabilirler. Önem derecelerine göre yapılan bu sıralama sayesinde değerlerin önceliklerini belirleyen bir sistem oluşturulur. Toplumu oluşturan bireyler ve o topluma ait olan kültürel bu değer öncelikleri sistemleriyle betimlenebilir.
6. Değerler, sürekli akış içerisinde olan ve sürekli kendini yenileyen bir yapıya sahiptir. Zamana bağlı olarak toplumlarda meydana gelen

değişimler değer önceliklerinde de bazı değişimlere yol açabilir (Akt. Kağıtçıbaşı ve Kuşdil, 2000).

Değerlerin özelliklerinden yola çıkarak bir milletin geleceğine yön veren nesiller yetiştirilmesinde değer eğitiminin çok önemli olduğu görülmektedir. Ayrıca geleneklerine bağlı aynı zamanda çağın ihtiyaçlarına cevap verebilen, değişimi takip edebilen nesiller yetiştirmek amaçlanır.

Toplum yapısının sürdürülebilir olması o toplumun fertlerinin toplum tarafından benimsenmiş olan değerlere sahip çıkan bireyler olmasına bağlıdır. Eğitim sistemi bireylerin topluma ait olan değerlere sahip çıkma konusunda istendik davranışlar kazandırılması amacıyla hareket eder. Eğitim sistemi bireylerin sadece akademik başarılarını artırmak amacıyla değil toplum tarafından belirlenen değerlerin de bireyler tarafından benimsenmesini amaçlayarak hareket etmelidir. Eğitim sistemi çağın ihtiyaçlarına ayak uyduran ve yeni nesle cevap verebilen bir sistem olmalıdır (MEB, 2019).

2.7. Toplum ve Değer

Değerler, bireylerin ve toplumların birbirlerini kontrol etmesini sağlayan unsurların başında gelmektedir. Bu kontrol sayesinde bireyler toplum içerisindeki rollerini belirleyebilir ve ait olduğu toplumun değerlerine uygun hareket ederek diğer insanlarla daha etkili bir iletişimde bulunabilirler. Ayrıca değerler sayesinde bireylerin toplumdaki sosyal konumları da belirlenebilir (Yazıcı, 2006).

Değerler sabit ve değişmez değillerdir. Değerler toplumsal yapıyla beraber değişime uğrar ve böylelikle değer dönüşümlerini meydana getirir. Bu anlamda değerler; toplumsal yapıyı ve zihniyet değişimlerini yansıtır (Sarigül, 2022). Milli Eğitim Bakanlığının öğretim programında da değindiği “yeni neslin değerleri” cümlesi dikkat çekicidir. Bu cümle aslında değerlerin sabit kalmadığını akıp giden zamanla birlikte değerlerin de değişime uğradığını ve insanlar arasındaki kuşaklarda da değer kavramının farklılaşabileceğini gösterir. Değerlerin değişimi sadece toplumdan topluma değil; aynı toplum içindeki farklı gruplarda da değişiklik gösterebilir. Yine “zaman da” toplumların değerlerinin değişikliği açısından önemli bir göstergedir. Zaman değiştikçe toplumlar bazı değerleri bırakıp yeni değerler edinmeye başlamışlardır. Bu bağlamda geleneksel zamana ait değerlerle modern zamana ait

değerler de birbirinden ayrılmakta hatta zaman zaman yoğun bir şekilde çatışabilmektedir (Sarigül, 2022).

Değer yargılarının zayıflaması hatta günümüzde yavaş yavaş yok olmaya yüz tutması toplumların geleneksel ve ahlaki yapısını bozan toplumsal problemlerden birisidir. Bundan dolayı değerlerin yeni nesle aktarılması günümüzde daha büyük bir önem arz etmektedir. Gelişen ve değişen zamana bağlı olarak toplumlarda meydana gelen kültürel yozlaşma, milli benliklerin yok olması gibi sebeplerden dolayı toplumların değerlerin korunmasına yönelik tedbir almaları önem arz etmektedir.

2.8. Değerler Eğitimi

Eğitim sisteminin temel amaçlarının başında toplumun benimsediği değer yargılarını yeni yetişen nesillere de aktarmak gelmektedir (Altun, 2003). Değer aktarımında belli bir bütünlük oluşması amacıyla Millî Eğitim Bakanlığının hazırlamış olduğu Türkçe dersi öğretim programlarında geçen bazı genel amaçlar vardır. Bu amaçlardan bazıları şunlardır:

1. Yeni neslin, milli birlik ve beraberliğimizin sağlanmasındaki en önemli unsurlardan biri olarak dilimizi benimsemelerini sağlamak
2. Bireylerin içinde yaşadıkları topluma ve dünyaya ait olan kültür ve sanat eserleri ile milli ve evrensel değerleri tanımlarını sağlamak
3. Bireylerin ulusal ve evrensel sorunlara karşı kayıtsız kalmadan sorunlara çözüm üreten insan haklarına saygılı ve hoşgörülü birer insan olarak yetişmelerini sağlamak
4. Bireylerin içinde yaşadıkları topluma ait değerlere gereken önemi vermeleri ve bu değerlerle ilgili görüşlerini güçlendirmeleri amaçlanmaktadır (MEB, 2006).

2.9. Türkçe Öğretiminde Değer Kavramı

Günümüzde eğitimin temel amaçlarının başında hiç şüphesiz bireylerin içinde yaşadığı topluma ait olan değerlere sahip çıkan, bu değerlere karşı duyarlı bir şekilde davranan, kendisinin ve toplumun değerlerine önem veren nesiller yetiştirmektir. Bu eğitimin verilmesinde en önemli alanlardan biri de Türkçe dersleridir. Türkçe dersleri sayesinde öğrenciler birçok üst bilişsel kazanımı elde edilebilmekte; aynı zamanda

okuma, yazma, konuşma ve dinleme gibi temel beceriler geliştirilebilmektedir. Türkçe derslerinin incelenen farklı eserler vasıtasıyla öğrencilere içinde bulundukları topluma ait değerler aktarılabilir (Yaman, H., Taflan, S., & Çolak, S., 2009). Türkçe dersleri işleniş yönüyle incelendiğinde diğer derslere göre içerik olarak daha sosyal bir derstir. Türkçe dersinde ele alınan metinler sayesinde öğrencilerin Türkçe'nin birçok kullanım alanını tecrübe ederek dili daha güzel bir şekilde kullanmayı öğrenmeleri amaçlanmaktadır (Bulut, 2011).

Türkçe dersleri öğrencilerin sadece temel becerilerini geliştirmeyi değil aynı zamanda onların milli ve manevi değerleri tanımalarını ve topluma ait olan bu değerlere sahip çıkmalarını amaçlamaktadır (Şen, 2008). Diğer derslerle kıyaslandığında Türkçe dersi genellikle anlama ve anlatma becerilerine dayalı olarak işlenen bir ders olduğundan dolayı değer aktarımındaki önemi belirgin bir şekilde ortaya çıkmaktadır (Tulumcu, F. İ., & Tulumcu, F. M., 2015). Aynı zamanda topluma ait olan değerlerin nesiller boyu aktarılmasında edebi eserler vasıtasıyla Türkçe dersleri değer aktarımında büyük önem arz etmektedir (Yaman, H., Taflan, S., & Çolak, S., 2009).

Türkçe derslerinde ele alınan edebi eserler içinde yaşanan toplumun millî ve manevi değerlerini yansıttığı için değerlerin yeni nesillere aktarılmasında büyük önem arz eder. Edebiyat sadece yazılı olarak değil sözlü olarak da değerlerin nesilden nesile aktarılmasında bir görev üstlenir. Genel olarak bakıldığında edebi eserler sayesinde topluma ait olan değerler korunarak gelecek nesillere aktarılır ve yeni yetişen toplum fertlerinin de sahip olunan değerleri diğer nesillere aktarmaları sağlanmış olur (Yaman, H., Taflan, S., & Çolak, S., 2009).

Değerler, atalarımızın “Ağaç yaşken eğilir.” sözünden hareketle çocuklara küçük yaşlardan itibaren aktarılmalıdır. Çocuklara bu değerleri aktarırken de çocuk edebiyatı alanında verilen edebi eserlerden yararlanılmaktadır. Hızla gelişen ve değişen dünyada değerlerin yozlaşmadan diğer nesillere aktarılmasında herhangi bir olumsuzluğa mahal vermeden değer eğitim ve öğretimini sağlamak için Türkçe dersi öğretim programı başta olmak üzere diğer derslerle de iş birliği içerisinde bir eğitim öğretim planlaması yapılması büyük önem arz etmektedir. Özellikle Türkçe dersleri içeriğinde bulunan farklı metin türleriyle belli bir yaş grubuna değil de tüm yaş

gruplarına hitap etmektedir. Türkçe derslerinde farklı metin türleri de kullanılarak değerler eğitimi çeşitli etkinliklerle zenginleştirilebilmektedir. (Özbay ve Tayşı, 2010; Sallabaş, 2012; Kardaş, 2015).

2.10. Değerlerin Sınıflandırılması

Değerler konusu üzerine birçok çalışma yapılmış olup bu çalışmaların genellikle sınıflandırma üzerine olduğu görülmektedir. Bu çalışmaların tarihçesine bakıldığında değer sınıflandırmaları 1928 yılında Eduard Spranger ile başlamış olup daha sonra 1931 yılında Allport, Vernon ve Lindzey adlı araştırmacılar tarafından bir değer ölçeğine dönüştürülmüştür. Değer ölçeğinde değerler altı farklı gruba ayrılmıştır. Türkiye'de bunu destekleyen bir çalışma ise 1978 yılında Erol Güngör tarafından yapılarak bu altı gruba bir değer daha eklenerek yedi grupta inceleme yapılmıştır. Değer sınıflandırması yapan diğer araştırmacılar ise sırasıyla 1956 yılında Morris, 1973 yılında Rokeach, 1974 yılında Lenski ve Lenski, yine 1974 yılında Nelson, 1983 yılında Kahle ve 1992 yılında Schwartz tarafından değer sınıflandırmaları yapıldığı görülmektedir. Değer sınıflandırmalara alanında 1973 yılında Rokeach ve 1992 yılında Shalom H. Schwartz tarafından yapılan çalışmalar günümüzde yapılan değer çalışmalarına önemli derecede ışık tutmaktadır (Şahin, 2022).

Değerler birçok bilim insanı tarafından ele alınmış ve bu konuda detaylı çalışmalar yapılmıştır. Yapılan bu bilimsel araştırmalar neticesinde değerleri inceleyen bilim dalları farklılaştıkça birçok değer sınıflandırması ortaya çıkmıştır. Bu sınıflandırmalardan bazıları şunlardır:

2.10.1. Spranger'ın değer sınıflandırması

Değerler alanında araştırma yapan en önemli isimlerden biri olan Spranger değerleri 6 başlık altında incelemiştir. Spranger tarafından sınıflandırılan değerler bilimsel, ekonomik, estetik, sosyal, politik ve dini değerler olarak belirtilmiştir.

Tablo 1: Spranger 'in değer sınıflandırması

DEĞER GRUPLARI	DEĞERLERİN ÖZELLİKLERİ
Bilimsel Değer	Gerçeği önemsemeyi, bilgiyi, muhakemeyi, eleştirel bir bakış açısıyla yeni düşüncelere önem verir. Bu değere

	sahip olan insan deneylere önem verir, akılcı davranır ve entelektüeldir.
Ekonomik Değer	Bu değer grubu insana fayda sağlayan ve kolayca ulaşılabilen şeylere önem verir. Ekonomik değerlerin insan hayatında önemli bir husus olduğu ve buna dikkat edilmesi gerektiği belirtilir.
Estetik Değer	Ahenk, güzellik, form. Sanatın toplum için zorunluluk olduğunu savunur.
Sosyal Değer	Sevgi, saygı, yardımseverlik. İnsanların toplum içerisindeki ilişkilerini ve bireysel ilişkilerini içerir. Bu değer grubunda en önemli değer insan sevgisidir.
Politik Değer	Erk, mükemmeliyet gibi değerleri içerir. Başlıca erkle ilgilidir.
Dini Değer	Bu değer grubu sadece bir topluluk içerisindeki insanları değil kâinatın tamamını kapsar ve dinle ilişkilendirir. Dini için dünyaya dair evreleri feragat eder.

(Kaynak: Akt. Yazıcı, 2006)

2.10.2. Rokeach'ın değer sınıflandırması

Değerler eğitimi alanında çalışmalar yapmış ve alana yön vermiş önemli isimlerden biri de Rokeach' tır. Spranger'den farklı olarak Rokeach değerleri iki grupta ele almış ve değerleri araç ve amaç değerler olmak üzere iki başlık altında toplamıştır.

Rokeach'ın sınıflandırmasında araç ve amaç değerler gruplarının her ikisinde de on sekizer adet değer vardır (Rokeach, 1995'ten akt. Akbaş, 2004).

Tablo 2: Rokeach'ın değer sınıflandırması

Gaye Değerler	Vasıta Değerler
Aile güvenliğini sağlama	Bağımsızlık
Gerçekler dünyası	Kendini kontrol edebilme
Özgürlük	Yaratıcılık
Rahat bir hayat	Açık görüşlü olma
Zevk	Sevecenlik

Barişıl bir dünya	Bağışlayıcı olma
Heyecan verici bir yaşam	Hırslılık
Sosyal kabul	Temizlik
Bilgelik	İtaatkâr olma
İç huzur	Cesaret sahibi olma
Milli güvenlik	Mantıklı hareket edebilme
Başarılı olma	Yardımseverlik
Gerçek dostluk	Kendine hâkim olma
Güzellikler dünyası	Neşelilik
Dini olgunluk	Dürüst olma
Eşitlik	Sorumluluk sahibi olma
Mutluluk	Entelektüellik
Kendine saygılı olma	Kibarlık

(Kaynak: Rokeach, 1995'ten aktaran Akbaş, 2004)

Rokeach'ın yapmış olduğu çalışmada birinci grupta yer verilen gaye değerler insan yaşamındaki temel amaçları temsil ederken ikinci grupta yer verilen vasıta değerler ise bu temel amaçlara ulaşmak için kullanılacak davranış şekillerini gösterir (Naylor ve Diem, 1987'den akt. Yazıcı, 2006).

2.10.3. Schwartz'ın değer sınıflandırması

Değerler alanında araştırma yapan en önemli isimlerden biri olan Schwartz yaptığı çalışmalarla alana değerli katkılarda bulunmuştur. Schwartz yaptığı değer sınıflandırmasında değerleri on başlık altında ele almıştır. Bu başlıklar şunlardır: G, z yönelim, uyma, geleneksellik, iyilikseverlik, başarı, uyarılım, evrenselcilik, hazcılık ve güvenliktir. Ayrıca Schwartz belirlediği bu değerler dört dış değişkenle ilişkilendirmiştir. Bu değişkenler ise şunlardır: z aşkınlık, muhafazacı yaklaşım, öz genişletim, yeniliğe açıklıktır. (Akt. Kuşdil & Kağıtçıbaşı, 2000)

Tablo 3: Schwartz'a ait olan değer sınıflandırması

Açıklama	Değerler	Kaynaklar
Hazcılık: Kişisel zevke, hazza yönelim	Zevk, hayattan tat almak	Organizma
Öz yönelim: Fikir ve davranışlarda bağımsızlık	Üretken olmak, merak duyabilmek, özgür olmak, kendi hedeflerini tercih edebilmek, bağımsız olmak (öz saygı sahibi olmak)	Organizma Etkileşim
Güvenlik: Toplumsal ilişkilerin ve bireylerin kendi huzuru ve sürekliliği	Ulusal güvenlik, toplum düzenin sürmesini istemek, temiz olmak, aile güvenliği, iyiliğe karşılık vermek (Bağlılık duygusu, sağlıklı olmak)	Organizma Etkileşim Grup
Başarı: Toplumsal standartlar nezdinde bireysel başarıya yönelim	Başarı sahibi olmak, yetkin olmak, hırslı olmak, sözü geçen biri olmak (zeki olmak)	Etkileşim Grup
Geleneksellik: Toplumun kültürel veya dinsel töre ve fikirlerine saygı duymak ve bağlılık göstermek	Mütevazı olmak, dindar olmak, hayatın bana verdiklerini kabullenmek, geleneklere saygılı olmak, ılımlı olmak (Dünyevi işlerden el ayak çekmek)	Grup
İyilikseverlik: Bireyin yakın olduğu kişilerin iyiliğini gözetme ve geliştirme	Yardımsever olmak, dürüst olmak, affedici olmak, sadık olmak, sorumluluk sahibi olmak (Gerçek arkadaşlık, olgun sevgi, manevi bir hayat, anlamlı bir hayat)	Organizma Etkileşim Grup
Uyarılımlık: Heyecan ve yenilik arayışı	Cesur olmak, değişken bir hayat yaşamak, heyecanlı bir yaşantı sahibi olmak	Organizma
Uyma: Toplum fertlerinin diğer bireylere zarar verebilecek ve toplumsal beklentilere uygun olmayacak dürtü ve eylemlerinin sınırlandırılması	Kibarlık, itaatkâr olmak, anne babaya ve yaşlılara saygı göstermek, özdenetim	Etkileşim Grup
Evrenselcilik: Anlayışlılık, hoşgörü ve	Geniş fikirli olmak, erdemli olmak, toplumsal adalet, eşitlik, dünyada barış	Grup ^b Organizma

tüm bireylerin ve doğanın iyiliğini gözetmek	istemek, güzelliklerle dolu bir dünya, doğayla bütünlük içinde olma, çevreyi koruma (iç uyum)	
Güç: Sosyal statü, insanlar ve kaynaklar üzerine denetim gücü	Toplumda güce sahip olmak, otoriteyi elinde tutmak, varıl olmak, toplumdaki görünümü koruyabilmek (insanlar tarafından kabul edilmek) ^a	Etkileşim Grup

(Kaynak: Schwartz, 1994(a), Akt. Kuşdil & Kağıtçıbaşı, 2000)

Aydın (2003) yaptığı çalışmada Spranger, Güngör, Schwartz ve Rokeach tarafından daha önce yapılan değer sınıflandırmalarını inceleyerek yüze yakın sosyal değeri gözden geçirmiş ve değerleri her biri otuz iki değerden oluşan geleneksel ve modern değerler olmak üzere iki başlık altında incelemiştir.

Tablo 4: Geleneksel ve modern değerler sınıflandırması

<i>Geleneksel Değerler</i>		<i>Modern Değerler</i>	
Adalet	Dindarlık	Evrensellik	Çevresinde etkili olmak
Bilgelik	Otoritelere itaat	Eşitlik	Hırslı olmak
Ciddiyet	Ait olma hissi	Doğayla birlik	Kontrol gücü
Kibarlık	Ebeveyne ve yaşlılara saygı	Barışseverlik	Sosyal güç
Dürüstlük	Yardımsever olmak	Özgürlük	Başarılı olmak
Sadakat	Aileye bağlılık	İnsan hakları	Cesur olmak
Sevgi	Hiyerarşiye (ast-üst ilişkisine)	Demokrasi	Temizlik
Dostluk	İtibar	Bağımsızlık	Sağlık
İnsanlık		Çevrecilik	Zenginlik
Şeref	Tutumlu olmak	Refah içinde olmak	Yaratıcılık/yapıcılık
Bereket	Bir işte kararlı olmak	Sosyal bütünlük	Araştırmacılık
Hayatın anlamı		Sosyal düzen,	Değişik bir hayat
İç huzuru			

Maneviyatın önemi	Tedbirli olmak	Sevecen olmak	Akıllı olmak
Geleneklere saygı	Kendini kontrol etmek	İyi bir dış görünüş/ımaj	Geniş görüşlü olmak
Ahlâklı ve faziletli olmak	İşlerde acele etmemek	Kendine saygı	Heyecan verici bir hayat
	İyiliğe minnettar olmak	Sosyal itibar	Kendini belirleyebilmek
	Tevazu sahibi olmak		
	İlımlı olmak		
	Sorumluluk taşımak		

(Kaynak: Aydın, 2003)

2.10.4. Nelson'un değer sınıflandırması

Değerlerin sınıflandırılmasına katkıda bulunan bir diğer araştırmacı olan Nelson ise değer sınıflandırmalarını üç başlık altında ele almıştır. Bunlardan birincisi olan bireysel değerler, Şahsın kendine ait olan değerlerdir. Bu değer grubunda şahıs herhangi bir grubu veyahut da toplumsal bir değeri dikkate almadan değerlere bağlanmak ister. Nelson ikinci sınıflandırmasında grup değerlerine yer vermiştir. Grup değerleri ise belli bir topluluk tarafından sadece o gruba üye insanlarla paylaşılan değerlerdir. Buradaki gruplar toplumdaki herhangi bir zümreye ait olabilmektedir. Nelson son olarak yaptığı sınıflandırmada sosyal değerlere yer vermiştir. Sosyal değerler ise içinde yaşanan toplumun önemli bir kısmı tarafından kabul görmüş olan değerlerdir. Bu değerler toplumun yapısını oluşturan ve toplumu şekillendiren değerlerdir. (Akt. Naylor ve Diem, 1987).

Tablo 5: Nelson'un değer sınıflandırması

Bireysel Değerler	Şahsın kendine ait olan değerlerdir. Bu değer grubunda şahıs herhangi bir grubu veyahut da toplumsal bir değeri dikkate almadan değerlere bağlanmak ister.

Grup Değerleri	Grup değerleri ise belli bir topluluk tarafından sadece o gruba üye insanlarla paylaşılan değerlerdir. Buradaki gruplar toplumdaki herhangi bir zümreye ait olabilmektedir.
Sosyal Değerler	Sosyal değer ifadesi insanın toplum içine karışması, sosyal bir farkındalık oluşması, toplumsal kurallara uyum sağlaması ve topluluk halinde hareket edebilmesi gibi kavramları içerir. (Akbaş, 2004).

(Kaynak: Akt. Yazıcı, 2006)

2.10.5. Türk değerleri ve sınıflandırmaları

Evrensel değerlerin yanında her milletin kendi kimliğini yansıtan, her bir ferдинin kendini o topluma ait olduğunu hissettiren değerleri vardır. Bu değerler gelenekleri, örf ve adetleri, yaşam tarzlarını, sanat anlayışını kısaca hayata dair bütün bilgileri kapsar. Her toplum da ortak değerler vardır ancak toplumların birtakım olaylara bakış açıları farklı olabilir. Bu da her toplumun değer yapısının farklı olduğundan kaynaklanmaktadır.

Her milletin kendine ait milli ve manevi değerler olduğu gibi Türklerin de kendilerine ait milli ve manevi değerleri vardır. Bu değerler toplumun büyük bir kısmı tarafından kabul edilen ve topluma yön veren değerlerdir. Bireylerin mensubu olduğu millete ait olan iyi, güzel veyahut da kötü, çirkin gibi kavramların yanında yaşamın amacını gösteren değerleri vardır. Tezcan 1974 yılında yaptığı çalışmada Türk değerlerini altı başlık altında sınıflandırmıştır. Ayrıca bu sınıflandırma haricinde değerleri 2 ana grupta olumlu ve olumsuz olarak incelemiştir (Akt. Arslanoğlu, 2005). Tezcan, yaptığı sınıflandırmada birçok değer sınıflandırmasında yer almayan; milli kültürümüzü, geleneklerimizi yansıtan değerleri ortaya koymuştur. Bunun yanında diğer değer sınıflandırmaları değerleri sadece olumlu gösterirken Tezcan, değerlerin olumsuz da olabileceğini göstererek bunları da sınıflandırmaya eklemiştir.

Tablo 6: Tezcan (1974) Türk değerleri sınıflandırması

Türk Değerleri	
Olumlu Değerler	Olumsuz Değerler
Kahramanlık	Cahil olmak
Yurtseverlik	Hilekâr olmak

Mertlik	Kurnazlık yapmak
Dindarlık	Saldırgan olmak
Kanaatkarlık	Şehvete düşkün olmak
Tutumluluk	Temiz olmamak (Çevre Bakımından)
Toprağa Bağlılık	Hurafecilik
Konukseverlik	Egoist olmak
Saygı-Hürmet	İhmalkâr davranmak
Hayırseverlik	Tevekkül sahibi olmak
Hoşgörülülük	Dindar olmak (Tutucu ve Bağnazlık)
Namus-Şereflik	Gururlu olmak (Uluslararası İlişkilerde)
Ciddilik ve Ağırbaşlılık	Tembel olmak
Alçakgönüllülük	Hain olmak
İç Temizlik	İntikamcı olmak
	Zalim olmak

(Kaynak: Akt. Arslanoğlu, 2005)

Türk toplumunu yansıtan diğer bir değer çalışmasında ise Yıldırım, S. G., & Demirel, M. (2019) Türk tarih ve kültüründe öne çıkan 40 değeri belirtmektedir.

Tablo 7: Türk tarih ve kültüründe önemsenen değerler listesi

Değer Adı	Değer Adı	Değer Adı
Adaletli olmak, adil davranmak	Metin olmak, dayanıklı, sabırlı olma	Temizlik
Doğruluk	Özgeci olmak, diğerkâm olmak	Ağırbaşlı olma
Misafirperverlik	Haklara saygı duymak	Güvenilir olma
Merhamet	Devlete bağlılık	İnsan sevgisi
Şefkat	Sadakât	Çalışkanlık
Sabır	Namusluluk	Güler yüzlülük
Kanaatkârlık	Dirayetli	Dürüstlük
İtidal, ölçülülük	Fedakâr	Gelenek, örf ve adetlere bağlılık

Aile birliğine önem verme	Cesaret	Nezakat
Mertlik, Yiğitlik	Birlik ve beraberliğe önem verme	Hoşgörü
Hürmetkâr	Yardıms severlik	Bağımsızlık
Eşitlik	Sorumluluk	Dayanışma
Tevazu, alçakgönüllülük	İyilik sevgisi	Sağığına dikkat etme
Alicenaplık		

(Kaynak: Yıldırım, S. G., & Demirel, M., 2019)

Değerler konusu üzerine yapılan diğer bir sınıflandırmada ise Bozok (2010) millî değerleri detaylı bir şekilde sınıflandırmaktadır. Bozok, yaptığı sınıflandırmada millî değerleri; sosyal, dini, siyasi, ilmi ve genetik olarak beş başlık altında ele almıştır.

Tablo 8: Millî değerler sınıflandırması

Millî Değerler		
Sosyal Değerler	Birlik, beraberlik-dayanışma Evlat sevgisi Sözünü tutmak (dürüstlük) Namusunu korumak İnsan sevgisi	Hayırsever olmak Terbiyeli olmak Büyüklerle saygı Anne / baba sevgisi Eşine saygı göstermek
Dini Değerler	Alçakgönüllülük (tevazu) Haksızlık yapmamak İnançlı olmak / kutsallık İyilik yapmak Paylaşımçı olmak	Erdemli / ahlaklı olmak Yalancı olmamak Komşuluk hakkı Temiz olmak
Siyasi Değerler	Hüküm sahibi olmak Otoriteye itaat (ihanetsizlik) Yurtseverlik / vatanperverlik	Barışçı olmak Adil olmak Bayrak sevgisi
İlmi Değerler	Kendini geliştirmek	Eğitmek / eğitilmek
Genetik Değerler	Milliyetçi olmak Böbürlenmemek Zayıf olanı savunmak Mert olmak (cesurluk / alplik) Öğüt (söz) dinlemek Güvenirlilik (sadakatli olmak) Liderlik Fedakâr olmak Kahramanlık Çalışkan olmak	Aileye bağlı olmak Töre ve geleneklere bağlılık Misafirperverlik Asi olmamak Bağışlayıcı olmak Asaletli (asil) olmak Bağımsız olmak Koruyucu olmak Vefakârlık (kadirşinaslık) Dil

(Kaynak: Bozok, 2010)

Güler (2019) ise çalışmasında dünyadaki değer çalışmalarının toplumların kültürlerini tam olarak yansıtmadığını belirterek bir değer sınıflandırması yapmış ve Schwartz'ın değer sınıflandırması ile kıyaslama yaparak toplumumuzu temsil eden on üç değer daha ortaya koymuştur. Güler, Schwartz'ın değer sınıflandırmasında yer almayan ancak Lutfiyye-i Vehbî adlı eserde yapılan inceleme sonucunda ortaya çıkarılan on üç farklı değere rastlandığını belirterek Schwartz'ın değer sınıflandırmasının Türk-İslam medeniyetine ait eserleri incelerken bu eserlerdeki değerleri belirleme açısından yetersiz kaldığını vurgulamıştır. Yapılan çalışmada belirlenen değerler ise şunlardır: komşuluk değeri, kıskanç olmama değeri, sabırlı olma değeri, tokgözlü/kanaatkâr olma değeri, ayıpların açığa çıkarılmaması değeri, istişare değeri, estetik değer, misafirperver olma değeri, yumuşak huylu olma değeri, adil olma değeri, ağırbaşlı olma değeri, cömert olma değeri,

2.11. Habib Bektaş'ın Hayatı ve Eserleri

Yazar, 1951 yılında Manisa ilinin Salihli ilçesinde dünyaya gelmiştir. 1972 yılında Almanya'ya taşınarak oraya yerleşen Habib Bektaş 1978 yılında orada tanıştığı hayat arkadaşı Müjgan Hanım ile evlenmiştir. Almanya'ya yerleştiği ilk zamanlarda farklı işlerde çalışan Habib Bektaş 1978 yılından 1986 yılına kadar eşiyle beraber işlettikleri bir lokanta kurarak burayı işletmişlerdir. Habib Bektaş Almanya'da bulunduğu süre içerisinde bazı sosyal görevler de alarak madde bağımlılığına yönelik mücadele vermiştir. Aynı zamanda yazar yine hayat arkadaşıyla beraber işlettikleri mekanlarda sanata ve sanatçılara her daim destek olmuştur. Habib Bektaş 2011 yılından itibaren hayat arkadaşıyla beraber yaşamını hem Almanya hem de Türkiye'de devam ettirmektedir. Yazarın 1979 yılında dünyaya gelen bir oğlu ve 1983 yılında dünyaya gelen bir kız evladı bulunmaktadır.

Habib Bektaş sadece yazarlık yönüyle değil şairlik yönüyle de ön plana çıkmaktadır. İlk şiirlerini gençlik yıllarında kaleme alan Habib Bektaş'ın bu şiirleri Türkiye'deki bazı edebiyat dergilerinde yayınlanmıştır. Diğer metin türlerinde de oldukça üretken olan yazarın bu eserleri çoğunlukla Almanya'da ve Türkiye'de yayınlanmaktadır. Bazı eserleri ise diğer dillere tercüme edilerek farklı ülkelerde de yayınlanmıştır. Almanya'da kaleme aldığı ilk eserleri şiir ve öykü türündedir. Zamanla kendini geliştiren yazar daha farklı türlere de yönelerek geniş kapsamlı ürünler ortaya

koymuştur. Yazarın kaleme aldığı “Gölge Kokusu” adı altında kaleme aldığı roman türündeki eseri 1999 yılında “Eylöl Fırtınası” adıyla sinemaya uyarlanmıştır. Bunun yanında bazı hikayeleri de radyo oyunlarına uyarlanmıştır. Yazarın tiyatro türünde kaleme aldığı bazı eserleri ise devlet tiyatroları tarafından sahnelenmiştir. Bunların haricinde yazar bazı gazetelerde köşe yazarlığı da yapmıştır.

Yazar Almanya’da bir yandan eserlerini kaleme alırken bir yandan da Yüksel Pazarkaya ile beraber 2005 yılında Sardes adında bir yayınevi kurmuştur. 2005 yılından 2009 yılına kadar işletilen bu yayınevi sayesinde birçok çağdaş Türk yazarının eserlerini Almanya’ya ulaştırarak burada da okunmasını sağlamıştır. (https://tr.wikipedia.org/wiki/Habib_Bektas).

Birçok edebi türde eser veren yazarın Almanca ve Türkçe dillerinde yazdığı bazı kitapları değişik ödüller almıştır. Bu kitaplardan 1990 yılında kaleme aldığı “*Hamriyanım*” adlı eseri “Milliyet Roman Ödölü” nü, 1997 yılında kaleme aldığı “Gölge Korkusu” adlı romanı ise “İnkılap Roman Ödölü” nü almıştır. Ayrıca Almanya’da bulunduğu yıllarda “Erlangen Kültür Ödölü” nü kazanmıştır. Yazar 1999 yılında kaleme aldığı “Cennetin Arka Bahçesi” isimli romanıyla da “Dil Derneği Ömer Asım Aksoy Ödölü” nü almıştır. Yazar 2017 yılında oyun alanında yazdığı “Terör” adlı eseriyle de “Necati Cumalı Edebiyat Ödölü” nü almaya hak kazanmıştır. Yazarın kaleme aldığı eserler sadece belli bir yaş grubuna değil tüm yaş gruplarına hitap etmektedir. Yazar özellikle diğer ölkelerde çocuk edebiyatı alanında verdiği eserlerle dikkat çekmekte ve çocuklara yönelik yazdığı eserlerde çocuk dilini iyi bilen bir yazar olarak anılmaktadır. Yazarın kaleme aldığı eserlerde farklı insan tiplerleriyle yer verilmektedir. Bu sayede yazar farklı kesimlere hitap edebilmekte ve geniş bir okur kitlesine ulaşabilmektedir. (<https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/bektas-habib>).

Habib Bektaş’ın çalışmada ele alınan hikâye türündeki eserleri:

- Adım Adım Cumhuriyet: 29 Ekim,
- Bak Sen şu İşe: İşler Güçler Beni Bekler,
- Ben Öykölere İnanırım,
- Dedemin Cenneti,
- Demir Adamlar,
- Deyim Deyim Ne Deyim,

- Dünya Hayal Kurma Günü,
- Egemenlik Ulusundur: 23 Nisan,
- Hollanda Kralı Bo,
- İşte Senin Hikayen,
- Kaybolmasınlar Diye,
- Oyun Delisi,
- Öykü Unutmamaktır,
- Öykülerle Atasözleri: Söz Kulağa Yazı Uzağa,
- Öykülerle Deyimler: Uzun Lafın Kısası,
- Sevginin Gizli Tarifi,
- Şehzadenin Yolculuğu,
- Yeni Bir Başlangıç: 19 Mayıs,
- Zafere Yürüyüş: 30 Ağustos.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

3. YÖNTEM

3.1. Araştırmanın Deseni

Habib Bektaş'ın öykülerindeki sosyal değerlerin incelenmesi konulu çalışma nitel araştırma yöntemine uygun yapılmıştır. Nitel araştırmalara uygun olarak yapılan çalışmalarda daha çok doküman analizi, gözdem ve görüşme gibi yöntemler kullanılır. Bu yöntemle yapılan çalışmalar ele alınan olayların, daha gerçeğe yakın ve bütünü kapsayan bir şekilde ortaya konmasına dair yapılan çalışmalardır (Yıldırım ve Şimşek, 2018).

Nitel araştırma yöntemine uygun olarak yapılan çalışmalarda araştırmacılar ele aldıkları konuyu sığ bir bakış açısıyla değil de geniş bir bakış açısıyla incelemek isterler (Büyüköztürk vd., 2020). Nitel araştırma yöntemi bilinmeyen ve keşfedilmesi gereken araştırma problemlerine daha uygundur (Creswell, 2019).

Araştırma deseni olarak doküman incelemesi yöntemi kullanılmıştır. Doküman incelemesi yöntemi, araştırmaya konu olan çalışmayla ulaşılmak istenen

verilerle ilgili bilgileri içinde barındıran yazılı unsurların detaylı incelemesini kapsar. Doküman incelemesi daha çok dilbilimciler, tarihçiler ve antropologlar tarafından kullanılan bir yöntem olarak da bilinmektedir (Yıldırım ve Şimşek, 2018). Doküman analizi belge tarama olarak bilinmekle beraber, var olan kayıt ve belgelerin incelenerek verilerin elde edilmesidir (Sak vd., 2021). Dokümanlar, nitel araştırmacının araştırma mekânı veya çalışmada bulunan katılımcılara ilişkin elde ettiği kamusal ve özel kayıtlardan oluşmaktadır; gazeteleri, kişisel dergileri, mektupları ve toplantı tutanaklarını içermektedir (Creswell, 2019). Belgelere dayalı olarak yapılan incelemeler araştırma amacına uygun olan kaynakları belirleme, bunları okuma, bunlarla ilgili notlar alma ve elde edilen verileri değerlendirme süreçlerini içermektedir (Karasar, 2011).

Doküman analizi yöntemi kullanılırken belli aşamalara göre hareket etmek gerekmektedir. Doküman analizi yöntemini beş aşamada incelemek mümkündür. Bu aşamaların başında incelenecek dokümanları belirleme ve bunlara ulaşma gelmektedir. Ulaşılan dokümanların orijinalliği kontrol edilerek elde edilen dokümanları anlamaya çalışılır. Bu dokümanlardan elde edilen veriler kapsamlı bir şekilde incelemeye alınır ve çalışmalarda elde edilen bu veriler kullanılır (Forster,1995; Akt. Yıldırım ve Şimşek, 2018).

3.2. Çalışmanın Materyali

Araştırma kapsamında Habib Bektaş'ın bütün eserleri belirlenmiş ve elde edilen eserlerden hikâye türündeki eserler incelemeye alınmıştır. Hikâye türündeki eserlerinden:

- Adım Adım Cumhuriyet: 29 Ekim,
- Bak Sen Şu İşe: İşler Güçler Beni Bekler,
- Ben Öykülere İnanırım,
- Dedemin Cenneti,
- Demir Adamlar,
- Deyim Deyim Ne Deyim,
- Dünya Hayal Kurma Günü,
- Egemenlik Ulusundur: 23 Nisan,

- Hollanda Kralı Bo,
- İşte Senin Hikayen,
- Kaybolmasınlar Diye,
- Oyun Delisi,
- Öykü Unutmamaktır,
- Öykülerle Atasözleri: Söz Kulağa Yazı Uzağa,
- Öykülerle Deyimler: Uzun Lafın Kısası,
- Sevginin Gizli Tarifi,
- Şehzadenin Yolculuğu,
- Yeni Bir Başlangıç: 19 Mayıs,
- Zafere Yürüyüş: 30 Ağustos,

adlı eserleri incelemeye alınmış ve bu eserlerdeki sosyal değerler tespit edilmiştir.

3.3. Verilerin Toplanması

Çalışmada ele alınan verilere ulaşmak adına ilk olarak kaynaklar, kaynak taraması yöntemiyle tespit edilmiştir. Değerler eğitimi alanında gerekli yazın taranarak konuyla ilgili çalışmalar ve kaynaklar belirlenmiştir. Çalışmada Habib Bektaş'ın eserleri incelenmiştir. Ayrıca değerler eğitimi ile ilgili kaynaklara basılı yayınlardan ve internet ortamından ulaşılmıştır. Değerler eğitimi ve değerlerin sınıflandırılması ile ilgili daha önce yapılmış bilimsel çalışmalara ise Yüksek Öğretim Kurulunun ulusal tez tarama merkezinden ulaşılmıştır. Araştırmanın iç geçerliğini (inandırıcılığını) sağlamak için “Sosyal Değer Belirleme Formu” oluşturulmuştur. Bu form alanında uzman 9 eğitimciye gönderilmiştir. Tez yazma sürecinde literatürden ve değerlerle ilgili benzer çalışmalardan faydalanılmıştır. Uzman görüşleri sonucunda çalışma ile alakalı olmayan değerlere yer verilmemiştir.

Literatür taramasında elde edilen verilerden de hareketle bu çalışmada incelenen yazar olan Habib Bektaş'ın Adım Adım Cumhuriyet: 29 Ekim, Bak Sen Şu İşe: İşler Güçler Beni Bekler, Ben Öykülere İnanırım, Dedemin Cenneti, Demir Adamlar, Deyim Deyim Ne Deyim, Dünya Hayal Kurma Günü, Egemenlik Ulusundur: 23 Nisan, Hollanda Kralı Bo, İşte Senin Hikayen, Kaybolmasınlar Diye, Oyun Delisi, Öykü Unutmamaktır, Öykülerle Atasözleri: Söz Kulağa Yazı Uzağa,

Öykülerle Deyimler: Uzun Lafın Kısası, Sevginin Gizli Tarifi, Şehzadenin Yolculuğu, Yeni Bir Başlangıç: 19 Mayıs, Zafere Yürüyüş: 30 Ağustos adlı öyküleri sosyal değerler açısından ele alınmıştır. İncelenen öykülerin hangi sosyal değerleri içerdiği belirlenmeye çalışılmıştır.

3.3.1. Sosyal değerlerin sınıflandırılması

Her toplumun kendi ulusal kimliğini ifade etmek için kullandığı bazı inançlar, alışlagelmiş davranış kalıpları, gelenek ve görenekleri o toplumun değerlerini ortaya çıkarmaktadır. Bundan dolayı her toplumun kendi ulusal kimliğini ortaya çıkarabilmesi için bu unsurların doğru bir şekilde ortaya çıkarılması gerekmektedir. Toplumlara ait ulusal kimliklerini yansıtan değerler ortaya çıkarılırken toplumla iç içe geçmiş kültürel değerlerin yanında toplum içerisindeki farklı değerlere sahip bulunan hususlarda ortaya çıkmaktadır (Özkul, 2015).

Değer sınıflandırmalarında genel kabul görmüş sınıflandırmaların Türk toplum yapısını ve kültürünü tam anlamıyla yansıtamadığını belirtmek gerekir. Aynı millete mensup insanlar arasında bile değer farklılıkları görülebilirken farklı milletlere mensup insanları ve eserleri aynı değer sınıflandırmalarına göre incelemek yanlış olacaktır. Bir topluma ait olan insanları diğer toplumlardan ayıran kendine ait olan kültür ve inançlarıdır. Bir topluma ait olan fertler, kendi ulusal ve kültürel kimliklerini kaybedip geçmişten gelen birikimlerini gelecek nesillere aktaramıyorlarsa Kolay bir şekilde asimile olabilirler (Dikici, 2005). Her milletin hayata ve olaylara bakış açısı, gelenek ve görenekleri, yaşam biçimleri vb. farklı olduğu için her eseri o millete ait değerlerle ele almak gerekir. Bundan dolayı çalışmamızda ele alınan değerler Türk kültürü ve toplumsal yapısını içeren sosyal değerlerden oluşmuştur.

Değer sınıflandırmalarında da görüldüğü üzere sosyal değerler alanında kapsamlı bir sınıflandırma yapılmamıştır. Bundan dolayı aşağıda verilen form oluşturularak bütün değerler incelenmiş olup sosyal değerler uzman görüşü alınarak tespit edilmiştir. Uzman görüşleri doğrultusunda uygun görülen değerler ele alınmış ayrıca formda bulunmayan değerler de çalışmaya dahil edilmiş ve kapsamlı bir sosyal değerler listesi oluşturulmuştur.

Tablo 9: Sosyal Değer Belirleme Formu Uzman Görüşleri Kapsam Geçerliği Sonuçları

	Sosyal Değerler	Uzman Görüşü			Kapsam Geçerlik Oranı
		Uygundur	Değişebilir	Uygun Değildir	
1	Adalet	9	0	0	1
2	Anne baba sevgisi	8	1	0	0,77
3	Atalara saygı	8	1	0	0,77
4	Birlik beraberlik dayanışma	7	2	0	0,55
5	Çalışkanlık	9	0	0	1
6	Doğaya saygı	7	2	0	0,55
7	Dürüstlük	9	0	0	1
8	Eşine hürmet etmek	8	1	0	0,77
9	Eşitlik	8	1	0	0,77
10	Evlat sevgisi	8	1	0	0,77
11	Kültürel Farklılık	8	1	0	0,77
12	Gelenek ve göreneklere bağlılık	9	0	0	1
13	Hediye vermek	8	1	0	0,77
14	Hoşgörü	9	0	0	1
15	İnsanları sevmek	9	0	0	1
16	Milli birlik ve beraberlik	9	0	0	1
17	Misafirperverlik	9	0	0	1
18	Namuslu olmak	8	1	0	0,77
19	Paylaşma	8	1	0	0,77
20	Samimiyet	8	1	0	0,77
21	Saygılı Olma	8	1	0	0,77
22	Sözünde durmak	6	3	0	0,33
23	Terbiyeli olmak	8	1	0	0,77
24	Vatan sevgisi	8	1	0	0,77
25	Fedakârlık	8	1	0	0,77
26	Diğerkâmlık	8	1	0	0,77
27	Sabırlı olma	8	1	0	0,77
28	Cesaret/ Yiğitlik	8	1	0	0,77
29	Yardımlaşma ve dayanışma	9	0	0	1

Bu çalışma sonucunda kapsam geçerlik oranları 0,75 değerinin altında olan değerler elenerek çalışmaya dahil edilmemiştir. Ayrıca uzman görüşleri doğrultusunda formda bulunmayan ancak çalışmaya dahil edilmesinin uygun olacağı belirtilen değerler de kapsam geçerlik oranları hesaplanarak çalışmaya dahil edilmiş ve bu neticede sosyal değerler belirlenmiştir. Belirlenen ve bu çalışmaya alınan sosyal değerler ise şunlardır: Adalet, Ahlak, Aile, Akraba, Anne Baba Sevgisi, Arkadaş,

Atalara Saygı, Bağımsızlık, Cesaret/ Yiğitlik, Cömertlik, Çalışkanlık, Diğerkâmlık, Din, Doğa Sevgisi, Dürüstlük, Eğitim, Eşine Hürmet Etmek, Milli Birlik ve Beraberlik, Eşitlik, Evlat Sevgisi, Fedakarlık, Gelenek ve Göreneklere Bağlılık, Hediye Vermek, Hoşgörü, İnsanları Sevmek, Misafirperverlik, Kahramanlık, Kültürel Farklılıklara Saygı, Namuslu Olmak, Özgürlük, Paylaşma, Sabırlı Olma, Samimiyet, Saygılı Olma, Sorumluluk, Terbiyeli Olma, Tevazu, Vatan Sevgisi, Yardımlaşma ve Dayanışma, Merhamet. Çalışmada Habib Bektaş'a ait hikâye türündeki eserlerin belirtilen sosyal değerleri içerip içermediği, içeriyorsa hangisini ne kadar içerdiği incelenmiştir.

Tablo 10: Sosyal değer sınıflandırmaları

Sosyal Değerler	
Adalet	Gelenek ve göreneklere bağlılık
Ahlak	Merhamet
Aile	Hediye vermek
Akraba	Hoşgörü
Anne baba sevgisi	İnsanları sevmek
Arkadaş	Kahramanlık
Atalara saygı	Kültürel Farklılıklara Saygı
Bağımsızlık	Sorumluluk
Cesaret/ Yiğitlik	Vatan sevgisi
Cömertlik	Namuslu olmak
Çalışkanlık	Özgürlük
Diğerkâmlık	Paylaşma
Din	Sabırlı olma
Doğa sevgisi	Samimiyet
Dürüstlük	Saygılı Olma
Eğitim	Milli birlik ve beraberlik
Eşine hürmet etmek	Terbiyeli olmak
Eşitlik	Tevazu
Evlat sevgisi	Misafirperverlik
Fedakârlık	Yardımlaşma ve dayanışma

3.4. Verilerin Analizi

Yapılan bu çalışmada ulaşılan verilerin analizi için betimsel analiz ve içerik analizi kullanılmıştır. Betimsel analiz ve içerik analizi karşılaştırılacak olursa betimsel analizin daha çok yüzeysel bir şekilde yapılan araştırmalarda kullanıldığı görülmektedir. İçerik analizinde ise ulaşılan veriler daha kapsamlı bir şekilde

incelemeye alınır ve daha önceden ulaşılmamış olan farklı noktalara ulaşmaya çalışılır. (Yıldırım ve Şimşek, 2018). Buna göre betimsel analizle izah edilen ve özetlenen veriler, içerik analizi ile birlikte detaylandırılmış ve derinleştirilmiştir. Veri toplama araçları çalışmaya konu olan problem, bu problemlere ait olan alt problemler ve hipotezlere göre tertiplenmelidir (Aypay vd. 2014).

Bu çalışmada toplanan veriler içerik analizi yöntemiyle yorumlanacaktır. Bu çalışmada veri analizinde nitel araştırma yöntemlerinden betimsel analiz kullanılacaktır. Bu çalışmada analize tabi tutulan veriler Habib Bektaş 'ın öykü türündeki eserleridir ve değer sınıflandırmalarıdır. Sınıflandırmalar incelendikten sonra konu ile ilgili olarak değerler ile ilgili tezler, kitaplar ve makaleler incelenmiştir. Çalışmaya konu olan eserler okunarak içerik çözümlemesi yöntemiyle eserlerdeki sosyal değerler incelenecektir. Belirlenen bütün kitaplar incelenerek hangi kitapta hangi sosyal değerlerin bulunduğu hangilerinin ise bulunmadığı tablolastırılarak gösterilecektir.

3.5. Geçerlik ve Güvenirlik

Nitel araştırmada geçerlik bilimsel bulguların doğruluğunu, güvenilirlik ise tekrarlanabilirliğini konu edinir (Yıldırım ve Şimşek, 2018). Araştırmanın geçerlik ve güvenilirlik düzeylerini artırmak için bazı önlemler alınmıştır.

Araştırmanın iç geçerliliğini (inandırıcılığını) sağlamak için “Sosyal Değer Belirleme Formu” oluşturulmuştur. Bu form alanında uzman 9 eğitimciye gönderilmiştir. Tez yazma sürecinde literatürden ve değerlerle ilgili benzer çalışmalardan faydalanılmıştır. Uzman görüşleri sonucunda çalışma ile alakalı olmayan değerlere yer verilmemiştir.

Araştırmanın dış geçerliliğini (aktarılabirliğini) artırmak için çalışma süreci (yöntem, verilerin çözümlenmesi ve yorumlanması, çalışmanın materyali) ve bu süreçte yapılanların geçerliği ve güvenirliliği artıran unsurları ayrıntılı olarak aktarılmıştır.

Araştırmanın iç güvenirliliğini (tutarlılığını) artırmak için belirlenen değerlerin kapsam geçerlilik oranları alınmış ve uzman görüşüne başvurularak değerler listesi

oluşturulmuştur. Araştırmanın dış güvenirliğini (teyit edilebilirliğini) artırmak için araştırmacı, araştırma sürecine ayrıntılı şekilde yer vermiştir.

Çalışmanın materyalinin güncel bir yazar olan Habib Bektaş'ın kitapları olması materyale ulaşımı kolaylaştırmış, elde edilen kitapların tekrar tekrar okunup değerlendirilebilmesi ve farklı uzmanlardan görüş alınabilmesi araştırmanın geçerlik ve güvenirliğini artırmıştır. Belirlenen ilgili değerler başka araştırmacılarca tekrar incelenebilir durumdadır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

4. BULGULAR

Bu bölümde Habib Bektaş'ın hikâye türündeki eserleri belirlenen sosyal değerler açısından incelenmiştir.

4.1. Adım Adım Cumhuriyet: 29 Ekim Adlı Eserine İlişkin Bulgular

Tablo 11: Adım Adım Cumhuriyet: 29 Ekim adlı eserine ilişkin bulgular

Sosyal Değerler	<i>f</i>
Adalet	1
Ahlak	-
Aile	-
Akraba	1
Anne Baba Sevgisi	-
Arkadaş	2
Atalara Saygı	-
Bağımsızlık	8
Cesaret/ Yiğitlik	3
Cömertlik	-
Çalışkanlık	4
Diğerkâmlık	-
Din	3
Doğa Sevgisi	-
Dürüstlük	-
Eğitim	2
Eşine Hürmet Etmek	-
Eşitlik	-
Evlat Sevgisi	1

Fedakârlık	4
Gelenek ve Göreneklere Bağlılık	1
Hediye Vermek	-
Hoşgörü	1
İnsanları Sevmek	4
Kahramanlık	4
Kültürel Farklılıklara Saygı	1
Merhamet	3
Milli Birlik ve Beraberlik	3
Misafirperverlik	2
Namuslu Olmak	-
Özgürlük	3
Paylaşma	1
Sabırlı Olma	-
Samimiyet	12
Saygılı Olma	6
Sorumluluk	6
Terbiyeli Olmak	2
Tevazu	1
Vatan Sevgisi	7
Yardımlaşma ve Dayanışma	6
Toplam	92

Adım Adım Cumhuriyet: 29 Ekim adlı kitap incelendiğinde toplam 92 değere yer verildiği ve en çok yer verilen değer 12 kez ile samimiyet değeri olduğu görülmektedir. En çok kullanılan ikinci değer ise 8 kez kullanılarak bağımsızlık değeri olmuştur. Vatan sevgisi değeri ise 7 kez kullanılarak en çok kullanılan üçüncü değer olmuştur. Yardımlaşma ve dayanışma, sorumluluk, saygılı olma değerleri 6, kahramanlık, insanları sevmek, fedakârlık, çalışkanlık değerleri 4, özgürlük, milli birlik ve beraberlik, merhamet, din, cesaret/yiğitlik değerleri 3, terbiyeli olmak, misafirperverlik, eğitim, arkadaş değerlerine ise 2 kez yer verilmiştir. Kitapta en az yer verilen değerler ise birer kez yer verilerek tevazu, paylaşma, kültürel farklılıklara saygı, hoşgörü, gelenek ve göreneklere bağlılık, evlat sevgisi, akraba ve adalet değerleri olmuştur. Ahlak, aile, anne baba sevgisi, atalara saygı, cömertlik, diğerkamlık, doğa sevgisi, dürüstlük, eşine hürmet etmek, eşitlik, hediye vermek, namuslu olmak ve sabırlı olma değerlerine ise bu kitapta yer verilmemiştir.

Adım Adım Cumhuriyet: 29 Ekim Adlı Kitabında Yer Alan “Adalet” Değerine İlişkin Bulgular

“Ulus işlerinde haklılık, ancak ulusal kararlara dayanmakla, ulusun genel eğilimini yansıtmakla sağlanır.” (Bektaş, 2024a, s.37).

Adım Adım Cumhuriyet: 29 Ekim Adlı Kitabında Yer Alan “Akraba” Değerine İlişkin Bulgular

“Sen essahtan Mustafa Kemal Paşa’nın bir yakınısın.” (Bektaş, 2024a, s.74).

Adım Adım Cumhuriyet: 29 Ekim Adlı Kitabında Yer Alan “Arkadaş” Değerine İlişkin Bulgular

“Sonrasında, akşama doğru bize (Çankaya Köşkü’ne) Mustafa Kemal Paşa’nın arkadaşları gelmişti.” (Bektaş, 2024a, s.57).

“Her zaman sayın arkadaşlarımin ellerine çok içten ve sıkıca yapışarak, onların varlıklarının bana ne denli gerekli olduğunu unutmuyarak çalışacağım.” (Bektaş, 2024a, s.62).

Adım Adım Cumhuriyet: 29 Ekim Adlı Kitabında Yer Alan “Bağımsızlık” Değerine İlişkin Bulgular

“Bu durum karşısında bir tek karar vardı. O da ulusal egemenliğe dayanan, kayıtsız şartsız ve bağımsız yeni bir Türk devleti kurmak!” (Bektaş, 2024a, s.12).

“Temel ilke, Türk ulusunun onurlu ve saygın bir ulus olarak yaşamasıdır. Bu ancak bağımsız olmakla sağlanabilir.” (Bektaş, 2024a, s.12).

“Ne denli zengin ve bolluk içinde olursa olsun, bağımsızlıktan yoksun bir ulus, uygar toplumlar karşısında aciz durumda kalmaktan öteye geçemez.” (Bektaş, 2024a, s.13).

“Öyleyse ya bağımsızlık ya ölüm!” (Bektaş, 2024a, s.13).

“Onun bağımsız, yeni bir ülke için yaptıkları bir bütündür.” (Bektaş, 2024a, s.15).

“Biz sadece, yurdumuzu işgal edip elimizden almak isteyenleri kovmak; topraklarımıza, tırnaklarınıza, gönüllerimize, denizlerimize kavuşmak ve özgürce yaşamak istiyorduk.” (Bektaş, 2024a, s.22).

“Özgürlük olmayan bir ülkede ölüm ve çöküş vardır. Her ilerlemenin ve kurtuluşun temeli özgürlüktür.” (Bektaş, 2024a, s.37).

“Lozan Antlaşması’nın eklerinden olan düşman işgalindeki topraklarımızın boşaltılması protokolü uygulama aşamasına geçmiş, tamamen yabancı işgalinden kurtulan Türkiye’nin gerçek toprak bütünlüğü fiilen sağlanmıştır.” (Bektaş, 2024a, s.52).

Adım Adım Cumhuriyet: 29 Ekim Adlı Kitabında Yer Alan “Cesaret/Yiğitlik” Değerine İlişkin Bulgular

“Biz sadece, yurdumuzu işgal edip elimizden almak isteyenleri kovmak; topraklarımıza, tırnaklarınıza, gönüllerimize, denizlerimize kavuşmak ve özgürce yaşamak istiyorduk.” (Bektaş, 2024a, s.22).

“Mustafa Kemal Paşa o gemilerin 1918 Kasım’ında İstanbul limanına girişlerini Haydarpaşa’da izlemiş ve ‘Gelirler, lakin gün olur, geldikleri gibi giderler.’ demişti.” (Bektaş, 2024a, s.28).

“Okuma yazma bilmiyordu. Ama ‘Ya istiklal ya ölüm!’ diyen ve Mustafa Kemal Paşa’nın ordularına kağnılarla buğday, malzeme ve cephane taşıyan çocuklardan biriydi.” (Bektaş, 2024a, s.73).

Adım Adım Cumhuriyet: 29 Ekim Adlı Kitabında Yer Alan “Çalışkanlık” Değerine İlişkin Bulgular

“Çok çalışıyorsun, dedim.” (Bektaş, 2024a, s.70).

“Bugünleri iyi değerlendiremezsek yaptıklarımız boşa gider. Önümüzde çok iş var.” (Bektaş, 2024a, s.70).

“Söz konusu vatansa çağdaşlaşmak, yeni, ileriye dönük reformlar yapmak yetmez. Onu korumak gerekir. Sürekliliğini sağlamak gerekir. Ve insanların mutluluğu önemlidir.” (Bektaş, 2024a, s.71).

“Ben işten yılmam, iş benden korksun.” (Bektaş, 2024a, s.74).

Adım Adım Cumhuriyet: 29 Ekim Adlı Kitabında Yer Alan “Din” Değerine İlişkin Bulgular

“Müslümanlığı, siyasi bir araç olarak kullanmaktan kurtarıp yüceltilmenin çok gerekli olduğunu düşünüyorduk.” (Bektaş, 2024a, s.67).

“Baylar, açık ve kesin söylemeliyim ki Müslümanları halife vekiliyle uğraştırmayı ve kandırmayı sürdürmek isteyenler yalnız ve ancak Müslümanların ve özellikle Türkiye’nin düşmanlarıdır.” (Bektaş, 2024a, s.68).

“İyi bilinmelidir ki Türkiye Cumhuriyeti şeyhler, dervişler, müritler ülkesi olamaz. En doğru, en gerçek tarikat, uygarlık tarikatıdır!” (Bektaş, 2024a, s.75).

Adım Adım Cumhuriyet: 29 Ekim Adlı Kitabında Yer Alan “Eğitim” Değerine İlişkin Bulgular

“Her şeyi bilemezler. Okuyup araştırır, birçok şey öğrenirler ama birçok şey.” (Bektaş, 2024a, s.14).

“Senin düşüncelerin de önemli. Herkesin herkesten öğreneceği bir şey vardır.” (Bektaş, 2024a, s.52).

Adım Adım Cumhuriyet: 29 Ekim Adlı Kitabında Yer Alan “Evlat Sevgisi” Değerine İlişkin Bulgular

“Sadece bana değil, sadece Türkiye’nin değil, dünyanın bütün çocuklarına seslendiğini hissedersiniz.” (Bektaş, 2024a, s.8).

Adım Adım Cumhuriyet: 29 Ekim Adlı Kitabında Yer Alan “Fedakârlık” Değerine İlişkin Bulgular

“Beni duygulandıran; bu insanların birçoğunun, ellerinde avuçlarında ne varsa hepsini kaybetmelerine ve bir kuru ekmeğe hasret kalmalarına rağmen yine de ellerinde ne varsa paylaşmak istemeleriydi.” (Bektaş, 2024a, s.23).

“Ben tek kolumla da bu vatana hizmet ederim, demiş.” (Bektaş, 2024a, s.41).

“Okuma yazma bilmiyordu. Ama ‘Ya istiklal ya ölüm!’ diyen ve Mustafa Kemal Paşa’nın ordularına kağnılarla buğday, malzeme ve cephane taşıyan çocuklardan biriydi.” (Bektaş, 2024a, s.73).

“Ama dedem de az şey yapmadı bizim için. Hakkını ödeyemem. Bana ve kardeşlerime sahip çıktı. Şimdi sıra bende. Evin ekmek getireni oldum.” (Bektaş, 2024a, s.75).

Adım Adım Cumhuriyet: 29 Ekim Adlı Kitabında Yer Alan “Gelenek ve Göreneklere Bağlılık” Değerine İlişkin Bulgular

“İzin istedim. Cemal Bey’in elini öptüm.” (Bektaş, 2024a, s.46).

Adım Adım Cumhuriyet: 29 Ekim Adlı Kitabında Yer Alan “Hoşgörü” Değerine İlişkin Bulgular

“Senin düşüncelerin de önemli. Herkesin herkesten öğreneceği bir şey vardır.” (Bektaş, 2024a, s.52).

Adım Adım Cumhuriyet: 29 Ekim Adlı Kitabında Yer Alan “İnsanları Sevmek” Değerine İlişkin Bulgular

“Çocuk bu yurt için, bu insanlar için, ekmek için, su için, hayat için ölünebilir. Ne var ki biz ulus olarak esen kalmak isteriz, yaşamak isteriz. Bizim savaşımız yaşamak içindir, yaşatmak içindir.” (Bektaş, 2024a, s.23).

“Gazi Paşa’ya sevgi gösterisinde bulunuyorlardı.” (Bektaş, 2024a, s.24).

“Mustafa Kemal Paşa’yı halk seviyor. Ona inanıyor, güveniyordu.” (Bektaş, 2024a, s.25).

“Söz konusu vatansa çağdaşlaşmak, yeni, ileriye dönük reformlar yapmak yetmez. Onu korumak gerekir. Sürekliliğini sağlamak gerekir. Ve insanların mutluluğu önemlidir.” (Bektaş, 2024a, s.71).

Adım Adım Cumhuriyet: 29 Ekim Adlı Kitabında Yer Alan “Kahramanlık” Değerine İlişkin Bulgular

“Kurtuluş Savaşı bir destana dönüşmüş.” (Bektaş, 2024a, s.20).

“Öldüreceğiz diyenlere karşı ‘ölmeyeceğiz’ diye savaşa girebiliriz.” (Bektaş, 2024a, s.30).

“Hırıltılı bir sesle, ‘Önce Yemen, sonra Çanakkale ve Ege’de Yunan’a karşı savaşarak geçti son yıllar.” (Bektaş, 2024a, s.46).

“Okuma yazma bilmiyordu. Ama ‘Ya istiklal ya ölüm!’ diyen ve Mustafa Kemal Paşa’nın ordularına kağnılarla buğday, malzeme ve cephane taşıyan çocuklardan biriydi.” (Bektaş, 2024a, s.73).

Adım Adım Cumhuriyet: 29 Ekim Adlı Kitabında Yer Alan “Kültürel Farklılıklara Saygı” Değerine İlişkin Bulgular

“Bu, Mustafa Kemal Paşa’nın dünyaya açık görüşlü, özgürlüğü önemseyen, demokrasiye saygı gösteren kişiliğini öne çıkarır.” (Bektaş, 2024a, s.20).

Adım Adım Cumhuriyet: 29 Ekim Adlı Kitabında Yer Alan “Merhamet” Değerine İlişkin Bulgular

“Çocukların ayaklarında ayakkabı yoktu. Utanıyordum, üzüliyordum.” (Bektaş, 2024a, s.22).

“Zaman zaman gidiyor, Celal’e görünmeden taşıyabildiğim kadarıyla yiyecek bir şeyler götürüyordum.” (Bektaş, 2024a, s.39).

“Kapıdaki kilidi görünce yüreğim cız etti.” (Bektaş, 2024a, s.40).

Adım Adım Cumhuriyet: 29 Ekim Adlı Kitabında Yer Alan “Milli Birlik ve Beraberlik” Değerine İlişkin Bulgular

“Bu durum karşısında bir tek karar vardı. O da ulusal egemenliğe dayanan, kayıtsız şartsız ve bağımsız yeni bir Türk devleti kurmak!” (Bektaş, 2024a, s.12).

“Çocuk bu yurt için, bu insanlar için, ekmek için, su için, hayat için ölünebilir. Ne var ki biz ulus olarak esen kalmak isteriz, yaşamak isteriz. Bizim savaşımız yaşamak içindir, yaşatmak içindir.” (Bektaş, 2024a, s.23).

“Ulus işlerinde haklılık, ancak ulusal kararlara dayanmakla, ulusun genel eğilimini yansıtmakla sağlanır.” (Bektaş, 2024a, s.37).

Adım Adım Cumhuriyet: 29 Ekim Adlı Kitabında Yer Alan “Misafirperverlik” Değerine İlişkin Bulgular

“Halk önden giden süvarilere, ardından koşup gelen piyadelere ellerinde ne varsa; ekmek, peynir, bir tas şerbet uzatıyor, ‘Yavrum susamışsındır, yavrum acıkmışsındır, bir topak ekmek ye, şu bir tas şerbeti içiver.’ diyordu.” (Bektaş, 2024a, s.23).

“‘Misafirimiz varmış, haberini aldım, ne mutlu bize!’ dedikten sonra bana dönüp, ‘Buyur evladım, gel!’ dedi ve yol gösterdi.” (Bektaş, 2024a, s.44).

Adım Adım Cumhuriyet: 29 Ekim Adlı Kitabında Yer Alan “Özgürlük” Değerine İlişkin Bulgular

“Bu, Mustafa Kemal Paşa’nın dünyaya açık görüşlü, özgürlüğü önemseyen, demokrasiye saygı gösteren kişiliğini öne çıkarır.” (Bektaş, 2024a, s.20).

“Biz sadece, yurdumuzu işgal edip elimizden almak isteyenleri kovmak; topraklarımıza, tırnaklarınıza, gönüllerimize, denizlerimize kavuşmak ve özgürce yaşamak istiyorduk.” (Bektaş, 2024a, s.22).

“Özgürlük olmayan bir ülkede ölüm ve çöküş vardır. Her ilerlemenin ve kurtuluşun temeli özgürlüktür.” (Bektaş, 2024a, s.37).

Adım Adım Cumhuriyet: 29 Ekim Adlı Kitabında Yer Alan “Paylaşma” Değerine İlişkin Bulgular

“Zaman zaman gidiyor, Celal’e görünmeden taşıyabildiğim kadarıyla yiyecek bir şeyler götürüyordum.” (Bektaş, 2024a, s.39).

Adım Adım Cumhuriyet: 29 Ekim Adlı Kitabında Yer Alan “Samimiyet” Değerine İlişkin Bulgular

“Çocukların ayaklarında ayakkabı yoktu. Utanıyordum, üzülüyordum.” (Bektaş, 2024a, s.22).

“Çocuk bu yurt için, bu insanlar için, ekmek için, su için, hayat için ölünebilir. Ne var ki biz ulus olarak esen kalmak isteriz, yaşamak isteriz. Bizim savaşımız yaşamak içindir, yaşatmak içindir.” (Bektaş, 2024a, s.23).

“Yanına sokuldum. Sağ koluyla beni sardı. Hafifçe, canımı acıtmadan beni göğsünün üstüne bastırıp kucakladı.” (Bektaş, 2024a, s.30).

“Hep sen benim düşüncelerimi okuyacak değilsin ya, ben de senin düşündüklerini az çok biliyorum.” (Bektaş, 2024a, s.30).

“‘Misafirimiz varmış, haberini aldım, ne mutlu bize!’ dedikten sonra bana dönüp, ‘Buyur evladım, gel!’ dedi ve yol gösterdi.” (Bektaş, 2024a, s.44).

“Sonra ikimiz de aynı anda gülüverdik. Bu güzel bir gülüştü. Sıcacıktı.” (Bektaş, 2024a, s.54).

“Bu seçim dolayısıyla şimdiye kadar hakkımda gösterdiğiniz sevgi, içtenlik ve güveni bir kez daha göstermekle değerbilirliğinizi kanıtlamış oluyorsunuz.” (Bektaş, 2024a, s.61).

“Her zaman sayın arkadaşlarımla ellerine çok içten ve sıkıca yapışarak, onların varlıklarının bana ne denli gerekli olduğunu unutmayarak çalışacağım.” (Bektaş, 2024a, s.62).

“Mustafa Kemal Paşa beni böyle çağırınca çok seviniyordum. Göğsümde bir sıcaklık hissediyordum.” (Bektaş, 2024a, s.67).

“Saçlarımı okşamakla yetindi.” (Bektaş, 2024a, s.70).

“Gülüverdi. Bağırması olmalıydım. Saçlarımı okşadı.” (Bektaş, 2024a, s.71).

“Gülüverdi Ömer ağabey. Çok güzel güldü.” (Bektaş, 2024a, s.76).

Adım Adım Cumhuriyet: 29 Ekim Adlı Kitabında Yer Alan “Saygılı Olma” Değerine İlişkin Bulgular

“Bu, Mustafa Kemal Paşa’nın dünyaya açık görüşlü, özgürlüğü önemseyen, demokrasiye saygı gösteren kişiliğini öne çıkarır.” (Bektaş, 2024a, s.20).

“Mustafa Kemal Paşa’yı halk seviyor. Ona inanıyor, güveniyordu.” (Bektaş, 2024a, s.25).

“Hata etmiş. Ama ben aynı hatayı tekrar etmeyeceğim. Bayrak, ulusun şerefidir, onurudur. Ne olursa olsun asla yere serilemez ve çiğnenemez, kaldırınız!” (Bektaş, 2024a, s.25).

“Benim onlara yiyecek bir şeyler getirdiğimi görürse belki utanır, diye düşünüyordum.” (Bektaş, 2024a, s.40).

“Senin düşüncelerin de önemli. Herkesin herkesten öğreneceği bir şey vardır.” (Bektaş, 2024a, s.52).

“Ama hiçbir zaman onu rahatsız etmedim. Benimle konuşmak istediği zaman yanına gittim.” (Bektaş, 2024a, s.66).

Adım Adım Cumhuriyet: 29 Ekim Adlı Kitabında Yer Alan “Sorumluluk” Değerine İlişkin Bulgular

“Ey Türk gençliği! Birinci görevin, Türk bağımsızlığını, Türk Cumhuriyeti’ni sonsuza kadar korumak ve savunmaktır! (Bektaş, 2024a, s.9).

“Kolağası Cemal Bey ve eşinin Celal’e çok iyi bacaklarından, iyi bir anne, iyi bir baba olacaklarından, onu büyütüp, topluma iyi bir insan armağan edeceklerinden emindim.” (Bektaş, 2024a, s.46).

“Ancak bu sayede ve Allah’ın yardımıyla bana verdiğiniz ve vereceğiniz görevleri en iyi şekilde yapabileceğimi ümit ediyorum.” (Bektaş, 2024a, s.62).

“Artık evin adamı ben oldum. Tarlaya ben bakıyorum.” (Bektaş, 2024a, s.74).

“Kardeşim, dedenin kızı, yetimler, ninem aş ekmek ister. Evde bir ben kaldım erkek olarak. Sorumluluk bende.” (Bektaş, 2024a, s.74).

“Ama dedem de az şey yapmadı bizim için. Hakkını ödeyemem. Bana ve kardeşlerime sahip çıktı. Şimdi sıra bende. Evin ekmek getireni oldum.” (Bektaş, 2024a, s.75).

Adım Adım Cumhuriyet: 29 Ekim Adlı Kitabında Yer Alan “Terbiyeli Olma” Değerine İlişkin Bulgular

“İzin istedim. Cemal Bey’in elini öptüm.” (Bektaş, 2024a, s.46).

“Koca adam olmuştu. Ama hala mahcuptu. Önüne bakıyordu. Bir şeylerden utanıyordu.” (Bektaş, 2024a, s.73).

Adım Adım Cumhuriyet: 29 Ekim Adlı Kitabında Yer Alan “Tevazu” Değerine İlişkin Bulgular

“Mustafa Kemal Paşa’yla birlikte olmam, onunla konuşmam, ondan birçok şeyi öğrenmem, her şeyi bildiğim anlamına gelmez.” (Bektaş, 2024a, s.14).

Adım Adım Cumhuriyet: 29 Ekim Adlı Kitabında Yer Alan “Vatan Sevgisi” Değerine İlişkin Bulgular

“Temel ilke, Türk ulusunun onurlu ve saygın bir ulus olarak yaşamasıdır. Bu ancak bağımsız olmakla sağlanabilir.” (Bektaş, 2024a, s.12).

“Biz sadece, yurdumuzu işgal edip elimizden almak isteyenleri kovmak; topraklarımıza, tırnaklarınıza, gönüllerimize, denizlerimize kavuşmak ve özgürce yaşamak istiyorduk.” (Bektaş, 2024a, s.22).

“Çocuk bu yurt için, bu insanlar için, ekmek için, su için, hayat için ölünebilir. Ne var ki biz ulus olarak esen kalmak isteriz, yaşamak isteriz. Bizim savaşımız yaşamak içindir, yaşatmak içindir.” (Bektaş, 2024a, s.23).

“Hata etmiş. Ama ben aynı hatayı tekrar etmeyeceğim. Bayrak, ulusun şerefidir, onurudur. Ne olursa olsun asla yere serilemez ve çiğnenemez, kaldırınız!” (Bektaş, 2024a, s.25).

“Savaş, ulusun yaşamı tehlikede ise yapılmalıdır.” (Bektaş, 2024a, s.30).

“Ben tek kolumla da bu vatana hizmet ederim, demiş.” (Bektaş, 2024a, s.41).

“Söz konusu vatansa çağdaşlaşmak, yeni, ileriye dönük reformlar yapmak yetmez. Onu korumak gerekir. Sürekliliğini sağlamak gerekir. Ve insanların mutluluğu önemlidir.” (Bektaş, 2024a, s.71).

Adım Adım Cumhuriyet: 29 Ekim Adlı Kitabında Yer Alan “Yardımlaşma ve Dayanışma” Değerine İlişkin Bulgular

“Halk önden giden süvarilere, ardından koşup gelen piyadelere ellerinde ne varsa; ekmek, peynir, bir tas şerbet uzatıyor, ‘Yavrum susamışsındır, yavrum acıkmışsındır, bir topak ekmek ye, şu bir tas şerbeti içiver.’ diyordu.” (Bektaş, 2024a, s.23).

“Beni duygulandıran; bu insanların birçoğunun, ellerinde avuçlarında ne varsa hepsini kaybetmelerine ve bir kuru ekmeğe hasret kalmalarına rağmen yine de ellerinde ne varsa paylaşmak istemeleriydi.” (Bektaş, 2024a, s.23).

“Zaman zaman gidiyor, Celal’e görünmeden taşıyabildiğim kadarıyla yiyecek bir şeyler götürüyordum.” (Bektaş, 2024a, s.39).

“Kumandanım yardımcı olmamı istedi.” (Bektaş, 2024a, s.43).

“Celal senden bahsetti. Onu araman, ona destek olman ne güzel.” (Bektaş, 2024a, s.45).

“Onun için bir şeyler yapmak istiyordum.” (Bektaş, 2024a, s.76).

4.2. Bak Sen Şu İşe: İşler Güçler Beni Bekler Adlı Eserine İlişkin Bulgular

Tablo 12: Bak Sen Şu İşe: İşler Güçler Beni Bekler adlı eserine ilişkin bulgular

Sosyal Değerler	<i>f</i>
Adalet	6
Ahlak	-
Aile	6
Akraba	7
Anne Baba Sevgisi	3
Arkadaş	1
Atalara Saygı	1
Bağımsızlık	-
Cesaret/ Yiğitlik	5
Cömertlik	-
Çalışkanlık	4
Diğerkâmlık	1
Din	-
Doğa Sevgisi	3
Dürüstlük	2
Eğitim	6
Eşine Hürmet Etmek	1
Eşitlik	2
Evlat Sevgisi	-
Fedakârlık	-
Gelenek ve Göreneklere Bağlılık	-
Hediye Vermek	-
Hoşgörü	-
İnsanları Sevmek	6
Kahramanlık	1
Kültürel Farklılıklara Saygı	-
Merhamet	1
Milli Birlik ve Beraberlik	-
Misafirperverlik	1
Namuslu Olmak	-
Özgürlük	-
Paylaşma	2
Sabırlı Olma	3
Samimiyet	11
Saygılı Olma	4
Sorumluluk	3
Terbiyeli Olmak	9
Tevazu	1
Vatan Sevgisi	-
Yardımlaşma ve Dayanışma	5
Toplam	95

Bak Sen Şu İşe: İşler Güçler Beni Bekler adlı kitap incelendiğinde toplam 95 değere yer verildiği görülmektedir. Bu değerlerden samimiyet değeri 11 kez ile en çok yer verilen değer olmuştur. Bunu 9 kez ile terbiyeli olmak değeri takip etmektedir. Üçüncü en çok kullanılan değer ise 7 kez ile akraba değeri olmuştur. Adalet, aile, eğitim ve insanları sevmek değerlerine ise 6 kez yer verilmiştir. Cesaret/yiğitlik, yardımlaşma ve dayanışma değerlerine 5, çalışkanlık, saygılı olma değerlerine 4, anne baba sevgisi, doğa sevgisi, sabırlı olma, sorumluluk değerlerine 3, dürüstlük, eşitlik, paylaşma değerlerine 2, arkadaş, atalara saygı, diğerkamlık, eşine hürmet etmek, kahramanlık, merhamet, misafirperverlik ve tevazu değerlerine ise bir kez yer verilmiştir. Ahlak, bağımsızlık, cömertlik, din, evlat sevgisi, fedakârlık, gelenek ve göreneklere bağlılık, hediye vermek, hoşgörü, kültürel farklılıklara saygı, milli birlik ve beraberlik, namuslu olmak, özgürlük, vatan sevgisi değerlerine ise yer verilmemiştir.

Bak Sen Şu İşe: İşler Güçler Beni Bekler Adlı Kitabında Yer Alan “Adalet” Değerine İlişkin Bulgular

“Kavga kıyamet derken, olay yargıya taşınır. Haklı olduğunuzu mahkemede yargıca kanıtlamanız gerekir.” (Bektaş, 2019a, s.17).

“Yakınlarımin bana haksızlık ettiğini düşünüyorum.” (Bektaş, 2019a, s.25).

“Ailesine bağlı, ailesini seven bir baba olarak bunu hak etmedim.” (Bektaş, 2019a, s.27).

“Babamın neyi neden hak etmediği konusunda bir fikrim yoktu.” (Bektaş, 2019a, s.28).

“Mutfakta çalışılınca büyük haksızlıklar oluyordu.” (Bektaş, 2019a, s.31).

“Bu olmaz işte. Bir hukuk devletinde olmaz. Kısasa kısas olursa adaleti herkes kendisi uygulamaya kalkar ve kargaşa olur.” (Bektaş, 2019a, s.77).

Bak Sen Şu İşe: İşler Güçler Beni Bekler Adlı Kitabında Yer Alan “Aile” Değerine İlişkin Bulgular

“Biz mutlu bir aileymişiz.” (Bektaş, 2019a, s.6).

“Çocuklar bu tür şeyleri anne ve babalarınıza konuşun.” (Bektaş, 2019a, s.8).

“Neyse, benim o çok saf olduğum zamanlarda, ailece akşam yemeği yiyorduk sanırım, tuhaf bir şey yaşadık.” (Bektaş, 2019a, s.9).

“Ailesine bağlı, ailesini seven bir baba olarak bunu hak etmedim.” (Bektaş, 2019a, s.27).

“Kadın annemdi, adam babam, çocuk da ben.” (Bektaş, 2019a, s.45).

“Evcek sirke gideceğiz, diyor annem.” (Bektaş, 2019a, s.54).

Bak Sen Şu İşe: İşler Güçler Beni Bekler Adlı Kitabında Yer Alan “Akraba” Değerine İlişkin Bulgular

“Metin abinin bir abisi bir de küçük kardeşi vardı.” (Bektaş, 2019a, s.12).

“Yakınlarımdan bana haksızlık ettiğini düşünüyorum.” (Bektaş, 2019a, s.25).

“Daha önce dayımdan bahsetmiş miydin?” (Bektaş, 2019a, s.32).

“Dayımın yanına gittiğimde orada bulunmanın çok güzel bir şey olduğu duygusuna kapılıyordum.” (Bektaş, 2019a, s.35).

“Dayımın yanında her şey güzel oluyordu.” (Bektaş, 2019a, s.39).

“Dayı seni çok seviyorum, dedim.” (Bektaş, 2019a, s.53).

“Bunları söyledikten sonra da içimden dayıma teşekkür ettim.” (Bektaş, 2019a, s.78).

Bak Sen Şu İşe: İşler Güçler Beni Bekler Adlı Kitabında Yer Alan “Anne Baba Sevgisi” Değerine İlişkin Bulgular

“Başkası söylese inanmam ama annemin söylediği her şeye inanırım.” (Bektaş, 2019a, s.5).

“Anne, galiba ben seni çok seviyorum, dedim.” (Bektaş, 2019a, s.59).

“O gün, babam gülüp bana sarıldıktan, beni öptükten, ‘benim akıllı oğlum’ dedikten sonra onu daha farklı görmeye başladım.” (Bektaş, 2019a, s.66).

Bak Sen Şu İşe: İşler Güçler Beni Bekler Adlı Kitabında Yer Alan “Arkadaş” Değerine İlişkin Bulgular

“Yalnız değilim ki; Pamuk var, dağdaki ayılar, Şeker ve bir de kitaplarım var.” (Bektaş, 2019a, s.33).

Bak Sen Şu İşe: İşler Güçler Beni Bekler Adlı Kitabında Yer Alan “Atalara Saygı” Değerine İlişkin Bulgular

“İzin verirsiniz tabii” (Bektaş, 2019a, s.24).

Bak Sen Şu İşe: İşler Güçler Beni Bekler Adlı Kitabında Yer Alan “Cesaret/Yiğitlik” Değerine İlişkin Bulgular

“Ama ben yalnız gitmek istiyorum.” (Bektaş, 2019a, s.40).

“Sırt çantasını sırtladım. Aynayı da cebime soktum. Sonra da yola koyuldum...” (Bektaş, 2019a, s.41).

“Biraz korkmuştum ama adam beni görmüştü. Dönmek olmazdı artık.” (Bektaş, 2019a, s.46).

“Ablam biraz arkamdan yürümeye başladı, bense hiçbir şeyden korkmuyor, çekinmiyordum. Göğsümü gere gere palyaçoya doğru yürüdüm” (Bektaş, 2019a, s.61).

“Tüm cesaretimi toplayıp söyledim söylemek istediğimi.” (Bektaş, 2019a, s.71).

Bak Sen Şu İşe: İşler Güçler Beni Bekler Adlı Kitabında Yer Alan “Çalışkanlık” Değerine İlişkin Bulgular

“Harikaydın patron, hiç kimse senin gibi poliçe satamaz.” (Bektaş, 2019a, s.17).

“Hani gittiğimiz pideci de Selim ağabey var ya, ne güzel çalışıyor.” (Bektaş, 2019a, s.28).

“Çalış, evde çalış, insanların nelere güldüğünü gözlemle.” (Bektaş, 2019a, s.64).

“Türklerin güzel bir atasözü vardır. Boynuz kulağı geçer, derler.” (Bektaş, 2019a, s.65).

Bak Sen Şu İşe: İşler Güçler Beni Bekler Adlı Kitabında Yer Alan “Diğerkâmlık” Değerine İlişkin Bulgular

“Yapayalnız dağ başında yaşıyorsun, kaygılanıyorum!” (Bektaş, 2019a, s.33).

Bak Sen Şu İşe: İşler Güçler Beni Bekler Adlı Kitabında Yer Alan “Doğa Sevgisi” Değerine İlişkin Bulgular

“Pamuk’u çok seviyordum.” (Bektaş, 2019a, s.33).

“Arkların içine su yürüyünce o kadar güzel bir toprak kokusu geliyordu ki!” (Bektaş, 2019a, s.39).

“Dayım, toprak kir değildir ki, derdi.” (Bektaş, 2019a, s.39).

Bak Sen Şu İşe: İşler Güçler Beni Bekler Adlı Kitabında Yer Alan “Dürüstlük” Değerine İlişkin Bulgular

“O yalan söylemez, ama bunu kanıtla deseniz kanıtlayamam.” (Bektaş, 2019a, s.5).

“Hiç düşünmemiştim doğrusu. Açık açık söyledim.” (Bektaş, 2019a, s.29).

Bak Sen Şu İşe: İşler Güçler Beni Bekler Adlı Kitabında Yer Alan “Eğitim” Değerine İlişkin Bulgular

“Ama sayenizde biz de bir şeyler öğrendik, değil mi ama!” (Bektaş, 2019a, s.17).

“İsteyen araştırır öğrenir, değil mi ama!” (Bektaş, 2019a, s.26).

“Dayım çok kitap okur.” (Bektaş, 2019a, s.36).

“Bir ara sana Mors alfabesini öğretsem iyi olacak.” (Bektaş, 2019a, s.40).

“Palyaçoluğun okulu yok galiba. Belki de vardır, dramaturji eğitimi alıyorlardır. Çeşitli aletleri kullanma eğitimi de alıyor olabilirler.” (Bektaş, 2019a, s.64).

“Evladım, dedim. Okulda ezberler değil, öğrenmek öğretilmeli!” (Bektaş, 2019a, s.78).

Bak Sen Şu İşe: İşler Güçler Beni Bekler Adlı Kitabında Yer Alan “Eşine Hürmet Etmek” Değerine İlişkin Bulgular

“Annem de bazen babama yardım etmek için büroya gidiyor.” (Bektaş, 2019a, s.6).

Bak Sen Şu İşe: İşler Güçler Beni Bekler Adlı Kitabında Yer Alan “Eşitlik” Değerine İlişkin Bulgular

“Mesleğin iyisi kötüsü olmaz.” (Bektaş, 2019a, s.24).

“Bana herkese davrandığı gibi davranmasını istiyordum.” (Bektaş, 2019a, s.68).

Bak Sen Şu İşe: İşler Güçler Beni Bekler Adlı Kitabında Yer Alan “İnsanları Sevmek” Değerine İlişkin Bulgular

“Oraya gitmeyi sevişimin nedeni şu: orada Selim ağabey çalışıyor.” (Bektaş, 2019a, s.26).

“Selim ağabeyi çok seviyorum.” (Bektaş, 2019a, s.26).

“Onun gibi olmak istiyorum.” (Bektaş, 2019a, s.28).

“Onun yanında mutlu oluyordum. Hafiflemişim gibi, uçacak gibi duygulara kapılıyordum. Bilmediğim halde içimden şarkı, türkü söylemek geliyordu.” (Bektaş, 2019a, s.35).

“Dayı seni çok seviyorum, dedim.” (Bektaş, 2019a, s.53).

“Bazen birbirini seven iki kardeşin el ele yürümesi, arada bir dönüp birbirlerine gülümsemeleri beni mutlu ediyor.” (Bektaş, 2019a, s.76).

Bak Sen Şu İşe: İşler Güçler Beni Bekler Adlı Kitabında Yer Alan “Kahramanlık” Değerine İlişkin Bulgular

“Bazen canları pahasına haber yapmaya çalışıyorlar.” (Bektaş, 2019a, s.11).

Bak Sen Şu İşe: İşler Güçler Beni Bekler Adlı Kitabında Yer Alan “Merhamet” Değerine İlişkin Bulgular

“Örneğin bugün karşı kaldırımda yürüyen yetişkin bir adamın küçük bir sokak köpeğine tekme attığını gördüm. İçim burkuldu.” (Bektaş, 2019a, s.76).

Bak Sen Şu İşe: İşler Güçler Beni Bekler Adlı Kitabında Yer Alan “Misafirperverlik” Değerine İlişkin Bulgular

“Hoş geldiniz, dedikten sonra ablama yer gösterdi.” (Bektaş, 2019a, s.63).

Bak Sen Şu İşe: İşler Güçler Beni Bekler Adlı Kitabında Yer Alan “Paylaşma” Değerine İlişkin Bulgular

“Onların dükkanında o kadar çok kitap vardı ki, istediğim kitabı alır, özen göstererek okurdum.” (Bektaş, 2019a, s.12).

“Hadi hadi, çekinme. Sonuçta biz bize söyleşiyoruz.” (Bektaş, 2019a, s.76).

Bak Sen Şu İşe: İşler Güçler Beni Bekler Adlı Kitabında Yer Alan “Sabırlı Olma” Değerine İlişkin Bulgular

“Bağırmadan konuşabilmeyi başardı.” (Bektaş, 2019a, s.27).

“Sakin olmaya çalışıyordu.” (Bektaş, 2019a, s.28).

“Ablam koluma yapışıp, acele etme, dedi.” (Bektaş, 2019a, s.61).

Bak Sen Şu İşe: İşler Güçler Beni Bekler Adlı Kitabında Yer Alan “Samimiyet” Değerine İlişkin Bulgular

“Bu soruyu sorduğumda annem bana sıkı sıkı sarılmış, ah benim saf oğlum, demişti.” (Bektaş, 2019a, s.6).

“Şoför aynada kocaman gülümsedi.” (Bektaş, 2019a, s.18).

“Ne yalan söyleyeyim, kardeş deyişi pek hoşuma gitmişti.” (Bektaş, 2019a, s.18).

“Beni görür görmez, n’aber adamım, diyor.” (Bektaş, 2019a, s.26).

“Başka birisi Efe dese hoşuma gitmeyebilirdi belki. O deyince hoşuma gidiyordu.” (Bektaş, 2019a, s.35).

“Kahvaltıda iki lafın belini kırmışız.” (Bektaş, 2019a, s.36).

“Gülünce çok sevimli oluyordu.” (Bektaş, 2019a, s.46).

“Adamın bana ‘küçük adam’ demesi hoşuma gitmişti.” (Bektaş, 2019a, s.46).

“O da dünyada hiç kimsenin başaramayacağı kadar güzel bir gülümsemeyle bana sarıldı ve hiçbir şey demedi. Ama bence çok şey demiş gibi oldu.” (Bektaş, 2019a, s.53).

“Mustafa öğretmeninin yüzünde hafif şaşırılmış bir ifadenin yanı sıra o sevimli gülüşü gördükten sonra sürdürdüm.” (Bektaş, 2019a, s.75).

“Bunları söyledikten sonra da içimden dayıma teşekkür ettim.” (Bektaş, 2019a, s.78).

Bak Sen Şu İşe: İşler Güçler Beni Bekler Adlı Kitabında Yer Alan “Saygılı Olma” Değerine İlişkin Bulgular

“Bilmem, belki haklıdır.” (Bektaş, 2019a, s.9).

“Onların dükkanında o kadar çok kitap vardı ki, istediğim kitabı alır, özen göstererek okurdum.” (Bektaş, 2019a, s.12).

“Teşekkür ettim ve pideci olmamaya karar verdim.” (Bektaş, 2019a, s.31).

“Şımarmaya çalıştım.” (Bektaş, 2019a, s.75).

Bak Sen Şu İşe: İşler Güçler Beni Bekler Adlı Kitabında Yer Alan “Sorumluluk” Değerine İlişkin Bulgular

“Bazen canları pahasına haber yapmaya çalışıyorlar.” (Bektaş, 2019a, s.11).

“Şimdi ne zaman Kefal Süleyman amca’yı düşünsem utanırım ona yalancı çıktım” (Bektaş, 2019a, s.24).

“Arkadaşlar, dedim. Bu konuyu yarına kadar araştıralım. Mustafa öğretmene de şöyle bir görev veriyorum.” (Bektaş, 2019a, s.77).

Bak Sen Şu İşe: İşler Güçler Beni Bekler Adlı Kitabında Yer Alan “Terbiyeli Olma” Değerine İlişkin Bulgular

“Affedersiniz şoför amca.” (Bektaş, 2019a, s.18).

“Utana sıkıla sürücünün ensesine bakarak yeniden sordum.” (Bektaş, 2019a, s.18).

“Teşekkür ettim şoföre.” (Bektaş, 2019a, s.18).

“Aman bir utandım, bir utandım anlatamam.” (Bektaş, 2019a, s.19).”

“İzin verirseniz tabii.” (Bektaş, 2019a, s.24).

“İyi günler efendim, dedim.” (Bektaş, 2019a, s.46).

“Onun biraz utandığını sezdim.” (Bektaş, 2019a, s.61).

“Özür dilerim, adım söylemedim daha değil mi!” (Bektaş, 2019a, s.63).

“Şımarmaya çalıştım.” (Bektaş, 2019a, s.75).

Bak Sen Şu İşe: İşler Güçler Beni Bekler Adlı Kitabında Yer Alan “Tevazu” Değerine İlişkin Bulgular

“Dayım da gülüverir, ben hayatımdan memnunum, derdi.” (Bektaş, 2019a, s.36).

Bak Sen Şu İşe: İşler Güçler Beni Bekler Adlı Kitabında Yer Alan “Yardımlaşma ve Dayanışma” Değerine İlişkin Bulgular

“Annem de bazen babama yardım etmek için büroya gidiyor.” (Bektaş, 2019a, s.6).

“Zaman zaman ablamla birçok konuda olduğu gibi hangi mesleği yapmak istediğim konusunda da konuştuk.” (Bektaş, 2019a, s.9).

“Oktay okuldan çıktıktan sonra ağabeylerine yardıma gidiyordu.” (Bektaş, 2019a, s.12).

“Sizin için ne yapabilirim?” (Bektaş, 2019a, s.63).

“Ona yardımcı olmak istedim.” (Bektaş, 2019a, s.76).

4.3. Ben Öykülere İnanırım Adlı Eserine İlişkin Bulgular

Tablo 13: Ben Öykülere İnanırım adlı eserine ilişkin bulgular

Sosyal Değerler	<i>f</i>
Adalet	-
Ahlak	-
Aile	19
Akraba	3
Anne Baba Sevgisi	1
Arkadaş	2
Atalara Saygı	-
Bağımsızlık	-
Cesaret/ Yiğitlik	-
Cömertlik	-
Çalışkanlık	2

Diğerkâmlık	2
Din	13
Doğa Sevgisi	2
Dürüstlük	2
Eğitim	-
Eşine Hürmet Etmek	-
Eşitlik	-
Evlat Sevgisi	6
Fedakârlık	-
Gelenek ve Göreneklere Bağlılık	2
Hediye Vermek	-
Hoşgörü	1
İnsanları Sevmek	4
Kahramanlık	-
Kültürel Farklılıklara Saygı	2
Merhamet	8
Milli Birlik ve Beraberlik	1
Misafirperverlik	1
Namuslu Olmak	-
Özgürlük	-
Paylaşma	-
Sabırlı Olma	-
Samimiyet	10
Saygılı Olma	4
Sorumluluk	-
Terbiyeli Olmak	2
Tevazu	2
Vatan Sevgisi	1
Yardımlaşma ve Dayanışma	2
Toplam	92

Ben Öykülere İnanırım adlı kitap incelendiğinde toplam 92 değere yer verildiği görülmektedir. Bu kitapta en çok yer verilen değer 19 kez ile aile değeri olmuştur. Din değeri 13 kez, samimiyet değeri ise 10 kez yer verilerek en çok yer verilen diğer değerler olmuştur. Merhamet değeri 8, evlat sevgisi değerine 6, saygılı olma ve insanları sevmek değerlerine 4, akraba değerine 3, arkadaş, çalışkanlık, diğerkamlık, doğa sevgisi, dürüstlük, gelenek ve göreneklere bağlılık, kültürel farklılıklara saygı, terbiyeli olmak, tevazu, yardımlaşma ve dayanışma değerlerine 2, anne baba sevgisi, hoşgörü, milli birlik ve beraberlik, misafirperverlik, vatan sevgisi değerlerine ise birer

kez yer verilmiştir. Kitapta yer verilmeyen değerler ise, adalet, ahlak, atalara saygı, bağımsızlık, cesaret/yiğitlik, cömertlik, eğitim, eşine hürmet etmek, eşitlik, fedakârlık, hediye vermek, kahramanlık, namuslu olmak, özgürlük, paylaşma, sabırlı olma ve sorumluluk değerleridir.

Ben Öykülere İnanırım Adlı Kitabında Yer Alan “Aile” Değerine İlişkin Bulgular

“Kadının yanında kocası vardı.” (Bektaş, 2016, s.13).

“Çocuklara döndü kadın yine; ilk kez görüyormuş gibi baktı kızlarına.” (Bektaş, 2016, s.12).

“Sokağa baktı kızlarıyla.” (Bektaş, 2016, s.12).

“Hadi, diyorum eşime, bir yerlere gidip öğle yemeği yiyelim.” (Bektaş, 2016, s.28).

“Eşimin gülüşü yüzünde donuyor.” (Bektaş, 2016, s.28).

“Yüksel’in yanında kızları var, Yaprak ve Çiçek.” (Bektaş, 2016, s.35).

“Öğrenecektim elbette, öyle bakacaktım nasıl bakarsa bir baba çocuğuna.” (Bektaş, 2016, s.49).

“Ebeye vermeden önce yeniden kokladım bebeğimi.” (Bektaş, 2016, s.49).

“Kızım sevinçle bağırıyor.” (Bektaş, 2016, s.66).

“Uçağa atlayıp bir yoklasa mıydı annesini?” (Bektaş, 2016, s.75).

“Gidip yoklasaydın bir, oğlum. Babandır! Önümüz kış, yapayalnız ne olacak hali?” (Bektaş, 2016, s.75).

“Torunum da içerde, yatıyor olmalı, baygın.” (Bektaş, 2016, s.87).

“Duvarın dibindeki kanepeye, gelinimin yanına oturuyor oğlum.” (Bektaş, 2016, s.87).

“Karım var, çocuklarım...” (Bektaş, 2016, s.103).

“Orada ninemle ve dedem vardı.” (Bektaş, 2016, s.113).

“İkizim, annem...” (Bektaş, 2016, s.113).

“Bu kuş anne kuş okulmuş. Bir de baba kuş varmış.” (Bektaş, 2016, s.115).

“Bu anne, baba, bir de iki yavru kuşlar orada çok güzel yaşıyorlarmış.” (Bektaş, 2016, s.115).

“Kardeşi gelmemiş. Kardeşi gelmediği gibi nine kuşla dede kuş ölmüşler. Ondan sonra kız kuşla anne kuş konteynır memleketine gitmişler.” (Bektaş, 2016, s.115).

Ben Öykülere İnanırım Adlı Kitabında Yer Alan “Akraba” Değerine İlişkin Bulgular

“Hüseyin komutanımın yakını mısın yoksa?” (Bektaş, 2016, s.107).

“Şimdi yeğenimin çalıştığı yeri bir göreyim.” (Bektaş, 2016, s.107).

“Tamam, yeğenime akşam sizlerin ne kadar yardımsever olduğunuzu, bana iyi davrandığınızı söyleyeceğim.” (Bektaş, 2016, s.108).

Ben Öykülere İnanırım Adlı Kitabında Yer Alan “Anne Baba Sevgisi” Değerine İlişkin Bulgular

“Yıllar önceki annem geliyor gözlerimin önüne.” (Bektaş, 2016, s.96).

Ben Öykülere İnanırım Adlı Kitabında Yer Alan “Arkadaş” Değerine İlişkin Bulgular

“Dostluğumuz bitmemiş olsa gerek.” (Bektaş, 2016, s.84).

“Taksilerin içinde yanan küçücük ışıklar sıcak geliyor adama, dost.” (Bektaş, 2016, s.102).

Ben Öykülere İnanırım Adlı Kitabında Yer Alan “Çalışkanlık” Değerine İlişkin Bulgular

“Çalışkandı. Herkes onun işinden memnundu.” (Bektaş, 2016, s.122).

“Göztaşı ya da kükürt atmaya gitse tam gün sürebilecek işi öğleye kadar bitirir, bağ sahibine de yarım gün çalıştım, derdi.” (Bektaş, 2016, s.122).

Ben Öykülere İnanırım Adlı Kitabında Yer Alan “Diğerkâmlık” Değerine İlişkin Bulgular

“Ne yapayım, dükkanının önünden kaç kere geçtim, çağırmadı adam, belki parası yoktur, derdi.” (Bektaş, 2016, s.122).

“Nahit, son kuruşuna kadar parasını verir, üstelik de daha fazla olmadığı, veremediği için özür dilerdi.” (Bektaş, 2016, s.122).

Ben Öykülere İnanırım Adlı Kitabında Yer Alan “Din” Değerine İlişkin Bulgular

“Tertemiz, mavi puanlı bir bohça duruyor masanın bir köşesinde, sanki bir Kur'an, sarılıp koyulmuş, saygılıca.” (Bektaş, 2016, s.81).

“Kaçınıcı rekâtı kılıyordu şimdi, bilmiyordu. Bilse ne yazardı, ikinci namazının kaç rekât olduğu konusunda bile kuşkuya düşmüş, kuruntuya kapılmıştı.” (Bektaş, 2016, s.89).

“Ya Rabb'im, beni bağışla, beni bağışla, bağışla...” (Bektaş, 2016, s.89).

“Namaz kılsan alışırsın.” (Bektaş, 2016, s.92).

“Böyle Allah'ın gücüne gider.” (Bektaş, 2016, s.92).

“Biraz önce ikinci namazının kaç rekât olduğunu unuttum.” (Bektaş, 2016, s.93).

“İki rekât eksik kılabilceğin gibi fazla da kılmış olabilirsin.” (Bektaş, 2016, s.93).

“Şimdi abdestimi tazeleyip kazasını kılacağım.” (Bektaş, 2016, s.93).

“Biz insanız, unutmayan, yanılmayan, Allah.” (Bektaş, 2016, s.93).

“Bir de Allah günahlarımı affetsin, namaz kılarken bir bakıyorum, orada değilim.” (Bektaş, 2016, s.93).

“Allah'ın huzurunda, diyen sesi ağlamakla öfkenin sınırındaydı.” (Bektaş, 2016, s.94).

“Allah'ın huzurunda değilsen, neredesin?” (Bektaş, 2016, s.94).

“Onlar cennette şimdi, diyor yüzü yanık kadın.” (Bektaş, 2016, s.117).

Ben Öykülere İnanırım Adlı Kitabında Yer Alan “Doğa Sevgisi” Değerine İlişkin Bulgular

“Ama çok güzel bir kuşmuş bu.” (Bektaş, 2016, s.115).

“Tarlalar yeşerdikçe, kendisi kanatlanıyor, bir bahara uçuyordu.” (Bektaş, 2016, s.123).

Ben Öykülere İnanırım Adlı Kitabında Yer Alan “Dürüstlük” Değerine İlişkin Bulgular

“Ben yalan söylemem, söyleyemem.” (Bektaş, 2016, s.99).

“Göztaşı ya da kükürt atmaya gitse tam gün sürebilecek işi öğleye kadar bitirir, bağ sahibine de yarım gün çalıştım, derdi.” (Bektaş, 2016, s.122).

Ben Öykülere İnanırım Adlı Kitabında Yer Alan “Evlat Sevgisi” Değerine İlişkin Bulgular

“Çocuklara döndü kadın yine; ilk kez görüyormuş gibi baktı kızlarına. Sarıldı, öptü ikisini de kendi çocukluğunu öper gibi; acı da onlara, kendine acır gibi.” (Bektaş, 2016, s.12).

“Öğrenecektim elbette, öyle bakacaktım nasıl bakarsa bir baba çocuğuna.” (Bektaş, 2016, s.49).

“Ebeye vermeden önce yeniden kokladım bebeğimi.” (Bektaş, 2016, s.49).

“Adam diz çöküyor çocuğun önünde. İbadet ediyor sanki. Çocuğun saçlarını kokluyor. Gülüm, diyor.” (Bektaş, 2016, s.119).

“Çok zenginim. Bak, ellerim var, ayaklarım var, sen varsın gülüm, gülüyorum, bağımız da var.” (Bektaş, 2016, s.120).

“Seni hep kokluyorum ya, koklayınca da senden gül kokusu geliyor, onun için.” (Bektaş, 2016, s.120).

Ben Öykülere İnanırım Adlı Kitabında Yer Alan “Gelenek ve Göreneklere Bağlılık” Değerine İlişkin Bulgular

“Vermek istediği selamı sese dönüştüremiyor.” (Bektaş, 2016, s.102).

“Hoş geldiniz, diyor, halimi hatırlımı soruyor.” (Bektaş, 2016, s.107).

Ben Öykülere İnanırım Adlı Kitabında Yer Alan “Hoşgörü” Değerine İlişkin Bulgular

“Sonra gözlerini gözlerimden kaçırıp ekliyor: biz Müslüman değiliz ama.” (Bektaş, 2016, s.111).

Ben Öykülere İnanırım Adlı Kitabında Yer Alan “İnsanları Sevmek” Değerine İlişkin Bulgular

“Onu kırmak, üzme istemiyordum.” (Bektaş, 2016, s.18).

“Onun öyle kendisiyle barışık duruşu, dünyaya sevgiyle bakışı, çevresiyle birlikte yaşamayı bilişi, bana güneydin deyişi dayanılacak gibi değildi.” (Bektaş, 2016, s.40).

“Seni sevdim. Sevgilim gibi, annem gibi, babam gibi, insan gibi sevdim.” (Bektaş, 2016, s.47).

“Sevmelisin, dedi kadın.” (Bektaş, 2016, s.50).

Ben Öykülere İnanırım Adlı Kitabında Yer Alan “Kültürel Farklılıklara Saygı” Değerine İlişkin Bulgular

“Bir başka dünya burası, bizim bilmediğimiz.” (Bektaş, 2016, s.109).

“Sonra gözlerini gözlerimden kaçırıp ekliyor: biz Müslüman değiliz ama.” (Bektaş, 2016, s.111).

Ben Öykülere İnanırım Adlı Kitabında Yer Alan “Merhamet” Değerine İlişkin Bulgular

“Sarıldı, öptü ikisini de kendi çocukluğunu öper gibi; acı da onlara, kendine acır gibi.” (Bektaş, 2016, s.12).

“Teselli edici sözcüklerle söylene bile, bir insanın aranmadığını öğrenmesi güçtür, aranmamak acı verir, diye düşünürüm hep.” (Bektaş, 2016, s.19).

“Çevresine korkuyla bakan, durduk yerde sıçrayan, yüzünde bir büyük, bir küçük yara izi olan Güler’e kıyamadım.” (Bektaş, 2016, s.45).

“Ya incinirse, diyordum, üzülürse.” (Bektaş, 2016, s.48).

“Nedensiz, kime, neye acıdığını bilmeden, acıdı bir şeylere adam.” (Bektaş, 2016, s.54).

“Gidip yoklasaydın bir, oğlum. Babandır! Önümüz kış, yapayalnız ne olacak hali?” (Bektaş, 2016, s.75).

“Onu tanıyan kasabanın kurnazları, boyunlarını bükerek önüne çıkarlar, ya çocuklarının hasta olduğunu doktora götürmeleri gerektiğini söylerlerdi ya da bilmem kaç gündür aç olduklarını.” (Bektaş, 2016, s.122).

“Ne yapayım, bizden daha fazla ihtiyacı olanlar vardı, onlara verdim!” (Bektaş, 2016, s.122).

Ben Öykülere İnanırım Adlı Kitabında Yer Alan “Milli Birlik ve Beraberlik” Değerine İlişkin Bulgular

“Bugün 19 Mayıs Bayramı ya, canım.” (Bektaş, 2016, s.67).

Ben Öykülere İnanırım Adlı Kitabında Yer Alan “Misafirperverlik” Değerine İlişkin Bulgular

“Hoş geldiniz, diyor, halimi hatırlımı soruyor.” (Bektaş, 2016, s.107).

Ben Öykülere İnanırım Adlı Kitabında Yer Alan “Samimiyet” Değerine İlişkin Bulgular

“Sarıldı, öptü ikisini de kendi çocukluğunu öper gibi; acı da onlara, kendine acır gibi.” (Bektaş, 2016, s.12).

“Senli benli sohbet ediyordu.” (Bektaş, 2016, s.13).

“Onun öyle kendisiyle barışık duruşu, dünyaya sevgiyle bakışı, çevresiyle birlikte yaşamayı bilişi, bana günaydın deyişi dayanılacak gibi değildi.” (Bektaş, 2016, s.40).

“Gülüşüyoruz, mutlulukla.” (Bektaş, 2016, s.79).

“Gülünce, yeşil gözlerinin olduğu yerde iki çizgi oluşuyor.” (Bektaş, 2016, s.80).

“Öykü’yle sohbet ediyoruz uzun uzun.” (Bektaş, 2016, s.84).

“İçimden ağlamak geliyor, gülüyorum.” (Bektaş, 2016, s.88).

“Seviniyorum çocuklar gibi.” (Bektaş, 2016, s.88).

“Bize sözcüğü bir sıcak, bir sıcak ki, ısınıveriyor taksinin içi.” (Bektaş, 2016, s.102).

“Gülüyor adam, sıcacık.” (Bektaş, 2016, s.119).

Ben Öykülere İnanırım Adlı Kitabında Yer Alan “Saygılı Olma” Değerine İlişkin Bulgular

“Yürüyüşü, hareketleri, konuşmaya başlamadan önce karşısındaki insana ‘Lütfen, beni dinler misiniz?’ der gibi bakışı, korku derecesinde saygılıydı.” (Bektaş, 2016, s.18).

“Günün birinde içeceğim yine. Ama, sizin evde içmem elbette.” (Bektaş, 2016, s.78).

“Tertemiz, mavi puanlı bir bohça duruyor masanın bir köşesinde, sanki bir Kur’an, sarılıp koyulmuş, saygılıca.” (Bektaş, 2016, s.81).

“Ömer amca, Osman’ın saygı gösterdiği tek insandı.” (Bektaş, 2016, s.91).

Ben Öykülere İnanırım Adlı Kitabında Yer Alan “Terbiyeli Olma” Değerine İlişkin Bulgular

“Yiyecek bir şeyler var mı?” diyorum mahcup.” (Bektaş, 2016, s.32).

“Başını öne eğiyor.” (Bektaş, 2016, s.102).

Ben Öykülere İnanırım Adlı Kitabında Yer Alan “Tevazu” Değerine İlişkin Bulgular

“Boşa çıkardı çabalarımı; gülümseyerek, mahcup ve bilge.” (Bektaş, 2016, s.20).

“Tarlasında veya bağında çalıştığı insanlarla karşılaşmaya özen gösterirdi.” (Bektaş, 2016, s.122).

Ben Öykülere İnanırım Adlı Kitabında Yer Alan “Vatan Sevgisi” Değerine İlişkin Bulgular

“Bakayım nasıl hizmet ediyor memleketine.” (Bektaş, 2016, s.107).

Ben Öykülere İnanırım Adlı Kitabında Yer Alan “Yardımlaşma ve Dayanışma” Değerine İlişkin Bulgular

“Ayrıca onlara şimdi telsizle bildireceğim, sana yardımcı olsunlar.” (Bektaş, 2016, s.108).

“Tamam, yeğenime akşam sizlerin ne kadar yardımsever olduğunuzu, bana iyi davrandığınızı söyleyeceğim.” (Bektaş, 2016, s.108).

4.4. Dedemin Cenneti Adlı Eserine İlişkin Bulgular

Tablo 14: Dedemin Cenneti adlı eserine ilişkin bulgular

Sosyal Değerler	<i>f</i>
Adalet	2
Ahlak	-
Aile	2
Akraba	3
Anne Baba Sevgisi	1
Arkadaş	2
Atalara Saygı	1
Bağımsızlık	-
Cesaret/ Yiğitlik	4
Cömertlik	-
Çalışkanlık	4
Diğerkâmlık	1
Din	40
Doğa Sevgisi	-
Dürüstlük	1
Eğitim	2
Eşine Hürmet Etmek	2
Eşitlik	1
Evlat Sevgisi	3
Fedakârlık	2
Gelenek ve Göreneklere Bağlılık	7
Hediye Vermek	6
Hoşgörü	5
İnsanları Sevmek	5
Kahramanlık	-
Kültürel Farklılıklara Saygı	4
Merhamet	3
Milli Birlik ve Beraberlik	3
Misafirperverlik	3
Namuslu Olmak	-
Özgürlük	-
Paylaşma	4

Sabırlı Olma	14
Samimiyet	34
Saygılı Olma	12
Sorumluluk	5
Terbiyeli Olmak	10
Tevazu	1
Vatan Sevgisi	-
Yardımlaşma ve Dayanışma	10
Toplam	197

Dedemin Cenneti adlı kitap incelendiğinde toplam 197 değere yer verildiği görülmektedir. Din değeri 40 kez ile en çok yer verilen değer olmuştur. Samimiyet değerine 34 kez yer verilerek en çok yer verilen ikinci değer olmuştur. Sabırlı olma değeri ise 14 kez yer verilerek en çok yer verilen üçüncü değer olmuştur. Saygılı olma değerine 12, yardımlaşma ve dayanışma, terbiyeli olma değerlerine 10, gelenek ve göreneklere bağlılık değerine 7, hediye vermek değerine 6, sorumluluk, insanları sevmek, hoşgörü değerlerine 5, paylaşma, kültürel farklılıklara saygı, çalışkanlık, cesaret/yiğitlik değerlerine 4, akraba, evlat sevgisi, merhamet, milli birlik ve beraberlik, misafirperverlik değerlerine 3, adalet, aile, arkadaş, eğitim, eşine hürmet etmek, fedakârlık değerlerine ise 2 kez yer verilmiştir. Kitapta en az yer verilen değerler ise anne baba sevgisi, atalara saygı, diğerkamlik, dürüstlük, eşitlik ve tevazu değerleri olmuştur. Ahlak, bağımsızlık, cömertlik, doğa sevgisi, kahramanlık, namuslu olma, özgürlük ve vatan sevgisi değerlerine ise yer verilmemiştir.

Dedemin Cenneti Adlı Kitabında Yer Alan “Adalet” Değerine İlişkin Bulgular

“Ama dedemin şu dükkân konusunda yaptığı haksızlık yüzünden düşüncesini değiştirmiş.” (Bektaş, 2013, s.19).

“Ahmet abi, ‘Kimsenin vebali üstünde kalmasın, ben elhamdülillah Müslüman adamım, baktıracak hem hocaya ki her şey ortaya çıksın...’ diyormuş.” (Bektaş, 2013, s.27).

Dedemin Cenneti Adlı Kitabında Yer Alan “Aile” Değerine İlişkin Bulgular

“Babamın sağlığında bir şeyler yapmalıyız ki hem onun hem de Allah’ın gönlü hoş olsun.” (Bektaş, 2013, s.16).

“Bizim ana babalarımızsa, kasabamızda fabrika olmadığından mevsimine göre, bağ çabasına, üzüme, tütüne, pamuğa giderlerdi.” (Bektaş, 2013, s.23).

Dedemin Cenneti Adlı Kitabında Yer Alan “Akraba” Değerine İlişkin Bulgular

“Rıza, bütün akraba erkekleri babamın başında bekliyor, ne duruyorsun, sende gitsene!” (Bektaş, 2013, s.16).

“Dostlarım bu dileğimi aynı memlekette çalışan, ama yıllardır bana küs olan dayı oğlumu anlatmış.” (Bektaş, 2013, s.70).

“Dayı oğlum, yatakta yatan ölü bedenime kapanıp ağladı, sızladı.” (Bektaş, 2013, s.70).

Dedemin Cenneti Adlı Kitabında Yer Alan “Anne Baba Sevgisi” Değerine İlişkin Bulgular

“Babamın sağlığında bir şeyler yapmalıyız ki hem onun hem de Allah’ın gönlü hoş olsun.” (Bektaş, 2013, s.16).

Dedemin Cenneti Adlı Kitabında Yer Alan “Arkadaş” Değerine İlişkin Bulgular

“Vur patlasın, çal oynasın! Arkadaş, bir eğlenceli, bir eğlenceli ki sorma gitsin.” (Bektaş, 2013, s.63).

“Dostlarım bu dileğimi aynı memlekette çalışan, ama yıllardır bana küs olan dayı oğlumu anlatmış.” (Bektaş, 2013, s.70).

Dedemin Cenneti Adlı Kitabında Yer Alan “Atalara Saygı” Değerine İlişkin Bulgular

“Atatürk anıtına gidilip saygı duruşunda bulunulacaktır.” (Bektaş, 2013, s.37).

Dedemin Cenneti Adlı Kitabında Yer Alan “Cesaret/Yiğitlik” Değerine İlişkin Bulgular

“Bütün cesaretimi toplayarak, ‘Hoca amca onlar toz, tabağın dibine gölgeleri vuran talaş parçaları, dede değil onlar, bak şimdi nereye gidecekler,’ deyip suyun üzerine üfleyiverdim. Bütün ‘dede’ler suyun öteki ucuna gittiler.” (Bektaş, 2013, s.30).

“O gün korkmadım onların bıyıklarından, çünkü ben de bıyık bıraktım artık.” (Bektaş, 2013, s.50).

“Haber sordu tabii, ne istiyorsunuz bizim yiğitten, dedi.” (Bektaş, 2013, s.61).

“O zaman Habeş abi, ulan Camgöz dedi, sen çok büyük bir yiğitmişsin, yiğit başına gurbet elde her şey gelir, lakin imdadına bir başka yiğit yetişir,” (Bektaş, 2013, s.61).

Dedemin Cenneti Adlı Kitabında Yer Alan “Çalışkanlık” Değerine İlişkin Bulgular

“Bizim ana babalarımızsa, kasabamızda fabrika olmadığından mevsimine göre, bağ çabasına, üzüme, tütüne, pamuğa giderlerdi.” (Bektaş, 2013, s.23).

“Murat'a gelince, oyun oynayacak zamanı filan yoktu. Sabah erkenden kalkar, fırına gidip simitlerini alır, bütün gün de çarşıda simit satardı.” (Bektaş, 2013, s.24).

“Bayanlar ve baylar, işte böyle fuarda ben çok çalıştım.” (Bektaş, 2013, s.49).

““Sen postacı değil misin abi ya!”, ‘Öyle ama ek iş olarak yazarlık yapıyorum.’” (Bektaş, 2013, s.62).

Dedemin Cenneti Adlı Kitabında Yer Alan “Diğerkâmlık” Değerine İlişkin Bulgular

“Bense dedem için üzülürüm.” (Bektaş, 2013, s.20).

Dedemin Cenneti Adlı Kitabında Yer Alan “Din” Değerine İlişkin Bulgular

“Ellerini yukarı doğru açmış, dudaklarını kımıldatıyor, dudaklarının kımıldaması sona erince de elleriyle yüzünü sıvazlayıp sessizce ‘âmin’ diyordu. Aslında duaya, ibadete karşı bir insan değilim. Ama bu adamın yaptıklarını düşündükçe ibadetinin içten olabileceğine inanamıyordum.” (Bektaş, 2013, s.8).

“Bu haykırışlarımda, Resul Efendi dua ve aminlerine ara veriyor, fırlayıp karşımda boksörler gibi gard alıyordu.” (Bektaş, 2013, s.8).

“Adam lohusa odasının kapısının önüne oturmuş, kur ’an okuyor, elimize ayağımıza dolaşıyor.” (Bektaş, 2013, s.10).

“Elindeki kur ’anı sallanarak seslice okuyor, belirli bir yere geldikten sonra da kitabı kucağına bırakıp ‘âmin’ diyordu.” (Bektaş, 2013, s.11).

“Yarım saat sonra mübarek Mevlit Kandili başlıyor. Önceden kavilleşmiştik, sabredecekti yeni gün başlayıncaya... Sabredemedi, sabredemedi kancık!” (Bektaş, 2013, s.12).

“Resul Efendi ise yaşımdan umulmayacak bir çeviklikle ‘Sizin yüzünüzden oldu, kafirler!’ diyerek hücum ediyordu.” (Bektaş, 2013, s.13).

“Babamın sağlığında bir şeyler yapmalıyız ki hem onun hem de Allah’ın gönlü hoş olsun.” (Bektaş, 2013, s.16).

“Ayten abla, gördün mü bak, dün düşümde görmüştüm, nur gibi göğeyükseliyordu...” (Bektaş, 2013, s.16).

“Annem, kardeşlerinin tam yedi din görevlisi tutarak kur ‘an okuttuklarını- annem bu işe devir diyordu- bizim de en az yedi din görevlisi bularak okutmamız gerektiğini söylüyordu.” (Bektaş, 2013, s.17).

“Babam, kuzum başkalarının okuduğu üstelik parayla okuduğu kur ‘anın babana ne yardımı olacak, bırak adamı sağlığında yapmış olduğu iyilik ve kötülüklerle parasız ve avukatsız hesaplaşsın, diyordu.” (Bektaş, 2013, s.17).

“Hafızlar okudukları kur ‘anı dedemin ruhuna devrediyorlarmış.” (Bektaş, 2013, s.17).

“Dedemin elli ikinci gününü bekliyorduk.” (Bektaş, 2013, s.18).

“Aynı günün akşamı anneme göre az, babama göre çok derin bir hoca geldi. Mevlidi okudu.” (Bektaş, 2013, s.19).

“Devir teslim işi iki hafıza idare edildi, tereyağsız ve fıstıksız helvayı dedeme yutturdular, çok az şekerle yapılan şerbetle derin olmayan hocayı da eklersek yoksul dedem, annemin düşünde gördüğü gibi nurlanamamış, cennetin kapılarını oldukça zorlamıştır sanırım.” (Bektaş, 2013, s.120).

“Hatice abla, her yıl en kibar gülücüğü yüzüne oturtturur, kapıların önlerine çıkmış annelerimize, ‘Allah sizlere de nasip etsin komşu,’ dileğinde bulunurdu. Gülser, çevresine gülücükler dağıtır, annesinin ‘laubali olma’ yasağına kesinlikle uyardı.” (Bektaş, 2013, s.25).

“Ahmet abi, ‘Kimsenin vebali üstünde kalmasın, ben elhamdülillah Müslüman adamım, baktıracak hem hocaya ki her şey ortaya çıksın...’ diyormuş.” (Bektaş, 2013, s.27).

“Yüzünden de nur akarmış mübareğin...” (Bektaş, 2013, s.27).

“Namahremmiş.” (Bektaş, 2013, s.27).

““Namahrem olmasın hoca efendiye diye dışarı çıktım, görünmek doğru değildir!’ diyordu.” (Bektaş, 2013, s.27).

“Hadi, dedi. Ben okurken sen de ellerini aç ve âmin de.” (Bektaş, 2013, s.29).

“Ben küçücük terli ellerimi açmış ‘âmin’ diyordum.” (Bektaş, 2013, s.29).

“Hoca efendi ileri geri sallanıyor, ben aminlerime devam ediyordum. Ellerini yüzüne götürüp kocaman bir ‘âmin’ de hoca çekti.” (Bektaş, 2013, s.29).

“Ahmet abi, ‘Ben yok yere kimsenin günahını alamam, işte her şey meydana,’ diyormuş.” (Bektaş, 2013, s.31).

“Hayırlı olsun.” (Bektaş, 2013, s.38).

“Dediler hep, maşallah. Hele elhamdülillah dedim mi, ya da Allah’a şükür o zaman her yerde çay ısmarladı, Türklerin hepsi bana. Bazı Türkler dedi, Allah’a şükür bir Müslüman daha kazandık, eksik oldu bir kafir. Ben, o ne demek anlamadım hiç.” (Bektaş, 2013, s.44).

“Ben de ‘Allah razı oldum’ dedim. Adam o zaman hayır, dedi ve ‘Allah razı olsun’ demek öğretti bana.” (Bektaş, 2013, s.49).

“Benim zamanımda böyle değildi bunlar. Ben Almanya’ya gitmeyeli sıkı Müslüman olmuşlar.” (Bektaş, 2013, s.59).

“Namaz vakitlerinde durduruyorlar otobüsü.” (Bektaş, 2013, s.59).

“Biri de avaz avaz ezan okuyor.” (Bektaş, 2013, s.59).

“Sonra bunlar namaz kılarken bir polis arabası geldi, vay abicim, hacılar başladılar tekbir getirmeye, durdukları yerde sallanmaya...” (Bektaş, 2013, s.59).

“Bizimkiler park yerinde sabah namazı kılıyordu. Oradaki bir tuvalette de abdest aldılar.” (Bektaş, 2013, s.59).

“Nasıl abdest oluyor abi o ya!” (Bektaş, 2013, s.59).

“Töbe yarabbi töbe.” (Bektaş, 2013, s.67).

“Cehennemden filan korktuğumu sanmayın. Hem neden korkacakmışım ki! Sağlığımda kötü bir insan değildim. Öteki dünyada kötü karşılanmış da sayılmam.” (Bektaş, 2013, s.69).

“Ah, ne iyi insandı, mekânı cennet olsun. Siz bilmezsiniz, onun ne temiz bir yüreği olduğunu...” (Bektaş, 2013, s.70).

“Bu sırada besmele çekmeyi unuttu. Neyse ki ruhum bedenimin başındaydı. Onun yerine besmeleyi kendim çektim.” (Bektaş, 2013, s.71).

“Sonra da bana, daha doğrusu çinko tabuta saygıyla bakarken ‘Allah rahmet eylesin’ dediler.” (Bektaş, 2013, s.72).

“Yeşil fötrlü dayı oğlum elini cebine atınca, ‘Ne parası beyim, bu da bizim hayrımız olsun.’ deyişleri neredeyse ağlatacaktı beni.” (Bektaş, 2013, s.72).

“Aman memur bey, mevtayı bekletmeyelim. Günahtır.” (Bektaş, 2013, s.75).

“Aman memur bey, gözünü seveyim. Bir an önce mevtayı götürüp köyünde huzura kavuşturalım.’ derken sesi ağlamaklıydı.” (Bektaş, 2013, s.75).

Dedemin Cenneti Adlı Kitabında Yer Alan “Dürüstlük” Değerine İlişkin Bulgular

“Dedem kumaşları büyük bir titizlikle ölçerdi. Dedemin bu titizliğine karşılık köylüler, para keselerini dedeme güvenerek verirler, o da keseden istediği parayı ya da hakkını alırdı.” (Bektaş, 2013, s.15).

Dedemin Cenneti Adlı Kitabında Yer Alan “Eğitim” Değerine İlişkin Bulgular

“Kent bandosu, Almanca marşlar öğrenip törenlerin gerçekleştirileceği hafta boyunca bu marşları çalacaktır.” (Bektaş, 2013, s.37).

“Tuvalete saklanma numarası sökmemiş. Alman gümrük köpekleri çok iyi eğitildiklerinden tuvaletin kapısının önünden ayrılmamışlar. Sürekli hırlamışlar, havlamışlar. Duyduğuma göre Alman gümrük köpekleri öyle yetiştirilmişler ki vizeli Türk’le vizesiz Türk’ü birbirinden ayırabilirlermiş.” (Bektaş, 2013, s.37).

Dedemin Cenneti Adlı Kitabında Yer Alan “Eşine Hürmet Etmek” Değerine İlişkin Bulgular

“Hanımla birbirimize düşkünüzdür.” (Bektaş, 2013, s.9).

“Bu gibi durumlarda dilimi tutmayı bilecek denli piştim evlilik konusunda.” (Bektaş, 2013, s.10).

Dedemin Cenneti Adlı Kitabında Yer Alan “Eşitlik” Değerine İlişkin Bulgular

“Ne çıkar, dedim içimden. Hepimiz Adem ile Havva’dan türedik değil mi ama!” (Bektaş, 2013, s.43).

Dedemin Cenneti Adlı Kitabında Yer Alan “Evlat Sevgisi” Değerine İlişkin Bulgular

“Murat’ın annesi Sultan teyze, kendini yerden yere atıyor, oğlunun bu duruma düşmesine neden olanlara ileniyordu.” (Bektaş, 2013, s.26).

“Bakın benim oğlum hemen şıp diye buluverir, diyordu.” (Bektaş, 2013, s.31).

“Annesi Şadiye teyze, ‘Oğlan oldu mu böyle olacak işte.’ diye anneme çalım sattı.” (Bektaş, 2013, s.31).

Dedemin Cenneti Adlı Kitabında Yer Alan “Fedakârlık” Değerine İlişkin Bulgular

“Murat’a gelince, oyun oynayacak zamanı filan yoktu. Sabah erkenden kalkar, fırına gidip simitlerini alır, bütün gün de çarşıda simit satardı.” (Bektaş, 2013, s.24).

“Onları uğurlamak için sabah erkenden kalkar, kendimize çeki düzen verir, kapıların önlerine döküldük. Uğurlama bir tören havası içerisinde geçerdi.” (Bektaş, 2013, s.25).

Dedemin Cenneti Adlı Kitabında Yer Alan “Gelenek ve Göreneklere Bağlılık” Değerine İlişkin Bulgular

“Dedemin elli ikinci gününü bekliyorduk.” (Bektaş, 2013, s.18).

“Anneme göre bunun üç ayrı nedeni vardı: Birincisi, helva yapılıp dağıtılacak, ikincisi mevlit okunacak, üçüncüsü dedemden kalan mallar paylaşılacaktı. Bu üçüncü gerekçeden annem çok söz ediyordu. Malları daha önce de pay edebilirmişiz ama aile geleneğimiz elli iki gün beklemeyi gerektirmiş.” (Bektaş, 2013, s.18).

“Helva ve mevlidin hazırlıkları başlamıştı.” (Bektaş, 2013, s.18).

“Komşulara dağıtılması gereken helvalar, çeşitli tabaklar içerisindeydi.” (Bektaş, 2013, s.19).

“Sokağımızın en önemli özelliği, gizli saklı hiçbir şey olmamasıydı. Kimin evinde ne pişiyor, kimin neyi var neyi yok, kim kimle kūs, kimin çocuğu ne zaman doğacak, hepsi bilinirdi.” (Bektaş, 2013, s.24).

“Onları uğurlamak için sabah erkenden kalkar, kendimize çeki düzen verir, kapıların önlerine döküldük. Uğurlama bir tören havası içerisinde geçerdi.” (Bektaş, 2013, s.25).

“İlkokul çocukları 23 Nisan Çocuk Bayramı’nda giydikleri beyaz giysileri giyecekler ve kentin ana caddesinde merasim yürüyüşü yapacaklardır.” (Bektaş, 2013, s.37).

Dedemin Cenneti Adlı Kitabında Yer Alan “Hediye Vermek” Değerine İlişkin Bulgular

“Murat, kimi günler simitlerin hepsini satamazdı. Böyle günlerde bayram ederdik. Çünkü satmayıp kalan simitleri bize verirdi.” (Bektaş, 2013, s.24).

“Ellerinde paketler, ‘Hoş geldiniz ’ler içinde sokağımıza girdiler.” (Bektaş, 2013, s.25).

“Belediye başkanımız E. Kentine armağan olarak kentimizi meşhur çekirdeksiz üzümünden bir küfe götürecektir.” (Bektaş, 2013, s.38).

“Onları yakalayan köpeklere kuru kemik yerine kanlı canlı domuz pırzolası veriliyormuş artık, ödül olarak.” (Bektaş, 2013, s.41).

“‘Ziyaretine giderseniz Türk lokumu götürmeyi unutmayın. Zahir lokumu çok severdi. Diyeyim mi?’ diyormuş.” (Bektaş, 2013, s.41).

“Ne yaptım ben? Verdim çok kitap, dedim benim hediye olsun size güzel efendim!” (Bektaş, 2013, s.50).

Dedemin Cenneti Adlı Kitabında Yer Alan “Hoşgörü” Değerine İlişkin Bulgular

“Kadınlar birbirlerine demediklerini bırakmazlar ama yine de ilk fırsatta barışırlardı.” (Bektaş, 2013, s.24).

“Halk, askerlere alkışlarla, çiçeklerle karşılaşınca ayaklanma olmadığı anlaşıldı. Tam tersine, sevinilecek bir şey olduğu kesindi.” (Bektaş, 2013, s.34).

“Ama sizin güzel hatıranız için okuyayım.” (Bektaş, 2013, s.34).

“Ama Ali olmak da iyidir. Neden iyidir söylüyorum: Ben gittim hep Türk derneklere, Türk dükkanlara, adım Ali dedim, o zaman Türkler çok sevdi beni.” (Bektaş, 2013, s.44).

“Orada çok Türk vardı. Alman geldiği zaman ben hep alkışladım.” (Bektaş, 2013, s.47).

Dedemin Cenneti Adlı Kitabında Yer Alan “İnsanları Sevmek” Değerine İlişkin Bulgular

“Bizden biraz büyük olan ve bizlere abi gibi davranan Murat’ı pek severdik. Murat’ı sevmemizin öteki nedeni, sattığı simitlerden tablasına dökülen susamları bize vermesiydi.” (Bektaş, 2013, s.24).

“Onları uğurlamak için sabah erkenden kalkar, kendimize çeki düzen verir, kapıların önlerine döküldük. Uğurlama bir tören havası içerisinde geçerdi.” (Bektaş, 2013, s.25).

“Ne çıkar, dedim içimden. Hepimiz Adem ile Havva’dan türedik değil mi ama!” (Bektaş, 2013, s.43).

“Dayı oğluma dövecek gibi baktığı için gümrükçüyü sevmiştim. (Bektaş, 2013, s.73).

“Dirilip gümrükçüyü öpesim geldi.” (Bektaş, 2013, s.76).

Dedemin Cenneti Adlı Kitabında Yer Alan “Kültürel Farklılıklara Saygı” Değerine İlişkin Bulgular

“Mektupta, ‘Karşılıklı kültür yapalım, yardımlaşalım, kardeş olalım...’ diye yazıyor.” (Bektaş, 2013, s.34).

“Alamancı Münir ise, ‘hadi lan, tükürürüm haa! Kültür demek, okumak demektir Almanya’da. Hep beraber okuyalım, kültürümüzü arttıralım,’ yazıyor diyordu.” (Bektaş, 2013, s.36).

“Ne çıkar, dedim içimden. Hepimiz Adem ile Havva’dan türedik değil mi ama!” (Bektaş, 2013, s.43).

“Orada çok Türk vardı. Alman geldiği zaman ben hep alkışladım.” (Bektaş, 2013, s.47).

Dedemin Cenneti Adlı Kitabında Yer Alan “Merhamet” Değerine İlişkin Bulgular

“Üzüntüm büyüktü. Ağlamamak için kendimi güç tutuyordum. Komşu kadınlar beni teselli etmeye çalışıyorlardı.” (Bektaş, 2013, s.17).

“Vay vah, kıyamam yavruma, kolay mı canım, çiraklık yaparken alışmıştı dedesine, diyorlardı.” (Bektaş, 2013, s.17).

“Sonra Recep’e bakıyorum. Hayatın ortasındaki direğe dayamış başını. Boynu incecik, içim kıyılıyor.” (Bektaş, 2013, s.62).

Dedemin Cenneti Adlı Kitabında Yer Alan “Milli Birlik ve Beraberlik” Değerine İlişkin Bulgular

“Halk, askerlere alkışlarla, çiçeklerle karşılaşınca ayaklanma olmadığı anlaşıldı. Tam tersine, sevinilecek bir şey olduğu kesindi.” (Bektaş, 2013, s.34).

“Mektupta, ‘Karşılıklı kültür yapalım, yardımlaşalım, kardeş olalım...’ diye yazıyor.” (Bektaş, 2013, s.34).

“İlkokul çocukları 23 Nisan Çocuk Bayramı’nda giydikleri beyaz giysileri giyecekler ve kentin ana caddesinde merasim yürüyüşü yapacaklardır.” (Bektaş, 2013, s.37).

Dedemin Cenneti Adlı Kitabında Yer Alan “Misafirperverlik” Değerine İlişkin Bulgular

“Almancacı Bekir’in söylediğine bakılırsa, ‘Hani başkanınız nerede kaldı, gelsin artık üzmesin bizi. Gözümüz yollarda kaldı, çok üzgün ve süzgünüz. Biz kardeş değil miyiz!’ diye soruyorlarmış Almanlar.” (Bektaş, 2013, s.41).

“Sonra Habeş abi benim karnımı doyurdu.” (Bektaş, 2013, s.61).

“Sofrayı düzdüm güzelce. Kızartma tabağını ocağın kıyısında bıraktım.” (Bektaş, 2013, s.63).

Dedemin Cenneti Adlı Kitabında Yer Alan “Paylaşma” Değerine İlişkin Bulgular

“Komşulara dağıtılması gereken helvalar, çeşitli tabaklar içerisindeydi.” (Bektaş, 2013, s.19).

“Bizden biraz büyük olan ve bizlere abi gibi davranan Murat’ı pek severdik. Murat’ı sevmemizin öteki nedeni, sattığı simitlerden tablasına dökülen susamları bize vermesiydi.” (Bektaş, 2013, s.24).

“Murat, kimi günler simitlerin hepsini satamazdı. Böyle günlerde bayram ederdik. Çünkü satmayıp kalan simitleri bize verirdi.” (Bektaş, 2013, s.24).

“Mektupta, ‘Karşılıklı kültür yapalım, yardımlaşalım, kardeş olalım...’ diye yazıyor.” (Bektaş, 2013, s.34).

Dedemin Cenneti Adlı Kitabında Yer Alan “Sabırlı Olma” Değerine İlişkin Bulgular

“Demek beş saat oturup komiser beyi bekleyecektik.” (Bektaş, 2013, s.7).

“Bu gibi durumlarda dilimi tutmayı bilecek denli piştim evlilik konusunda.” (Bektaş, 2013, s.10).

“Arada bir de ‘sık dişini hanım’ diğer nara atıp yeri göğü inletiyor.” (Bektaş, 2013, s.10).

“Bu ‘sık dişini’ ne demek oluyordu, anlayamadım.” (Bektaş, 2013, s.10).

“Her aminden sonra cep saatini çıkarıp bakıyor, başını iki yana sallayarak ‘sık dişini hanım’ diye haykırıyordu.” (Bektaş, 2013, s.11).

“En sonunda kapıdan yana dönüp, ‘Hanımım, sık dişini, az kaldı!’ diye bağırırdıktan sonra ayağa kalktı.” (Bektaş, 2013, s.12).

“Her bakıştan sonra da ‘Az kaldı hanım, sık dişini.’ diye kendi kendine konuşuyordu.” (Bektaş, 2013, s.12).

“Kutlamak için Resul Efendi’ye döndüğümde onun ‘Kancık, hem kız doğurdu hem de yarım saat daha sabredemedi.’ dediğini duydum.” (Bektaş, 2013, s.12).

“Bağırmadan, usulca konuştum.” (Bektaş, 2013, s.12).

“Sabretse ne olacak Resul Efendi, hem doğacak çocuğu zorlayarak içeride tutmak olası mı?” (Bektaş, 2013, s.12).

“Yarım saat sonra mübarek Mevlit Kandili başlıyor. Önceden kavilleşmiştik, sabredecekti yeni gün başlayıncaya... Sabredemedi, sabredemedi kancık!” (Bektaş, 2013, s.12).

“Girdik Sırbistan’a. Abicim git git bitmez. Neden bitmez? Abi o adamlarla yol biter mi ya! Sıkıntı.” (Bektaş, 2013, s.59).

“Ne yapayım, birçok şeye izinli olsak da görünmeye ve konuşmaya asla. Hele tokat atmaya hiç değil. Katlandım.” (Bektaş, 2013, s.71).

“Sinirden dirilecek gibi oldum. Artık bu kadarına dayanamazdım. Ne ki biz ölüler çok sabırlıyızdır.” (Bektaş, 2013, s.76).

Dedemin Cenneti Adlı Kitabında Yer Alan “Samimiyet” Değerine İlişkin Bulgular

“Ellerini yukarı doğru açmış, dudaklarını kımıldatıyor, dudaklarının kımıldaması sona erince de elleriyle yüzünü sıvazlayıp sessizce ‘âmin’ diyordu. Aslında duaya, ibadete karşı bir insan değilim. Ama bu adamın yaptıklarını düşündükçe ibadetinin içten olabileceğine inanamıyordum.” (Bektaş, 2013, s.8).

“Hanımla birbirimize düşkünüzdür.” (Bektaş, 2013, s.9).

“Üzüntüm büyüktü. Ağlamamak için kendimi güç tutuyordum. Komşu kadınlar beni teselli etmeye çalışıyorlardı.” (Bektaş, 2013, s.17).

“Bana dönüp, ‘Evlat manifaturacılıktan havanı aldın, toprak ağalığı da fena sayılmaz hani sıkma canını.’ derken kıkır kıkır gülüyordu.” (Bektaş, 2013, s.18).

“Bu haberi babamla birlikte sessiz gülücüklerimizle kutladık.” (Bektaş, 2013, s.18).

“Babam için gırgırındaydı.” (Bektaş, 2013, s.19).

“Bense dedem için üzülürüm.” (Bektaş, 2013, s.20).

“Devir teslim işi iki hafıza idare edildi, tereyağsız ve fıstıksız helvayı dedeme yutturdular, çok az şekerle yapılan şerbetle derin olmayan hocayı da eklersek yoksul dedem, annemin düşünde gördüğü gibi nurlanamamış, cennetin kapılarını oldukça zorlamıştır sanırım.” (Bektaş, 2013, s.120).

“Bizden biraz büyük olan ve bizlere abi gibi davranan Murat’ı pek severdik. Murat’ı sevmemizin öteki nedeni, sattığı simitlerden tablasına dökülen susamları bize vermesiydi.” (Bektaş, 2013, s.24).

“Sokağımızın en önemli özelliği, gizli saklı hiçbir şey olmamasıydı. Kimin evinde ne pişiyor, kimin neyi var neyi yok, kim kimle küs, kimin çocuğu ne zaman doğacak, hepsi bilinirdi.” (Bektaş, 2013, s.24).

“Kadınlar birbirlerine demediklerini bırakmazlar ama yine de ilk fırsatta barışırlardı.” (Bektaş, 2013, s.24).

“Onları uğurlamak için sabah erkenden kalkar, kendimize çeki düzen verir, kapıların önlerine döküldük. Uğurlama bir tören havası içerisinde geçerdi.” (Bektaş, 2013, s.25).

“Hatice abla, her yıl en kibar gülücüğü yüzüne oturtturur, kapıların önlerine çıkmış annelerimize, ‘Allah sizlere de nasip etsin komşu,’ dileğinde bulunurdu. Gülser, çevresine gülücükler dağıtır, annesinin ‘laubali olma’ yasağına kesinlikle uyardı.” (Bektaş, 2013, s.25).

“Ellerinde paketler, ‘Hoş geldiniz ’ler içinde sokağımıza girdiler.” (Bektaş, 2013, s.25).

“Başta Hatice abla olmak üzere sokağımızın tüm kadınlarının ardımızdan geldiğini görünce rahatladım biraz.” (Bektaş, 2013, s.28).

“Korkma, dedi. Ellerimle okşuyor, yumuşak bir ses tonuyla konuşuyordu. Gözlerini gözlerime dikip tabağın üzerindeki tozlu mendili birden çekiverdi.” (Bektaş, 2013, s.29).

“Hoca, kulağımın dibinde bir kalınlaşıp davudi olan, bir yumuşaklık açıp baba sevecenliği ile çıkan sesiyle, ‘Bak oğlum, görüyorsun değil mi, bak orada işte dedeler!’ diyordu.” (Bektaş, 2013, s.30).

“Halk, askerlere alkışlarla, çiçeklerle karşılaşınca ayaklanma olmadığı anlaşıldı. Tam tersine, sevinilecek bir şey olduğu kesindi.” (Bektaş, 2013, s.34).

“Ama sizin güzel hatıranız için okuyayım.” (Bektaş, 2013, s.34).

“Mektupta, ‘Karşılıklı kültür yapalım, yardımlaşalım, kardeş olalım...’ diye yazıyor.” (Bektaş, 2013, s.34).

“Ama gördü ki halk Şakir’le Münir’e toz kondurmuyor; ‘Aferin çocuklar iyi iş başarmışsınız, verin bakayım mektubu!’ demek zorunda kaldı.” (Bektaş, 2013, s.35).

“Belediye başkanımız Almanya’ya varır varmaz Alamancı Münir için özür dileyecektir. Özür metni şöyledir: Münir iyi çocuktur, bu seferlik kusuruna bakmayın, bir daha caddelerine tükürmez. Tükürürse oyarım onu!” (Bektaş, 2013, s.38).

“Eee, davete gitmezlerse de ayıp olacak. ‘Kardeş Kent’ E. halkının boynu bükük kalacak! Ne yapsınlar? Gitmemek olur mu!” (Bektaş, 2013, s.40).

“Almancacı Bekir’in söylediğine bakılırsa, ‘Hani başkanınız nerede kaldı, gelsin artık üzmesin bizi. Gözümüz yollarda kaldı, çok üzgün ve süzgünüz. Biz kardeş değil miyiz!’ diye soruyorlarmış Almanlar.” (Bektaş, 2013, s.41).

“Eğilip şöyle yerden okkalı bir selam verdi.” (Bektaş, 2013, s.43).

“Dilimizi çok güzel konuşuyorsun.” (Bektaş, 2013, s.44).

“Beni sen anlıyorsun.” (Bektaş, 2013, s.47).

“Beni görünce bir sevindiler, bir sevindiler.” (Bektaş, 2013, s.63).

“Vur patlasın, çal oynasın! Arkadaş bir eğlenceli, bir eğlenceli ki sorma gitsin!” (Bektaş, 2013, s.63).

“Bazen de bizim üzerimize konuşulanları duyarken, düşünülenleri anlarken gülmekten katılırız.” (Bektaş, 2013, s.70).

“Yeşil fötrlü dayı oğlum elini cebine atınca, ‘Ne parası beyim, bu da bizim hayrımız olsun.’ deyişleri neredeyse ağlatacaktı beni.” (Bektaş, 2013, s.72).

“Aman memur bey, gözünü seveyim. Bir an önce mevtayı götürüp köyünde huzura kavuşturalım.’ derken sesi ağlamaklıydı.” (Bektaş, 2013, s.75).

“Dirilip gümrükçüyü öpesim geldi.” (Bektaş, 2013, s.75).

“‘Tasalanma, özel kuryeyle göndeririz yazıyı. Yanıtı bugün gelir.’ dedi babacan bir sesle.” (Bektaş, 2013, s.78).

Dedemin Cenneti Adlı Kitabında Yer Alan “Saygılı Olma” Değerine İlişkin Bulgular

“Dövüştüğüm Resul Efendi’ye sormak yakışık almazdı.” (Bektaş, 2013, s.8).

“Atatürk anıtına gidilip saygı duruşunda bulunulacaktır.” (Bektaş, 2013, s.37).

“Belediye başkanımız Almanya’ya varır varmaz Alamancı Münir için özür dileyecektir. Özür metni şöyledir: Münir iyi çocuktur, bu seferlik kusuruna bakmayın, bir daha caddelerine tükürmez. Tükürürse oyarım onu!” (Bektaş, 2013, s.38).

“Eee, davete gitmezlerse de ayıp olacak. ‘Kardeş Kent’ E. halkının boynu bükük kalacak! Ne yapsınlar? Gitmemek olur mu!” (Bektaş, 2013, s.40).

“Ben özür dilerim. Ben anlatacaktım, Frankfurt Kitap Fuarı bu sene nasıl olmuş. Ama başladım demeye hayat hikayesi. Böyle olmaz çok özür.” (Bektaş, 2013, s.44).

“Sayın bayanlar baylar, benim dilim böyle çok yanlış yapıyor. Ben yanlış yapıp sizin kalbinizi kırdımsa özür dilerim, efendim.” (Bektaş, 2013, s.51).

“Zorla güzellik olmaz.” (Bektaş, 2013, s.55).

“O yollarda onu tanımayan yokmuş.” (Bektaş, 2013, s.61).

“İçinde bedenim olan çelik kasayı saygılı bir sessizlikle indirdiler uçaktan.” (Bektaş, 2013, s.72).

“Sonra da bana, daha doğrusu çinko tabuta saygıyla bakarken ‘Allah rahmet eylesin’ dediler.” (Bektaş, 2013, s.72).

“Biz ölüler pek duyguluyuzdur. Hamalların gösterdiği saygı, ruhumu dinlendirdi. Ama düşünmeden de edemedim: bizim memlekette dirilerden çok, ölüler saygı görüyor olmalıydı.” (Bektaş, 2013, s.72).

“‘Dirisi olsa yüz avro bile değer biçmezdim ama ölüye saygımdan hani...’ deyince diriler tepeme çıktı.” (Bektaş, 2013, s.77).

Dedemin Cenneti Adlı Kitabında Yer Alan “Sorumluluk” Değerine İlişkin Bulgular

“Murat’a gelince, oyun oynayacak zamanı filan yoktu. Sabah erkenden kalkar, fırına gidip simitlerini alır, bütün gün de çarşıda simit satardı.” (Bektaş, 2013, s.24).

“İlkokul çocukları 23 Nisan Çocuk Bayramı’nda giydikleri beyaz giysileri giyecekler ve kentin ana caddesinde merasim yürüyüşü yapacaklardır.” (Bektaş, 2013, s.37).

“İyi şiir okuyan okul çocuklarına Alman şairlerine ait şiirler ezberletilecektir. Çevrilmiş hazır şiir yoksa Alamancı Münir’le Almancacı Bekir çevireceklerdir.” (Bektaş, 2013, s.37).

“Kent ve çevresinde yaşayan, meslekleri mâni ve destan yazıp satmak olan kimselerin ‘Kardeş Kent’ konusunda mâni ve destan yazmaları desteklenecektir.” (Bektaş, 2013, s.37).

“Kent bandosu, Almanca marşlar öğrenip törenlerin gerçekleştirileceği hafta boyunca bu marşları çalacaktır.” (Bektaş, 2013, s.37).

Dedemin Cenneti Adlı Kitabında Yer Alan “Terbiyeli Olma” Değerine İlişkin Bulgular

“Ama bundan böyle dövüşen insanlarla ilgili gazete haberlerini okurken kimseyi ayıplamayacaktım.” (Bektaş, 2013, s.7).

“Herkesin gözünün içine bakıyordu. Hepimiz, öne eğdik başlarımızı.” (Bektaş, 2013, s.26).

“Üstüme başıma bakınca utandım.” (Bektaş, 2013, s.31).

“Belediye başkanımız Almanya’ya varır varmaz Alamancı Münir için özür dileyecektir. Özür metni şöyledir: Münir iyi çocuktur, bu seferlik kusuruna bakmayın, bir daha caddelerine tükürmez. Tükürürse oyarım onu!” (Bektaş, 2013, s.38).

“Başkanımız aynı dilde işmar eder, ‘Yapma Münir Allah aşkına yapma, E. Kentine karşı çok ayıp olur...’ demeye getirmiş.” (Bektaş, 2013, s.39).

“Eee, davete gitmezlerse de ayıp olacak. ‘Kardeş Kent’ E. halkının boynu bükük kalacak! Ne yapsınlar? Gitmemek olur mu!” (Bektaş, 2013, s.40).

“Yüzüm kızaracağından o işareti burada anlatmıyorum.” (Bektaş, 2013, s.40).

“Sayın bayanlar baylar, benim dilim böyle çok yanlış yapıyor. Ben yanlış yapıp sizin kalbinizi kırdımsa özür dilerim, efendim.” (Bektaş, 2013, s.51).

“Ama hemen sokulmuyorum abi. Demesinler yüzünüz.” (Bektaş, 2013, s.60).

“Sonra ayıp olmasın diye başladım ben de başımdan geçenleri anlatmaya.”
(Bektaş, 2013, s.61).

Dedemin Cenneti Adlı Kitabında Yer Alan “Tevazu” Değerine İlişkin Bulgular

“Ama nasıl sağlar için ‘hayatımdan memnunum’ sözü geçerliyse, ölümler için de ‘ölümümünden memnunum’ sözü geçerlidir.” (Bektaş, 2013, s.69).

Dedemin Cenneti Adlı Kitabında Yer Alan “Yardımlaşma ve Dayanışma” Değerine İlişkin Bulgular

“Komşu değil miyiz? Eşim hemen gitti.” (Bektaş, 2013, s.9).

“Bu arada eşim de aralarında olmak üzere komşu kadınlar, ellerinde bezler, sıcak su tasları, kovalarla Resul Efendi’nin yanından yöresinden geçiyorlardı.”
(Bektaş, 2013, s.11).

“Sokağımızın en önemli özelliği, gizli saklı hiçbir şey olmamasıydı. Kimin evinde ne pişiyor, kimin neyi var neyi yok, kim kimle küs, kimin çocuğu ne zaman doğacak, hepsi bilinirdi.” (Bektaş, 2013, s.24).

“Mektupta, ‘Karşılıklı kültür yapalım, yardımlaşalım, kardeş olalım...’ diye yazıyor.” (Bektaş, 2013, s.34).

“Almancacı Bekir, ‘Almancada ‘kültür’ fide yetiştirmektir, mektupta tarım alanında iş birliği yapalım yazıyor,’ diyordu.” (Bektaş, 2013, s.36).

“Almancacı Bekir, ‘Bu tarih iki kentin de bayramı olsun, kutlayalım yazıyor.’ diyordu.” (Bektaş, 2013, s.36).

“Gel, bana tercüman ol, hostes ol, yardımcı ol, ne istersen veririm sana.”
(Bektaş, 2013, s.46).

“Bir eliyle tulumbayı çekerken yüzünü yıkaması zor. Gidip tulumbayı çekiyorum.” (Bektaş, 2013, s.56).

“Yeşil fötrlü dayı oğlum elini cebine atınca, ‘Ne parası beyim, bu da bizim hayrımız olsun.’ deyişleri neredeyse ağlatacaktı beni.” (Bektaş, 2013, s.72).

“Bize yardım etmek istediğini seziyordum. Ama nasıl yardım edeceğini kendisi de bilmiyordu.” (Bektaş, 2013, s.78).

4.5. Demir Adamlar Adlı Eserine İlişkin Bulgular

Tablo 15: Demir Adamlar adlı eserine ilişkin bulgular

Sosyal Değerler	<i>f</i>
Adalet	-
Ahlak	-
Aile	6
Akraba	-
Anne Baba Sevgisi	1
Arkadaş	9
Atalara Saygı	2
Bağımsızlık	-
Cesaret/ Yiğitlik	2
Cömertlik	-
Çalışkanlık	1
Diğerkâmlık	-
Din	-
Doğa Sevgisi	4
Dürüstlük	5
Eğitim	-
Eşine Hürmet Etmek	-
Eşitlik	1
Evlat Sevgisi	-
Fedakârlık	-
Gelenek ve Göreneklere Bağlılık	3
Hediye Vermek	-
Hoşgörü	4
İnsanları Sevmek	1
Kahramanlık	-
Kültürel Farklılıklara Saygı	13
Merhamet	-
Milli Birlik ve Beraberlik	-
Misafirperverlik	-
Namuslu Olmak	-
Özgürlük	-
Paylaşma	1
Sabırlı Olma	8
Samimiyet	19
Saygılı Olma	6
Sorumluluk	1
Terbiyeli Olmak	3
Tevazu	1
Vatan Sevgisi	-

Demir Adamlar adlı kitap incelendiğinde toplam 95 değere yer verildiği görülmektedir. Bu değerlerden samimiyet değerine 19 kez yer verilerek en çok yer verilen değer olmuştur. Kültürel farklılıklara saygı değeri 13, arkadaş değeri ise 9 kez yer verilerek en çok yer verilen diğer değerler olmuştur. Sabırlı olma değerine 8, aile, saygılı olma değerlerine 6, dürüstlük değerine 5, doğa sevgisi, hoşgörü, yardımlaşma ve dayanışma değerlerine 4, gelenek ve göreneklere bağlılık, terbiyeli olma değerlerine 3, atalara saygı, cesaret/yiğitlik değerlerine 2, anne baba sevgisi, çalışkanlık, eşitlik, insanları sevmek, paylaşma, sorumluluk, tevazu değerlerine ise 1 kez yer verilmiştir. Adalet, ahlak, akraba, bağımsızlık, cömertlik, diğerkamlık, din, eğitim, eşine hürmet etmek, evlat sevgisi, fedakârlık, hediye vermek, kahramanlık, merhamet, milli birlik ve beraberlik, misafirperverlik, namuslu olma, özgürlük ve vatan sevgisi değerlerine ise yer verilmemiştir.

Demir Adamlar Adlı Kitabında Yer Alan “Aile” Değerine İlişkin Bulgular

“İnci, on bir yaşına kadar Türkiye’de dedesinin ninesinin yanında yaşadı.” (Bektaş, 2023a, s.22).

“Bazı yıllar yaz tatilinde annesinin babasının yanına gidiyordu.” (Bektaş, 2023a, s.22).

“Seviniyordu ama yıllarca birlikte yaşadığı ninesi, dedesi aklına gelince hüzünleniyordu.” (Bektaş, 2023a, s.23).

“Babası, dedesi ve ninesine göndermek için İnci’nin fotoğraflarını çekti.” (Bektaş, 2023a, s.25).

“Eskiden dedemle sık sık gezmeye çıkardık.” (Bektaş, 2023a, s.41).

“Dedem gülünce çok güzel olurdu. O gülünce içime mutluluk dolardı.” (Bektaş, 2023a, s.47).

Demir Adamlar Adlı Kitabında Yer Alan “Anne Baba Sevgisi” Değerine İlişkin Bulgular

“İnci, annesiyle babasının yanında yaşayacağı için seviniyordu.” (Bektaş, 2023a, s.23).

Demir Adamlar Adlı Kitabında Yer Alan “Arkadaş” Değerine İlişkin Bulgular

“Bir arkadaşı vardı artık; Kerstin.” (Bektaş, 2023a, s.24).

“Arkadaşları, büyük bir olasılıkla kendilerini bağışlamak için İnci’ye iyi davranıyorlar, onu üzmemeye çalışıyorlardı.” (Bektaş, 2023a, s.35).

“Arkadaşların sorduğu zaman onlara da bu bilgileri veriyor musun?” (Bektaş, 2023a, s.40).

“Benim selamımı söyle ve doğum gününü kutla ortak arkadaşımızın.” (Bektaş, 2023a, s.51).

“Sanıyorum seninle iyi dost olacağız, dedi sıcacık sesiyle.” (Bektaş, 2023a, s.52).

“Yıllar geçtikçe Dede ağaç’la dostluğumuz ilerledi.” (Bektaş, 2023a, s.52).

“Seninle konuşmadığım halde geldin, hem de yirmi iki kez. Bana darılmadın.” (Bektaş, 2023a, s.55).

“Ona dokunmam, sarılmam, onu okşamam; sanıyorum arkadaşımın da hoşuna gitmişti.” (Bektaş, 2023a, s.57).

“Her gün gidiyordum artık arkadaşımın yanına.” (Bektaş, 2023a, s.60).

Demir Adamlar Adlı Kitabında Yer Alan “Atalara Saygı” Değerine İlişkin Bulgular

“Dedem yaşlıydı. Çabuk yoruldu. Ormana varınca dinlenirdik.” (Bektaş, 2023a, s.41).

“Onun yorgun ve güngörmüş sesini duyan tüm ağaçlar susup onu dinlemeye koyuldular.” (Bektaş, 2023a, s.56).

Demir Adamlar Adlı Kitabında Yer Alan “Cesaret/Yiğitlik” Değerine İlişkin Bulgular

“Ama ormana hep dedemle gitmiştim. Şimdi yapayalnız gitmeye cesaret edemiyordum.” (Bektaş, 2023a, s.50).

“Hiçbir şeyden korkma.” (Bektaş, 2023a, s.51).

Demir Adamlar Adlı Kitabında Yer Alan “Çalışkanlık” Değerine İlişkin Bulgular

“Andığım bu ülkenin insanları çok çalışkan ve varlıklıymış.” (Bektaş, 2023a, s.10).

Demir Adamlar Adlı Kitabında Yer Alan “Doğa Sevgisi” Değerine İlişkin Bulgular

“Gölgesine oturduğumuz o ağacı dedemin çok sevdiğini seziyordum.” (Bektaş, 2023a, s.41).

“‘Birinci koşul ağaçları sevmek!’ dedi.” (Bektaş, 2023a, s.48).

“Dede ağaç gözlerimin önünden gitmiyordu. O çok güzel bir ağaçtı.” (Bektaş, 2023a, s.50).

“Yere bakın, toprak anamıza! Bizi besleyen, doyuran, verdiğini karşılıksız veren toprağa!” (Bektaş, 2023a, s.57).

Demir Adamlar Adlı Kitabında Yer Alan “Dürüstlük” Değerine İlişkin Bulgular

“Çünkü dedem yalan söylemez.” (Bektaş, 2023a, s.41).

“İnsanların gözlerine bakınca, doğru söyleyip söylemedikleri anlaşılır.” (Bektaş, 2023a, s.43).

“Dedemin söylediğine göre, bir insan yalan söylüyorsa karşısındaki insanın gözlerine pek öyle rahat, güvenle bakamazmış.” (Bektaş, 2023a, s.43).

“Dedemin söylediklerini tam olarak anlayamadığım halde doğru söylediğini biliyordum.” (Bektaş, 2023a, s.49).

“Sözümü tuttum.” (Bektaş, 2023a, s.64).

Demir Adamlar Adlı Kitabında Yer Alan “Eşitlik” Değerine İlişkin Bulgular

“Yerine oturan İnci, İnge’nin görebileceği şekilde şunları yazdı defterine: ‘Durum: 1-1.’” (Bektaş, 2023a, s.40).

Demir Adamlar Adlı Kitabında Yer Alan “Gelenek ve Göreneklere Bağlılık” Değerine İlişkin Bulgular

“Bu ülkenin köklü bir kültür birikimi de varmış.” (Bektaş, 2023a, s.11).

“Dedem masallar anlatırdı o ağacın altında.” (Bektaş, 2023a, s.41).

“Benim selamımı söyle ve doğum gününü kutla ortak arkadaşımızın.” (Bektaş, 2023a, s.51).

Demir Adamlar Adlı Kitabında Yer Alan “Hoşgörü” Değerine İlişkin Bulgular

“İnci bir şeyi anlamadığı zaman gülüvermiyor, sabırla anlatmaya çalışıyordu.” (Bektaş, 2023a, s.24).

“Yeraltında yaşayan İnge’ye karşı daha anlayışlı davranıyordu artık.” (Bektaş, 2023a, s.31).

“İnge’yi kırmak, üzme istemiyordu İnci.” (Bektaş, 2023a, s.31).

“Gönül diliyle konuşmayı, gönül diliyle dinlemeyi öğrenmek!” (Bektaş, 2023a, s.48).

Demir Adamlar Adlı Kitabında Yer Alan “İnsanları Sevmek” Değerine İlişkin Bulgular

“Anlamak için çaba göstermek, dinlemek, dayanışma ve elbette sevmek. O zaman kalbimizle duyarız.” (Bektaş, 2023a, s.48).

Demir Adamlar Adlı Kitabında Yer Alan “Kültürel Farklılıklara Saygı” Değerine İlişkin Bulgular

“Siz yabancısınız, bizden farklısınız, nereden geldiyseniz oraya gidin, demişler.” (Bektaş, 2023a, s.13).

Demir Adamlar Adlı Kitabında Yer Alan “Merhamet” Değerine İlişkin Bulgular

“Oraya giren insanlara da acıyarak bakıyordu.” (Bektaş, 2023a, s.31).

“Olanları baştan sona hüznle anlattı.” (Bektaş, 2023a, s.32).

“Onun suskun ve hüznü halini görmek benim için kolay değildi.” (Bektaş, 2023a, s.60).

Demir Adamlar Adlı Kitabında Yer Alan “Paylaşma” Değerine İlişkin Bulgular

“Arkadaşların sorduğu zaman onlara da bu bilgileri veriyor musun?” (Bektaş, 2023a, s.40).

Demir Adamlar Adlı Kitabında Yer Alan “Sabırlı Olma” Değerine İlişkin Bulgular

“İnci bir şeyi anlamadığı zaman gülüvermiyor, sabırla anlatmaya çalışıyordu.” (Bektaş, 2023a, s.24).

“Ağlamamak için güç tuttu kendini.” (Bektaş, 2023a, s.34).

“O kadar çabuk olmaz.” (Bektaş, 2023a, s.42).

“Biraz sabırlı olman gerekiyor.” (Bektaş, 2023a, s.44).

“Anlamak için çaba göstermek, dinlemek, dayanışma ve elbette sevmek. O zaman kalbimizle duyarız.” (Bektaş, 2023a, s.48).

“İlk üç koşulu öğreninceye kadar sabırlı olmak!” (Bektaş, 2023a, s.49).

“Dedem, ‘Her şeyin bir zamanı var, acele etme, gün gelecek sen de dostumuz Dede ağaç’la konuşacaksın.’ diyordu.” (Bektaş, 2023a, s.49).

“Seninle konuşmadığım halde geldin, hem de yirmi iki kez. Bana darılmadın.” (Bektaş, 2023a, s.55).

Demir Adamlar Adlı Kitabında Yer Alan “Samimiyet” Değerine İlişkin Bulgular

“Seviniyordu ama yıllarca birlikte yaşadığı ninesi, dedesi aklına gelince hüzünleniyordu.” (Bektaş, 2023a, s.23).

“İnge’yi kırmak, üzme istemiyordu İnci.” (Bektaş, 2023a, s.31).

“Arkadaşlar arasında böyle şakalar olur, dedi gülümseyerek.” (Bektaş, 2023a, s.34).

“Arkadaşları, büyük bir olasılıkla kendilerini bağışlamak için İnci’ye iyi davranıyorlar, onu üzmemeye çalışıyorlardı.” (Bektaş, 2023a, s.35).

“Gülüverdim.” (Bektaş, 2023a, s.41).

“Dedem de güldü.” (Bektaş, 2023a, s.41).

“Saçlarımı okşayıp anlatmaya başladı dedem.” (Bektaş, 2023a, s.43).

“Ormana ulaşınca, dedemin yüzü mutlu bir gülücükle aydınladı.” (Bektaş, 2023a, s.44).

“Yine saçlarımı okşadı dedem.” (Bektaş, 2023a, s.47).

“Gülüyordu. Gülerken küçük gözleri yumuk yumuk oluyordu. Dedem gülünce çok güzel olurdu. O gülünce içime mutluluk dolardı.” (Bektaş, 2023a, s.47).

“Gönül diliyle konuşmayı, gönül diliyle dinlemeyi öğrenmek!” (Bektaş, 2023a, s.48).

“Onu anlayabiliyordum.” (Bektaş, 2023a, s.50).

“Benim selamımı söyle ve doğum gününü kutla ortak arkadaşımızın.” (Bektaş, 2023a, s.51).

“Bu ses, o zamana kadar duyduğum hiçbir sese benzemiyordu. Sıcacıktı. İnsana güven veriyordu.” (Bektaş, 2023a, s.52).

“Tam o anda da kıkır kıkır bir gülüş çalındı kulağıma.” (Bektaş, 2023a, s.52).

“Ne yalan söyleyeyim, gülüş o kadar güzeldi ki ben de gülmeye başladım.” (Bektaş, 2023a, s.52).

“Sanıyorum seninle iyi dost olacağız, dedi sıcacık sesiyle.” (Bektaş, 2023a, s.52).

“Ona dokunmam, sarılmam, onu okşamam; sanıyorum arkadaşımın da hoşuna gitmişti.” (Bektaş, 2023a, s.57).

“Bize sarılıp vedalaştık.” (Bektaş, 2023a, s.60).

Demir Adamlar Adlı Kitabında Yer Alan “Saygılı Olma” Değerine İlişkin Bulgular

“İnci bir şeyi anlamadığı zaman gülüvermiyor, sabırla anlatmaya çalışıyordu.” (Bektaş, 2023a, s.24).

“Sorarken özen göstermeliydi.” (Bektaş, 2023a, s.31).

“Eskiden dedemle sık sık gezmeye çıkardık.” (Bektaş, 2023a, s.41).

“O günden sonra ne zaman o ağacın altına gitsek konuşmalarına eskisine oranla daha çok özen gösterir oldum.” (Bektaş, 2023a, s.44).

“Anlamak için çaba göstermek, dinlemek, dayanışma ve elbette sevmek. O zaman kalbimizle duyarız.” (Bektaş, 2023a, s.48).

“Onun yorgun ve güngörmüş sesini duyan tüm ağaçlar susup onu dinlemeye koyuldular.” (Bektaş, 2023a, s.56).

Demir Adamlar Adlı Kitabında Yer Alan “Sorumluluk” Değerine İlişkin Bulgular

“Ama onu yalnız bırakamazdım.” (Bektaş, 2023a, s.60).

Demir Adamlar Adlı Kitabında Yer Alan “Terbiyeli Olma” Değerine İlişkin Bulgular

“Başını öne eğdi İnci. Utanmıştı.” (Bektaş, 2023a, s.40).

“Sonra güldüğüm için utandım.” (Bektaş, 2023a, s.41).

“O günden sonra ne zaman o ağacın altına gitsek konuşmalarına eskisine oranla daha çok özen gösterir oldum.” (Bektaş, 2023a, s.44).

Demir Adamlar Adlı Kitabında Yer Alan “Tevazu” Değerine İlişkin Bulgular

“Özür diler gibi konuştu.” (Bektaş, 2023a, s.31).

Demir Adamlar Adlı Kitabında Yer Alan “Yardımlaşma ve Dayanışma” Değerine İlişkin Bulgular

“Arkadaşların sorduğu zaman onlara da bu bilgileri veriyor musun?” (Bektaş, 2023a, s.40).

“İstersen, sanata öğretirim bunu!” (Bektaş, 2023a, s.42).

“Anlamak için çaba göstermek, dinlemek, dayanışma ve elbette sevmek. O zaman kalbimizle duyarız.” (Bektaş, 2023a, s.48).

“Büyükülüğüyle, geniş bir alana yayılmış dallarıyla, çevresindeki kendinden daha küçük ağaçları koruyor, onlarla dayanışıyor gibi görünüyordu.” (Bektaş, 2023a, s.50).

4.6. Deyim Deyim Ne Deyim Adlı Eserine İlişkin Bulgular

Tablo 16: Deyim Deyim Ne Deyim adlı eserine ilişkin bulgular

Sosyal Değerler	<i>f</i>
Adalet	1
Ahlak	-
Aile	9
Akraba	4
Anne Baba Sevgisi	-
Arkadaş	11
Atalara Saygı	2

Bağımsızlık	-
Cesaret/ Yiğitlik	2
Cömertlik	1
Çalışkanlık	1
Diğerkâmlık	-
Din	4
Doğa Sevgisi	1
Dürüstlük	2
Eğitim	3
Eşine Hürmet Etmek	3
Eşitlik	-
Evlat Sevgisi	1
Fedakârlık	-
Gelenek ve Göreneklere Bağlılık	12
Hediye Vermek	7
Hoşgörü	2
İnsanları Sevmek	11
Kahramanlık	-
Kültürel Farklılıklara Saygı	-
Merhamet	2
Milli Birlik ve Beraberlik	2
Misafirperverlik	2
Namuslu Olmak	-
Özgürlük	-
Paylaşma	-
Sabırlı Olma	1
Samimiyet	10
Saygılı Olma	4
Sorumluluk	-
Terbiyeli Olmak	3
Tevazu	1
Vatan Sevgisi	1
Yardımlaşma ve Dayanışma	3
Toplam	106

Deyim Deyim Ne Deyim Adlı kitap incelendiğinde toplam 106 değere yer verildiği görülmektedir. Gelenek ve göreneklere bağlılık değerine 12 kez yer verilerek en çok yer verilen değer olmuştur. İnsanları sevmek ve arkadaş değerleri ise 11 kez yer verilerek en çok yer verilen ikinci değer olmuşlardır. Samimiyet değeri ise 10 kez yer verilerek en çok yer verilen üçüncü değer olmuştur. Aile değerine 9, hediye vermek

değerine 7, saygılı olma, din, akraba değerlerine 4, eğitim, eşine hürmet etmek, terbiyeli olma, yardımlaşma ve dayanışma değerlerine 3, atalara saygı, cesaret/yiğitlik, dürüstlük, hoşgörü, merhamet, milli birlik ve beraberlik, misafirperverlik değerlerine 2 kez yer verilmiştir. Kitapta en az yer verilen değerler ise adalet, cömertlik, çalışkanlık, doğa sevgisi, evlat sevgisi, sabırlı olma, tevazu ve vatan sevgisi değerleri olmuştur. Ahlak, anne baba sevgisi, bağımsızlık, diğerkamlik, eşitlik, fedakarlık, kahramanlık, kültürel farklılıklara saygı, namuslu olma, özgürlük, paylaşma ve sorumluluk değerleri neyse yer verilmemiştir.

Deyim Deyim Ne Deyim Adlı Kitabında Yer Alan “Adalet” Değerine İlişkin Bulgular

“Koşup kadiya beni şikâyet etmişler.” (Bektaş, 2024b, s.74).

Deyim Deyim Ne Deyim Adlı Kitabında Yer Alan “Aile” Değerine İlişkin Bulgular

“Ve biz; annem, babam ve ben, eve gittik. Kerim abi annem ve babamdan izin isteyip yanımızdan ayrılırken üzgündü.” (Bektaş, 2024b, s.14).

“Annesi şaşırılmıştır.” (Bektaş, 2024b, s.31).

“Dedemle ninem sık sık tartışırlardı.” (Bektaş, 2024b, s.40).

“Kadının biri eşini çok severmiş. Aslında eşler birbirlerini severler. Ama bazıları daha çok sever. İşte anlatacağım kadın da eşini çok severmiş.” (Bektaş, 2024b, s.55).

“Küçük bir çocuktum. Dedemi çok severdim.” (Bektaş, 2024b, s.67).

“O zamanlar dedeme hiç kimseyle paylaşmadığım bir ad takmışım.” (Bektaş, 2024b, s.68).

“Dedemle ilgili anlatacak o kadar çok şey var ki!” (Bektaş, 2024b, s.78).

“Onun bir de kızı vardı.” (Bektaş, 2024b, s.90).

“Annesi bir gün kızmış oğlana.” (Bektaş, 2024b, s.97).

Deyim Deyim Ne Deyim Adlı Kitabında Yer Alan “Akraba” Değerine İlişkin Bulgular

“Kerim abi kuzenim olur.” (Bektaş, 2024b, s.14).

“Kuzenim kerim abi ile yaşadıklarım bana bunun ne anlama geldiğini öğretti!” (Bektaş, 2024b, s.15).

“İzmir'de dayım yaşıyor ama dayıma sonra anlatacağım.” (Bektaş, 2024b, s.20).

“Meğer Mustafa amcanın İstanbul'da yaşayan zengin bir amcası varmış.” (Bektaş, 2024b, s.91).

Deyim Deyim Ne Deyim Adlı Kitabında Yer Alan “Arkadaş” Değerine İlişkin Bulgular

“Öylesine şirin ki deyimlerle dost olmak isteriz.” (Bektaş, 2024b, s.10).

“Ne güzel bir deyimdir, neler anlatmaz ki: Sevgiyi, dostluğu, hasreti, kavuşma umudunu, uzaklığa karşın yakınlığı; sevdiğimiz insan, en çok değer verdiğimiz yerdedir, kalbimizde; korunaklı, sıcacık...” (Bektaş, 2024b, s.10).

“Çat kapı dosta gitmektir.” (Bektaş, 2024b, s.11).

“Gündemde dostluk varsa, kara gün dostu olmaktır.” (Bektaş, 2024b, s.12).

“Arkadaşım Özcan, uzun uzun yüzüme baktıktan sonra, ‘Dertsiz başımızı derde sokmasak iyi olur, ama sen bilirsin.’ dedi.” (Bektaş, 2024b, s.17).

“Hüseyin, geçenlerde ortak arkadaşımız Cevdet’in başına gelenleri herkese anlatmış.” (Bektaş, 2024b, s.46).

“Çocukluk arkadaşım Salim’le yıllar sonra karşılaştım.” (Bektaş, 2024b, s.49).

“Melisa'yı birkaç yıldır tanıyordum. Ama öyle sıkı fıkı arkadaş da değildik doğrusu.” (Bektaş, 2024b, s.50).

“Selim ve Nedim adında iki arkadaşım vardı. Yediğimiz içtiğimiz ayrı gitmezdi.” (Bektaş, 2024b, s.53).

“O, sadece dedem değil benim iyi bir arkadaşımdı. Evet evet, arkadaşım.” (Bektaş, 2024b, s.67).

“Bundan sonrası sana kalmış arkadaşım.” (Bektaş, 2024b, s.77).

Deyim Deyim Ne Deyim Adlı Kitabında Yer Alan “Atalara Saygı” Değerine İlişkin Bulgular

“Çok sevimli bir ihtiyardı.” (Bektaş, 2024b, s.43).

“Küçük bir çocuktum. Dedemi çok severdim.” (Bektaş, 2024b, s.67).

Deyim Deyim Ne Deyim Adlı Kitabında Yer Alan “Cesaret/Yiğitlik” Değerine İlişkin Bulgular

“Taşı sıkça suyunu çıkarırmış.” (Bektaş, 2024b, s.73).

“Evlat, baktım olmayacak Zaloğlu Rüstem gibi nara atıp bir hamle ettim. Önce tüfeği doğrultan tutup elinden tüfeği aldım. Sonra tüfeği salatalık koparır gibi ikiye böldüm. Donup kaldılar. Her birine bir Osmanlı tokadı attım.” (Bektaş, 2024b, s.74).

Deyim Deyim Ne Deyim Adlı Kitabında Yer Alan “Cömertlik” Değerine İlişkin Bulgular

“Ali Efendi tokgözlü bir adamdır! Ve sofrası herkese açıktır. Cömerttir.” (Bektaş, 2024b, s.24).

Deyim Deyim Ne Deyim Adlı Kitabında Yer Alan “Çalışkanlık” Değerine İlişkin Bulgular

“Taşı sıkça suyunu çıkarırmış.” (Bektaş, 2024b, s.73).

Deyim Deyim Ne Deyim Adlı Kitabında Yer Alan “Din” Değerine İlişkin Bulgular

“Haram helal ver Allah’ım, garip kulun yer Allah’ım duasıydı.” (Bektaş, 2024b, s.8).

“Asker annesine Allah kavuştursun değişimimizdir.” (Bektaş, 2024b, s.11).

“Haram helal ver Allah’ım, garip kulun yer Allah’ım.” (Bektaş, 2024b, s.59).

“Koşup kadiya beni şikâyet etmişler.” (Bektaş, 2024b, s.74).

Deyim Deyim Ne Deyim Adlı Kitabında Yer Alan “Doğa Sevgisi” Değerine İlişkin Bulgular

“Denizin, dağların ve ovaların çevrelediği bir şehirde yaşamak büyük bir şansmış.” (Bektaş, 2024b, s.20).

Deyim Deyim Ne Deyim Adlı Kitabında Yer Alan “Dürüstlük” Değerine İlişkin Bulgular

“Hani doğrucu Davut derler ya, öyle birisi.” (Bektaş, 2024b, s.21).

“İyi ama yalan söylemiyorum.” (Bektaş, 2024b, s.67).

Deyim Deyim Ne Deyim Adlı Kitabında Yer Alan “Eğitim” Değerine İlişkin Bulgular

“Bundan sonra okula gitmeyeceğim.” (Bektaş, 2024b, s.31).

“Peki oradaki insanlara tahıl yetiştirmeyi neden öğretmiyoruz?” (Bektaş, 2024b, s.87).

“O zamanlar Berlin’de dil öğreniyordum.” (Bektaş, 2024b, s.98).

Deyim Deyim Ne Deyim Adlı Kitabında Yer Alan “Eşine Hürmet Etmek” Değerine İlişkin Bulgular

“Ninem dizlerinden sürekli şikâyet ederdi. Tekerlekli sandalyede yaşıyordu. Ve dedem için bir şeyler yapmaya çalışırdı. Dedemle yakından ilgilenir, onun hayatın içinde olmasına özen gösterirdi.” (Bektaş, 2024b, s.41).

“Ama dedemi çok sevdiğinden onun yaşamın içine çekmeye çalışırdı.” (Bektaş, 2024b, s.41).

“Kadının biri eşini çok severmiş. Aslında eşler birbirlerini severler. Ama bazıları daha çok sever. İşte anlatacağım kadın da eşini çok severmiş.” (Bektaş, 2024b, s.55).

Deyim Deyim Ne Deyim Adlı Kitabında Yer Alan “Evlat Sevgisi” Değerine İlişkin Bulgular

“Gülerken annemin gözlerinden yaşlar geldi. Uzun süre konuşamadı. Sonra da beni kucaklayıp öptü.” (Bektaş, 2024b, s.21).

Deyim Deyim Ne Deyim Adlı Kitabında Yer Alan “Gelenek ve Göreneklere Bağlılık” Değerine İlişkin Bulgular

“Hamama gider kurnaya, düğüne gider zurnaya âşık olurdu.” (Bektaş, 2024b, s.8).

“Selama durmaktır deyimler, selam almak, selam vermek, selam söylemektir.” (Bektaş, 2024b, s.12).

“Fahriye teyze çok güzel masal anlatır.” (Bektaş, 2024b, s.20).

“Hadi ufacık tefecik bir masal anlatalım.” (Bektaş, 2024b, s.33).

“Adı Güllü’ydü. İyi bir masal anlatıcısıydı.” (Bektaş, 2024b, s.36).

“Her birine bir Osmanlı tokadı attım.” (Bektaş, 2024b, s.74).

“Laf lafı açtı, dedem Edirne Kırkpınar’da yaptığı güreşlerden birini anlatmaya başladı.” (Bektaş, 2024b, s.79).

“Sen güreş filan bilmezsin.” (Bektaş, 2024b, s.80).

“Senin anlayacağın evlat, o yıl güreşmeden başpehlivan oldum.” (Bektaş, 2024b, s.82).

“Adam bizi selamladıktan sonra gelip tam önümüzde durdu.” (Bektaş, 2024b, s.84).

“Sultan ninenin çevresine dizilip anlattığı masalları can kulağıyla dinlermiş.” (Bektaş, 2024b, s.96).

“Onun anlattığı öyküleri, masalları, destanları dinlermiş.” (Bektaş, 2024b, s.97).

Deyim Deyim Ne Deyim Adlı Kitabında Yer Alan “Hediye Vermek” Değerine İlişkin Bulgular

“Çam sakızı çoban armağanıdır deyimler!” (Bektaş, 2024b, s.10).

“Çam sakızı çoban armağanı, eski çamlar bardak oldu.” (Bektaş, 2024b, s.27).

“Aç gözlü ya, kendisine sunulacak armağanların çok değerli olmasını istermiş.” (Bektaş, 2024b, s.27).

“Bizim yoksul çoban doğum günü için padişaha bir armağan götürmek ister.” (Bektaş, 2024b, s.27).

“Armağan olarak ne getirdin yüce padişahımıza.” (Bektaş, 2024b, s.28).

“Yüce padişahımızın armağanını vermeden, onun doğum gününü kutlamadan bir yere gitmiyorum.” (Bektaş, 2024b, s.28).

“İşte efendim, benim armağanım. Size layık değildir, ama elimden gelen de budur; çam sakızı çoban armağanı.” (Bektaş, 2024b, s.29).

Deyim Deyim Ne Deyim Adlı Kitabında Yer Alan “Hoşgörü” Değerine İlişkin Bulgular

“Hadi demiş, alttan alayım da iş kötüye varmasın.” (Bektaş, 2024b, s.73).

“Dedem yine alttan almış.” (Bektaş, 2024b, s.73).

Deyim Deyim Ne Deyim Adlı Kitabında Yer Alan “İnsanları Sevmek” Değerine İlişkin Bulgular

“Ne güzel bir deyimdir, neler anlatmaz ki: Sevgiyi, dostluğu, hasreti, kavuşma umudunu, uzaklığa karşın yakınlığı; sevdiğimiz insan, en çok değer verdiğimiz yeredir, kalbimizde; korunaklı, sıcacık...” (Bektaş, 2024b, s.10).

“Sevdiklerimizle can cana, baş başa olmaktır.” (Bektaş, 2024b, s.11).

“Onu çok severim.” (Bektaş, 2024b, s.14).

“Öğretmenimizin adı, Bekir. Bekir öğretmen çok iyi bir insan.” (Bektaş, 2024b, s.23).

“Ben soru soran insanı severim.” (Bektaş, 2024b, s.25).

“Onu herkes severdi.” (Bektaş, 2024b, s.43).

“Birbirimizi çok severdik.” (Bektaş, 2024b, s.53).

“Kadının biri eşini çok severmiş. Aslında eşler birbirlerini severler. Ama bazıları daha çok sever. İşte anlatacağım kadın da eşini çok severmiş.” (Bektaş, 2024b, s.55).

“Ahmet komşusu Ramazan’ı sevdiğini söyler, ‘Senin için ölürüm abi.’ der.” (Bektaş, 2024b, s.55).

“Küçük bir çocuktum. Dedemi çok severdim.” (Bektaş, 2024b, s.67).

“Mustafa amca babamı çok severdi.” (Bektaş, 2024b, s.90).

Deyim Deyim Ne Deyim Adlı Kitabında Yer Alan “Merhamet” Değerine İlişkin Bulgular

“Yufka yürekli, gözü sürmeli, yoksul bir adamdı.” (Bektaş, 2024b, s.23).

“Zaman zaman da sıkıntı yaşarlarmış. Öyle zamanlarda babam onlara destek olurmuş.” (Bektaş, 2024b, s.90).

Deyim Deyim Ne Deyim Adlı Kitabında Yer Alan “Milli Birlik ve Beraberlik” Değerine İlişkin Bulgular

“Dilimizi seversek, konuşurken dilimize özen gösterirsek, bir kitabı eleştirel bakış açısıyla okumasını öğrenirsek, okuduğumuz metindeki sadece atasözlerini, deyimleri, eğriyi doğruyu değil, yaşamı öğreniriz.” (Bektaş, 2024b, s.39).

“Kurtuluş Savaşı vardı. Cephedeydim.” (Bektaş, 2024b, s.79).

Deyim Deyim Ne Deyim Adlı Kitabında Yer Alan “Misafirperverlik” Değerine İlişkin Bulgular

“Sonra elinde bir tepsiyle çıkageldi. Tepsinin içindeki porselen tabak tıka basa çikolatalı kekle doluydu. Bir şişe portakal suyuyla üç de bardak getirmişti. Yerine oturduktan sonra, ‘Ne iyi ettiniz de geldiniz, buraya taşındığımdan beri ilk kez misafirim oldu. Buyurun.’ derken tepkiyi gösteriyordu.” (Bektaş, 2024b, s.18).

“Ali Efendi tokgözlü bir adamdır! Ve sofrası herkese açıktır. Cömerttir.” (Bektaş, 2024b, s.24).

“Çobanı da sarayında üç gün üç gece konuk eder.” (Bektaş, 2024b, s.29).

“Vali akşam yemeğine davet etti. Benimle güreşecek olan pehlivanı da davet etmiş.” (Bektaş, 2024b, s.81).

Deyim Deyim Ne Deyim Adlı Kitabında Yer Alan “Sabırlı Olma” Değerine İlişkin Bulgular

“Dedem sabretmiş.” (Bektaş, 2024b, s.73).

Deyim Deyim Ne Deyim Adlı Kitabında Yer Alan “Samimiyet” Değerine İlişkin Bulgular

“Ne güzel bir deyimdir, neler anlatmaz ki: Sevgiyi, dostluğu, hasreti, kavuşma umudunu, uzaklığa karşın yakınlığı; sevdiğimiz insan, en çok değer verdiğimiz yerdedir, kalbimizde; korunaklı, sıcacık...” (Bektaş, 2024b, s.10).

“Sevdiklerimizle can cana, baş başa olmaktır.” (Bektaş, 2024b, s.11).

“Sonra elinde bir tepsiyle çıkageldi. Tepsinin içindeki porselen tabak tıka basa çikolatalı kekle doluydu. Bir şişe portakal suyuyla üç de bardak getirmişti. Yerine oturduktan sonra, ‘Ne iyi ettiniz de geldiniz, buraya taşındığımdan beri ilk kez misafirim oldu. Buyurun.’ derken tepkiyi gösteriyordu.” (Bektaş, 2024b, s.18).

“Yüzündeki gülümseme biraz daha belirginleşti. Sonra da usulca, ‘Geldiğiniz için teşekkür ederim.’ dedi.” (Bektaş, 2024b, s.18).

“Gülerken annemin gözlerinden yaşlar geldi. Uzun süre konuşmadı. Sonra da beni kucaklayıp öptü.” (Bektaş, 2024b, s.21).

“Bekir öğretmen saçlarımı okşadı. Aferin Rüstem, dedi.” (Bektaş, 2024b, s.25).

“Nice sonra içten bir, ‘Merhaba!’ dedi.” (Bektaş, 2024b, s.50).

“Tamam, gizlimiz saklımız yoktu, ama herkesin her şeyimizi bilmesi de gerekmiyordu.” (Bektaş, 2024b, s.53).

“Bundan sonrası sana kalmış arkadaşım.” (Bektaş, 2024b, s.77).

“Gülüverdi. Pek güzel güldü.” (Bektaş, 2024b, s.85).

Deyim Deyim Ne Deyim Adlı Kitabında Yer Alan “Saygılı Olma” Değerine İlişkin Bulgular

“Armağan olarak ne getirdin yüce padişahımıza.” (Bektaş, 2024b, s.28).

“Yüce padişahımızın armağanını vermeden, onun doğum gününü kutlamadan bir yere gitmiyorum.” (Bektaş, 2024b, s.28).

“Hem yaşlılar yerin dibine sokuyorsun hem çocukları.” (Bektaş, 2024b, s.40).

“Belki o zaman doğru dürüst konuşmayı öğrenir, büyük küçük herkese saygı gösterirsin!” (Bektaş, 2024b, s.44).

Deyim Deyim Ne Deyim Adlı Kitabında Yer Alan “Terbiyeli Olma” Değerine İlişkin Bulgular

“Utanmadan bana dil çıkarıyorsunuz! Çok ayıp!” (Bektaş, 2024b, s.34).

“Tamam, özür dilerim.” (Bektaş, 2024b, s.79).

“Mustafa amca bakışlarını yere devirdi. Ne diyeceğini bilemedi. Bir parça da olsa utanmıştı.” (Bektaş, 2024b, s.91).

Deyim Deyim Ne Deyim Adlı Kitabında Yer Alan “Tevazu” Değerine İlişkin Bulgular

“Armağanım değersiz, size layık değil ama gücüm ancak buna yetiyor.” (Bektaş, 2024b, s.29).

Deyim Deyim Ne Deyim Adlı Kitabında Yer Alan “Vatan Sevgisi” Değerine İlişkin Bulgular

“19 Mayıs 1919 tarihi direnişin başlangıcıdır. Mustafa Kemal Paşa, 16 Mayıs 1919 Bandırma vapuruyla işgal altındaki İstanbul’dan yola çıkar ve 19 Mayıs 1919’da Samsun’a ayak basar, direniş günleridir.” (Bektaş, 2024b, s.61).

Deyim Deyim Ne Deyim Adlı Kitabında Yer Alan “Yardımlaşma ve Dayanışma” Değerine İlişkin Bulgular

“Ramazan amca annesinin yerine de bakıp, gördüklerini anlatarak annesine yardımcı oluyordur!” (Bektaş, 2024b, s.21).

“Çevredeki insanlar koşup yerden kaldırmışlar adamı.” (Bektaş, 2024b, s.60).

“Zaman zaman da sıkıntı yaşarlarmış. Öyle zamanlarda babam onlara destek olurmuş.” (Bektaş, 2024b, s.90).

4.7. Dünya Hayal Kurma Günü Adlı Eserine İlişkin Bulgular

Tablo 17: Dünya Hayal Kurma Günü adlı eserine ilişkin bulgular

Sosyal Değerler	<i>f</i>
Adalet	1
Ahlak	-
Aile	13
Akraba	1
Anne Baba Sevgisi	9
Arkadaş	4
Atalara Saygı	2
Bağımsızlık	-
Cesaret/ Yiğitlik	2
Cömertlik	1
Çalışkanlık	-

Diğerkâmlık	-
Din	-
Doğa Sevgisi	1
Dürüstlük	-
Eğitim	4
Eşine Hürmet Etmek	2
Eşitlik	5
Evlat Sevgisi	9
Fedakârlık	-
Gelenek ve Göreneklere Bağlılık	6
Hediye Vermek	5
Hoşgörü	2
İnsanları Sevmek	6
Kahramanlık	-
Kültürel Farklılıklara Saygı	5
Merhamet	6
Milli Birlik ve Beraberlik	1
Misafirperverlik	3
Namuslu Olmak	-
Özgürlük	1
Paylaşma	5
Sabırlı Olma	2
Samimiyet	12
Saygılı Olma	11
Sorumluluk	4
Terbiyeli Olmak	-
Tevazu	1
Vatan Sevgisi	-
Yardımlaşma ve Dayanışma	14
Toplam	138

Dünya Hayal Kurma Günü adlı kitap incelendiğinde toplam 138 değere yer verildiği görülmektedir. Bu değerlerden en çok yer verilen 14 kez ile yardımlaşma ve dayanışma değeri olmuştur. Aile değeri 13 kez ile ikinci samimiyet değeri 12 kez ile en çok yer verilen üçüncü değer olmuştur. Saygılı olma değerine 11, anne baba sevgisi ve evlat sevgisi değerlerine 9, gelenek ve göreneklere bağlılık, insanları sevmek, merhamet değerlerine 6, eşitlik, hediye vermek, kültürel farklılıklara saygı, paylaşma değerlerine 5, arkadaş, eğitim, sorumluluk değerlerine 4, misafirperverlik değerine 3, atalara saygı, cesaret/yiğitlik, eşine hürmet etmek, hoşgörü, sabırlı olma değerlerine 2,

adalet, akraba, cömertlik, doğa sevgisi, milli birlik ve beraberlik, özgürlük ve tevazu değerlerine ise 1 kez yer verilmiştir. Ahlak, bağımsızlık, çalışkanlık, diğerkamlik, din, dürüstlük, fedakârlık, kahramanlık, namuslu olma, terbiyeli olmak, vatan sevgisi değerlerine ise yer verilmemiştir.

Dünya Hayal Kurma Günü Adlı Kitabında Yer Alan “Adalet” Değerine İlişkin Bulgular

“Bu çalışma gönüllülük ilkesi uyarınca, kız erkek ayrımı olmaksızın, eşit oranda gerçekleştirilecektir.” (Bektaş, 2019b, s.64).

Dünya Hayal Kurma Günü Adlı Kitabında Yer Alan “Aile” Değerine İlişkin Bulgular

“Benim kızım o! O da babam.” (Bektaş, 2019b, s.29).

“Benim iyi kalpli bir dedem var! Dünyalar güzeli bir annem var. Güçlü bir babam.” (Bektaş, 2019b, s.29).

“Ama annemi babamı da rahatsız etmek istemedim.” (Bektaş, 2019b, s.33).

“Babamdan ses gelmiyordu. Annem babamı arıyordu. Annem babamı bulamadı. Babamı deprem yutmuş olmalıydı.” (Bektaş, 2019b, s.34).

“Annemizi ya da babamızı bilinçli olarak tanımamız, yani o anı büyüyünce anımsayacak denli tanımamız, kuşkusuz doğduğumuz anda başlamaz.” (Bektaş, 2019b, s.45).

“Nice sonra tanırız annelerimizi, babalarımızı.” (Bektaş, 2019b, s.45).

“Odandan çıkıp mutfakta oturmakta olan anne ve babanın yanına gidiyorsun.” (Bektaş, 2019b, s.52).

“Annemi, babamı çok seviyorum. Abim Osman’ı da seviyorum, ama... nasıl desem bilmem ki! Onunla yaşamak kolay değil.” (Bektaş, 2019b, s.55).

“Annem, babam ve Osman böyle davranıyorlar diye onlardan ayrılmazdım ki! Ayrılmak istediğin bir şey değildi. Onları seviyordum. Ah, onları çok seviyordum.” (Bektaş, 2019b, s.61).

“Ama senin de söylediğin gibi abin, annen ve baban kuşkusuz kötü insanlar değiller.” (Bektaş, 2019b, s.61).

“Sen onları nasıl seviyorsan annen, baban ve abin de seni seviyor.” (Bektaş, 2019b, s.62).

“Dedesini çok özlüyormuş.” (Bektaş, 2019b, s.81).

“Biz; annem, babam ve ablam, beş yıl öncesine kadar Almanya’da yaşıyorduk.” (Bektaş, 2019b, s.98).

Dünya Hayal Kurma Günü Adlı Kitabında Yer Alan “Akraba” Değerine İlişkin Bulgular

“Herkes, amcalarım, dayılarım, teyzelerim, hatalarım hatta babam bile, hepimiz ellerimizi çırpıyoruz, alkış tutuyoruz hayata.” (Bektaş, 2019b, s.29).

Dünya Hayal Kurma Günü Adlı Kitabında Yer Alan “Anne Baba Sevgisi” Değerine İlişkin Bulgular

“Babamın pizza için değil de bana zaman ayırdığı için sevindiğimi bilmesini diliyorum.” (Bektaş, 2019b, s.15).

“Güldü. Çok güzel güldü. Benim babam çok güzel güler.” (Bektaş, 2019b, s.16).

“Babamın baba kokusunu içime çekiyorum.” (Bektaş, 2019b, s.16).

“Güzel olur, baba oğul sarılınca güzel olur.” (Bektaş, 2019b, s.16).

“Sanki can verecekmiş gibi, umutla, sabırla; ellerindeki, gözlerindeki sıcaklığı hareket edemeyen bacaklarıma taşıyor.” (Bektaş, 2019b, s.17).

“O zaman annemin yanağına bir öpücük konduruyorum.” (Bektaş, 2019b, s.17).

“Gülüveriyordu annem.” (Bektaş, 2019b, s.22).

“Babalar günü için düşündüğüm armağanı babamın önüne koyuyorum.” (Bektaş, 2019b, s.46).

“Annemi, babamı çok seviyorum.” (Bektaş, 2019b, s.55).

Dünya Hayal Kurma Günü Adlı Kitabında Yer Alan “Arkadaş” Değerine İlişkin Bulgular

“Evet, bizler; ben, Derin ve Mert 21 Mayıs’ta doğmuş, aynı sınıfa giden üç arkadaşık.” (Bektaş, 2019b, s.23).

“Ta Hi, tanıştığımız günlerde çok gülüyor, beni de güldürüyordu.” (Bektaş, 2019b, s.81).

“Ta Hi ile iki yıl arkadaşlık yapmışız.” (Bektaş, 2019b, s.81).

“Arkadaşlarım da öğrenmiş olurlar.” (Bektaş, 2019b, s.97).

Dünya Hayal Kurma Günü Adlı Kitabında Yer Alan “Atalara Saygı” Değerine İlişkin Bulgular

“Dedeme sarılıyorum. Dedemde bana sarılıyor.” (Bektaş, 2019b, s.31).

“Akşamları erken yatın, sabahları erken kalkın, dişlerinizi fırçalayın, küçüklerinizi sevin, büyüklerinizi sayın, doğamızı koruyalım, ırmaklarımız kurumasın, caddelere çöp atmayalım, gibi bir şeyler.” (Bektaş, 2019b, s.59).

Dünya Hayal Kurma Günü Adlı Kitabında Yer Alan “Cesaret/Yiğitlik” Değerine İlişkin Bulgular

“Yakup, sen çok cesur bir çocuk olmalısın.” (Bektaş, 2019b, s.49).

“Sen cesur ve akıllı bir çocuksun.” (Bektaş, 2019b, s.52).

Dünya Hayal Kurma Günü Adlı Kitabında Yer Alan “Cömertlik” Değerine İlişkin Bulgular

“Aferin Tuna, cömert bir çocukmuşsun, paylaşmayı biliyorsun, dedi.” (Bektaş, 2019b, s.108).

Dünya Hayal Kurma Günü Adlı Kitabında Yer Alan “Doğa Sevgisi” Değerine İlişkin Bulgular

“Akşamları erken yatın, sabahları erken kalkın, dişlerinizi fırçalayın, küçüklerinizi sevin, büyüklerinizi sayın, doğamızı koruyalım, ırmaklarımız kurumasın, caddelere çöp atmayalım, gibi bir şeyler.” (Bektaş, 2019b, s.59).

Dünya Hayal Kurma Günü Adlı Kitabında Yer Alan “Eğitim” Değerine İlişkin Bulgular

“Zaman zaman sıkıcı olsa da okulu seviyorsun.” (Bektaş, 2019b, s.46).

“Yunus öğretmenim olmasaydı öyle düşünmeyi sürdürecektim, bu satırları da yazmayacaktım.” (Bektaş, 2019b, s.56).

“Yunus öğretmen, belli bir yaşa kadar okula gitmenin zorunlu olduğunu, bu konuda verilerin sorumluluklarının ne olduğunu anlattı.” (Bektaş, 2019b, s.62).

“Çocuklar, okula aksatmamak koşuluyla ev işlerine yardımcı olmalıdırlar.” (Bektaş, 2019b, s.64).

Dünya Hayal Kurma Günü Adlı Kitabında Yer Alan “Eşine Hürmet Etmek” Değerine İlişkin Bulgular

“Anneye bağırmayan bir baba olmalı.” (Bektaş, 2019b, s.50).

“Annem de babam gibi işe gidiyor, çalışıyor. Öyleyse evdeki işlere baba da anne kadar omuz vermelidir.” (Bektaş, 2019b, s.64).

Dünya Hayal Kurma Günü Adlı Kitabında Yer Alan “Eşitlik” Değerine İlişkin Bulgular

“Annem de babam gibi işe gidiyor, çalışıyor. Öyleyse evdeki işlere baba da anne kadar omuz vermelidir.” (Bektaş, 2019b, s.64).

“Bu çalışma gönüllülük ilkesi uyarınca, kız erkek ayrımı olmaksızın, eşit oranda gerçekleştirilecektir.” (Bektaş, 2019b, s.64).

“Evde veya evin dışında bu kadın veya kız işi, bu erkek işi gibi ayrımcılık kesinlikle yapılmayacaktır.” (Bektaş, 2019b, s.66).

“İnsanlar eşittir, evde veya dışarıda eşit haklara sahiptirler, cinsiyetleri nedeniyle farklı davranmaya, farklı yaşamaya zorlanamazlar.” (Bektaş, 2019b, s.66).

“Çünkü annem, babam ve Osman abim öyle bir yaşamın daha eşitlikçi, daha insancıl, daha güzel ve daha anlamlı olduğunu gördüler.” (Bektaş, 2019b, s.66).

Dünya Hayal Kurma Günü Adlı Kitabında Yer Alan “Evlat Sevgisi” Değerine İlişkin Bulgular

“Benim aslan oğlum gelmiş!’ diyor” (Bektaş, 2019b, s.14).

“Güzel olur, baba oğul sarılınca güzel olur.” (Bektaş, 2019b, s.16).

“Sanki can verecekmiş gibi, umutla, sabırla; ellerindeki, gözlerindeki sıcaklığı hareket edemeyen bacaklarıma taşıyor.” (Bektaş, 2019b, s.17).

“Canım benim, güzel kızım, ah annen çok unutkan oldu.” (Bektaş, 2019b, s.23).

“Gelip dedemin beni kokladığı gibi saçlarımdan öptü.” (Bektaş, 2019b, s.36).

“Dedem beni kucağına aldı. Kokladı saçlarımı.” (Bektaş, 2019b, s.36).

“Benim alıngan kızım, benim büyümüş de küçülmüş kızım, hadi hayal peşine düşelim, diyordu.” (Bektaş, 2019b, s.72).

“Sevgili oğlum, çocuklarına hangi yılda yaşadığımızı değil; günleri, ayları, yılı, zamanı, zamanın akışını öğretmeliydin.” (Bektaş, 2019b, s.90).

“Ah benim güzel yavrum.” (Bektaş, 2019b, s.102).

Dünya Hayal Kurma Günü Adlı Kitabında Yer Alan “Gelenek ve Göreneklere Bağlılık” Değerine İlişkin Bulgular

“Adamların yanına varınca dedem onları selamladı.” (Bektaş, 2019b, s.37).

“O, okula ilk gidilen gün için alınır ya da yapılmış. Gelenek böyleymiş.” (Bektaş, 2019b, s.99).

“Türkiye’de böyle bir gelenek yok.” (Bektaş, 2019b, s.101).

“Ama Türkiye’de öyle bir gelenek yok. Gelenek olmayınca da yapıp satılmıyor.” (Bektaş, 2019b, s.102).

“İstiklal marşı okundu.” (Bektaş, 2019b, s.103).

“Öğretmenimiz bunun Almanya’da bir gelenek olduğunu, okula başlayan çocukların ilk gün böyle bir külah getirdiklerini, paylaşarak yediklerini, külahın içinde sadece şekerleme değil, kitap, defter, minik armağanlar çıktığını, o kadar kötü bir gelenek olmadığını düşündüğünü söyledi.” (Bektaş, 2019b, s.109).

Dünya Hayal Kurma Günü Adlı Kitabında Yer Alan “Hediye Vermek” Değerine İlişkin Bulgular

“Bir kez aramızda para toplayıp ona bir günce defteri almıştık. Bu, bizden size doğum günü armağanı, demiştik.” (Bektaş, 2019b, s.24).

“Babalar günü için düşündüğüm armağanı babamın önüne koyuyorum.” (Bektaş, 2019b, s.46).

“İçine de o gün okula başlayan çocuk için minik ve şirin armağanlar, şekerlemeler, çikolatalar konuyor.” (Bektaş, 2019b, s.99).

“Bir öğrencinin okulun ilk gününde içi şeker, çikolata ve armağanlarla dolu kocaman bir külahla okula gitmesi sakıncalı olabilir, diyordu.” (Bektaş, 2019b, s.101).

“Öğretmenimiz bunun Almanya’da bir gelenek olduğunu, okula başlayan çocukların ilk gün böyle bir külah getirdiklerini, paylaşarak yediklerini, külahın içinde sadece şekerleme değil, kitap, defter, minik armağanlar çıktığını, o kadar kötü bir gelenek olmadığını düşündüğünü söyledi.” (Bektaş, 2019b, s.109).

Dünya Hayal Kurma Günü Adlı Kitabında Yer Alan “Hoşgörü” Değerine İlişkin Bulgular

“Türkiye koşullarına uyum sağlaması için gösterdiği çabaya destek olmamız gerekir.” (Bektaş, 2019b, s.109).

“Bağırmadan konuşan, dinleyen ve bir çocuk okula bir defalık zararlı olmayan bir şey getirmek istediği zaman o çocuğa izin veren bir okul müdürü.” (Bektaş, 2019b, s.110).

Dünya Hayal Kurma Günü Adlı Kitabında Yer Alan “İnsanları Sevmek” Değerine İlişkin Bulgular

“Bana sarılmasını isterim, yumuşacık. Anneme de sarılmasını isterim. O zaman ne güzel olur. İnsanın içinden uçmak gelir. Kuşlar gibi... kuşlar...” (Bektaş, 2019b, s.50).

“O öyle göz atınca senin göğsünde şöyle minicik hoş bir yanma oluyor, bir sıcaklık. Bu güzel bir sıcaklık olmalı. İçinden ona sarılmak geçiyor.” (Bektaş, 2019b, s.50).

“Onu çok seviyorum.” (Bektaş, 2019b, s.56).

“Akşamları erken yatın, sabahları erken kalkın, dişlerinizi fırçalayın, küçüklerinizi sevin, büyüklerinizi sayın, doğamızı koruyalım, ırmaklarımız kurumasın, caddelere çöp atmayalım, gibi bir şeyler.” (Bektaş, 2019b, s.59).

“Onları seviyordum. Ah, onları çok seviyordum.” (Bektaş, 2019b, s.61).

“Sen onları nasıl seviyorsan annen, baban ve abin de seni seviyor.” (Bektaş, 2019b, s.62).

Dünya Hayal Kurma Günü Adlı Kitabında Yer Alan “Kültürel Farklılıklara Saygı” Değerine İlişkin Bulgular

““Neden olmasın, farklı kültürleri görmek, yaşamak, öğrenmek zenginliktir.’, diyordu.” (Bektaş, 2019b, s.82).

“Yeni yıl kutlamaları neredeyse iki hafta sürüyormuş. Çinliler sekiz sayısının şans getirdiğine inanıyorlar. Yeni yıl kutlamalarında genellikle sekiz çeşit yemek pişiriyorlar. Bu yemeklerden ikisi şans ve mutluluk getirdiğine inanılan balık ve ördek oluyor.” (Bektaş, 2019b, s.90).

“Oğlum, Türkiye’de böyle bir gelenek yok.” (Bektaş, 2019b, s.101).

“Öğretmenimiz bunun Almanya’da bir gelenek olduğunu, okula başlayan çocukların ilk gün böyle bir külah getirdiklerini, paylaşarak yediklerini, külahın içinde sadece şekerleme değil, kitap, defter, minik armağanlar çıktığını, o kadar kötü bir gelenek olmadığını düşündüğünü söyledi.” (Bektaş, 2019b, s.109).

“Türkiye koşullarına uyum sağlaması için gösterdiği çabaya destek olmamız gerekir.” (Bektaş, 2019b, s.109).

Dünya Hayal Kurma Günü Adlı Kitabında Yer Alan “Merhamet” Değerine İlişkin Bulgular

“Dedem yapayalnız kalıyor.” (Bektaş, 2019b, s.33).

“Gelip dedemin beni kokladığı gibi saçlarımdan öptü.” (Bektaş, 2019b, s.36).

“Ne demek ayak bağı olmak! Öyle günde nereye gideceksin?” (Bektaş, 2019b, s.37).

“Gülüşi sıcacık, güzel bir sıcaklık, anne gibi.” (Bektaş, 2019b, s.50).

“Bana sarılmasını isterim, yumuşacık. Anneme de sarılmasını isterim. O zaman ne güzel olur. İnsanın içinden uçmak gelir. Kuşlar gibi... kuşlar...” (Bektaş, 2019b, s.50).

“O öyle göz atınca senin göğsünde şöyle minicik hoş bir yanma oluyor, bir sıcaklık. Bu güzel bir sıcaklık olmalı. İçinden ona sarılmak geçiyor.” (Bektaş, 2019b, s.50).

Dünya Hayal Kurma Günü Adlı Kitabında Yer Alan “Milli Birlik ve Beraberlik” Değerine İlişkin Bulgular

“İstiklal marşı okundu.” (Bektaş, 2019b, s.103).

Dünya Hayal Kurma Günü Adlı Kitabında Yer Alan “Misafirperverlik” Değerine İlişkin Bulgular

“Yürüyün, çadırlara geleceksiniz, orada çorba vereceğiz.” (Bektaş, 2019b, s.35).

“Ve beni Çin’de konuk etmek istediklerini söylediler.” (Bektaş, 2019b, s.81).

“İki hafta kadar onların konuğu olacaktım.” (Bektaş, 2019b, s.81).

Dünya Hayal Kurma Günü Adlı Kitabında Yer Alan “Özgürlük” Değerine İlişkin Bulgular

“Şimdi biz sohbete başlasak, sana sorular sorsam. Sen de dilediğin gibi yanıt versen.” (Bektaş, 2019b, s.48).

Dünya Hayal Kurma Günü Adlı Kitabında Yer Alan “Paylaşma” Değerine İlişkin Bulgular

“Anne, sen hep, bir iş paylaşılınca hem çabuk hem kolay hem de keyifli olur, demez misin?” (Bektaş, 2019b, s.10).

“Öğrencileri ona doğum gününün kutlanabileceğini, acıların ve mutlulukların paylaşılabilceğini öğretti.” (Bektaş, 2019b, s.40).

“Dünya Hayal Takas Günü’nde buluşup hayallerimizi paylaşmak üzere sağlıklı kalın.” (Bektaş, 2019b, s.91).

“Aferin Tuna, cömert bir çocukmuşsun, paylaşmayı biliyorsun, dedi.” (Bektaş, 2019b, s.108).

“Öğretmenimiz bunun Almanya’da bir gelenek olduğunu, okula başlayan çocukların ilk gün böyle bir külah getirdiklerini, paylaşarak yediklerini, külahın içinde

sadece şekerleme değil, kitap, defter, minik armağanlar çıktığını, o kadar kötü bir gelenek olmadığını düşündüğünü söyledi.” (Bektaş, 2019b, s.109).

Dünya Hayal Kurma Günü Adlı Kitabında Yer Alan “Sabırlı Olma” Değerine İlişkin Bulgular

“Sanki can verecekmiş gibi, umutla, sabırla; ellerindeki, gözlerindeki sıcaklığı hareket edemeyen bacaklarıma taşıyor.” (Bektaş, 2019b, s.17).

“Sabırlı olmanızı rica eder, işlerinizde başarılar dileriz.” (Bektaş, 2019b, s.82).

Dünya Hayal Kurma Günü Adlı Kitabında Yer Alan “Samimiyet” Değerine İlişkin Bulgular

“Güldü. Çok güzel güldü. Benim babam çok güzel güler.” (Bektaş, 2019b, s.16).

“Benim iyi kalpli bir dedem var!” (Bektaş, 2019b, s.29).

“Dedeme sarılıyorum. Dedem de bana sarılıyor.” (Bektaş, 2019b, s.31).

“Gelip dedemin beni kokladığı gibi saçlarımdan öptü.” (Bektaş, 2019b, s.36).

“Sesi ipek gibi, cana yakın.” (Bektaş, 2019b, s.48).

“Birbirimizle daha çok konuşalım, yani güzel şeyler konuşalım.” (Bektaş, 2019b, s.49).

“Gülüştü sıcacık, güzel bir sıcaklık, anne gibi.” (Bektaş, 2019b, s.50).

“Bana sarılmasını isterim, yumuşacık. Anneme de sarılmasını isterim. O zaman ne güzel olur. İnsanın içinden uçmak gelir. Kuşlar gibi... kuşlar...” (Bektaş, 2019b, s.50).

“O öyle göz atınca senin göğsünde şöyle minicik hoş bir yanma oluyor, bir sıcaklık. Bu güzel bir sıcaklık olmalı. İçinden ona sarılmak geçiyor.” (Bektaş, 2019b, s.50).

“Nasıl çıktıysa evden, nasıl dolandıysa hamağın ardına, iki güçlü kol, iki sıcak el beni salıverdi.” (Bektaş, 2019b, s.72).

“Güldü mü, yüzünde güller açardı.” (Bektaş, 2019b, s.81).

“Beni öptü, saçlarımı okşadı.” (Bektaş, 2019b, s.106).

Dünya Hayal Kurma Günü Adlı Kitabında Yer Alan “Saygılı Olma” Değerine İlişkin Bulgular

“Ama annemi babamı da rahatsız etmek istemedim.” (Bektaş, 2019b, s.33).

“Konuştuklarımız kayda alınmayacak. Hiçbir yerde, hiçbir şekilde kullanılmayacak. Anlaştık mı?” (Bektaş, 2019b, s.48).

“Bu aşamada iyi ya da kötü demek istemiyorum.” (Bektaş, 2019b, s.49).

“Yanlış bir şey söyleyene karşı sesimizi yükseltmeye elim kimse kimseye bağırmasın.” (Bektaş, 2019b, s.49).

“Seni anlıyorum, Özge.” (Bektaş, 2019b, s.61).

“Etkinliğin yaşama geçirilmesi konusundaki değişiklik önerini arkadaşlarımla konuşmalıyım. Onların da oluruna almam gerekiyor.” (Bektaş, 2019b, s.78).

“Tuna, istemiyorsan bir başka konuya geçebiliriz. Anlatmak istemezsen seni anlayabilirim!” (Bektaş, 2019b, s.96).

“Yanıma gelip yere çöktü. Gözlerimiz aynı hizadaydı.” (Bektaş, 2019b, s.106).

“Türkiye koşullarına uyum sağlaması için gösterdiği çabaya destek olmamız gerekir.” (Bektaş, 2019b, s.109).

“Babam öğretmenime dönüp anlayışlı davrandığı için teşekkür etti.” (Bektaş, 2019b, s.110).

“Bağırmadan konuşan, dinleyen ve bir çocuk okula bir defalık zararlı olmayan bir şey getirmek istediği zaman o çocuğa izin veren bir okul müdürü.” (Bektaş, 2019b, s.110).

Dünya Hayal Kurma Günü Adlı Kitabında Yer Alan “Sorumluluk” Değerine İlişkin Bulgular

“Size gönüllülük koşuluyla bir ev ödevi veriyorum.” (Bektaş, 2019b, s.26).

“Ev ödevimi bitirmişim.” (Bektaş, 2019b, s.59).

“Yunus öğretmen, belli bir yaşa kadar okula gitmenin zorunlu olduğunu, bu konuda verilerin sorumluluklarının ne olduğunu anlattı.” (Bektaş, 2019b, s.62).

“Oysa ödevim vardı ve canım yapmak istemiyordu.” (Bektaş, 2019b, s.71).

Dünya Hayal Kurma Günü Adlı Kitabında Yer Alan “Tevazu” Değerine İlişkin Bulgular

“Babam öğretmenime dönüp anlayışlı davrandığı için teşekkür etti.” (Bektaş, 2019b, s.110).

Dünya Hayal Kurma Günü Adlı Kitabında Yer Alan “Vatan Sevgisi” Değerine İlişkin Bulgular

“Türkiye’yi de seviyordum. Ama Türkiye’yi tanımadan seviyordum; anlatılanlardan...” (Bektaş, 2019b, s.100).

Dünya Hayal Kurma Günü Adlı Kitabında Yer Alan “Yardımlaşma ve Dayanışma” Değerine İlişkin Bulgular

“Sana yardım edeyim, demiyor.” (Bektaş, 2019b, s.9).

“Anne, sen hep, bir iş paylaşılınca hem çabuk hem kolay hem de keyifli olur, demez misin?” (Bektaş, 2019b, s.10).

“Bir kez aramızda para toplayıp ona bir günce defteri almıştık. Bu, bizden size doğum günü armağanı, demiştik.” (Bektaş, 2019b, s.24).

“Yürüyün, çadırlara geleceksiniz, orada çorba vereceğiz.” (Bektaş, 2019b, s.35).

“Adamlar, ‘Amca madem sen başlarındasın biz gidelim, kurtarma çalışmalarına yardım edelim.’ deyip gittiler.” (Bektaş, 2019b, s.37).

“Hadi kızım, yardım et de bir an önce bitsin.” (Bektaş, 2019b, s.60).

“Elbette yardım ederim.” (Bektaş, 2019b, s.60).

“Kız kısmı anneye yardım eder!” (Bektaş, 2019b, s.60).

“Annem de babam gibi işe gidiyor, çalışıyor. Öyleyse evdeki işlere baba da anne kadar omuz vermelidir.” (Bektaş, 2019b, s.64).

“Çocuklar, okula aksatmamak koşuluyla ev işlerine yardımcı olmalıdırlar.” (Bektaş, 2019b, s.64).

“Bana yardım etmek ister misin?” (Bektaş, 2019b, s.71).

“Çinli arkadaşım Türkçeyi yeni öğreniyordu. Bu konuda ona yardımcı oluyordum.” (Bektaş, 2019b, s.80).

“Teneffüslerde bile birlikte Türkçe çalışıyorduk.” (Bektaş, 2019b, s.81).

“Türkiye koşullarına uyum sağlaması için gösterdiği çabaya destek olmamız gerekir.” (Bektaş, 2019b, s.109).

4.8. Egemenlik Ulusundur: 23 Nisan Adlı Eserine İlişkin Bulgular

Tablo 18: Egemenlik Ulusundur: 23 Nisan adlı eserine ilişkin bulgular

Sosyal Değerler	<i>f</i>
Adalet	1
Ahlak	-
Aile	-
Akraba	-
Anne Baba Sevgisi	-
Arkadaş	3
Atalara Saygı	-
Bağımsızlık	7
Cesaret/ Yiğitlik	6
Cömertlik	-
Çalışkanlık	5
Diğerkâmlık	-
Din	1
Doğa Sevgisi	1
Dürüstlük	-
Eğitim	1
Eşine Hürmet Etmek	-
Eşitlik	1
Evlat Sevgisi	1
Fedakârlık	5
Gelenek ve Göreneklere Bağlılık	-
Hediye Vermek	1
Hoşgörü	1
İnsanları Sevmek	1
Kahramanlık	5
Kültürel Farklılıklara Saygı	-
Merhamet	5
Milli Birlik ve Beraberlik	8
Misafirperverlik	1
Namushu Olmak	-

Özgürlük	-
Paylaşma	6
Sabırlı Olma	-
Samimiyet	11
Saygılı Olma	1
Sorumluluk	2
Terbiyeli Olmak	3
Tevazu	-
Vatan Sevgisi	3
Yardımlaşma ve Dayanışma	7
Toplam	87

Egemenlik Ulusundur: 23 Nisan adlı kitap incelendiğinde toplam 87 değere yer verildiği görülmektedir. Samimiyet değeri 11 kez yer verilerek en çok yer verilen değer olmuştur. Milli birlik ve beraberlik değeri ise 8 kez yer verilerek en çok yer verilen ikinci değer olmuştur. Yardımlaşma ve dayanışma, bağımsızlık değerleri ise 7 kez yer verilerek en çok yer verilen üçüncü değer olmuşlardır. Cesaret/yiğitlik, paylaşma değerlerine 6, çalışkanlık, fedakarlık, kahramanlık ve merhamet değerlerine 5, arkadaş, terbiyeli olma, vatan sevgisi değerlerine 3, sorumluluk değerine 2, adalet, din, doğa sevgisi, eğitim, eşitlik, evlat sevgisi, hediye vermek, hoşgörü, insanları sevmek, misafirperverlik ve saygılı olma değerlerine 1 kez yer verilmiştir. Ahlak, aile, akraba, anne baba sevgisi, atalara saygı, cömertlik, diğerkamlik, dürüstlük, eşine hürmet etmek, gelenek ve göreneklere bağlılık, kültürel farklılıklara saygı, namuslu olma, özgürlük, sabırlı olma ve tevazu değerleri ne ise yer verilmemiştir.

Egemenlik Ulusundur: 23 Nisan Adlı Kitabında Yer Alan “Adalet” Değerine İlişkin Bulgular

“Ülkemizde adalet olmalı.” (Bektaş, 2023b, s.9).

Egemenlik Ulusundur: 23 Nisan Adlı Kitabında Yer Alan “Arkadaş” Değerine İlişkin Bulgular

“Ben, Mustafa Kemal’in yoldaşıyım.” (Bektaş, 2023b, s.11).

“Sen benim can yoldaşımsın, yüreğimdeki çocuksun; hiçbir zaman kaybetmeyeceğim!” (Bektaş, 2023b, s.20).

“Yollarda tesadüfen bazı çocuklarla da karşılaştım. Birkaç arkadaşım oldu dersem abartmış olmam.” (Bektaş, 2023b, s.24).

Egemenlik Ulusundur: 23 Nisan Adlı Kitabında Yer Alan “Bağımsızlık” Değerine İlişkin Bulgular

“Yurdumuzda hiçbir gücün boyunduruğu altında yaşamak istemediğimizi anlamak istemiyorlardı.” (Bektaş, 2023b, s.18).

“O, egemenliğin ulusa ait olması gerektiğini söylüyordu. Ulus adına ancak ulusun karar vermesi gerektiğini vurguluyordu.” (Bektaş, 2023b, s.23).

“Biz sürekli ne diyoruz: ‘Hakimiyet kayıtsız şartsız ulusundur. Öyle olması gerekir. Padişahlık ve halifelik kurumunun gölgesindeki bir meclis, halka ayak bağından başka bir şey değildir.’” (Bektaş, 2023b, s.33).

“Bu durum karşısında bir tek karar vardı. O da ulusal egemenliğe dayalı tam bağımsız yeni bir Türk devleti kurmaktı.” (Bektaş, 2023b, s.37).

“Mustafa Kemal, bağımsızlık için yüzyıllardan bu yana içinde yaşadığımız topraklar için savaşıyor, gerekirse o uğurda ölmeyi yeğ tutuyordu.” (Bektaş, 2023b, s.39).

“O diyormuş ki, bu memleketin sahibi, bu topraklar üstünde yaşayan halktır.” (Bektaş, 2023b, s.53).

“Bu duruma göre devletin başkentinin korunmasını, ulusun bağımsızlığını ve kurtulmasını sağlayacak önlemleri düşünüp uygulamak üzere ulusça olağanüstü yetki verilecek bir meclisin Ankara’da toplantıya çağırılması ve dağılmış olan mebuslardan Ankara’ya gelebileceklerin de bu meclise katılmaları zorunlu görülmüştür.” (Bektaş, 2023b, s.55).

Egemenlik Ulusundur: 23 Nisan Adlı Kitabında Yer Alan “Cesaret/Yiğitlik” Değerine İlişkin Bulgular

“Oysa asıl işimiz bu savaştan muzaffer çıktıktan sonra başlayacak. Buna inan.” (Bektaş, 2023b, s.9).

“Yurdumuzu savunurken asla yılmadık, hayat için ölümle yüzleştik.” (Bektaş, 2023b, s.14).

“Mustafa Kemal, bağımsızlık için yüzyıllardan bu yana içinde yaşadığımız topraklar için savaşıyor, gerekirse o uğurda ölmeyi yeğ tutuyordu.” (Bektaş, 2023b, s.39).

“Korkunun bir yararı olmaz, onun için korkmam.” (Bektaş, 2023b, s.51).

“Cepheye gidiyorum, derken gözlerinde birer ışık yanıp söndü. Göğsünü kabartmıştı. Ayaklar hafif açık, efelere benzetmişti.” (Bektaş, 2023b, s.52).

“Orduyu donatacağız. İsyanları bastıracağız. Kazanacağız. Düşmana kovalayacağız.” (Bektaş, 2023b, s.60).

Egemenlik Ulusundur: 23 Nisan Adlı Kitabında Yer Alan “Çalışkanlık” Değerine İlişkin Bulgular

“Oysa asıl işimiz bu savaştan muzaffer çıktktan sonra başlayacak. Buna inan.” (Bektaş, 2023b, s.9).

“Onun zamanı çok az: okuyor, yazıyor, silah arkadaşlarıyla konuşuyor, ama en çok da yazıyor.” (Bektaş, 2023b, s.12).

“Ah, Mustafa Kemal çok çalışıyor. Çok az uyuyor.” (Bektaş, 2023b, s.12).

“Amca, çok işi var. Çok çalışıyor.” (Bektaş, 2023b, s.28).

“Gece gündüz çalışıyordu. Benim yatağa gittiğim saatlerde çalışıyor olduğundan onu göremiyordum.” (Bektaş, 2023b, s.59).

Egemenlik Ulusundur: 23 Nisan Adlı Kitabında Yer Alan “Din” Değerine İlişkin Bulgular

“Allah bereketini verir.” (Bektaş, 2023b, s.28).

Egemenlik Ulusundur: 23 Nisan Adlı Kitabında Yer Alan “Doğa Sevgisi” Değerine İlişkin Bulgular

“Pembemsi çiçekler içinde bir ağaç, çatıya yaslanmıştı. Ağaç çok güzel görünüyordu. Durup uzun uzun seyrettim.” (Bektaş, 2023b, s.39).

Egemenlik Ulusundur: 23 Nisan Adlı Kitabında Yer Alan “Eğitim” Değerine İlişkin Bulgular

“Yeni okullar açmak gerekir. Üniversiteler. Bütün çocuklar okula gidebilmeli.” (Bektaş, 2023b, s.9).

Egemenlik Ulusundur: 23 Nisan Adlı Kitabında Yer Alan “Eşitlik” Değerine İlişkin Bulgular

“Herkesin işi olmalı.” (Bektaş, 2023b, s.9).

Egemenlik Ulusundur: 23 Nisan Adlı Kitabında Yer Alan “Evlat Sevgisi” Değerine İlişkin Bulgular

“Çocuklar ancak, dünyayı yeniden kurabilirler.” (Bektaş, 2023b, s.19).

Egemenlik Ulusundur: 23 Nisan Adlı Kitabında Yer Alan “Fedakârlık” Değerine İlişkin Bulgular

“Gerçekte vatan ve milletimizi kurtarabilmek için askerliği bırakıp, serbest olarak milletin başına geçmek ve milletin tek vücut olmasıyla doğacak bir kudret ve ulusal gücü kullanmaktan başka çare yoktu.” (Bektaş, 2023b, s.17).

“Şurada askeriye iki çuval buğday getirdik.” (Bektaş, 2023b, s.27).

“Çocukları sokakta bırakacak halimiz yok. Bunlar artık bizim çocuğumuz oldu.” (Bektaş, 2023b, s.28).

“Biz kendimizi 2 çuval ayırdık. Evde üç yetişkin, dört çocuk, toplam yedi kişiyiz. Yeter. Bulgur neyimiz de var. Toplamda buğdayımız beş çuvaldı. Birini de dul kalmış bir komşumuz var, ona verdik.” (Bektaş, 2023b, s.28).

“Komşumuz yavrum, komşumuz. Bizi gözetir. Bazı günler sıcak aş verir. Buğday ekmeği verir. Allah razı olsun ondan.” (Bektaş, 2023b, s.44).

Egemenlik Ulusundur: 23 Nisan Adlı Kitabında Yer Alan “Hediye Vermek” Değerine İlişkin Bulgular

“Bu bayramı çocuklara armağan edeceğini ve çocukları sokaklardan kurtaracağını düşünüyorum.” (Bektaş, 2023b, s.62).

Egemenlik Ulusundur: 23 Nisan Adlı Kitabında Yer Alan “Hoşgörü” Değerine İlişkin Bulgular

“Karşılama töreni pek uzun sürmedi. Mustafa Kemal’in düşündüklerini biliyordum. Halkın üşümesini istemiyordu.” (Bektaş, 2023b, s.8).

Egemenlik Ulusundur: 23 Nisan Adlı Kitabında Yer Alan “İnsanları Sevmek” Değerine İlişkin Bulgular

“O gülünce seviniyordum.” (Bektaş, 2023b, s.20).

Egemenlik Ulusundur: 23 Nisan Adlı Kitabında Yer Alan “Kahramanlık” Değerine İlişkin Bulgular

“Birçok cephede savaştı.” (Bektaş, 2023b, s.11).

“Mustafa Kemal, bağımsızlık için yüzyıllardan bu yana içinde yaşadığımız topraklar için savaşıyor, gerekirse o uğurda ölmeyi yeğ tutuyordu.” (Bektaş, 2023b, s.39).

“Cepheye gidiyorum, derken gözlerinde birer ışık yanıp söndü. Göğsünü kabartmıştı. Ayaklar hafif açık, efelere benzetmişti.” (Bektaş, 2023b, s.52).

“Düşmanlar yenilecekti. Ve onlar geldikleri gibi gideceklerdi.” (Bektaş, 2023b, s.58).

“Orduyu donatacağız. İsyanları bastıracağız. Kazanacağız. Düşmana kovalayacağız.” (Bektaş, 2023b, s.60).

Egemenlik Ulusundur: 23 Nisan Adlı Kitabında Yer Alan “Merhamet” Değerine İlişkin Bulgular

“Çocukları sokakta bırakacak halimiz yok. Bunlar artık bizim çocuğumuz oldu.” (Bektaş, 2023b, s.28).

“Celal çocuğa, ‘Ben yine gelirim.’ deyip koş koş uzaklaştım. Sonra ağladım, ağladım, ağladım.” (Bektaş, 2023b, s.44).

“Onların ölümünü anlatırken gözlerimden yaş geldi. Ağlamıyordum, ama gözlerimden yaş geliyordu. Bir de boğazım yanıyordu.” (Bektaş, 2023b, s.51).

“Yeni tanıştığım çocukların durumuna bakınca sırtımdaki giysilerle nedeniyle utanıyordum. Üzülüyordum. Sokakta karşılaştığım anasız, babasız çocukların giysileri lime limeydi. Yama üstüne yama vurulmuştu. Birçoğunun ayağında ayakkabı yoktu.

Zayıftılar. Boyunları inceydi. Gözleri kocaman. Gülmüyorlardı. Gülmeyi unutmışlardı.” (Bektaş, 2023b, s.58).

“Bir gün sonra yiyecek bir şeyimiz olacak mı acaba diye düşünürlerken, onların yanında gülmek içimden gelmiyordu. Utanıyordum bir şeylerden.” (Bektaş, 2023b, s.58).

Egemenlik Ulusundur: 23 Nisan Adlı Kitabında Yer Alan “Milli Birlik ve Beraberlik” Değerine İlişkin Bulgular

“Yapacağımız şey, ülkemizin dolayısıyla ulusumuzun bizden beklediği, istediğidir. Ve bu, ulusun egemenliğine çıkan yegâne yoldur.” (Bektaş, 2023b, s.14).

“Bir taraftan da bütün Anadolu halkı, tüm ulus hakkımda büyük bir sevgi ve güven gösterdi, ‘seni bırakmayız’ dediler.” (Bektaş, 2023b, s.17).

“Gerçekte vatan ve milletimizi kurtarabilmek için askerliği bırakıp, serbest olarak milletin başına geçmek ve milletin tek vücut olmasıyla doğacak bir kudret ve ulusal gücü kullanmaktan başka çare yoktu.” (Bektaş, 2023b, s.17).

“O, egemenliğin ulusa ait olması gerektiğini söylüyordu. Ulus adına ancak ulusun karar vermesi gerektiğini vurguluyordu.” (Bektaş, 2023b, s.23).

“Yavrum, askerin karnını koymazsa nasıl savaşıacak!” (Bektaş, 2023b, s.27).

“Çocukları sokakta bırakacak halimiz yok. Bunlar artık bizim çocuğumuz oldu.” (Bektaş, 2023b, s.28).

“Bu durum karşısında bir tek karar vardı. O da ulusal egemenliğe dayalı tam bağımsız yeni bir Türk devleti kurmaktı.” (Bektaş, 2023b, s.37).

“O diyormuş ki, bu memleketin sahibi, bu topraklar üstünde yaşayan halktır.” (Bektaş, 2023b, s.53).

Egemenlik Ulusundur: 23 Nisan Adlı Kitabında Yer Alan “Misafirperverlik” Değerine İlişkin Bulgular

“Merdiven sahanlığında onunla karşılaştım. Misafirlerini uğurluyordu.” (Bektaş, 2023b, s.59).

Egemenlik Ulusundur: 23 Nisan Adlı Kitabında Yer Alan “Paylaşma” Değerine İlişkin Bulgular

“Şurada askeriyeeye iki çuval buğday getirdik.” (Bektaş, 2023b, s.27).

“Biz kendimizi 2 çuval ayırdık. Evde üç yetişkin, dört çocuk, toplam yedi kişiyiz. Yeter. Bulgur neyimiz de var. Toplamda buğdayımız beş çuvaldı. Birini de dul kalmış bir komşumuz var, ona verdik.” (Bektaş, 2023b, s.28).

“Komşumuz yavrum, komşumuz. Bizi gözetir. Bazı günler sıcak aş verir. Buğday ekmeği verir. Allah razı olsun ondan.” (Bektaş, 2023b, s.44).

“Aynı gün ekmek, helva ve peynir götürdüm. Utanıyordum. Ne diyeceğimi bilemiyordum.” (Bektaş, 2023b, s.44).

“Sonraki günlerde erzak götürmeye devam ettim. Ama yoksulluk her yerde vardı. Neyse ki darlık, insanlara paylaşmayı öğretmişti.” (Bektaş, 2023b, s.45).

“Ama o yaşlı insanların da fazla bir şeyleri yoktu. Yine de neleri varsa o şehit çocuklarıyla paylaşıyorlardı.” (Bektaş, 2023b, s.59).

Egemenlik Ulusundur: 23 Nisan Adlı Kitabında Yer Alan “Samimiyet” Değerine İlişkin Bulgular

“Bizi karşılayan coşkulu insanları görünce yüzüm güldü, içim ferahladı.” (Bektaş, 2023b, s.8).

“Birbirimizden hiç ayrılmadık.” (Bektaş, 2023b, s.11).

“Benimle dertleşir.” (Bektaş, 2023b, s.12).

“Bunları söyledikten sonra benim boyuma gelebilmek için bir dizini yere dayadı. Hatta ben biraz daha uzun duruyordum yanında. Hoşuma gitmişti.” (Bektaş, 2023b, s.20).

“O gülünce seviniyordum.” (Bektaş, 2023b, s.20).

“Saçlarımı okşadı.” (Bektaş, 2023b, s.20).

“Sen benim can yoldaşımın, yüreğimdeki çocuksun; hiçbir zaman kaybetmeyeceğim!” (Bektaş, 2023b, s.20).

“İhtiyar görünce pek sevimli oldu.” (Bektaş, 2023b, s.27).

“Her zamanki gibi eğildi. Saçlarımı parmaklarıyla tarar gibi okşadı. Gözlerime bakıyordu. Ona sarıldım.” (Bektaş, 2023b, s.34).

“O böyle dolu dolu gülünce bir sevindim, bir sevindim, tarifi mümkün değil.” (Bektaş, 2023b, s.60).

“Gelip sarıldı bana. Yorgundu. Hüzünlüydü. Ama gülümsüyordu. Gülümsemesi anne gibiydi, baba gibiydi, çocuklar gibiydi.” (Bektaş, 2023b, s.62).

Egemenlik Ulusundur: 23 Nisan Adlı Kitabında Yer Alan “Saygılı Olma” Değerine İlişkin Bulgular

“Seni rahatsız etmek, zamanını çalmak istemedim!” (Bektaş, 2023b, s.59).

Egemenlik Ulusundur: 23 Nisan Adlı Kitabında Yer Alan “Sorumluluk” Değerine İlişkin Bulgular

“Çocukları sokakta bırakacak halimiz yok. Bunlar artık bizim çocuğumuz oldu.” (Bektaş, 2023b, s.28).

“Bu duruma göre devletin başkentinin korunmasını, ulusun bağımsızlığını ve kurtulmasını sağlayacak önlemleri düşünüp uygulamak üzere ulusça olağanüstü yetki verilecek bir meclisin Ankara’da toplantıya çağırılması ve dağılmış olan mebuslardan Ankara’ya gelebileceklerin de bu meclise katılmaları zorunlu görülmüştür.” (Bektaş, 2023b, s.55).

Egemenlik Ulusundur: 23 Nisan Adlı Kitabında Yer Alan “Terbiyeli Olma” Değerine İlişkin Bulgular

“Neden getirdiniz, der demez utandım. Ne yapacağımı bilemedim.” (Bektaş, 2023b, s.27).

“Yeni tanıştığım çocukların durumuna bakınca sırtımdaki giysilerle nedeniye utanıyordum. Üzülüyordum.” (Bektaş, 2023b, s.58).

“Bir gün sonra yiyecek bir şeyimiz olacak mı acaba diye düşünürlerken, onların yanında gülmek içimden gelmiyordu. Utanıyordum bir şeylerden.” (Bektaş, 2023b, s.58).

Egemenlik Ulusundur: 23 Nisan Adlı Kitabında Yer Alan “Vatan Sevgisi” Değerine İlişkin Bulgular

“Yapacağımız şey, ülkemizin dolayısıyla ulusumuzun bizden beklediği, istediğidir. Ve bu, ulusun egemenliğine çıkan yegâne yoldur.” (Bektaş, 2023b, s.14).

“Yurdumuzu savunurken asla yılmadık, hayat için ölümle yüzleştik.” (Bektaş, 2023b, s.14).

“Mustafa Kemal Paşa, söz konusu yurdumuz olunca çok heyecanlanıyordu.” (Bektaş, 2023b, s.32).

Egemenlik Ulusundur: 23 Nisan Adlı Kitabında Yer Alan “Yardımlaşma ve Dayanışma” Değerine İlişkin Bulgular

“Bir taraftan da bütün Anadolu halkı, tüm ulus hakkımda büyük bir sevgi ve güven gösterdi, ‘seni bırakmayız’ dediler.” (Bektaş, 2023b, s.17).

“Biz kendimizi iki çuval ayırdık. Evde üç yetişkin, dört çocuk, toplam yedi kişiyiz. Yeter. Bulgur neyimiz de var. Toplamda buğdayımız beş çuvaldı. Birini de dul kalmış bir komşumuz var, ona verdik.” (Bektaş, 2023b, s.28).

“Dedeye yardım etmem gerek.” (Bektaş, 2023b, s.29).

“Komşumuz yavrum, komşumuz. Bizi gözetir. Bazı günler sıcak aş verir. Buğday ekmeği verir. Allah razı olsun ondan.” (Bektaş, 2023b, s.44).

“Aynı gün ekmek, helva ve peynir götürdüm. Utanıyordum. Ne diyeceğimi bilemiyordum.” (Bektaş, 2023b, s.44).

“Sonraki günlerde erzak götürmeye devam ettim. Ama yoksulluk her yerde vardı. Neyse ki darlık, insanlara paylaşmayı öğretmişti.” (Bektaş, 2023b, s.45).

“Ama o yaşlı insanların da fazla bir şeyleri yoktu. Yine de neleri varsa o şehit çocuklarıyla paylaşıyorlardı.” (Bektaş, 2023b, s.59).

4.9. Hollanda Kralı Bo Adlı Eserine İlişkin Bulgular

Tablo 19: Hollanda Kralı Bo adlı eserine ilişkin bulgular

Sosyal Değerler	<i>f</i>
Adalet	-
Ahlak	-
Aile	8
Akraba	-
Anne Baba Sevgisi	-
Arkadaş	1
Atalara Saygı	1
Bağımsızlık	-

Cesaret/ Yiğitlik	2
Cömertlik	-
Çalışkanlık	-
Diğerkâmlık	-
Din	-
Doğa Sevgisi	2
Dürüstlük	1
Eğitim	-
Eşine Hürmet Etmek	-
Eşitlik	1
Evlat Sevgisi	2
Fedakârlık	1
Gelenek ve Göreneklere Bağlılık	1
Hediye Vermek	-
Hoşgörü	-
İnsanları Sevmek	-
Kahramanlık	-
Kültürel Farklılıklara Saygı	1
Merhamet	1
Milli Birlik ve Beraberlik	-
Misafirperverlik	6
Namuslu Olmak	-
Özgürlük	-
Paylaşma	4
Sabırlı Olma	-
Samimiyet	5
Saygılı Olma	-
Sorumluluk	2
Terbiyeli Olmak	-
Tevazu	-
Vatan Sevgisi	-
Yardımlaşma ve Dayanışma	3
Toplam	42

Hollanda Kralı Bo adlı kitap incelendiğinde toplam 42 değere yer verildiği görülmektedir. Aile değeri 8 kez yer verilerek en çok yer verilen değer olmuştur. Misafirperverlik değeri 6 kez ile ikinci, samimiyet değeri 5 kez ile en çok yer verilen üçüncü değer olmuştur. Paylaşma değerine 4, yardımlaşma ve dayanışma değerine 3, cesaret/yiğitlik, doğa sevgisi, evlat sevgisi, sorumluluk değerlerine 2, arkadaş, atalara saygı, dürüstlük, eşitlik, fedakârlık, gelenek ve göreneklere bağlılık, kültürel

farklılıklara saygı ve merhamet değerlerine 1 kez yer verilmiştir. Adalet, ahlak, akraba, anne baba sevgisi, bağımsızlık, cömertlik, çalışkanlık, diğerkamlık, din, eğitim, eşine hürmet etmek, hediye vermek, hoşgörü, insanları sevmek, kahramanlık, milli birlik ve beraberlik, namuslu olma, özgürlük, sabırlı olma, saygılı olma, terbiyeli olmak, tevazu ve vatan sevgisi değerlerine ise yer verilmemiştir.

Hollanda Kralı Bo Adlı Kitabında Yer Alan “Aile” Değerine İlişkin Bulgular

“Annem, babam ve ben burada yaşıyoruz.” (Bektaş, 2012, s.13).

“Kralların da anneleri babaları olur. Dünyada annesi babası olmayan tek kral yoktur.” (Bektaş, 2012, s.13).

“Kralların kardeşleri de olur.” (Bektaş, 2012, s.13).

“Yakında ama bir kardeşim olacakmış.” (Bektaş, 2012, s.13).

“İnsan elbette ailesiyle veya başkalarıyla birlikte bir başka ülkeye iltica edebilir.” (Bektaş, 2012, s.30).

“Sabah annemin beni uyandırmasına gerek kalmıyor.” (Bektaş, 2012, s.47).

“Dedem olsaydı şöyle derdi.” (Bektaş, 2012, s.47).

“Kralların annelerine karşı hükmü geçmez.” (Bektaş, 2012, s.53).

Hollanda Kralı Bo Adlı Kitabında Yer Alan “Arkadaş” Değerine İlişkin Bulgular

“İbrahim benim arkadaşım.” (Bektaş, 2012, s.59).

Hollanda Kralı Bo Adlı Kitabında Yer Alan “Atalara Saygı” Değerine İlişkin Bulgular

“Kralların annelerine karşı hükmü geçmez.” (Bektaş, 2012, s.53).

Hollanda Kralı Bo Adlı Kitabında Yer Alan “Cesaret/Yiğitlik” Değerine İlişkin Bulgular

“Yok yok, korkmam. Neden korkacaktım ki!” (Bektaş, 2012, s.16).

“Ben korkmam. Korkmuyorum ki!” (Bektaş, 2012, s.18).

Hollanda Kralı Bo Adlı Kitabında Yer Alan “Doğa Sevgisi” Değerine İlişkin Bulgular

“Deniz kıyısında yaşamak çok güzel bir şey.” (Bektaş, 2012, s.15).

“Ama ben balık tutmuyorum. Balığın ağzını kanatmak canını acıtmak istemiyorum.” (Bektaş, 2012, s.15).

Hollanda Kralı Bo Adlı Kitabında Yer Alan “Dürüstlük” Değerine İlişkin Bulgular

“Yok yok, yaptığım doğru bir şey değil.” (Bektaş, 2012, s.7.).

Hollanda Kralı Bo Adlı Kitabında Yer Alan “Eşitlik” Değerine İlişkin Bulgular

“Hayret, senin teninde aynı benimki gibi.” (Bektaş, 2012, s.43).

Hollanda Kralı Bo Adlı Kitabında Yer Alan “Evlat Sevgisi” Değerine İlişkin Bulgular

“Hadi canım, güzel oğlum benim.” (Bektaş, 2012, s.50).

“Sonra da yaka paça çıkaracak beni yorganın altından. En sonunda da bana sarılacak, oğlum mis gibi uyku kokuyor diyecek.” (Bektaş, 2012, s.54).

Hollanda Kralı Bo Adlı Kitabında Yer Alan “Fedakârlık” Değerine İlişkin Bulgular

“Ama benimle paylaşırsan sana yemeğinin yarısı kalır. O zaman da aç kalırsın!” (Bektaş, 2012, s.35).

Hollanda Kralı Bo Adlı Kitabında Yer Alan “Gelenek ve Göreneklere Bağlılık” Değerine İlişkin Bulgular

“Dedem kral değil! Ama çok masal biliyor. Çok şey biliyor.” (Bektaş, 2012, s.17).

Hollanda Kralı Bo Adlı Kitabında Yer Alan “Kültürel Farklılıklara Saygı” Değerine İlişkin Bulgular

“Biliyor musun, ben hiç böyle senin gibi kara bir çocuk görmedim!” (Bektaş, 2012, s.26).

Hollanda Kralı Bo Adlı Kitabında Yer Alan “Merhamet” Değerine İlişkin Bulgular

“Ama ben balık tutmuyorum. Balığın ağzını kanatmak canını acıtmak istemiyorum.” (Bektaş, 2012, s.15).

Hollanda Kralı Bo Adlı Kitabında Yer Alan “Misafirperverlik” Değerine İlişkin Bulgular

“Bana konuk mu geldin?” (Bektaş, 2012, s.18).

“Bak, bu yatağım. Birlikte uyuruz. Sonra da bir çaresine bakarız.” (Bektaş, 2012, s.35).

“Ama benimle paylaşırsan sana yemeğinin yarısı kalır o zamanda aç kalırsın!” (Bektaş, 2012, s.35).

“Günlerce yolculuk yapmışsın. Karnın aç olmalı, değil mi?” (Bektaş, 2012, s.36).

“İbrahim'e iki dilim ekmekle bir bardak süt getirdim.” (Bektaş, 2012, s.36).

“Yorgunsun, gel hadi, yatalım artık.” (Bektaş, 2012, s.37).

Hollanda Kralı Bo Adlı Kitabında Yer Alan “Paylaşma” Değerine İlişkin Bulgular

“Odamı paylaşabilirim seninle.” (Bektaş, 2012, s.35).

“Yemeğimi de seninle paylaşırım, İbrahim!” (Bektaş, 2012, s.35).

“Ama benimle paylaşırsan sana yemeğinin yarısı kalır.” (Bektaş, 2012, s.35).

“Tamam, Bo, sen iyi bir kralsın çünkü ekmeğini ve sütünü benimle paylaştın.” (Bektaş, 2012, s.40).

Hollanda Kralı Bo Adlı Kitabında Yer Alan “Samimiyet” Değerine İlişkin Bulgular

“Aman, kimse duymasın. Yaklaşın! Yaklaşın yaklaşın, korkmayın!” (Bektaş, 2012, s.79).

“Tamam tamam, şaka yaptım.” (Bektaş, 2012, s.10).

“İbrahim kahkahalarla gülüyordu.” (Bektaş, 2012, s.42).

“Mutlu olduğu için ağlıyor gibime geldi. Bana sarılışımdan bildim.” (Bektaş, 2012, s.45).

“Sonra da yaka paça çıkaracak beni yorganın altından. En sonunda da bana sarılacak, oğlum mis gibi uyku kokuyor diyecek.” (Bektaş, 2012, s.54).

Hollanda Kralı Bo Adlı Kitabında Yer Alan “Sorumluluk” Değerine İlişkin Bulgular

“Bo, okula gitmen gerekiyor, hadi, kalk bakalım.” (Bektaş, 2012, s.60).

“Kralların da görevleri, yapması gereken işleri vardır.” (Bektaş, 2012, s.60).

Hollanda Kralı Bo Adlı Kitabında Yer Alan “Yardımlaşma ve Dayanışma” Değerine İlişkin Bulgular

“Sana yardım etmeye çalışacağım.” (Bektaş, 2012, s.31).

“Benim burada, ülkende yaşamıma izin verirsin belki! Ha, ne dersin?” (Bektaş, 2012, s.33).

“İşin güzel tarafı, İbrahim de yardım ediyor bana.” (Bektaş, 2012, s.51).

4.10. İşte Senin Hikayen Adlı Eserine İlişkin Bulgular

Tablo 20: İşte Senin Hikayen adlı eserine ilişkin bulgular

Sosyal Değerler	<i>f</i>
Adalet	-
Ahlak	-
Aile	-
Akraba	-
Anne Baba Sevgisi	1
Arkadaş	13
Atalara Saygı	1
Bağımsızlık	-
Cesaret/ Yiğitlik	9
Cömertlik	-
Çalışkanlık	-
Diğerkâmlık	-
Din	2
Doğa Sevgisi	5
Dürüstlük	14
Eğitim	1
Eşine Hürmet Etmek	2
Eşitlik	-
Evlat Sevgisi	1
Fedakârlık	-
Gelenek ve Göreneklere Bağlılık	8
Hediye Vermek	1

Hoşgörü	4
İnsanları Sevmek	20
Kahramanlık	3
Kültürel Farklılıklara Saygı	3
Merhamet	14
Milli Birlik ve Beraberlik	-
Misafirperverlik	11
Namuslu Olmak	-
Özgürlük	-
Paylaşma	1
Sabırlı Olma	1
Samimiyet	23
Saygılı Olma	5
Sorumluluk	2
Terbiyeli Olmak	2
Tevazu	1
Vatan Sevgisi	-
Yardımlaşma ve Dayanışma	17
Toplam	165

İşte Senin Hikayen adlı kitap incelendiğinde toplam 165 değeri yer verildiği görülmektedir. En çok yer verilen değer 23 kez ile samimiyet değeri olmuştur. İkinci en çok tekrar edilen değer ise 20 kez ile insanları sevmek değeri olmuştur. En çok yer verilen diğer değer ise 17 kez ile yardımlaşma ve dayanışma değeri olmuştur. Bu değerleri 14 kez ile dürüstlük ve merhamet değerleri takip etmektedir. Diğer değerler incelendiğinde ise arkadaş değerine 13, misafirperverlik değerine 11, cesaret/yiğitlik değerine 9, gelenek ve göreneklere bağlılık değerine 8, doğa sevgisi değerine 5, hoşgörü değerine 4, kahramanlık ve kültürel farklılıklara saygı değerlerine 3, din, eşine hürmet etmek, sorumluluk, terbiyeli olmak değerlerine ise 2 kez yer verilmiştir. Kitapta en az yer verilen değerler ise birer kez ile anne baba sevgisi, atalara saygı, eğitim, evlat sevgisi, hediye vermek, paylaşma, sabırlı olma ve tevazu değerleri olmuştur. Kitapta hiç yer verilmeyen değerler ise adalet, ahlak, aile, akraba, bağımsızlık, cömertlik, çalışkanlık, diğerkâmlık, eşitlik, fedakârlık, milli birlik ve beraberlik, namuslu olmak, özgürlük ve vatan sevgisi değerleridir.

İşte Senin Hikayen Adlı Kitabında Yer Alan “Anne Baba Sevgisi” Değerine İlişkin Bulgular

“Ben annemi babamı çok seviyorum, diyorum.” (Bektaş, 2019c, s.31).

İşte Senin Hikayen Adlı Kitabında Yer Alan “Arkadaş” Değerine İlişkin Bulgular

“Belki arkadaş olabiliriz.” (Bektaş, 2019c, s.18).

“Onu biraz ittim ama yalancıkıtan. Hoşuma gidiyordu sarılması. Kendimi iyi hissediyordum. Göğsümde bir sıcaklık hissettim.” (Bektaş, 2019c, s.22).

“Aziz Dede benim arkadaşım olur.” (Bektaş, 2019c, s.33).

“Vay Ercüment arkadaşım gelmiş, der.” (Bektaş, 2019c, s.33).

“Yani akraba, beni çok sever, bana ‘arkadaşım’ der.” (Bektaş, 2019c, s.34).

“Sonra bir parça eğiliyor, yüzüme bakıyor. Bakışı şu öyle güzel ki, sanki arkadaşım.” (Bektaş, 2019c, s.36).

“Macit dayıdan ayrılmak bana zor gelmişti. Sanki 40 yıllık dostum! İnsanlar kısacık bir zaman sürecinde dost olabilirler mi?” (Bektaş, 2019c, s.39).

“Bir ara Şükrü’ye sarılıveriyorum. O da sanki öyle bir şey bekliyormuş gibi sıkıcı sarılıyor bana.” (Bektaş, 2019c, s.100).

“İstedğin her şeyi yaparım. Öl de ölelim!” (Bektaş, 2019c, s.123).

“Sevgili Gül, beni bağışla. Galiba gerçekten de ayrımcılık yaptım. Dünya kadar, hayatım kadar özür diliyorum. Ve seni kaybetmek istemiyorum.” (Bektaş, 2019c, s.124).

“Gül, en değerli arkadaşım, beni bağışlamamı istiyorum. Doğru, kötü bir çocuk oldum. Seni kırdım. Bunu şimdi daha iyi görebiliyorum. Beni bağışlayabilirsen mutlu olacağım.” (Bektaş, 2019c, s.124).

“Gül uzanıp defteri alırken gözlerine bakıyorum. Evet, mutluydu Gül, gözleri gülüyordu. Sonra bir elini bana uzatıyor, bir elinde Şükrü’ye.” (Bektaş, 2019c, s.124).

“Kolunu tutuyorum dostça. Hadi gidelim, diyorum.” (Bektaş, 2019c, s.126).

İşte Senin Hikayen Adlı Kitabında Yer Alan “Atalara Saygı” Değerine İlişkin Bulgular

“Yazık değil mi yaşlı kadına!” (Bektaş, 2019c, s.64).

İşte Senin Hikayen Adlı Kitabında Yer Alan “Cesaret/Yiğitlik” Değerine İlişkin Bulgular

“İnsan kaçacaksa yalnız başına kaçmalı, zorlukların üstesinden hiç kimsenin yardımı olmadan gelmeliydi.” (Bektaş, 2019c, s.12).

“Hiçbir konuda sana engel olmam. Eline ayağına dolaşmayacağım gibi, seni her türlü tehlikeden korurum.” (Bektaş, 2019c, s.21).

“Çalımlı çalımlı, neredeyse bir kahraman gibi içeriye giriyorum.” (Bektaş, 2019c, s.52)

“Kadın olduğun için seni horlayan, eziyet eden olursa sesini yükselt. Gözlerini belirt. Erkek aslan da dişi aslan değil mi! Hiç yılma kızım.” (Bektaş, 2019c, s.61).

“Sizden korkacağımı sanıyorsanız aldanıyorsunuz!” (Bektaş, 2019c, s.64).

“Siz ikiniz de çok korkaksınız. Korkak olmasanız kendinize ait bir düşünceniz olur.” (Bektaş, 2019c, s.70).

“Ben de korkuyorum. Ama korktuğumu belli etmemeye çalışıyorum. Sonra korkmadığıma kendim de inanıp en cesur ben oluyorum.” “Bu devirde düşlere göre insan değerlendirmek bize yakışmaz.” (Bektaş, 2019c, s.117).

“İstedğin her şeyi yaparım. Öl de ölelim!” (Bektaş, 2019c, s.123).

“Bu operasyon sürecinde Songül çok cesur davrandı.” (Bektaş, 2019c, s.131).

İşte Senin Hikayen Adlı Kitabında Yer Alan “Din” Değerine İlişkin Bulgular

“Gavur deme, Allah’ın gücüne gider.” (Bektaş, 2019c, s.87).

“Dükkanlardan birinin vitrin camında tesettür giyim yazısını görüyorum.” (Bektaş, 2019c, s.141).

İşte Senin Hikayen Adlı Kitabında Yer Alan “Doğa Sevgisi” Değerine İlişkin Bulgular

“İki yanımdaki palmyeleri bakıyorum. Sonra dut ağaçları başlıyor. Ve serçelerin şirin gürültüsü.” (Bektaş, 2019c, s.5).

“Küçük bir balıktı, henüz çocuk. Yaşaması gerek.” (Bektaş, 2019c, s.30).

“Bir sürü hayvan beslenir o çiftlikte.” (Bektaş, 2019c, s.33).

“Köpek iyice sokuluyor yanıma. Neredeyse zorla sevdiliyor kendini. Kanalı’yla dost oluyoruz.” (Bektaş, 2019c, s.51).

“Sonra bir alay serçe uçup geliyor. Ağacımız şenleniyor. Aman nasıl bir şenlik. Sanki ötmüyorlar da bıcır bıcır bir şeyler konuşuyorlar.” (Bektaş, 2019c, s.106).

İşte Senin Hikayen Adlı Kitabında Yer Alan “Dürüstlük” Değerine İlişkin Bulgular

“Burada haksızlık etmemeliyim; ben de ondan aşağı kalmam. O bana bir söylerse ben ona beş söylerim.” (Bektaş, 2019c, s.6).

“İçimden hadi Ercü dedim, hadi, bir yalan! Ne desem? En iyisi doğruyu söylemekti.” (Bektaş, 2019c, s.19).

“Ama birçok yanlış iş de yaptım. Hatalarım oldu yani!” (Bektaş, 2019c, s.32).

“Kafamdaki planı da dosdoğru anlatmaya karar verdim.” (Bektaş, 2019c, s.32).

“En iyisi doğruyu söylemek.” (Bektaş, 2019c, s.35).

“Saklı gizli işler çevireceğime babamla konuşayım istedim.” (Bektaş, 2019c, s.36).

“Aslında doğru söylüyordu.” (Bektaş, 2019c, s.98).

“Evet, ileriye gitmiştim, haksızlık etmiştim.” (Bektaş, 2019c, s.98).

“Biraz önce sana karşı iyi davranmadığının farkındayım.” (Bektaş, 2019c, s.98).

“Ama erkekler de ağlar bazen.” (Bektaş, 2019c, s.106).

“Ne sözü olacak kız iki gün daha bekleyin diye neredeyse yalvardı. Biz de tamam dedik. Şimdi ne kırıyorsun?” (Bektaş, 2019c, s.128).

“Arkadaşlar, emniyet teşkilatına sizin adınıza da söz verdim.” (Bektaş, 2019c, s.132).

“En iyisi doğruyu söylemek.” (Bektaş, 2019c, s.139).

“Bu adama karşı yalan da söylenmez ki, değil mi ama.” (Bektaş, 2019c, s.143).

İşte Senin Hikayen Adlı Kitabında Yer Alan “Eğitim” Değerine İlişkin Bulgular

“Okul olmasını istersek okul olur. İstemezsek, okul olmaz. Ama okul olsa da olmasa da oradaki çocuklar çok başarılıdır.” (Bektaş, 2019c, s.24).

İşte Senin Hikayen Adlı Kitabında Yer Alan “Eşine Hürmet Etmek” Değerine İlişkin Bulgular

“Osman dede öyle bir fırlıyor ki üçümüz de gülüyoruz.” (Bektaş, 2019c, s.59).

“Osman dede diyorum kendi kendime, Nesrin nineyi ya çok seviyor ya da ondan ödü kopuyor.” (Bektaş, 2019c, s.61).

İşte Senin Hikayen Adlı Kitabında Yer Alan “Evlat Sevgisi” Değerine İlişkin Bulgular

“Yavrularım uyanmış, günaydın guzularım. Hadi, tulumbanın altına. Elinizi yüzünüzü güzelce yıkayın. Size pişi yapıyorum. Sıcacık, peynirli.” (Bektaş, 2019c, s.64).

İşte Senin Hikayen Adlı Kitabında Yer Alan “Gelenek ve Göreneklere Bağlılık” Değerine İlişkin Bulgular

“Masal Dede beni çok sever.” (Bektaş,2019, s.23).

“Biraz önce Aziz Dede demiştin. Şimdi Masal Dede oldu.” (Bektaş,2019, s.23).

“Masal anlattığı için de orada yaşayan çocuklar ona ‘Masal Dede’ derler.” (Bektaş,2019, s.23).

“Babana selamını söyleyeceğim.” (Bektaş, 2019c, s.26).

“Kolay gelsin, diyorum.” (Bektaş, 2019c, s.28).

“Buyur. O oğlanları da ünle kızım, ünle gelsinler.” (Bektaş, 2019c, s.58).

“Yürü, ayıp olacak yoksa!” (Bektaş, 2019c, s.58).

“Dede, çocuğa masal anlatıyor.” (Bektaş, 2019c, s.142).

İşte Senin Hikayen Adlı Kitabında Yer Alan “Hediye Vermek” Değerine İlişkin Bulgular

“Ali Bey size babasının çocuk kitaplarından armağan edecek.” (Bektaş, 2019c, s.135).

İşte Senin Hikayen Adlı Kitabında Yer Alan “Hoşgörü” Değerine İlişkin Bulgular

“Perihan Hanım hiç istifini bozmadı. Bağırmadı, ayağa kalkmadı, en önemlisi de başını ellerinin arasına alıp, ‘Aman yarabbi, aman yarabbi, dayanamayacağım, bayılacağım...’ demedi.” (Bektaş, 2019c, s.7).

“Gördün mü İbrahim, bunlar Amerikalı. Amerikalılar çok iyi olur. Bunların hiç kimseye kötülüğü olmaz.” (Bektaş, 2019c, s.87).

“Tamam, senden özür diliyorum.” (Bektaş, 2019c, s.99).

“Beni kendimi eleştirmiş, senden özür dilemiş olarak kabul et, diyorum.” (Bektaş, 2019c, s.99).

İşte Senin Hikayen Adlı Kitabında Yer Alan “İnsanları Sevmek” Değerine İlişkin Bulgular

“Onu biraz ittim ama yalancıkıtan. Hoşuma gidiyordu sarılması. Kendimi iyi hissediyordum. Göğsümde bir sıcaklık hissettim.” (Bektaş, 2019, s.22).

“Sanıyorum adamı sevmeye başlamıştım.” (Bektaş, 2019c, s.30).

“Gülünce cana yakın oluyor.” (Bektaş, 2019c, s.33).

“Ben de gülüyorum. Gülüşlerimiz birleşince güzel oluyor.” (Bektaş, 2019c, s.34).

“Yani akraba, beni çok sever, bana ‘arkadaşım’ der.” (Bektaş, 2019c, s.34).

“Sonra bir parça eğiliyor, yüzüme bakıyor. Bakışı şu öyle güzel ki, sanki arkadaşım.” (Bektaş, 2019c, s.36).

“Macit dayıdan ayrılmak bana zor gelmişti. Sanki 40 yıllık dostum! İnsanlar kısacık bir zaman sürecinde dost olabilirler mi?” (Bektaş, 2019c, s.39).

“Gül’ün saçlarını okşuyor.” (Bektaş, 2019c, s.45).

“İnsanın içini ısıtan yumuşacık bir ses.” (Bektaş, 2019c, s.58).

“Sonra yine o insanın içini ısıtan ses.” (Bektaş, 2019c, s.58).

“Buyur kızım, diyor o ipeksi ses. Buyur. O oğlanları da ünle kızım, ünle gelsinler.” (Bektaş, 2019c, s.58).

“Gül kalkıp sarılıveriyor Nesrin nineye.” (Bektaş, 2019c, s.61).

“Sen ne diyon yavrum, sen ne diyon. Deli Nesrin sizi kuru hasırın üstünde yatırır mı hiç! Kırk yılın başı evimiz damımız şenlendi, zengin olduk zengin. Dügün kurmuş kadar mutlu oldum yavrum. Beni bahtiyar ettiniz.” (Bektaş, 2019c, s.62).

“Vay yavrularım, vay guzularım benim.” (Bektaş, 2019c, s.62).

“Yavrularım uyanmış, günaydın guzularım. Hadi, tulumbanın altına. Elinizi yüzünüzü güzelce yıkayın. Size pişi yapıyorum. Sıcacık, peynirli.” (Bektaş, 2019c, s.64).

“Bir ara Şükrü’ye sarılıveriyorum. O da sanki öyle bir şey bekliyormuş gibi sıkıcı sarılıyor bana.” (Bektaş, 2019c, s.100).

“Sonra o hafifçe gülüyor. Ben de gülüyorum.” (Bektaş, 2019c, s.106 ok).

“Sevgili Gül, beni bağışla. Galiba gerçekten de ayrımcılık yaptım. Dünya kadar, hayatım kadar özür diliyorum. Ve seni kaybetmek istemiyorum.” (Bektaş, 2019c, s.124).

“Gül, en değerli arkadaşım, beni bağışlamamı istiyorum. Doğru, kötü bir çocuk oldum. Seni kırdım. Bunu şimdi daha iyi görebiliyorum. Beni bağışlayabilirsen mutlu olacağım.” (Bektaş, 2019c, s.124).

“Yaşlı adam o kadar güzel gülüyor ki! Sesi de o kadar sıcak ki.” (Bektaş, 2019c, s.143).

İşte Senin Hikayen Adlı Kitabında Yer Alan “Kahramanlık” Değerine İlişkin Bulgular

“Siz çok kahramanlıklar da yapmışsınızdır, ha?” (Bektaş, 2019c, s.38).

“Macit dayı, benim kurtarılmam için yapmış olduğunuz kahramanlığı hiçbir zaman unutmayacağım.” (Bektaş, 2019c, s.132).

“Ama sonuçta bizi bu belirsizliğin içinden siz çekip çıkardınız. Ailelerimizle konuşarak onların bizi bağışlamasını sağladınız. Bu da bence bir kahramanlık?” (Bektaş, 2019c, s.154).

İşte Senin Hikayen Adlı Kitabında Yer Alan “Kültürel Farklılıklara Saygı” Değerine İlişkin Bulgular,

“Orada, hendekte su varmış. Tulumba çekmek zor geldiyse oraya gitmeliymişsiniz. Dombaylar gibi hendekte yıkanmalıymışsınız.” (Bektaş, 2019c, s.60).

“Gördün mü İbrahim, bunlar Amerikalı. Amerikalılar çok iyi olur. Bunların hiç kimseye kötülüğü olmaz.” (Bektaş, 2019c, s.87).

“Ama bu sizin giysiye hangi amaçla aldığınızda doğrudan ilintilidir. Buna bu yörede zar derler.” (Bektaş, 2019c, s.143).

İşte Senin Hikayen Adlı Kitabında Yer Alan “Merhamet” Değerine İlişkin Bulgular

“Guzularım, yavrularım, n’olmuşsunuz siz böyle. Deyin bakem bana!” (Bektaş, 2019c, s.59).

“Sen ne diyon yavrum, sen ne diyon. Deli Nesrin sizi kuru hasırın üstünde yatırır mı hiç!” (Bektaş, 2019c, s.62).

“Vay yavrularım, vay guzularım benim.” (Bektaş, 2019c, s.62).

“Yazık değil mi yaşlı kadına!” (Bektaş, 2019c, s.64).

“Siz yollarda böyle ziyan zebil perişan olursunuz da o anacıklarınızın hali nice olur? Başınıza bir iş gelse sizin acınıza nasıl dayanırlar!” (Bektaş, 2019c, s.67).

“Yavrularım, yollarda telef olursunuz. Yazık değil mi o güzel canınıza. Paranız yoksa aha ben vereyim guzularım.” (Bektaş, 2019c, s.67).

“Sizin yollarda zorluk çekmenize dayanamam.” (Bektaş, 2019c, s.67).

“Günah değil mi size!” (Bektaş, 2019c, s.67).

“Gül’e sarılınca hiçbir şey demiyor ama çekik gözlerinden ardı ardına gözyaşlarının yuvarlanıp geldiğini görüyorum.” (Bektaş, 2019c, s.69).

“Vah gariplerim. Güçücük çocuk bunlar.” (Bektaş, 2019c, s.87).

“Çok geçmeden de elinde iki salkım üzümle geri dönüyor. Elindeki üzümleri bana uzatıyor. Aha, siz bunları yemek, diyor.” (Bektaş, 2019c, s.87).

“Uyku tulumunun fermuarını açıyorum, yüzünü okşuyorum, gözyaşlarımı siliyorum, bağırmadan, usulca, ‘uyan’, diyorum.” (Bektaş, 2019c, s.105).

“İçimde, bana yabancı gelen bir acıma duygusu.” (Bektaş, 2019c, s.118).

“Özellikle Ercü o kadar kötüydü ki 10'a çıkart bakarken yüreğim parçalanıyor.” (Bektaş, 2019c, s.148).

İşte Senin Hikayen Adlı Kitabında Yer Alan “Misafirperverlik” Değerine İlişkin Bulgular

“Gelin gelin, size önce bir ayran çalkalayayım, sonra bir de tarhana çorbası yapayım. Gelin kuzularım.” (Bektaş, 2019c, s.58).

“Sonra bağ evine giriyor. Kucağında üç minderle çıkıyor. Kalkın, diyor. Siz şehirliler toprak üstüne oturmaya alışık değilsinizdir.” (Bektaş, 2019c, s.59).

“Kalkın bakem, kalkın. Tulumbadan birbirinize su çekin. Elinizi, yüzünüzü, her bir yanınızı yuğun, yıkayın!” (Bektaş, 2019c, s.59).

“Orada, hendekte su varmış. Tulumba çekmek zor geldiyse oraya gitmeliymişsiniz. Dombaylar gibi hendekte yıkanmalıymışsınız.” (Bektaş, 2019c, s.60).

“Ziyan olmasın yavrularım, kaşıklayın, ısıttım, diyor. Sonra yoğurt kabını gösteriyor. Yoğurdu dün akşam çaldım, tazedir, kaşıklayın yavrularım.” (Bektaş, 2019c, s.62).

“Sen ne diyon yavrum, sen ne diyon. Deli Nesrin sizi kuru hasırın üstünde yatırır mı hiç! Kırk yılın başı evimiz damımız şenlendi, zengin olduk zengin. Düğün kurmuş kadar mutlu oldum yavrum. Beni bahtiyar ettiniz.” (Bektaş, 2019c, s.62).

“Siz eğleniyonuz mu benimle! Deli Nesrin misafirlerini damın önünde, hasırın üstünde yatırdı derlerse ben yerin dibine girmem mi, utancımından ölmem mi! Vay yavrularım, vay guzularım benim.” (Bektaş, 2019c, s.62).

“Güzel guzularım, Allah rahatlık versin.” (Bektaş, 2019c, s.62).

“Çok geçmeden de elinde iki salkım üzümle geri dönüyor. Elindeki üzümleri bana uzatıyor. Aha, siz bunları yemek, diyor.” (Bektaş, 2019c, s.87).

“Sizleri vakıfta iki gün konuk etmek istiyor.” (Bektaş, 2019c, s.134).

“Orada bizi Aziz Bey’in oğlu Ali Bey karşılayacak. Onun konuğu olacağız.” (Bektaş, 2019c, s.135)

İşte Senin Hikayen Adlı Kitabında Yer Alan “Paylaşma” Değerine İlişkin Bulgular

“Paranız yoksa aha ben vereyim guzularım.” (Bektaş, 2019c, s.67).

İşte Senin Hikayen Adlı Kitabında Yer Alan “Sabırlı Olma” Değerine İlişkin Bulgular

“Perihan Hanım hiç istifini bozmadı. Bağırmadı, ayağa kalkmadı, en önemlisi de başını ellerinin arasına alıp, ‘Aman yarabbi, aman yarabbi, dayanamayacağım, bayılacağım...’ demedi” (Bektaş, 2019c, s.7).

İşte Senin Hikayen Adlı Kitabında Yer Alan “Samimiyet” Değerine İlişkin Bulgular

“Sonra bir parça eğiliyor, yüzüme bakıyor. Bakışı şu öyle güzel ki, sanki arkadaşım.” (Bektaş, 2019c, s.36).

“Macit dayıdan ayrılmak bana zor gelmişti. Sanki 40 yıllık dostum! İnsanlar kısacık bir zaman sürecinde dost olabilirler mi?” (Bektaş, 2019c, s.39).

“İnsanın içini ısıtan yumuşacık bir ses.” (Bektaş, 2019c, s.58).

“Sonra yine o insanın içini ısıtan ses.” (Bektaş, 2019c, s.58).

“Şu halinize baksanız ya! Yüzünüz kaşık kadar kalmış.” (Bektaş, 2019c, s.58).

“Sen ne diyon yavrum, sen ne diyon. Deli Nesrin sizi kuru hasırın üstünde yatırır mı hiç! Kırk yılın başı evimiz damımız şenlendi, zengin olduk zengin. Düğün kurmuş kadar mutlu oldum yavrum. Beni bahtiyar ettiniz.” (Bektaş, 2019c, s.62).

“Güzel guzularım, Allah rahatlık versin.” (Bektaş, 2019c, s.62).

“Gül’e sarılınca hiçbir şey demiyor ama çekik gözlerinden ardı ardına gözyaşlarının yuvarlanıp geldiğini görüyorum.” (Bektaş, 2019c, s.69).

“Gülüyor. Gülüşü sıcacık.” (Bektaş, 2019c, s.84).

“Çok geçmeden de elinde iki salkım üzümle geri dönüyor. Elindeki üzümleri bana uzatıyor. Aha, siz bunları yemek, diyor.” (Bektaş, 2019c, s.87).

“Yüzündeki küçücük gülüşün büyümesini istiyorum.” (Bektaş, 2019c, s.99).

“Bir ara Şükrü’ye sarılıveriyorum. O da sanki öyle bir şey bekliyormuş gibi sıkıcı sarılıyor bana. Galiba o anda mutluluğumuz zirve yapıyor.” (Bektaş, 2019c, s.100).

“Uyku tulumunun fermuarını açıyorum, yüzünü okşuyorum, gözyaşlarımı siliyorum, bağırmadan, usulca, ‘uyan’, diyorum.” (Bektaş, 2019c, s.105).

“Sonra bana sarılıyor, hüngür hüngür ağlıyor. Kendimi tutmaya çalışıyorum ama başaramıyorum. Sarılıp Şükrü’ye ben de ağlıyorum.” (Bektaş, 2019c, s.106).

“Sonra o hafifçe gülüyor. Ben de gülüyorum. Sonra gülüşlerimiz büyüyor, kahkahaya dönüşüyor, yükseliyor, ağaca çıkıyor, serçelerin cıvıltısına ulanıyor.” (Bektaş, 2019c, s.106).

“Haa, Ercüment, deyişi dostça.” (Bektaş, 2019c, s.111).

“Bu gülüş ikimize de iyi geliyor.” (Bektaş, 2019c, s.117).

“Ben, ah ben, sulu gözlü Ercü, hıçkıra hıçkıra ağlamaya başlamıştım.” (Bektaş, 2019c, s.124).

“Eli minicikti, sıcacıktı. Elimi sıkıyordu.” (Bektaş, 2019c, s.124).

“Yaşlı adam o kadar güzel gülüyor ki! Sesi de o kadar sıcak ki.” (Bektaş, 2019c, s.143).

“Yaşlı adamın sadece Babacan görünüşü değil, şefkatli sesi de etkiliyor beni.” (Bektaş, 2019c, s.143).

“Ne diyeceğimi bilemesem de biraz önceki kötü gülüşüm kocaman, sıcak bir gülümseyişe bırakıyor yerini.” (Bektaş, 2019c, s.143).

“Kocaman bir torba uzatırken gülüyor sıcacık.” (Bektaş, 2019c, s.143).

İşte Senin Hikayen Adlı Kitabında Yer Alan “Saygılı Olma” Değerine İlişkin Bulgular

“Koca adam oldun, annenle iyi geçineceksin.” (Bektaş, 2019c, s.6).

“Perihan Hanım hiç istifini bozmadı. Bağırmadı, ayağa kalkmadı, en önemlisi de başını ellerinin arasına alıp, ‘Aman yarabbi, aman yarabbi, dayanamayacağım, bayılacağım...’ demedi.” (Bektaş, 2019c, s.7).

“Ercü öyle olmaz. Kararları birlikte almamız gerekir.” (Bektaş, 2019c, s.25).

“Ben emekliyim artık. Emekli olmasaydım yine de senin kararına saygı gösterirdim.” (Bektaş, 2019c, s.38).

“Benden özür dinlemenizi istiyorum. Bana kız olduğum için ayrımcılık yaptınız.” (Bektaş, 2019c, s.124)

İşte Senin Hikayen Adlı Kitabında Yer Alan “Sorumluluk” Değerine İlişkin Bulgular

“Çocuklar da sorumluluk alır.” (Bektaş,2019, s.23).

“Çocuklar çiftliğin işlerini yaparlar.” (Bektaş, 2019c, s.33).

İşte Senin Hikayen Adlı Kitabında Yer Alan “Terbiyeli Olma” Değerine İlişkin Bulgular

“Öyle bağırma, bu iyi bir şey değildir.” (Bektaş, 2019c, s.75).

“Bu devirde düşlere göre insan değerlendirmek bize yakışmaz.” (Bektaş, 2019c, s.113).

İşte Senin Hikayen Adlı Kitabında Yer Alan “Tevazu” Değerine İlişkin Bulgular

“Şükrü elini omzuma atıyor. Hadi, diyor. Bir camiye filan bir yerlere gidip hiç olmazsa üstünkörü temizlenelim.” (Bektaş, 2019c, s.99).

İşte Senin Hikayen Adlı Kitabında Yer Alan “Yardımlaşma ve Dayanışma” Değerine İlişkin Bulgular

“Yardıma ihtiyacın var mı diye soracaktım.” (Bektaş, 2019c, s.15).

“Birlikte yaşamak, ancak bazı şeyleri birlikte yaparak birbirimize yardım ederek anlamlı olur.” (Bektaş, 2019c, s.15).

“Sana yardım etmek istiyorum.” (Bektaş, 2019c, s.21).

“Çiftlikte neler yapılacağına orada yaşayan herkes, yani büyüklerle birlikte çocuklar karar verir. İşler de birlikte yapılır.” (Bektaş,2019, s.23).

“Şükrü de gelse. Hani, üç kişi olursak daha büyük bir dayanışma olur. Birlikten güç doğar, değil mi ama!” (Bektaş, 2019c, s.25).

“O zaman hiç utanmayın, sıkılmayın, annelerinizin, babalarınızın yardımını isteyin.” (Bektaş, 2019c, s.35).

“Kararın ne olursa olsun, benim yardımına ihtiyacın olursa karttaki numarayı arayabilirsin.” (Bektaş, 2019c, s.39).

“Bu, belki de kızlara karşı oğlanların dayanışmasıdır.” (Bektaş, 2019c, s.54).

“Şükrü kararsız olmakla birlikte sanıyorum benimle dayanışmak için Manisa’ya dek macera yapabileceğimizi söylüyor.” (Bektaş, 2019c, s.55).

“Şükrü’nün cevabını beklemeden elinden tutup yataktan kalkmasına yardım ediyorum.” (Bektaş, 2019c, s.65).

“Şükrü’nün sabah temizliğini rahatça yapabilmesi için tulumba çekmeye başlıyorum. Sonra o da benim için tulumba çekiyor.” (Bektaş, 2019c, s.66).

“Görenlerin insaniyet namına polise veya aşağıdaki telefon numarasına...” (Bektaş, 2019c, s.93).

“Sana bir şey anlatmak istiyorum. Sonra da akıl danışacağım.” (Bektaş, 2019c, s.103).

“Onun yardımını istemekten çok ne yapmamız gerektiği konusundaki görüşünü öğreneceğiz.” (Bektaş, 2019c, s.104).

“Bu konuda bir şey söylemek için vakit erken. Şimdilik şunu söyleyebilirim: bir şeyler yapmaya çalışacağım.” (Bektaş, 2019c, s.112).

“Evet, benimle olağanüstü bir dayanışma içine girdiniz.” (Bektaş, 2019c, s.132).

“Bunu parayla satmak olur mu hiç kızım! Hadi, bahtın açık olsun.” (Bektaş, 2019c, s.144).

4.11. Kaybolmasınlar Diye Adlı Eserine İlişkin Bulgular

Tablo 21: Kaybolmasınlar Diye adlı eserine ilişkin bulgular

Sosyal Değerler	<i>f</i>
Adalet	1
Ahlak	-
Aile	21
Akraba	1
Anne Baba Sevgisi	7
Arkadaş	7
Atalara Saygı	2
Bağımsızlık	-
Cesaret/ Yiğitlik	3

Cömertlik	-
Çalışkanlık	1
Diğerkâmlık	1
Din	20
Doğa Sevgisi	12
Dürüstlük	4
Eğitim	-
Eşine Hürmet Etmek	1
Eşitlik	-
Evlat Sevgisi	4
Fedakârlık	2
Gelenek ve Göreneklere Bağlılık	2
Hediye Vermek	9
Hoşgörü	9
İnsanları Sevmek	11
Kahramanlık	-
Kültürel Farklılıklara Saygı	1
Merhamet	18
Milli Birlik ve Beraberlik	-
Misafirperverlik	1
Namushu Olmak	-
Özgürlük	-
Paylaşma	5
Sabırlı Olma	1
Samimiyet	56
Saygılı Olma	3
Sorumluluk	6
Terbiyeli Olmak	6
Tevazu	3
Vatan Sevgisi	1
Yardımlaşma ve Dayanışma	5
Toplam	224

Kaybolmasınlar Diye adlı kitap incelendiğinde toplam 224 değere yer verildiği görülmektedir. Samimiyet değeri 56 kez yer verilerek en çok yer verilen değer olmuştur. Aile değeri 21 kez ile ikinci, din değeri 20 kez ile en çok yer verilen üçüncü değer olmuş. Merhamet değerine 18, doğa sevgisi değerine 12, insanları sevmek değerine 11, hediye vermek ve hoşgörü değerlerine 9, anne baba sevgisi ve arkadaş değerlerine 7, sorumluluk ve terbiyeli olma değerlerine 6, paylaşma, yardımlaşma ve dayanışma değerlerine 5, dürüstlük ve evlat sevgisi değerlerine 4, cesaret/yiğitlik,

saygılı olma, tevazu değerlerine 3, atalara saygı, fedakarlık, gelenek ve göreneklere bağlılık değerlerine 2, adalet, akraba, çalışkanlık, diğerkamlık, eşine hürmet etmek, kültürel farklılıklara saygı, misafirperverlik, sabırlı olma, vatan sevgisi değerlerine ise 1 kez yer verilmiştir. Ahlak, bağımsızlık, cömertlik, eğitim, eşitlik, kahramanlık, milli birlik ve beraberlik, namuslu olma, özgürlük değerlerine yer verilmemiştir.

Kaybolmasınlar Diye Adlı Kitabında Yer Alan “Adalet” Değerine İlişkin Bulgular

“‘Kanun var be, Demirşah Ağa’, dedi, ‘ve haklı haksız yoktur’, dedi. ‘Sadece kanunlar vardır, kanun haksızlık da yapsa doğrudur yoksa neden kanun olsun.’” (Bektaş, 2017, s.65).

Kaybolmasınlar Diye Adlı Kitabında Yer Alan “Aile” Değerine İlişkin Bulgular

“Ben babamı yazmamıştım, kayboldu!” (Bektaş, 2017, s.8).

“Odadan odaya koşarak karısını aradı.” (Bektaş, 2017, s.29).

“Babama dokunmak istiyor canım, babamı sevmek. Koşuyorum, sarığın ucundaki püskülleri elleyebiliyorum. Babam görmüyor. İçime sıcacık bir şey doluyor.” (Bektaş, 2017, s.69).

“Babamın peşinden yürüyorum, babam gibi.” (Bektaş, 2017, s.69).

“Diyordum, ama babamdan para istemeye utanıyordum.” (Bektaş, 2017, s.69).

“Duruşunu babama benzetiyorum.” (Bektaş, 2017, s.71).

“Eğilip babamın gidonu tutan elini öpüyorum.” (Bektaş, 2017, s.73).

“Barbun amca biraz dedeme benziyor.” (Bektaş, 2017, s.81).

“Babaannem öldükten sonra gitti. Babaannem öldükten sonra dedem bir daha eskisi gibi olmadı.” (Bektaş, 2017, s.81).

“Dedem gibi gülmeye başladım. Çakıl taşları gibi.” (Bektaş, 2017, s.86).

“Yanılmamışım. Dedem büyük koltukta oturuyordu. Beni görünce kocaman güldü. Ben ona tek ayağımla sekerek giderken o, fırladı yerinden, sarıldı bana. Alnımdan öptü. Koca delikanlı olmuşsun, dedi.” (Bektaş, 2017, s.96).

“‘Dur bakayım’, dedi dedem, ‘dik dur.’, ‘Ohoo, neredeyse benim boyuma gelmişsin!’” (Bektaş, 2017, s.97).

“O zaman iyice baktım dedeme. Dedem ihtiyarlamış.” (Bektaş, 2017, s.97).

“Annem, ‘Ben senin kızın sayılırım.’ dedi dedeme. ‘Senin yükün olmaz bana.’” (Bektaş, 2017, s.98).

“Dedem bir güldü, bir güldü. Sonra da gülüşü öksürüğe dönüştü. Öksürüğü bitince yeniden gülmeye başladı. Çakıl taşları yuvarlanıyordu.” (Bektaş, 2017, s.99).

“Babam, dedemin karşısındaki koltuğa otururken, ‘hoş geldin’, dedi.” (Bektaş, 2017, s.99).

“Benim canım orada oturmak istemiyordu. Ama biliyordum, odama gidersem dedem üzülecekti.” (Bektaş, 2017, s.99).

“Dedem babama güldü. Çok güzel güldü. ‘Gel yanıma’, dedi babama. Gel de sarılayım. Seni özlemedim mi sanıyorsun!” (Bektaş, 2017, s.101).

“Babam kalkıp dedeme sarıldı. Dedemi öptü.” (Bektaş, 2017, s.102).

“Dedem neşeliydi. Gülerek babama sordu: Hani camiye gidecektin ya?” (Bektaş, 2017, s.102).

“Babaların arzularını yerine getirmek de ibadettir, dedi babam.” (Bektaş, 2017, s.102).

Kaybolmasınlar Diye Adlı Kitabında Yer Alan “Akraba” Değerine İlişkin Bulgular

“Yemek yerken bacanak geldi. Kucağında kocaman bir limon fidanı. Mimoza gibidir bacanağım. Küsüverir. Darılmasın istedim” (Bektaş, 2017, s.45).

Kaybolmasınlar Diye Adlı Kitabında Yer Alan “Anne Baba Sevgisi” Değerine İlişkin Bulgular

“Babama dokunmak istiyor canım, babamı sevmek. Koşuyorum, sarığın ucundaki püskülleri elleyebiliyorum. Babam görmüyor. İçime sıcacık bir şey doluyor.” (Bektaş, 2017, s.69).

“Babamın peşinden yürüyorum, babam gibi.” (Bektaş, 2017, s.69).

“Duruşunu babama benzetiyorum.” (Bektaş, 2017, s.71).

“Eğilip babamın gidonu tutan elini öpüyorum.” (Bektaş, 2017, s.73).

“Çok, diyor, gülüyor. Babam nasıl da güzel gülüyor.” (Bektaş, 2017, s.74).

“Kalkıyorum yerimden. Tek kolumla sarılıyorum babama, ağlıyorum. Onun güneş kokusunu içime çekiyorum. O zaman anlıyor babam. Elime, koluma bakıyor, kucaklıyor beni. Kuş gibi uçuruyor hastaneye.” (Bektaş, 2017, s.77).

“Anneme sormam. Sorarım ama ya bilmezse! O zaman üzülür annem, üzülünce de... ağlar.” (Bektaş, 2017, s.83).

Kaybolmasınlar Diye Adlı Kitabında Yer Alan “Arkadaş” Değerine İlişkin Bulgular

“Ben ‘arkadaşlarım’ diyorum onlara. İtiraz etmiyorlar.” (Bektaş, 2017, s.13).

“Karşımda yükselen yumuşak eğimli dağdan kayarak iniyor insanlar. Hepsineşe içinde. Düşüklerinde gülüyorlar. Kimi yalancıkdan düşüveriyor. Arkadaşının gelmesini bekliyor. Öpüşüyorlar sonra.” (Bektaş, 2017, s.37).

“O da beni görüyor. Yanına oturuyorum umutla. Ne umut ettiğimi bilmeden.” (Bektaş, 2017, s.38).

“Alt tarafı limon değil mi, biri bana yeter! Para her zaman kazanılır. Dost kazanmak kolay mı!” (Bektaş, 2017, s.45).

“Eva benim arkadaşım. Öyle diyor. Bence de öyle. O benim en iyi arkadaşım.” (Bektaş, 2017, s.85).

“‘Bu Eva, benim en iyi arkadaşım.’ dedim.” (Bektaş, 2017, s.103).

“Erdal'ın arkadaşı bizim de arkadaşımızdır!” (Bektaş, 2017, s.104).

Kaybolmasınlar Diye Adlı Kitabında Yer Alan “Atalara Saygı” Değerine İlişkin Bulgular

“Onu öyle bırakıp gitmek içimden gelmiyor. Sokuluyorum yanına.” (Bektaş, 2017, s.48).

“Eğilip babamın gidonu tutan elini öpüyorum.” (Bektaş, 2017, s.73).

Kaybolmasınlar Diye Adlı Kitabında Yer Alan “Cesaret/Yiğitlik” Değerine İlişkin Bulgular

“Korkmadan gözlerine baktı yazarın.” (Bektaş, 2017, s.12).

“Gökyüzüne korkmadan bakıyorum.” (Bektaş, 2017, s.76).

“Akşamın ilk yıldızlarına korkmadan bakıyorum.” (Bektaş, 2017, s.76).

Kaybolmasınlar Diye Adlı Kitabında Yer Alan “Çalışkanlık” Değerine İlişkin Bulgular

“Christian, yardımcım. Yayınevinin her türlü işini yapan, zaman zaman beni saklayan, gerektiğinde incitmeden, kırmadan, derinliğini bilmediğim sulara itip beni yüzmeye mecbur eden; öfkelendiğimde başkalarının da öfkelenme hakkı olduğunu herhangi bir şekilde ama kesinlikle beni susturacak bir yöntem bularak söyleyen; yayınevinin iflasını altı yıldır benim anlayamadığım bir yöntemle erteleyebilen; matematik okuduğunu söyleyen, matematiğin şiir yazmaya engel olmadığını kanıtlamaya çalışan, şiirler yazan, yazdığı şiirleri bizim yayınevinde bir başka yazarın kitabı diye bana yutturarak yayımlayan, sonra da kitapların yarısını evine (mi?) götürüp parasını bana verirken yazarın satın aldığını söyleyen bir dünya vatandaşı Christian.” (Bektaş, 2017, s.23).

Kaybolmasınlar Diye Adlı Kitabında Yer Alan “Diğerkâmlık” Değerine İlişkin Bulgular

“İmzalasınız, diyor, sevinir belki ısmarlayan adam.” (Bektaş, 2017, s.24).

Kaybolmasınlar Diye Adlı Kitabında Yer Alan “Din” Değerine İlişkin Bulgular

“Aman kızım, diyor öfkeden çok hüzne bulanmış bir sesle, üzüm öyle yenmez, gūnahtır.” (Bektaş, 2017, s.41).

“Olgun incirlerin torbaya girip ezilmesine gönlüm razı olmuyor. Dur, diyorum, ‘gūnahtır, torbada ezilir. Bir sepet bulup geleyim.’” (Bektaş, 2017, s.42).

“Aha bu köpeciğin sahibi var ya, Ramazan Aga, öldü Allah rahmet eylesin kırk gün kadar önce.” (Bektaş, 2017, s.58).

“Allah devlete zeval vermesin, buradan toprak vermiş devlet, bekledik başını bunca yıldır, toprak bu nankör değildir insan evladı gibi, ekmek verdi, zeytin verdi, karnımız doydu, şükrettik.” (Bektaş, 2017, s.58).

“Ben dediysem, gücüne gitmesin Allah’ımın, kuşağına sokup götürecek halim yok ya topraktır işte, basarız üstüne, sıcakını duyarız ve de serinliğini. Narını, zeytinini, incirini yeriz, sonra da şükrederiz.” (Bektaş, 2017, s.58).

“Allah’a havale ettim, gittim zeytinliğime.” (Bektaş, 2017, s.62).

“Annem, ‘Bereketli olsun.’ diyor usulca.” (Bektaş, 2017, s.69).

“Babam yüklü arabaya binmez, ‘Beygire günah.’ der.” (Bektaş, 2017, s.69).

“Arabaya binmedi. Ata günah!” (Bektaş, 2017, s.71).

“Üzümümüze bereket ver, çok bereket ver, Allah Baba dedim.” (Bektaş, 2017, s.72).

“Üzüm bereketli miydi, baba’ diyorum.” (Bektaş, 2017, s.73).

“Allah akıl fikir versin, diyor.” (Bektaş, 2017, s.74).

“Baba, diyorum yeniden. Yalan söyleyen insanları Allah Baba taş eder mi?” (Bektaş, 2017, s.76).

“Ama, diyorum sonra. Annem, eder, diyor. Yalan söyleyen insanları Allah Baba taş eder!” (Bektaş, 2017, s.76).

“Yok, diyor babam. Hele çocuklara hiç etmez. Allah çocukları çok sever, yalan söyleyeni taş etseydi Allah, yer gök taş olurdu.” (Bektaş, 2017, s.76).

“Şimdi namaz kılıyor artık, dedi annem.” (Bektaş, 2017, s.98).

“Annem, ‘Hacıya gideceğim.’ diyor, dedi.” (Bektaş, 2017, s.98).

“Ben o gün ibadet edeceğim, dedi babam.” (Bektaş, 2017, s.100).

“Dedem neşeliydi. Gülerek babama sordu: Hani camiye gidecektin ya?” (Bektaş, 2017, s.102).

“Babaların arzularını yerine getirmek de ibadettir, dedi babam.” (Bektaş, 2017, s.102).

Kaybolmasınlar Diye Adlı Kitabında Yer Alan “Doğa Sevgisi” Değerine İlişkin Bulgular

“Yolun sağ denizdi, sol tarafımdaki yumuşak yüksekliklerse, insanın gönlünü ferahlatan yeşilin tüm tonlarıyla yine denizi çağırıyordu.” (Bektaş, 2017, s.50).

“Dağlar insanın yakasını çabuk bırakmıyor. Yeniden yeniden bakıyorsunuz ve sonra da nedense denize dönüyorsunuz: denizin uçsuz bucaksız genişliği ve insanı ürperten derinliğiyle dağların kendi gücünden habersiz gibi duran çocuksu uçarılığı birbirini dengeliyordu.” (Bektaş, 2017, s.51).

“O anda doğayla birlikte doğayı yaşamaktan başka ne yapabilirdim!” (Bektaş, 2017, s.51).

“Doğanın kurduğu bir düğünün görünmeyen konuğuydum, beni kimse görmüyordu, duymuyordu, ama ben doğanın türkülerini dinliyordum, özene bezene hazırlayıp sunduğu güzellikleri algılıyordum, heyecanlanıyordum. Bana izin verilmişti, görülüşü, bakılışı güzel bu yerlere bakmam için, o yerlerin sırrına ermem için; seçilmiştim sanki, yaşamak için nice güzelliği. Yüreğim çarpıyordu, vücudumun ağırlığını hissetmiyordum; algıladığım, sadece diri bir sıcaklıktı, bir rüzgâr, güneyden gelen hem sıcak hem serin, bir söğüt dalının uçarı, açık yeşili, hovarda, neredeyse arsız, kucaklıyor işte bedenimi, o, ilk sevgili, sanki teni tenimde.” (Bektaş, 2017, s.52).

“Allah devlete zeval vermesin, buradan toprak vermiş devlet, bekledik başını bunca yıldır, toprak bu nankör değildir insan evladı gibi, ekmek verdi, zeytin verdi, karnımız doydu, şükrettik.” (Bektaş, 2017, s.58).

“Ben dediysem, gücüne gitmesin Allah’ımın, kuşağına sokup götürecektim halim yok ya topraktır işte, basarız üstüne, sığacağını duyarız ve de serinliğini. Narını, zeytinini, incirini yeriz, sonra da şükrederiz.” (Bektaş, 2017, s.58).

“Benimki bir tarafa ama Ramo çok severdi zeytinliğini, hani elinden gelse ihtiyar karısı beklemese yatacağı, yaz kış zeytinliğinde. Bazı bazı konuşurdu ağaçlarla.” (Bektaş, 2017, s.60).

“Zeytinlik olmazsa nerede oynayacağız iki ihtiyar çocuk?” (Bektaş, 2017, s.60).

“Sonra sen geldin. Sana baktım hep. Anlamıştım, Denizli seviyordun, ışığı seviyordun, güneşi...Sen böyle tabiatın içinde eğlendik içe içimdeki tikanıklık gider gibi oldu.” (Bektaş, 2017, s.66).

“Ve o koku, nasıl anlatmalı toprağın kokusunu; bereket sözcüğünün tınısıdır belki, sıcak, serin ve diri, en çok ilkyazda ele veren kendini, anlatılmaz, sadece özlenen, yaşanmışsa, orada!” (Bektaş, 2017, s.67).

“Babam yüklü arabaya binmez, ‘Beygire günah.’ der.” (Bektaş, 2017, s.69).

“Arabaya binmedi. Ata günah!” (Bektaş, 2017, s.71).

Kaybolmasınlar Diye Adlı Kitabında Yer Alan “Dürüstlük” Değerine İlişkin Bulgular

“Mesleğini sorduklarında ne diyeceğini bilemezdi, gülümserdi mahcup; utanırdı ben şairim, yazarım, demeye. Bir şeyler mırıldanırdı, yalan söylememeye çalışarak, bu kez de yüzü kızarırdı, zararsız da olsa doğruyu söylememek ağrına giderdi.” (Bektaş, 2017, s.7).

“Sonra da yazarın yanıtını beklemeden, yakalarım ha dercesine, ‘Yalan söyleme, sen büyüksün, seni okula almazlar.’ dedi!” (Bektaş, 2017, s.8).

“Sekiz sene birlikte yaşadık desem yeridir, emi de vallayı emmi de billayı yalan değildir; Ramo, aha bu köpecik, bir de ben.” (Bektaş, 2017, s.59).

“Ama yalan söyleyen insanın yüzü de yalan olur, diyor. Güzelliği gider, hele bakışları hepten yalan olur.” (Bektaş, 2017, s.76).

Kaybolmasınlar Diye Adlı Kitabında Yer Alan “Eşine Hürmet Etmek” Değerine İlişkin Bulgular

“Babaannem öldükten sonra gitti. Babaannem öldükten sonra dedem bir daha eskisi gibi olmadı.” (Bektaş, 2017, s.81).

Kaybolmasınlar Diye Adlı Kitabında Yer Alan “Evlat Sevgisi” Değerine İlişkin Bulgular

“Yine güldü adam. Kızıyla yaptığı sohbet hoşuna gitmişti.” (Bektaş, 2017, s.33).

“N’apsın Ramo, el olsa parçalar ama evlattır bir şey diyemez, dişlerini sıkar, çıkarır verir harçlığını oğlanın, git be evladım der, git be, daraltma yüreğimi, daraltma! Evlat deniz gibidir, ne içilir ne geçilir!” (Bektaş, 2017, s.61).

“Eğilip babamın gidonu tutan elini öpüyorum. Biraz da bisikleti öpmüş gibi oluyorum. Babam da eğiliyor, kokluyor boynumu. Öpmez bilirim. Babam beni hiç öpmedi, hep kokladı. Çocuklar çiçekler gibidir, derdi, narin öpülmez ki!” (Bektaş, 2017, s.73).

“Kalkıyorum yerimden. Tek kolumla sarılıyorum babama, ağlıyorum. Onun güneş kokusunu içime çekiyorum. O zaman anlıyor babam. Elime, koluma bakıyor, kucaklıyor beni. Kuş gibi uçuruyor hastaneye.” (Bektaş, 2017, s.77).

Kaybolmasınlar Diye Adlı Kitabında Yer Alan “Fedakârlık” Değerine İlişkin Bulgular

“Christian, yardımcım. Yayınevinin her türlü işini yapan, zaman zaman beni saklayan, gerektiğinde incitmeden, kırmadan, derinliğini bilmediğim sulara itip beni yüzmeye mecbur eden; öfkelendiğimde başkalarının da öfkelenme hakkı olduğunu herhangi bir şekilde ama kesinlikle beni susturacak bir yöntem bularak söyleyen; yayınevinin iflasını altı yıldır benim anlayamadığım bir yöntemle erteleyebilen; matematik okuduğunu söyleyen, matematiğin şiir yazmaya engel olmadığını kanıtlamaya çalışan, şiirler yazan, yazdığı şiirleri bizim yayınevinde bir başka yazarın kitabı diye bana yutturarak yayımlayan, sonra da kitapların yarısını evine (mi?) götürüp parasını bana verirken yazarın satın aldığını söyleyen bir dünya vatandaşı Christian.” (Bektaş, 2017, s.23).

“Çocuklara kâğıt para verilmez. Verse bile ben almam. Kışa ne yeriz!” (Bektaş, 2017, s.72).

Kaybolmasınlar Diye Adlı Kitabında Yer Alan “Gelenek ve Göreneklere Bağlılık” Değerine İlişkin Bulgular

“Onlara öykü anlatıyorum. Dinliyorlar.” (Bektaş, 2017, s.13).

“Bazen bize börek getirirler. Komşuluk hakkıymış.” (Bektaş, 2017, s.96).

Kaybolmasınlar Diye Adlı Kitabında Yer Alan “Hediye Vermek” Değerine İlişkin Bulgular

“Hadi gidelim bize. Gidelim de vereyim limonu!” (Bektaş, 2017, s.45).

“Nasıl kalktım, nasıl koştum bilmiyorum. Bisiklet tam benim boyumda, babam tek eliyle tutmuş gidonu.” (Bektaş, 2017, s.73).

“Helva almış. Et almış. Bir de o küçük küçük çikolatalardan. Benim gözüm bisiklette.” (Bektaş, 2017, s.74).

“Yaklaştım. Bana bir muz uzattı.” (Bektaş, 2017, s.83).

“Çantadan resmi çıkarıp Eva’ya uzattım: Senin için yaptım.” (Bektaş, 2017, s.89).

“Ona armağan ettiğim resmi götürüp duvara çiviledi.” (Bektaş, 2017, s.93).

“Bazen bize börek getirirler. Komşuluk hakkıymış.” (Bektaş, 2017, s.96).

“Dedem bana hediye de almış.” (Bektaş, 2017, s.102).

“Eva, ‘Gitmem gerekiyor, geçerken Erdal’a küçük bir ağaç armağan etmek istedim.’ dedi.” (Bektaş, 2017, s.104).

Kaybolmasınlar Diye Adlı Kitabında Yer Alan “Hoşgörü” Değerine İlişkin Bulgular

“Başınızın derde girmesini istemem. İsterseniz giderim.” (Bektaş, 2017, s.20).

“Christian, yardımcım. Yayınevinin her türlü işini yapan, zaman zaman beni saklayan, gerektiğinde incitmeden, kırmadan, derinliğini bilmediğim sulara itip beni yüzmeye mecbur eden; öfkelendiğimde başkalarının da öfkelenme hakkı olduğunu herhangi bir şekilde ama kesinlikle beni susturacak bir yöntem bularak söyleyen; yayınevinin iflasını altı yıldır benim anlayamadığım bir yöntemle erteleyebilen; matematik okuduğunu söyleyen, matematiğin şiir yazmaya engel olmadığını kanıtlamaya çalışan, şiirler yazan, yazdığı şiirleri bizim yayınevinde bir başka yazarın kitabı diye bana yutturarak yayımlayan, sonra da kitapların yarısını evine (mi?) götürüp parasını bana verirken yazarın satın aldığını söyleyen bir dünya vatandaşı Christian.” (Bektaş, 2017, s.23).

“Onlar, bizler gibi bağırarak konuşmuyorlar. Ve bana karşı oldukça saygılılar.” (Bektaş, 2017, s.24).

“Uzanıyor ihtiyar, salkımı kaldırıyor havaya. Sanki sevgiliyi tutmuş, torununa nasıl bakıyorsa sevgiyle, elindeki salkıma bakışı da öyle. Salkımın üstündeki büyük çilkimlerden birini çıt diye koparıp uzatıyor.” (Bektaş, 2017, s.41).

“Buyur kızım, diyor. Daneleyip aldın mı salkım incinir, bakılışı hoş olmaz.” (Bektaş, 2017, s.41).

“Yemek yerken bacanak geldi. Kucağında kocaman bir limon fidanı. Mimoza gibidir bacanağım. Küsüverir. Darılmasın istedim” (Bektaş, 2017, s.45).

“Çocuklara kâğıt para verilmez. Verse bile ben almam. Kışa ne yeriz!” (Bektaş, 2017, s.72).

“Çipka’nın konuştuklarını anlıyorum. Onun düşündüğü gibi düşününce anlıyorum.” (Bektaş, 2017, s.83).

“Dedem güldü. Babama, ‘Bugün seninle kavga etmeyeceğim.’ dedi. Babam da güldü.” (Bektaş, 2017, s.102).

Kaybolmasınlar Diye Adlı Kitabında Yer Alan “İnsanları Sevmek” Değerine İlişkin Bulgular

“Küçücük elini elimin üstüne koyuyor; ürkek, bir kuş kanadı, çırpınan. Gözlerime bakıyor sevgiyle. Gidecek artık. Tam kapıda duruveriyor, bana dönüyor, minicik eli havada, avucu açılıp kapanıyor, minicik bir el sallayıp, sese dönüşmemiş bir veda, söğüt ağacından düşen bir yaprak.” (Bektaş, 2017, s.14).

“İmzalasınız, diyor, sevinir belki ısmarlayan adam.” (Bektaş, 2017, s.24).

“Oysa benimle de konuşmasını, bana da aynı şeyleri söylemesini istiyordum.” (Bektaş, 2017, s.27).

“Onu öyle bırakıp gitmek içimden gelmiyor. Sokuluyorum yanına.” (Bektaş, 2017, s.48).

“Buruk da olsa gülmek, Zühre nineyi de güldürmek istiyorum.” (Bektaş, 2017, s.48).

“Biz birbirimizi biliriz, atarız, tutarız ama vazgeçmeyiz birbirimizi sevmekten.” (Bektaş, 2017, s.59).

“Pek seviniyorum Cevat Abi’nin beni görmüşlüğüne. Bana ‘N’aber len’ demişliğine.” (Bektaş, 2017, s.70).

“Eva’ya bakmak çok hoşuma gitmişti.” (Bektaş, 2017, s.86).

“Eva’yı herkes sevmez. Ama seven de çok sever. Bude’ye bisikletlerini tamir ettirmeye gelenler severler. Kışın ısınmak için gelenler severler. Karınlarını doldurmaları için para verdiği insanlar severler.” (Bektaş, 2017, s.88).

“Eva kimseyi sevmez. Yani öyle yapar, sevmiyormuş gibi. Ama ben onun beni sevdiğini biliyorum.” (Bektaş, 2017, s.88).

“Ama Eva’ya bir şey demiyorum. Eva’yı çok seviyorum.” (Bektaş, 2017, s.94).

Kaybolmasınlar Diye Adlı Kitabında Yer Alan “Kültürel Farklılıklara Saygı” Değerine İlişkin Bulgular

“Weihnachten bizim bayramımız değil!” (Bektaş, 2017, s.89).

Kaybolmasınlar Diye Adlı Kitabında Yer Alan “Merhamet” Değerine İlişkin Bulgular

“Küçük elini elimin üstüne koyuyor; ürkek, bir kuş kanadı, çırpınan. Gözlerime bakıyor sevgiyle. Gidecek artık. Tam kapıda duruveriyor, bana dönüyor, minicik eli havada, avucu açılıp kapanıyor, minicik bir el sallayıp, sese dönüşmemiş bir veda, söğüt ağacından düşen bir yaprak.” (Bektaş, 2017, s.14).

“Yüreğim burkuluyor. Boğazımda bir acı. Nice sonra konuşabiliyorum.” (Bektaş, 2017, s.14).

“Ben onun koluna giriyorum, o başını omzuma yaslıyor. Teninin kokusunu yeniden algılıyorum, yıllar öncesinden. Güneş ve sonsuz bir gökyüzü maviliği, uçarı bir ilkbahar sabahıyla harmanlanmış; o koku.” (Bektaş, 2017, s.20).

“Christian, yardımcım. Yayınevinin her türlü işini yapan, zaman zaman beni saklayan, gerektiğinde incitmeden, kırmadan, derinliğini bilmediğim sulara itip beni yüzmeye mecbur eden; öfkelendiğimde başkalarının da öfkelenme hakkı olduğunu herhangi bir şekilde ama kesinlikle beni susturacak bir yöntem bularak söyleyen; yayınevinin iflasını altı yıldır benim anlayamadığım bir yöntemle erteleyebilen; matematik okuduğunu söyleyen, matematiğin şiir yazmaya engel olmadığını kanıtlamaya çalışan, şiirler yazan, yazdığı şiirleri bizim yayınevinde bir başka yazarın kitabı diye bana yutturarak yayımlayan, sonra da kitapların yarısını evine (mi?) götürüp parasını bana verirken yazarın satın aldığını söyleyen bir dünya vatandaşı Christian.” (Bektaş, 2017, s.23).

“Uzanyor ihtiyar, salkımı kaldırıyor havaya. Sanki sevgiliyi tutmuş, torununa nasıl bakıyorsa sevgiyle, elindeki salkıma bakışı da öyle. Salkımın üstündeki büyük çilkimlerden birini çit diye koparıp uzatıyor.” (Bektaş, 2017, s.41).

“Olgun incirlerin torbaya girip ezilmesine gönlüm razı olmuyor. Dur, diyorum, ‘günahtır, torbada ezilir. Bir sepet bulup geleyim.’” (Bektaş, 2017, s.42).

“Onu öyle bırakıp gitmek içimden gelmiyor. Sokuluyorum yanına.” (Bektaş, 2017, s.48).

“Buruk da olsa gülmek, Zühre nineyi de güldürmek istiyorum.” (Bektaş, 2017, s.48).

“Hayvan çok acı çekiyor olmalıydı, ilk bakışta anlaşılıyordu bu.” (Bektaş, 2017, s.53).

“Hayır bırakmayacaktım onu orada öyle,” (Bektaş, 2017, s.54).

“Kirli afacanı önce battaniyeye sardım. Sonra da battaniden dışarı uzanan başını şişeden döktüğüm tatlı suyla yıkadım. En sonunda da avucuma döktüm suyu, bir damlasını bile ziyan etmeden şap şapalap içişini izledim keyifli.” (Bektaş, 2017, s.55).

“Yanımda yatan afacanı okşuyordum, onun arada bir ayağa kalkma çabalarını izliyor, ona destek veriyordum.” (Bektaş, 2017, s.56).

“Yardım ettim, tay taya duran çocuklar gibi ayakları titreyerek kısa bir süre duyabiliyordu partilerinin üstünde, sonra battaniyenin üstüne kıvrılıveriyordu.” (Bektaş, 2017, s.56).

“Kimseye haber vermedim. Sarıldım Ramo’ya sırtını dayadığı zeytin ağacıyla birlikte öptüm, kokladım, soğuk yüzünü. Sankim kendi kendimi öpermişim gibi geldi bana, kendime ağlamışım gibi geldi bana...” (Bektaş, 2017, s.61).

“Gel derim, gelmez bana da. Evden getirdiklerimi onunla paylaşmaya başladım.” (Bektaş, 2017, s.63).

“Diz çöktüm yanına. Baktım kasılmış kalmış, anladım ki umut yok, yaşamaz bu dedim, yaşamaz, dolandım durdum bütün gün, bir ara gidip tüfeğimi aldım geldim, doğrulttum hayvana, inan kızanım, insan yaşlandıkça, yüreği yufkalaşiyor, çekemedim tetiği vuramadım.” (Bektaş, 2017, s.66).

“Kalkıyorum yerimden. Tek kolumla sarılıyorum babama, ağlıyorum. Onun güneş kokusunu içime çekiyorum. O zaman anlıyor babam. Elime, koluma bakıyor, kucaklıyor beni. Kuş gibi uçuruyor hastaneye.” (Bektaş, 2017, s.77).

“Anneme sormam. Sorarım ama ya bilmezse! O zaman üzülr annem, üzülrnce de... ağlar.” (Bektaş, 2017, s.83).

Kaybolmasınlar Diye Adlı Kitabında Yer Alan “Misafirperverlik” Değerine İlişkin Bulgular

“Yok, içmeyeyim desem de boşuna. Kahve yaptırıyor eşine.” (Bektaş, 2017, s.45).

Kaybolmasınlar Diye Adlı Kitabında Yer Alan “Paylaşma” Değerine İlişkin Bulgular

“Nedense yaşanmış o tür güzelliklere hep çocuklar ortak olmuştu.” (Bektaş, 2017, s.7).

“Hadi gidelim bize. Gidelim de vereyim limonu!” (Bektaş, 2017, s.45).

“Alt tarafı limon değil mi, biri bana yeter! Para her zaman kazanılır. Dost kazanmak kolay mı!” (Bektaş, 2017, s.45).

“Gel derim, gelmez bana da. Evden getirdiklerimi onunla paylaşmaya başladım.” (Bektaş, 2017, s.63).

“Bir topak ekmekle bir parça peyniri Köpek’ in önüne koydum. Kendim de bir lokma ekmek aldım ağzıma, bir parça da peynir, ezmek isterim, çiğnerim, büyür ağzımda lokma, büyür dağlar kadar olur, yutarım derim, yutamam.” (Bektaş, 2017, s.65).

Kaybolmasınlar Diye Adlı Kitabında Yer Alan “Sabırlı Olma” Değerine İlişkin Bulgular

“N’apsın Ramo, el olsa parçalar ama evlattır bir şey diyemez, dişlerini sıkar, çıkarır verir harçlığını oğlanın, git be evladım der, git be, daraltma yüreğimi, daraltma! Evlat deniz gibidir, ne içilir ne geçilir!” (Bektaş, 2017, s.61).

Kaybolmasınlar Diye Adlı Kitabında Yer Alan “Samimiyet” Değerine İlişkin Bulgular

“Sevinçten ne diyeceğini bilemedi yazar, gülüverdi, sarıldı çocuğa kendi çocukluğuna sarılır gibi. Bu kadar güzel anlatılamazdı yazmak, kendisi kırk yıl düşünse aklına gelmezdi.” (Bektaş, 2017, s.8).

“Gülmüştü çocuk: ‘Beni de yaz öyleyse. Yaz ki kaybolmayayım! Ben babamı yazmamıştım, kayboldu!’ (Bektaş, 2017, s.8).

“Ne dediklerini anlayamam belki. Ama düşündüklerini anlayabilirim!” (Bektaş, 2017, s.12).

“Çocuğun yüzündeki gülümseme büyüdü.” (Bektaş, 2017, s.12).

“Karşımda oturan kömür gözlü kız usulca kalkıyor yerinden. Gelip yanımda oturan kırmızı saçlı, çilli oğlanla benim arama sokuluyor yer açıyor kendisine. Bir süre sonra yaslanıyor omzuma. Sonra bakıyorum elimi almış eline, başına götürüyor, kapkara saçlarının üstüne. Kural tanımaz bir kedi sevimliliği ile saçlarını okşatıyor elime.” (Bektaş, 2017, s.14).

“Küçük elini elimin üstüne koyuyor; ürkek, bir kuş kanadı, çırpınan. Gözlerime bakıyor sevgiyle. Gidecek artık. Tam kapıda duruveriyor, bana dönüyor, minicik eli havada, avucu açılıp kapanıyor, minicik bir el sallayış, sese dönüşmemiş bir veda, söğüt ağacından düşen bir yaprak.” (Bektaş, 2017, s.14).

“Başınızın derde girmesini istemem. İsterseniz giderim.” (Bektaş, 2017, s.20).

“Kolunuza girebilir miyim?’ diyor, Güler.” (Bektaş, 2017, s.20).

“Ben onun koluna giriyorum, o başını omzuma yaslıyor. Teninin kokusunu yeniden algılıyorum, yıllar öncesinden. Güneş ve sonsuz bir gökyüzü maviliği, uçarı bir ilkbahar sabahıyla harmanlanmış; o koku.” (Bektaş, 2017, s.20).

“Güler’in cebimdeki eli, elimi sıkıyor.” (Bektaş, 2017, s.20).

“Christian, yardımcım. Yayınevinin her türlü işini yapan, zaman zaman beni saklayan, gerektiğinde incitmeden, kırmadan, derinliğini bilmediğim sulara itip beni yüzmeye mecbur eden; öfkelendiğimde başkalarının da öfkelenme hakkı olduğunu herhangi bir şekilde ama kesinlikle beni susturacak bir yöntem bularak söyleyen; yayınevinin iflasını altı yıldır benim anlayamadığım bir yöntemle erteleyebilen; matematik okuduğunu söyleyen, matematiğin şiir yazmaya engel olmadığını kanıtlamaya çalışan, şiirler yazan, yazdığı şiirleri bizim yayınevinde bir başka yazarın kitabı diye bana yutturarak yayımlayan, sonra da kitapların yarısını evine (mi?) götürüp parasını bana verirken yazarın satın aldığını söyleyen bir dünya vatandaşı Christian.” (Bektaş, 2017, s.23).

“Gülömsüyor Christian. Sadece benim anlayacağımı umduğu bir şeyler söylüyor.” (Bektaş, 2017, s.25).

“Hayır, kendimden çok tanıyorum.” (Bektaş, 2017, s.32).

“Göldü babası. Anlattı uzun uzun, İsa’dan başlayarak.” (Bektaş, 2017, s.33).

“Yine göldü adam. Kızıyla yaptığı sohbet hoşuna gitmişti.” (Bektaş, 2017, s.33).

“Karşımda yükselen yumuşak eğimli dağdan kayarak iniyor insanlar. Hepsi neşe içinde. Düşüklerinde gülüyorlar. Kimi yalancıkdan düşüveriyor. Arkadaşının gelmesini bekliyor. Öpüşüyorlar sonra.” (Bektaş, 2017, s.37).

“Çevreme bakıyorum; rengarenk giysilerinin içinde gülen, bağırın, şakalaşan insanlara.” (Bektaş, 2017, s.38).

“O da beni görüyor. Yanına oturuyorum umutla. Ne umut ettiğimi bilmeden.” (Bektaş, 2017, s.38).

“Uzanıyor ihtiyar, salkımı kaldırıyor havaya. Sanki sevgiliyi tutmuş, torununa nasıl bakıyorsa sevgiyle, elindeki salkıma bakışı da öyle. Salkımın üstündeki büyük çilkimlerden birini çıt diye koparıp uzatıyor.” (Bektaş, 2017, s.41).

“Selam veriyorum. Gülüverince ağzındaki iki diş ortaya çıkıyor. Gülmemek elde mi, ben de gülüyorum.” (Bektaş, 2017, s.42).

“Yemek yerken bacanak geldi. Kucağında kocaman bir limon fidanı. Mimoza gibidir bacanağım. Kösüverir. Darılmasın istedim” (Bektaş, 2017, s.45).

“Alt tarafı limon değil mi, biri bana yeter! Para her zaman kazanılır. Dost kazanmak kolay mı!” (Bektaş, 2017, s.45).

“Buruk da olsa gülmek, Zühre nineyi de güldürmek istiyorum.” (Bektaş, 2017, s.48).

“Yanımda yatan afacanı okşuyordum, onun arada bir ayağa kalkma çabalarını izliyor, ona destek veriyordum.” (Bektaş, 2017, s.56).

“Biz birbirimizi biliriz, atarız, tutarız ama vazgeçmeyiz birbirimizi sevmekten.” (Bektaş, 2017, s.59).

“Gölüşürdük, gülüşürdük, ah! Bu köpecik de aramıza otururdu, şebeklik ederdi, nasıl şebeklik ederdi? Şöyle; ben konuşunca bana döner bakardı, Ramo konuşunca Ramo’ya. Sanki konuştuğumuzu anlardı.” (Bektaş, 2017, s.60).

“Zeytinlik olmazsa nerede oynayacağız iki ihtiyar çocuk?” (Bektaş, 2017, s.60).

“Nice renkler şavkırdı yüzümüze, Ramo ’nun gülmek nedir bilmeyen yüzü büsbütün gülüş olurdu.” (Bektaş, 2017, s.61).

“Kimseye haber vermedim. Sarıldım Ramo’ya sırtını dayadığı zeytin ağacıyla birlikte öptüm, kokladım, soğuk yüzünü. Sankim kendi kendimi öpermişim gibi geldi bana, kendime ağlamışım gibi geldi bana...” (Bektaş, 2017, s.61).

“Babama dokunmak istiyor canım, babamı sevmek. Koşuyorum, sarığın ucundaki püskülleri elleyebiliyorum. Babam görmüyor. İçime sıcacık bir şey doluyor.” (Bektaş, 2017, s.69).

“Gülüyor. Cesaretleniyorum.” (Bektaş, 2017, s.70).

“Sümüklüsün, sümüklü, diyor gülüyor.” (Bektaş, 2017, s.71).

“Üzümümüze bereket ver, çok bereket ver, Allah Baba dedim.” (Bektaş, 2017, s.72).

“Eğilip babamın gidonu tutan elini öpüyorum. Biraz da bisikleti öpmüş gibi oluyorum. Babam da eğiliyor, kokluyor boynumu. Öpmez bilirim. Babam beni hiç öpmedi, hep kokladı. Çocuklar çiçekler gibidir, derdi, narin öpülmez ki!” (Bektaş, 2017, s.73).

“Kalkıyorum yerimden. Tek kolumla sarılıyorum babama, ağlıyorum. Onun güneş kokusunu içime çekiyorum. O zaman anlıyor babam. Elime, koluma bakıyor, kucaklıyor beni. Kuş gibi uçuruyor hastaneye.” (Bektaş, 2017, s.77).

“Bir kere de yüzüme baktı, gülüverdi kocaman.” (Bektaş, 2017, s.81).

“Onun gülüşünü çok severim ben. Bir gün söylemiştim. Dede demiştim, sen gülünce çakıl taşları yuvarlanıyor sanki; çok güzel oluyor!” (Bektaş, 2017, s.81).

“Elmayı almasam ağlayacaktı sanki. Aldım. Sevindi Çipka.” (Bektaş, 2017, s.83).

“Çipka’nın konuştuklarını anlıyorum. Onun düşündüğü gibi düşününce anlıyorum.” (Bektaş, 2017, s.83).

“Bir baktım ki abi yanıma gelmiş. Güldü, bana göz attı.” (Bektaş, 2017, s.84).

“Gülüverdim. Utandım biraz. Daha fazla kalamadım. Yürüyüp gittim.” (Bektaş, 2017, s.84).

“Eva’ya bakmak çok hoşuma gitmişti.” (Bektaş, 2017, s.86).

“Dedem gibi gülmeye başladım. Çakıl taşları gibi.” (Bektaş, 2017, s.86).

“Eva bana bakıyordu. Gülmüyordu, ama güzel bakıyordu.” (Bektaş, 2017, s.88).

“Hoşuma gitti, güldüm.” (Bektaş, 2017, s.91).

“Ne yapabilirdim? Sarılmadan edemedim. O zaman Eva’da bana sarıldı. Yüzünü boynuma gömdü. Yanaklarımdan öptü.” (Bektaş, 2017, s.95).

“Yanılmamışım. Dedem büyük koltukta oturuyordu. Beni görünce kocaman güldü. Ben ona tek ayağımla sekerek giderken o, fırladı yerinden, sarıldı bana. Alnımdan öptü. Koca delikanlı olmuşsun, dedi.” (Bektaş, 2017, s.96).

“‘Dur bakayım’, dedi dedem, ‘dik dur.’, ‘Ohoo, neredeyse benim boyuma gelmişsin!’” (Bektaş, 2017, s.97).

“Dedeme bir daha sarıldım. Onun tütün ve limon çiçeği kokusunu içime çektim.” (Bektaş, 2017, s.97).

“Bir sevindim, bir sevindim... Kocaman.” (Bektaş, 2017, s.97).

“Annem, ‘Ben senin kızın sayılırım.’ dedi dedeme. ‘Senin yükün olmaz bana.’” (Bektaş, 2017, s.98).

“Dedem bir güldü, bir güldü. Sonra da gülüşü öksürüğe dönüştü. Öksürüğü bitince yeniden gülmeye başladı. Çakıl taşları yuvarlanıyordu.” (Bektaş, 2017, s.99).

“Dedem bana baktı. Ben gözlerimle ‘kal’ dedim dedeme. Dedem gözlerimin dilini bildi.” (Bektaş, 2017, s.101).

“Dedem babama güldü. Çok güzel güldü. ‘Gel yanıma’, dedi babama. Gel de sarılayım. Seni özlemedim mi sanıyorsun!” (Bektaş, 2017, s.101).

“Babam kalkıp dedeme sarıldı. Dedemi öptü.” (Bektaş, 2017, s.102).

“Dedem güldü. Babama, ‘Bugün seninle kavga etmeyeceğim.’ dedi. Babam da güldü.” (Bektaş, 2017, s.102).

Kaybolmasınlar Diye Adlı Kitabında Yer Alan “Saygılı Olma” Değerine İlişkin Bulgular

“Onlar, bizler gibi bağırarak konuşmuyorlar. Ve bana karşı oldukça saygılılar.” (Bektaş, 2017, s.24).

“Yanına yaklaştığı insan onunla konuşmak istemezse saygıyla yana çekilir, ‘Peki efendim, peki.’ der, sonra da kendi kendine bir şeyler mırıldanarak uzaklaşırdı oradan.” (Bektaş, 2017, s.26).

“Diyordum, ama babamdan para istemeye utanıyordum. Biraz utanıyordum, biraz korkuyordum. Yok, babam dövmez beni. Hiç dövmedi. Annem döver. Annemden korkmam. Babamdan korkarım, yok korkmam. Korkuya benzemez, başka bir şey.” (Bektaş, 2017, s.70).

Kaybolmasınlar Diye Adlı Kitabında Yer Alan “Sorumluluk” Değerine İlişkin Bulgular

“Halbuki bu köpecik yadigarıdır bize Ramazan Aga'nın.” (Bektaş, 2017, s.58).

“Evvelsi gündü, merdiveni çıkardım damdan, zamanı geldi ya, yavaş yavaş budayayım dedim zeytinleri.” (Bektaş, 2017, s.63).

“Bilmediğim için utanmıştım. Sustum. Düşünüyordum.” (Bektaş, 2017, s.90).

“Rahatsız olmayın diye, dedi dedem.” (Bektaş, 2017, s.101).

“Hayır, gerçekten rahatsız olmayın diye kalıyorum otelde.” (Bektaş, 2017, s.101).

“Gideyim, rahatsız olmayın.” (Bektaş, 2017, s.104).

Kaybolmasınlar Diye Adlı Kitabında Yer Alan “Terbiyeli Olma” Değerine İlişkin Bulgular

“Mesleğini sorduklarında ne diyeceğini bilemezdi, gülümserdi mahcup; utanırdı ben şairim, yazarım, demeye. Bir şeyler mırıldanırdı, yalan söylememeye

çalışarak, bu kez de yüzü kızarırdı, zararsız da olsa doğruyu söylememek ağrına giderdi.” (Bektaş, 2017, s.7).

“Kadın utanıyor. İstemeye istemeye alıyor çilkimi, teşekkür ediyor.” (Bektaş, 2017, s.41).

“Diyordum, ama babamdan para istemeye utanıyordum.” (Bektaş, 2017, s.69).

“Yeter oğlum, diyor babam, başı öne düşüyor, ‘gök görmemiş demesin komşular!’” (Bektaş, 2017, s.73).

“Ben arsız bir çocuk değilim.” (Bektaş, 2017, s.87).

“Hata etmişim. Şimdiki aklım olsa alırdım. Özür dilerim.” (Bektaş, 2017, s.100).

Kaybolmasınlar Diye Adlı Kitabında Yer Alan “Tevazu” Değerine İlişkin Bulgular

“Ne dediklerini anlayamam belki. Ama düşündüklerini anlayabilirim!” (Bektaş, 2017, s.12).

“Allah devlete zeval vermesin, buradan toprak vermiş devlet, bekledik başını bunca yıldır, toprak bu nankör değildir insan evladı gibi, ekmek verdi, zeytin verdi, karnımız doydu, şükrettik.” (Bektaş, 2017, s.58).

“Hata etmişim. Şimdiki aklım olsa alırdım. Özür dilerim.” (Bektaş, 2017, s.100).

Kaybolmasınlar Diye Adlı Kitabında Yer Alan “Vatan Sevgisi” Değerine İlişkin Bulgular

“Allah devlete zeval vermesin, buradan toprak vermiş devlet, bekledik başını bunca yıldır, toprak bu nankör değildir insan evladı gibi, ekmek verdi, zeytin verdi, karnımız doydu, şükrettik.” (Bektaş, 2017, s.58).

Kaybolmasınlar Diye Adlı Kitabında Yer Alan “Yardımlaşma ve Dayanışma” Değerine İlişkin Bulgular

“Yine çocuk yetişti imdadına.” (Bektaş, 2017, s.8).

“Alt tarafı limon değil mi, biri bana yeter! Para her zaman kazanılır. Dost kazanmak kolay mı!” (Bektaş, 2017, s.45).

“Kirli afacanı önce battaniyeye sardım. Sonra da battaniden dışarı uzanan başını şişeden döktüğüm tatlı suyla yıkadım. En sonunda da avucuma döktüm suyu, bir damlasını bile ziyan etmeden şap şapalap içişini izledim keyifli.” (Bektaş, 2017, s.55).

“Yanımda yatan afacanı okşuyordum, onun arada bir ayağa kalkma çabalarını izliyor, ona destek veriyordum.” (Bektaş, 2017, s.56).

“Yardım ettim, tay taya duran çocuklar gibi ayakları titreyerek kısa bir süre duyabiliyordu partilerinin üstünde, sonra battaniyenin üstüne kıvrılıveriyordu.” (Bektaş, 2017, s.56).

4.12. Oyun Delisi Adlı Eserine İlişkin Bulgular

Tablo 22: Oyun Delisi adlı eserine ilişkin bulgular

Sosyal Değerler	<i>f</i>
Adalet	2
Ahlak	-
Aile	7
Akraba	-
Anne Baba Sevgisi	2
Arkadaş	1
Atalara Saygı	-
Bağımsızlık	-
Cesaret/ Yiğitlik	-
Cömertlik	-
Çalışkanlık	2
Diğerkâmlık	-
Din	-
Doğa Sevgisi	5
Dürüstlük	-
Eğitim	3
Eşine Hürmet Etmek	2
Eşitlik	1
Evlat Sevgisi	6
Fedakârlık	-
Gelenek ve Göreneklere Bağlılık	4
Hediye Vermek	2
Hoşgörü	1
İnsanları Sevmek	1
Kahramanlık	-

Kültürel Farklılıklara Saygı	-
Merhamet	5
Milli Birlik ve Beraberlik	-
Misafirperverlik	2
Namuslu Olmak	-
Özgürlük	1
Paylaşma	-
Sabırlı Olma	3
Samimiyet	14
Saygılı Olma	1
Sorumluluk	2
Terbiyeli Olmak	3
Tevazu	-
Vatan Sevgisi	-
Yardımlaşma ve Dayanışma	8
Toplam	78

Oyun Delisi adlı kitap incelendiğinde toplam 78 değere yer verildiği görülmektedir. Bu değerlerden samimiyet değeri 14 kez yer verilerek en çok yer verilen değer olmuştur. Yardımlaşma ve dayanışma değeri 8 kez yer verilerek en çok yer verilen ikinci değer olmuştur. Aile değeri ise 7 kez yer verilerek en çok yer verilen üçüncü değer olmuştur. Evlat sevgisi değerine 6, doğa sevgisi ve merhamet değerlerine 5, gelenek ve göreneklere bağlılık değerine 4, eğitim, sabırlı olma ve terbiyeli olmak değerlerine 3, adalet, anne baba sevgisi, çalışkanlık, eşine hürmet etmek, hediye vermek, misafirperverlik, sorumluluk değerlerine 2, arkadaş, eşitlik, hoşgörü, insanları sevmek, özgürlük ve saygılı olma değerlerine ise 1 kez yer verilmiştir. Ahlak, akraba, atalara saygı, bağımsızlık, cesaret/yiğitlik, cömertlik, diğerkamlık, din, dürüstlük, fedakârlık, kahramanlık, kültürel farklılıklara saygı, milli birlik ve beraberlik, namuslu olma, paylaşma, tevazu ve vatan sevgisi değerlerine ise yer verilmemiştir.

Oyun Delisi Adlı Kitabında Yer Alan “Adalet” Değerine İlişkin Bulgular

“Eziyet edene rastlarsa da kim olursa olsun sesini yükseltir, karşı çıkardı.” (Bektaş, 2014, s.7).

“Haksızlığa uğramış insanların duygusunu yaşıyordu.” (Bektaş, 2014, s.46).

Oyun Delisi Adlı Kitabında Yer Alan “Ahlak” Değerine İlişkin Bulgular

Oyun Delisi Adlı Kitabında Yer Alan “Aile” Değerine İlişkin Bulgular

“Hele abisi Ozan! Annesi de çok güzel yapıyordu.” (Bektaş, 2014, s.9).

“Hazırlıksızdı annesi. Şaşırdı. Ne diyeceğini bilemedi. Babası gülüyordu. Abisi, ‘Çöp işinin de üstleneceksin ama...’ dedi. (Bektaş, 2014, s.11).

“Annemle babama kaldırayım mı?” (Bektaş, 2014, s.26).

“Olmaz ki oğlum! Önce elini yüzünü yıkamalısın.” (Bektaş, 2014, s.27).

“Kardeşine bulaşma sakın!” (Bektaş, 2014, s.27).

“Annene, babana da sor bakalım.” (Bektaş, 2014, s.35).

“Bernd’in annesi de geldi. Sonra da Şirin’in annesi. Şaşırmıştı anneler, babalar.” (Bektaş, 2014, s.49).

Oyun Delisi Adlı Kitabında Yer Alan “Akraba” Değerine İlişkin Bulgular

Oyun Delisi Adlı Kitabında Yer Alan “Anne Baba Sevgisi” Değerine İlişkin Bulgular

“Babasının kucağına atıldı Aslı. ‘Güzel babacık...’ diye çırpınarak sarıldı babasına.” (Bektaş, 2014, s.15).

“Başını salladı, sarıldı babasına iyice.” (Bektaş, 2014, s.22).

Oyun Delisi Adlı Kitabında Yer Alan “Arkadaş” Değerine İlişkin Bulgular

“Bazı günler, okuldan arkadaşlarını eve getiriyor, onlara Pamuk Prenses’i gösteriyordu kıvançla.” (Bektaş, 2014, s.17).

Oyun Delisi Adlı Kitabında Yer Alan “Çalışkanlık” Değerine İlişkin Bulgular

“Uslu ve çalışkan çocuklara getirirmiş!” (Bektaş, 2014, s.40).

“İyi ama kendisi de çalışkandı hem de uslu.” (Bektaş, 2014, s.41).

Oyun Delisi Adlı Kitabında Yer Alan “Doğa Sevgisi” Değerine İlişkin Bulgular

“At en çok sevdiği hayvandı.” (Bektaş, 2014, s.7).

“Sadece atları değil, bütün hayvanları seviyordu Aslı.” (Bektaş, 2014, s.7).

“Hayvanlara eziyet edilmesine dayanamazdı. Eziyet edene rastlarsa da kim olursa olsun sesini yükseltir, karşı çıkardı.” (Bektaş, 2014, s.7).

“Tekir kediye kucağına aldı, okşadı, sevdi. Sarıldı Tekir’e.” (Bektaş, 2014, s.38).

“Hava da pek güzel. Yaz günü gibi.” (Bektaş, 2014, s.51).

Oyun Delisi Adlı Kitabında Yer Alan “Eğitim” Değerine İlişkin Bulgular

“Okullar açılalı çok olmuştu.” (Bektaş, 2014, s.9).

“Okulun son günüydü.” (Bektaş, 2014, s.35).

“Okuyup yazmayı ilk o öğrenmişti sınıfta.” (Bektaş, 2014, s.41).

Oyun Delisi Adlı Kitabında Yer Alan “Eşine Hürmet Etmek” Değerine İlişkin Bulgular

“Annen kabul ederse alırız, diyordu.” (Bektaş, 2014, s.8).

“Mutfak için de üzülme, temizlerim ben.” (Bektaş, 2014, s.14).

Oyun Delisi Adlı Kitabında Yer Alan “Eşitlik” Değerine İlişkin Bulgular

“Elbette, Osterhase bütün çocukları sever!” (Bektaş, 2014, s.52).

Oyun Delisi Adlı Kitabında Yer Alan “Evlat Sevgisi” Değerine İlişkin Bulgular

“Aslı’yı kucağına aldı annesi. Sarıldı, öptü yanaklarından.” (Bektaş, 2014, s.21).

“Kızım bu halin ne! Ne çorap var ayağında ne terlik! Üşüteceksin!” (Bektaş, 2014, s.28).

“Uzun siyah saçlarını okşayarak çimenlerin üzerine oturttu Şirin’i.” (Bektaş, 2014, s.47).

“Sonra Bernd’i tuttu elinden. Onu da okşadı, sevdi.” (Bektaş, 2014, s.47).

“Şirin’in burnunun ucuna bir öpücük kondurdu.” (Bektaş, 2014, s.48).

“Üzülme, benim güzel kızım, dedi.” (Bektaş, 2014, s.48).

Oyun Delisi Adlı Kitabında Yer Alan “Gelenek ve Göreneklere Bağlılık” Değerine İlişkin Bulgular

“Anne, dedi. Lades tutuşmaya ne dersin?” (Bektaş, 2014, s.8).

“Olsun, üzülme sen, Şeker Bayramını pek yakın.” (Bektaş, 2014, s.38).

“Bizim de bayramımız var, Şeker Bayramı.” (Bektaş, 2014, s.52).

“Korkmayınız; evvel zaman içinde, kalbur saman içinde, ben dedemin beşiğini tıngır mıngır salları iken... diye başlayan masallar anlatacak değilim.” (Bektaş, 2014, s.55).

Oyun Delisi Adlı Kitabında Yer Alan “Hediye Vermek” Değerine İlişkin Bulgular

“Renkli yumurtalar, çikolatalar, bir sürü armağanlar getirecekmiş.” (Bektaş, 2014, s.39).

“Neden kavga ettiğinizi de anlayamamış. Çünkü o bir değil iki sepet getirmiş.” (Bektaş, 2014, s.50).

Oyun Delisi Adlı Kitabında Yer Alan “Hoşgörü” Değerine İlişkin Bulgular

“Kavgayı uzatmak istemedi Bernd.” (Bektaş, 2014, s.42).

Oyun Delisi Adlı Kitabında Yer Alan “İnsanları Sevmek” Değerine İlişkin Bulgular

“İyi insanlara benziyorlardı.” (Bektaş, 2014, s.56).

Oyun Delisi Adlı Kitabında Yer Alan “Merhamet” Değerine İlişkin Bulgular

“Hayvanlara eziyet edilmesine dayanamazdı. Eziyet edene rastlarsa da kim olursa olsun sesini yükseltir, karşı çıkardı.” (Bektaş, 2014, s.7).

“Böyle bir şeyin ata da eziyet olacağını öğrenmişti artık.” (Bektaş, 2014, s.8).

“Atlar, geniş alanlarda yaşamalıydı! Nasıl yaşarlardı küçük odalarda!” (Bektaş, 2014, s.8).

“İçinde bir yerler sızladı Aslı’nın.” (Bektaş, 2014, s.20).

“Gözyaşlarına yazık değil mi?” (Bektaş, 2014, s.48).

Oyun Delisi Adlı Kitabında Yer Alan “Misafirperverlik” Değerine İlişkin Bulgular

“Niye bize gitmiyoruz ki! Birlikte çay içerdik.” (Bektaş, 2014, s.51).

“Bir süre sonra Şirinlerin bahçesindeydiler. Şirin’in annesinin yaptığı börekleri yiyorlardı.” (Bektaş, 2014, s.51).

Oyun Delisi Adlı Kitabında Yer Alan “Özgürlük” Değerine İlişkin Bulgular

“Atlar, geniş alanlarda yaşamalıydı! Nasıl yaşarlardı küçücük odalarda!”
(Bektaş, 2014, s.8).

Oyun Delisi Adlı Kitabında Yer Alan “Sabırlı Olma” Değerine İlişkin Bulgular

“Abisine öfkelenmekle birlikte sesini çıkarmadı Aslı.” (Bektaş, 2014, s.12).

“Babası sabırla dinledi Şirin’i.” (Bektaş, 2014, s.47).

“Sabırlı olun, onları da anlatacağım; sonra, bir başka gün!..” (Bektaş, 2014, s.64).

Oyun Delisi Adlı Kitabında Yer Alan “Samimiyet” Değerine İlişkin Bulgular

“Babasının kucağına atıldı Aslı. ‘Güzel babacık...’ diye çırpınarak sarıldı babasına.” (Bektaş, 2014, s.15).

“Başını salladı, sarıldı babasına iyice.” (Bektaş, 2014, s.22).

“Zehra kıkırdayarak terliklerine koşuyor. Bu oyunun Zehra’nın hoşuna gittiğini seziyorum.” (Bektaş, 2014, s.28).

“Ayşe keyifli. Katılırcasına gülüyor mutfakta.” (Bektaş, 2014, s.30).

“Şirin’in saçlarını okşadı.” (Bektaş, 2014, s.35).

“Tekir kediye kucağına aldı, okşadı, sevdi. Sarıldı Tekir’e.” (Bektaş, 2014, s.38).

“Şirin’e, ‘Koy bakalım sepeti ortaya’, dedi gülerek.” (Bektaş, 2014, s.47).

“Bir süre sonra arkalarında bir kahkaha duydular.” (Bektaş, 2014, s.50).

“Tam tersine iki eski dost gibi görünüyorlardı.” (Bektaş, 2014, s.50).

“‘Demek ki iyi aramamışsınız!’ derken gülüyordu Bernd’in babası” (Bektaş, 2014, s.51).

“Güler yüzlü bir insandı.” (Bektaş, 2014, s.56).

“Eviniz hayırlı olsun efendim, güle güle oturun.” (Bektaş, 2014, s.56).

“Çok şakacısınız beyefendi. En iyisi kendisine sorun!” (Bektaş, 2014, s.60).

“Eşim karnını tutuyor, konuşmaya çalışıyor ama gülmekten konuşamıyordu.”
(Bektaş, 2014, s.63).

Oyun Delisi Adlı Kitabında Yer Alan “Saygılı Olma” Değerine İlişkin Bulgular

“Saygısızlık ediyorsun! Ben sana böyle mi öğrettim!” (Bektaş, 2014, s.32).

Oyun Delisi Adlı Kitabında Yer Alan “Sorumluluk” Değerine İlişkin Bulgular

“Hayvanlara eziyet edilmesine dayanamazdı. Eziyet edene rastlarsa da kim olursa olsun sesini yükseltir, karşı çıkardı.” (Bektaş, 2014, s.7).

“Abisi, ‘Çöp işini de üstleneceksiniz ama...’ dedi. Çöplere hep ben döküyorum.” (Bektaş, 2014, s.11).

Oyun Delisi Adlı Kitabında Yer Alan “Terbiyeli Olma” Değerine İlişkin Bulgular

“Lütfen otur yerine!” (Bektaş, 2014, s.29).

“Fısıldayarak konuşmanız iyi bir şey değil çocuklar!” (Bektaş, 2014, s.31).

“Özür dilerim beyefendi, dedi.” (Bektaş, 2014, s.56 ok).

Oyun Delisi Adlı Kitabında Yer Alan “Yardımlaşma ve Dayanışma” Değerine İlişkin Bulgular

“‘Hah’ dedi. Ben kaybedersem tatilde ev işlerinde sana yardım edeyim.” (Bektaş, 2014, s.11).

“Mutfağa giderken içinde sadece tavuk kemikleri kalmış tepsiyi aldı. Babası salata tabağını... Aslı tabakları topladı.” (Bektaş, 2014, s.13).

“Mutfak için de üzülme, temizlerim ben.” (Bektaş, 2014, s.14).

“Aslı yardım eder...” (Bektaş, 2014, s.14).

“Yardım umar gibi babasına bakarak konuştu Aslı.” (Bektaş, 2014, s.15).

“Kahvaltı masasını Ayşe’yle birlikte topluyoruz.” (Bektaş, 2014, s.30).

“Hadi yavrum, bir kilo domates al da gel.” (Bektaş, 2014, s.32).

“Onu da birlikte kutlarsınız, dedi Bernd’in babası.” (Bektaş, 2014, s.52).

4.13. Öykü Unutmamaktır Adlı Eserine İlişkin Bulgular

Tablo 23: Öykü Unutmamaktır adlı eserine ilişkin bulgular

Sosyal Değerler	<i>f</i>
Adalet	1

Ahlak	-
Aile	30
Akraba	6
Anne Baba Sevgisi	6
Arkadaş	9
Atalara Saygı	1
Bağımsızlık	-
Cesaret/ Yiğitlik	8
Cömertlik	1
Çalışkanlık	3
Diğerkâmlık	1
Din	26
Doğa Sevgisi	14
Dürüstlük	6
Eğitim	5
Eşine Hürmet Etmek	14
Eşitlik	-
Evlat Sevgisi	19
Fedakârlık	1
Gelenek ve Göreneklere Bağlılık	9
Hediye Vermek	1
Hoşgörü	2
İnsanları Sevmek	21
Kahramanlık	-
Kültürel Farklılıklara Saygı	3
Merhamet	25
Milli Birlik ve Beraberlik	3
Misafirperverlik	1
Namuslu Olmak	-
Özgürlük	-
Paylaşma	2
Sabırlı Olma	4
Samimiyet	11
Saygılı Olma	7
Sorumluluk	-
Terbiyeli Olmak	3
Tevazu	2
Vatan Sevgisi	13
Yardımlaşma ve Dayanışma	2
Toplam	260

Öykü Unutmamaktır adlı kitap incelendiğinde toplam 260 değere yer verildiği görülmektedir. Bu değerlerden aile değeri 30 kez yer verilerek en çok yer verilen değer olmuştur. Din değeri 26 kez yer verilerek en çok yer verilen ikinci değer olmuştur. Merhamet değeri 25 kez yer verilerek en çok yer verilen üçüncü değer olmuştur. İnsanları sevmek değerine 21, evlat sevgisi değerine 19, doğa sevgisi ve eşine hürmet etmek değerlerine 14, vatan sevgisi değerine 13, samimiyet değerine 11, arkadaş, gelenek ve göreneklere bağlılık değerlerine 9, cesaret/yiğitlik değerine 8, saygılı olma değerine 7, akraba, anne baba sevgisi, dürüstlük değerlerine 6, eğitim değerine 5, sabırlı olma değerine 4, çalışkanlık, kültürel farklılıklara saygı, milli birlik ve beraberlik, terbiyeli olma değerlerine 3, hoşgörü, paylaşma, tevazu, yardımlaşma ve dayanışma değerlerine 2, adalet, atalara saygı, cömertlik, diğerkamlık, fedakarlık, hediye vermek ve misafirperverlik değerlerine 1 kez yer verilmiştir. Ahlak, bağımsızlık, eşitlik, kahramanlık, namuslu olma, özgürlük ve sorumluluk değerlerine bu kitapta yer verilmemiştir.

Öykü Unutmamaktır Adlı Kitabında Yer Alan “Adalet” Değerine İlişkin Bulgular

“İkisi de hukuk okuyor. Neslihan yargıç olmak istiyor. Seyit savcı ya da avukat olmak istiyor ama babasının onu engelleyeceğini düşünüyor.” (Bektaş, 2021a, s.76).

Öykü Unutmamaktır Adlı Kitabında Yer Alan “Aile” Değerine İlişkin Bulgular

“Bu, hastanın annesi oluyor, bazen babası, çoğunca ama yaşını başını almış çocuklar. İhtiyar annelerinin ya da babalarının götürüldüğü tekerlekli yatağın demirine yapışıp bakışlara hastanın soluk yüzünde, öyle, bir şeye tutunur gibi, bir şeyi tutar gibi ameliyathanelerde açılan sürgülü kapının önüne dek akıp gidiyorlar.” (Bektaş, 2021a, s.23).

“Sadece orada değil, her yerde insan yakınına, yakınlarına, yoldaşını muhtaç! Bir kader sanki toplumsal!” (Bektaş, 2021a, s.25).

“Torunuyla gelip bel ağrılarına derman arayan seksen dört yaşındaki Esmâ teyzeye, ‘Ben hemen geliyorum.’ deyip dışarıya fırlayınca düş gördüğünü sandı.” (Bektaş, 2021a, s.33).

“Sonra hâlâ koltuğunda oturmakta olan karısına döndü.” (Bektaş, 2021a, s.49).

“Onu unutmak değildi; eşine hiç ama hiç bakmamış olabileceğini düşündü.” (Bektaş, 2021a, s.51).

“Eşi hastaneye götürüldüğünden bu yana bir başka dünyada yaşıyor gibiydi. Ve o dünyanın boş olduğunu, daha doğrusu boşaldığını düşünüyordu.” (Bektaş, 2021a, s.52).

“Akşam babasının hazırladığı aşı yemek için eve giderken kimselere göstermeden serçeleri ve yanmış, ağlamıştı.” (Bektaş, 2021a, s.65).

“Ana, demişti, ana ne zaman iyi olacaksın?” (Bektaş, 2021a, s.65).

“Babası, Topal Rıza, yirmi dokuz yıllık hanımının soğuk ayaklarını yün çoraplarının içine tikiştirmaya çalışırken gülüvermişti.” (Bektaş, 2021a, s.66).

“Neslihan, kurban olayım Neslihan, sen benim helalim değil misin, eşim yoldaşım değil misin!” (Bektaş, 2021a, s.75).

“Seyit’in babası Celal Ağa çoktan duymuş oğlunun bir yavuklusu olduğunu.” (Bektaş, 2021a, s.79).

“Baba, der yine... Celal Ağa, elini kaldırır. Oğlunun sözünü keser. ‘Anladım evladım, aslanım’ der.” (Bektaş, 2021a, s.80).

“Sen babaların hasıymışsın, deyip Celal Ağa’ya sarılmış, iki hanımının, oğlunun ve dahi çocuklarının gözü önünde kayınbabasını yanaklarından şapır şupur öpmüştü.” (Bektaş, 2021a, s.81).

“Yufka yürekli, kadife bakışlı oğlu geldi gözlerinin önüne.” (Bektaş, 2021a, s.83).

“Öyleyse adı Yiğit olsun torunumun.” (Bektaş, 2021a, s.84).

“Yiğit, ne anasına benziyordu ne babasına.” (Bektaş, 2021a, s.85).

“Ana kız Maraş’tan çıkıp Ankara’ya varmışlar.” (Bektaş, 2021a, s.90).

“Kurşundur, toptur, tüfektir, yüreği yoktur; dost bilmez, düşman bilmez, kardeş bilmez, abla bilmez, aman bilmez, oy!” (Bektaş, 2021a, s.95).

“Baba, derin midir bu su?” (Bektaş, 2021a, s.110).

“Kuşkulanmasının nedeni, babasının anlattığı, annesinden dinlediği masallara hiç benzemiyor.” (Bektaş, 2021a, s.112).

“Annesi ve babasını kaybetmiş bir çocuğun Arabistan diye bir yere gemiyle gidişini anlatıyor çocuk, aynı babasının anlattığı gibi.” (Bektaş, 2021a, s.118).

“Her barınakta, yüzü kırış kırış olmuş birinin nine, ya da dede; anne, baba, gelin, baldız, enişte ve dokuz yaşından büyük çocuklar çalışırken bir ile dört yaş arası bebelere göz kulak oluyor.” (Bektaş, 2021a, s.124).

“Bazen babam aklıma gelir. Babamı Dikbayır’ın altında kim vurmuştu sırtından.” (Bektaş, 2021a, s.143).

“Helin’in maviş maviş bakışlarını da iyi bilirdim. O benim helalimdir.” (Bektaş, 2021a, s.144).

“Bazen babamın yüzünü düşünürüm. Çok düşünürüm. Yüzü nasıldır bilmem. Anneme olur olmaz her şeyi sormak doğru değildir. O bir kadındır. Yüreği yufkadır. Ağlar.” (Bektaş, 2021a, s.146).

“Annem, deyip susuyor. Nice sonra da duygularını yitirmiş bir sesle konuşuyor: Annem, ama hayatın elini bıraktı artık!” (Bektaş, 2021a, s.147).

“Şurada, diyor karanlık bir ses, eliyle bir yerleri gösteriyor olmalı, ‘karaya yüz metre kalmıştı, iki torununu sular aldı, bir de gelinini.’” (Bektaş, 2021a, s.147).

“Anasının, babasının ve yaşadığı uygarlığın ona uygun görüp verdiği adı, yaşadığımız çağ aldı götürdü.” (Bektaş, 2021a, s.151).

“Götürülen insanların geride kalan çocukları ve torunları, babalarını, annelerini ve götürülen atalarını bir daha hiçbir zaman göremedi.” (Bektaş, 2021a, s.153).

“Eşim, diyebildim, eşim ve çocuğum arabada yalnız, gitsem?” (Bektaş, 2021a, s.167).

“Eşim ve çocuklarım o ülkenin dilini de öğrenmişlerdi.” (Bektaş, 2021a, s.169).

Öykü Unutmamaktır Adlı Kitabında Yer Alan “Akraba” Değerine İlişkin Bulgular

“Sadece orada değil, her yerde insan yakınına, yakınlarına, yoldaşını muhtaç! Bir kader sanki toplumsal!” (Bektaş, 2021a, s.25).

“Sultan’ın anası babası yok ya teyzesinin yanında kalırmış. Gece gündüz çalışmış.” (Bektaş, 2021a, s.95).

“Kurban olayım, demiş, biz akrabayız, demiş.” (Bektaş, 2021a, s.100).

“Batmış teyzesi çıkıyor yukarıya.” (Bektaş, 2021a, s.100).

“Her barınakta, yüzü kırış kırış olmuş birinin nine, ya da dede; anne, baba, gelin, baldız, enişte ve dokuz yaşından büyük çocuklar çalışırken bir ile dört yaş arası bebeklere göz kulak oluyor.” (Bektaş, 2021a, s.124).

“Rıza dayım beni sormuş: ne yapıyor Habib yeğenim, demiş.” (Bektaş, 2021a, s.142).

Öykü Unutmamaktır Adlı Kitabında Yer Alan “Anne Baba Sevgisi” Değerine İlişkin Bulgular

“Ana, demişti, ana ne zaman iyi olacaksın?” (Bektaş, 2021a, s.65).

“Çevresindeki insanlar onun gözünün içine bakar, baktıkları gözdeki millet ve devlet sevgisini görünce ülkenin ve kendilerinin geleceğini garantilediklerini kavrar, babayı daha çok severlermiş.” (Bektaş, 2021a, s.94).

“En çok Hüseyin’i severdi. Hüseyin’i görünce çırpınırdı. Onun boynuna yüzünü yaslar, onu koklaya koklaya uyur kalırdı.” (Bektaş, 2021a, s.104).

“Çocuk, toprağın üstünde uzanan babasına bakıyor kaygıyla. Onun öyle toprağın üstüne yatmasını istemiyor. Yere sarkmış dallardan birkaç dal kırıyor. Uzatıyor adama. ‘Baba, al, sana da yatak olsun.’” (Bektaş, 2021a, s.112).

“Çocuk okula başlıyor. Çocuğun kitapları oluyor. Ama onlar ders kitapları. Çocuk hikâye kitaplarının da olmasını istiyor. Ama babasına kıyamıyor. Baba, bana hikâye kitabı al, diyemiyor.” (Bektaş, 2021a, s.112).

“Bazen babamın yüzünü düşünürüm. Çok düşünürüm. Yüzü nasıldır bilmem. Anneme olur olmaz her şeyi sormak doğru değildir. O bir kadındır. Yüreği yufkadır. Ağlar.” (Bektaş, 2021a, s.146).

Öykü Unutmamaktır Adlı Kitabında Yer Alan “Arkadaş” Değerine İlişkin Bulgular

“Neslihan düşmanı biliyordu, dostu biliyordu.” (Bektaş, 2021a, s.74).

“Düşman her yerdi ve her yerde; dost her yerdi ve her yerde. Sonra, işte, kınalı kuzusundan yoksa her şey dost oldu, yer gök, düşman oldu.” (Bektaş, 2021a, s.74).

“O şey, bir insanın yıllar önce yaşadığı bir dostluğu anımsadığında elini boşluğa uzatışıdır belki ya da bir hıçkırık, bir gülümseyiş, bir çocuğun anne deyişindeki sıcaklık, mezarlıktan çıkmakta olan orta yaşlı bir adamın gözlerindeki nem, yeri yurdu olmayan bir insanın memleket deyişi, kimliği olmayan bir adamın gökyüzüne bakışı...” (Bektaş, 2021a, s.90).

“Bazen, bu dosttur, dermiş. Bu, dost olurmuş.” (Bektaş, 2021a, s.91).

“Baba, ülkesi için yeni dost ülkeler edinmiş.” (Bektaş, 2021a, s.95).

“Adam gülüyor. Çok güzel gülüyor. Çocuk da gülüyor. Gülüşleri suya düşüyor. Billur gibi sular o gülüşleri uzaklara, denizlere taşıyor. Sonra adam bir masal anlatıyor. Bir çocukla bir eskicinin kısa süren hüzünlü dostluğunu. O hüzünlü masal çocuğun çok hoşuna gidiyor.” (Bektaş, 2021a, s.112).

“Bu hikâyede bir çocuk var, diyor, bir çocukla bir seyyar kundura tamircisinin kısacık dostluğu.” (Bektaş, 2021a, s.117).

“İstanbul Erkek Lisesi’nden arkadaşım Ertuğrul’un babadan kalma çiftliğindeyim üç gündür.” (Bektaş, 2021a, s.126).

“Bu iyidir. Dost varsa!” (Bektaş, 2021a, s.190).

Öykü Unutmamaktır Adlı Kitabında Yer Alan “Atalara Saygı” Değerine İlişkin Bulgular

“Atalarımın alın terini istiyorum.” (Bektaş, 2021a, s.159).

Öykü Unutmamaktır Adlı Kitabında Yer Alan “Cesaret/Yiğitlik” Değerine İlişkin Bulgular

“Neslihan’ım, yiğit kadını, ömrüme ömür katanım, ömür verenim, bir şey söyle.” (Bektaş, 2021a, s.72).

“Neslihan, elimden tutanım, beni insan yapanım, beni büyütenim, varımın yoğunun tanığı, bitirdiğim yiğit oğlumun anası; annem, sevgilim, yoldaşım, uykusuz gecelerimi katlanılır kılan kadını, dünyayı alıp elime verenim, gece bakışlım, ay duruşlum, güneş ateşlim, indir öfkeni yere, indir isyanını yeri, bir şey de, bir şey de, öl

de, git de, bir şey de, bir şey de, bana düşmanımı göster, düşmanımı bileyim, Neslihan.” (Bektaş, 2021a, s.74).

“Bu kız, bakıyor korkmadan, baktığını görüyor, gördüğünü evirip çevirmeden açık açık söylüyor, söylediğinin arkasında duruyor, der kendi kendine.” (Bektaş, 2021a, s.79).

“Onca yılın Kürt beyi Celal Ağa ne diyeceğini ne edeceğini şaşırmış. Allah Allah bu kız delidir, delidir lakin yiğittir, güzeldir, başımızın tacıdır, dedikten sonra gülüvermiş.” (Bektaş, 2021a, s.81).

“Kızım, dedi, güzel kızım, yiğit kızım, vallahi sen insanın hasısın, içime güzellik doğdu.” (Bektaş, 2021a, s.84).

“Ve şu kesindir, böyle yiğit hatunun oğlu da yiğit olur.” (Bektaş, 2021a, s.84).

“Arasın, arasın, Sultan’ı bulup erkeklik ve dahi insanlık nedir öğrensın.” (Bektaş, 2021a, s.92).

“Kurşundur, toptur, tüfektir, yüreği yoktur; dost bilmez, düşman bilmez, kardeş bilmez, abla bilmez, aman bilmez, oy!” (Bektaş, 2021a, s.95).

Öykü Unutmamaktır Adlı Kitabında Yer Alan “Cömertlik” Değerine İlişkin Bulgular

“Bizim karnımız doymadan ağzına lokma almazdı, bir kazanır bin dağıtırdı, diyor.” (Bektaş, 2021a, s.94).

Öykü Unutmamaktır Adlı Kitabında Yer Alan “Çalışkanlık” Değerine İlişkin Bulgular

“Az demezdi, çok demezdi, boynunu bükerek her işi yapar, önüne ne koyarsan yerdi.” (Bektaş, 2021a, s.92).

“Köyde ne iş olursa, bulursa yaparmış.” (Bektaş, 2021a, s.94).

“Sultan’ın anası babası yok ya teyzesinin yanında kalırmış. Gece gündüz çalışmış.” (Bektaş, 2021a, s.95).

Öykü Unutmamaktır Adlı Kitabında Yer Alan “Diğerkâmlık” Değerine İlişkin Bulgular

“Bizim karnımız doymadan ağzına lokma almazdı, bir kazanır bin dağıtırdı, diyor.” (Bektaş, 2021a, s.94).

Öykü Unutmamaktır Adlı Kitabında Yer Alan “Din” Değerine İlişkin Bulgular

“Alsancak camisinin önünden geçiyordu. Baktı bir cenaze var. Yoksul cenazesi herhalde, diye geçirdi içinden.” (Bektaş, 2021a, s.19).

“Ve sela veriliyordu. Nedense camiye girdi.” (Bektaş, 2021a, s.19).

“‘Ben Allah’tan korkarım.’ dedi.” (Bektaş, 2021a, s.30).

“Keşke orada olsaydım, diyordu. Alnına şehitlik yazılmış askerlerin bayraklara sarılıp memleketlere gönderilişi izlerken ise boğazına düğümlenen hıçkırığı tutmaya çalışıyordu.” (Bektaş, 2021a, s.66).

“Çay ocağını işleten Artvinli Kerim, arada bir yavaşlayıp yarıya kadar içip masanın üstüne bıraktığı cıgaralığın başına bir iş gelir mi acaba diye düşünürken kendi kendine kızıyor, sövüyor, caminin avlusundan fırlayıp koşanlara katılan sözleşmeli müezzin Sivashlı Halit ise hırsız lafını duyunca bağırarak sordu.” (Bektaş, 2021a, s.70).

“Bırakın yahu, bırakın Allah aşkına, çapayı da bırakın, belki çalışır, bırakın garibi!” (Bektaş, 2021a, s.71).

“Dünyanın düzenini unuttu. Doğuyu batıyı unuttu, akan suları unuttu. Bildiği, unutmadığı tek şey, kınalı kuzusu, kınalı kuzu yok artık, bunu biliyor, öğrendi; kınalı kuzusu gökte değil, yerde değil, cennet-cehennem hiçbir yerde değil.” (Bektaş, 2021a, s.73).

“Gazi demişlerdi, şehit demişlerdi, dost demişlerdi, düşman demişlerdi, öyleyse belki avunurum dedi Neslihan, madem cennet dedi, madem şehitliktir, avunurum dedi, madem vatanmış dedi, madem memlekettir, madem Türk’tür, madem Kürt’tür ve bayraktır, avunurum dedi; sabır, sabır, sabır...” (Bektaş, 2021a, s.75).

“Üç oğul koymuştu babasının kucağına. Her seferinde Celal Ağa yelek cebinden beşi bir yerde çıkarıp kundağın üstüne koymuş, sonra da çocuğun kulağına ezan okuyup üç kez adını söylemişti. Hepsi o. Ve her seferinde tez vermişti kundağı babaannesine.” (Bektaş, 2021a, s.83).

“Kızım, demişti Celal Ağa, Mustafa hem peygamberimizin adıdır hem de Atatürk’ün.” (Bektaş, 2021a, s.84).

“İsterlerse ibadet edebilirlermiş.” (Bektaş, 2021a, s.98).

“Çünkü mesele, et, süt yiyecek değil, vatanımızın bekası ve cennete gitmekmiş.” (Bektaş, 2021a, s.99).

“Örneğin, Baba’nın ülkesinde yaşayan halkın dindar olduğu söyleniyor.” (Bektaş, 2021a, s.106).

“Tek gerçek şey, cami. Caminin içi görünmüyor. Ama namaz kılındığını biliyoruz. İçeriden tekbir getiren imamın sesi duyuluyor.” (Bektaş, 2021a, s.135).

“Ve Musa’yı anlattılar. Ve İsa’yı anlattılar. Ve Muhammed’i.” (Bektaş, 2021a, s.153).

“Musa’nın, İsa’nın ve Muhammed’in çocukları para vermek konusunda ısrarcı oldular.” (Bektaş, 2021a, s.154).

“Kimse ve Kimselere Musa’yı, İsa’yı ve Muhammed’i bırakıp ne kadar paraları, malları varsa alıp gittiler.” (Bektaş, 2021a, s.156).

“Yüzünü beyaza boyamış, efendi olduğunu iddia eden parası ve silahı olan Kimselerden bazıları ise ceza yaptırımlarıyla yetinmeyip ellerinde bir haç taşıyor ve ‘Tanrı, Tanrı’nın oğlu ve kutsal ruh böyle olmasını istedi.’ diyordu.” (Bektaş, 2021a, s.156).

“Bir başka grup ise başına geçirdiği bir takke ile ortalıkta dolaşıyor, Musa’nın ve Tanrı babanın böyle olmasını istediğini söylüyordu.” (Bektaş, 2021a, s.156).

“Kimselerden bazıları ise, Tanrı’nın ve Resulü’nün böyle bir düzeni emrettiğini anlatıyordu.” (Bektaş, 2021a, s.156).

“Bunu önce Tanrısal bir mucize olarak algıladılar. Belki diye düşündüler Musa’nın, İsa’nın veya Muhammed’in Tanrısı doyuruyordur çocukların karnını.” (Bektaş, 2021a, s.157).

“Önümde oturan adam ‘tövbe, tövbe’ diyor. Bir şeyler mırıldanıyor. Dua okuyor olmalı.” (Bektaş, 2021a, s.164).

“Kusuruma bakma, Allah bağışlayandır. Beni bağışlar inşallah.” (Bektaş, 2021a, s.164).

“Hakkını helal et. Yoksa günahkâr olurum.” (Bektaş, 2021a, s.165).

“Ek iş olarak da kadılık yapıyormuş.” (Bektaş, 2021a, s.166).

“Bu Yakub zamanında da böyleydi, Yusuf zamanında da.” (Bektaş, 2021a, s.181).

Öykü Unutmamaktır Adlı Kitabında Yer Alan “Doğa Sevgisi” Değerine İlişkin Bulgular

“Mehmet Ali Usta’nın kuşlarını bilmeyen yoktur. Hiç değişmez, bir çift kanaryası olur, limon sarısı, nazlı, her zaman ötmezler. Fırsat kollayıp dinleyen varsa, öteki kuşlar susarsa başlarlar usul usul, sonra yükselir sesleri ve birlikte söylerler, ne söylerlerse. Bir de kınalıları vardır, iki bülbül. İncelikli değildir sesleri ama görünüşleri... Söyledikleri zaten kendi türküleri değildir, sadece doğayı anlatırlar.” (Bektaş, 2021a, s.14).

“‘Kurban olayım.’ dedi, ‘Alkız gidiyor. Ekmek tekнем. Yoldaşım. Evimin insanı. Bu hastadır. Umudum doktordadır.’” (Bektaş, 2021a, s.32).

“Yavrum, doktora söyleyiver. Kısırak çok hasta deyiver. Hemen şuraya kadar geliversin. Şunun ayağına bir kara merhem sürsün. Hasta yavrum, hasta.” (Bektaş, 2021a, s.33).

“Başını güçlkle dik tutmaya çalışan kısrağı gözlerinden öptü.” (Bektaş, 2021a, s.33).

“Yüzünü, göz kapaklarını okşadı atın. Fısıldadı atın kulağına.” (Bektaş, 2021a, s.35).

“Ağaçları olmayan bir köydü. O güne kadar ağacı olmayan bir köy görmemiştin. Ağaca ve yeşili olmayan bir köyün acı çektiğini düşünmüştün.” (Bektaş, 2021a, s.36).

“Ortadaki kilimin her köşesinde bir kuş vardı. Kuşların dördünü de aynı kuş sanmıştın. Gözlerini alamıyordun kuşlardan. Nice sonra onların farklı kuşlar olduğunu

kavradın. Yüzleri farklıydı. Ve renkleri. Gül fidanının yanındaki kuşun yüzü güzel bir kıza benziyordu.” (Bektaş, 2021a, s.37).

“‘Deniz, huzurdan başka bir şey değil.’ dedi, sadece kendi duyacağı bir sesle.” (Bektaş, 2021a, s.42).

“Yıldızlara bakmış. Gülmüş gökyüzüne. Yıldızların öyle yan yana, hesapsız kitapsız gökyüzünde duruşu hoşuna gitmiş.” (Bektaş, 2021a, s.99).

“Akşam oldu olacak. Denizin lacivert suları, kollarını açmış bekliyor, kucaklayacak güneş kızı.” (Bektaş, 2021a, s.147).

“Ağaçlarından meyve topladıkları ormanın bir ruhu olduğunu bilirlerdi. Sunduğu meyveler için ormanın ruhuna teşekkür ederlerdi. Biz ‘uygar’ insanlar bunu da unutmuştuk. Meyvenin karşılığında sadece para veriyorduk.” (Bektaş, 2021a, s.152).

“Onlar ormanda yaşayan hayvanlara saygı gösterirlerdi. Kimse ve kimselerin dili toprağın, suyun, gökyüzünün ve ateşin de diliydi.” (Bektaş, 2021a, s.152).

“Belki, dediler, bunlar bir zamanlar atalarımızı dönülmeyecek yerlere götürenlerden daha iyidir; ağacı, toprağı, hayvanları, suyu ve ateşi seviyorlardır.” (Bektaş, 2021a, s.153).

“Beyaz adamlar için kesip kereste yaptıkları ormandaki ağaçlardan geriye pek az bir şey kalmıştı. Ormanın ruhunu kimse ve kimseler düşünmüyordu artık.” (Bektaş, 2021a, s.155).

Öykü Unutmamaktır Adlı Kitabında Yer Alan “Dürüstlük” Değerine İlişkin Bulgular

“Süreyya Bey’in sözü sözmüş, elbette Cumhuriyet’in öğretmeni Cüneyt Bey’in sözü de sözdü.” (Bektaş, 2021a, s.17).

“Bu kız, bakıyor korkmadan, baktığını görüyor, gördüğünü evirip çevirmeden açık açık söylüyor, söylediğinin arkasında duruyor, der kendi kendine.” (Bektaş, 2021a, s.79).

“Bizim böyle bir şey yapmayacağımızı herkes bilir.” (Bektaş, 2021a, s.96).

“Konuşmalı ve doğruyu söylemeliydi. Bu bir film seti olsa bile dürüst olması gerekiyordu.” (Bektaş, 2021a, s.140).

“Abi, ben ateistim. Namaz kılamam. Kılırsam bu dürüst bir davranış olmaz!” (Bektaş, 2021a, s.140).

“Ha, demek namaz kılmak dürüstlük değil. Ama bir okulun Türkçe zümre başkanı olan öğretmenin tanrı tanımaz olması dürüstlük, öyle mi?” (Bektaş, 2021a, s.140).

Öykü Unutmamaktır Adlı Kitabında Yer Alan “Eğitim” Değerine İlişkin Bulgular

“Üç dil bilirmiş. Üniversiteye gittiği söyleniyor.” (Bektaş, 2021a, s.92).

“Ben, insan davranışlarıyla ilgili üç ayrı dalda eğitim görmüş ve deney kazanmış bir bilim insanı olmama karşın kulak çekmek ne demektir bilmiyorum. Ben bundan sonra baba mesleği öğrenmek istiyorum.” (Bektaş, 2021a, s.107).

“Çocuk okula başlıyor. Çocuğun kitapları oluyor. Ama onlar ders kitapları. Çocuk hikâye kitaplarının da olmasını istiyor.” (Bektaş, 2021a, s.112).

“Önde başöğretmen, ardından benim öğretmenim, en arkada Halil öğretmen.” (Bektaş, 2021a, s.121).

“Eşim ve çocuklarım o ülkenin dilini de öğrenmişlerdi.” (Bektaş, 2021a, s.169).

Öykü Unutmamaktır Adlı Kitabında Yer Alan “Eşine Hürmet Etmek” Değerine İlişkin Bulgular

“Asıl sorun ne, Güzide’ m?” (Bektaş, 2021a, s.10).

“Siyah eteğinin üstüne giydiği bej rengi bluzun üstüne bastırdı kocasının yüzünü. Sonra eğilip öptü onu yaşlılık kokan ensesinden. Cüneyt Bey başını kaldırıp Güzide Hanım’ın menekşe gözlerine baktı uzun uzun.” (Bektaş, 2021a, s.13).

“Güzide Hanım, kocasının yüzünü, saçlarını okşarken fısıldar gibi konuşuyordu.” (Bektaş, 2021a, s.13).

“Güzide Hanım güldü küçücük. Bir parça da utanır gibiydi.’ Sana yaraşır.’ dedi eşine.” (Bektaş, 2021a, s.13).

“Kırk yedi yıllık yoldaşın alyansı, aynı elin serçe parmağında.” (Bektaş, 2021a, s.27).

“Karısının soru soran bakışlarını görünce Alkız’ın boynuna sarıldı. Ona destek olmak ister gibiydi.” (Bektaş, 2021a, s.28).

“Eşi hastaneye götürüldüğünden bu yana bir başka dünyada yaşıyor gibiydi. Ve o dünyanın boş olduğunu, daha doğrusu boşaldığını düşünüyordu.” (Bektaş, 2021a, s.52).

“Nasıl olursan ol, nerede olursan ol; sevdim seni, seveceğim.” (Bektaş, 2021a, s.53).

“Babası, Topal Rıza, yirmi dokuz yıllık hanımının soğuk ayaklarını yün çoraplarının içine tıktırmaya çalışırken gülüvermişti.” (Bektaş, 2021a, s.66).

“Neslihan’ım, yiğit kadını, ömrüme ömür katanım, ömür verenim, bir şey söyle.” (Bektaş, 2021a, s.72).

“Neslihan, elimden tutanım, beni insan yapanım, beni büyütenim, varımın yoğumun tanığı, bitirdiğim yiğit oğlumun anası; annem, sevgilim, yoldaşım, uykusuz gecelerimi katlanılır kılan kadını, dünyayı alıp elime verenim, gece bakışlım, ay duruşlum, güneş ateşlim, indir öfkeni yere, indir isyanını yeri, bir şey de, bir şey de, öl de, git de, bir şey de, bir şey de, bana düşmanımı göster, düşmanımı bileyim, Neslihan.” (Bektaş, 2021a, s.74).

“O da düşmandı, o, kınalıyla birlikte büyüttüğü Seyit’i, ilk çocuğu, sevgilim dediği, sevdiğini sevdiği, eri, yatağına aldığı, adamım dediği, erkeğim dediği, büyümeyeni, bilmeyeni, düşman o değil miydi, düşman Seyit değil miydi, düşman Neslihan değil miydi!” (Bektaş, 2021a, s.74).

“Neslihan, kurban olayım Neslihan, sen benim helalim değil misin, eşim yoldaşım değil misin!” (Bektaş, 2021a, s.75).

“Helin’in maviş maviş bakışlarını da iyi bilirdim. O benim helalimdir.” (Bektaş, 2021a, s.144).

Öykü Unutmamaktır Adlı Kitabında Yer Alan “Evlat Sevgisi” Değerine İlişkin Bulgular

“Sanki el ayasındaki sıcaklığı değil de karnındaki iki aylık bebeği öpmüştü.” (Bektaş, 2021a, s.46).

“Çocuk, diye fısıldadı, sadece onun, çocuğunun duymasını istiyordu; ‘çocuk, seni seviyorum, seni çok seviyorum.’” (Bektaş, 2021a, s.46).

“Neslihan, acı oldu, evlat oldu, avrat oldu, er oldu, acı Neslihan oldu, yetti.” (Bektaş, 2021a, s.74).

“Ekmeğin kokusunu, evladın dünyalara bedel kokusunu da aldılar.” (Bektaş, 2021a, s.74).

“Neslihan, elimden tutanım, beni insan yapanım, beni büyütenim, varımın yoğumun tanığı, bitirdiğim yiğit oğlumun anası; annem, sevgilim, yoldaşım, uykusuz gecelerimi katlanılır kılan kadını, dünyayı alıp elime verenim, gece bakışlım, ay duruşlum, güneş ateşlim, indir öfkeni yere, indir isyanını yeri, bir şey de, bir şey de, öl de, git de, bir şey de, bir şey de, bana düşmanımı göster, düşmanımı bileyim, Neslihan.” (Bektaş, 2021a, s.74).

“Düşman her yerd ve her yerde; dost her yerd ve her yerde. Sonra, işte, kınalı kuzusundan yoksa her şey dost oldu, yer gök, düşman oldu.” (Bektaş, 2021a, s.74).

“Dön, dedi kınalı kuzusuna ‘içimde büyütüp toprağa saldıgım, toprağı yiyip içime aldıgım, kınalı kuzum, gir içime.’” (Bektaş, 2021a, s.75).

“Baba, der yine... Celal Ağa, elini kaldırır. Oğlunun sözünü keser. ‘Anladım evladım, aslanım’ der.” (Bektaş, 2021a, s.80).

“Oğlun beni sevdiği için ağlıyor, ben onu sevdiğim için ağlıyor. ‘Peki kızım’ der Celal Ağa, ‘bahtınız açık olsun, bir yastıkta kocayın, acı yüzü görmeyin.’” (Bektaş, 2021a, s.80).

“Sakin kendini ezdirme, güzel kızım.” (Bektaş, 2021a, s.81).

“Onun yüreğı yufkadır, yüzü güleçtir. Allah size kötü gün göstermesin, deyip alnından öpmüştü Neslihan’ı.” (Bektaş, 2021a, s.81).

“Uzun süren bir sessizlikten sonra da Seyit’e dönüp ‘güleç yüzlüm, yufka yürekli Seyit’im, dört ayağının üstüne düşmüşsün, bu kız sana hayatın bir yadigarıdır, onu incitme. Hadi şimdi gidin başımdan, demişti.” (Bektaş, 2021a, s.82).

“Yufka yürekli, kadife bakışlı oğlu geldi gözlerinin önüne.” (Bektaş, 2021a, s.83).

“Hadi anam, diyor, ‘Hadi kara gözlüm. Amel sıraya durdu, toplamaya başladı, gel kuzum, gel canım!’” (Bektaş, 2021a, s.125).

“Hadi canım, hadi güzel oğlum, kalkıp yürüyelim, bir gayret yetişelim öndekilere, onları geçeriz bile, hadi kara gözlüm, bir gayret...” (Bektaş, 2021a, s.126).

“En küçük oğlum Agit’in gözlerinin rengini unutmuşum. Şimdi soruyorum: Agit’imin bakışı nasıldır?” (Bektaş, 2021a, s.143).

“Eskiden yavrum sağdı, dili vardı, sözü vardı, o zamanlar bilirdim. O zamanlar her şeyi bilirdim. Hatır gönül bilirdim. Resim bilirdim. Yüreğim yufkaydı.” (Bektaş, 2021a, s.145).

“Oğlum yoksa dilim de olmasın dedim. Her şeyi unuttum. O günden sonra hiçbir şey bilemedim. Sonra, çok sonra kavradım ölümü, yalnızlığımı.” (Bektaş, 2021a, s.145).

“Nedense, o gün çocuklarına çok şefkatli davranıyordu.” (Bektaş, 2021a, s.191).

Öykü Unutmamaktır Adlı Kitabında Yer Alan “Fedakârlık” Değerine İlişkin Bulgular

“Bizim karnımız doymadan ağzına lokma almazdı, bir kazanır bin dağıtırdı, diyor.” (Bektaş, 2021a, s.94).

Öykü Unutmamaktır Adlı Kitabında Yer Alan “Gelenek ve Göreneklere Bağlılık” Değerine İlişkin Bulgular

“Sen onlara bakıyordun, selam veriyordun, merhaba diyordun.” (Bektaş, 2021a, s.36).

“Bir de şanslarına yakışan, törelerine uygun bir düğün kurmak ister.” (Bektaş, 2021a, s.79).

“Töredir, Celal Ağa konuğu Neslihan Hanım’a oğlundan daha çok iltifat eder. Neslihan Hanım’a yer gösterir, karşısına oturtur.” (Bektaş, 2021a, s.79).

“O iki damla gözyaşının biri sevmektendir, mutluluktandır, öteki ise töreleri çiğneyip Celal Ağa’nın konağına ondan habersiz, izin almadan bir kız getirmektedir.” (Bektaş, 2021a, s.80).

“Oğlun beni sevdiği için ağlıyor, ben onu sevdiğim için ağlıyor. ‘Peki kızım’ der Celal Ağa, ‘bahtınız açık olsun, bir yastıkta kocayın, acı yüzü görmeyin.’” (Bektaş, 2021a, s.80).

“Düğün kurulur. Evde ışık olur, evde gülüş olur, gülüşler çoğalır, kente yayılır.” (Bektaş, 2021a, s.80).

“Üç oğul koymuştu babasının kucağına. Her seferinde Celal Ağa yelek cebinden beşi bir yerde çıkarıp kundağın üstüne koymuş, sonra da çocuğun kulağına ezan okuyup üç kez adını söylemişti. Hepsi o. Ve her seferinde tez vermişti kundağı babaannesine.” (Bektaş, 2021a, s.83).

“Adam gülüyor. Çok güzel gülüyor. Çocuk da gülüyor. Gülüşleri suya düşüyor. Billur gibi sular o gülüşleri uzaklara, denizlere taşıyor. Sonra adam bir masal anlatıyor. Bir çocukla bir eskicinin kısa süren hüzünlü dostluğunu. O hüzünlü masal çocuğun çok hoşuna gidiyor.” (Bektaş, 2021a, s.112).

“Babasının anlattığı masal geliyor gözlerinin önüne.” (Bektaş, 2021a, s.117).

Öykü Unutmamaktır Adlı Kitabında Yer Alan “Hediye Vermek” Değerine İlişkin Bulgular

“Üç oğul koymuştu babasının kucağına. Her seferinde Celal Ağa yelek cebinden beşi bir yerde çıkarıp kundağın üstüne koymuş, sonra da çocuğun kulağına ezan okuyup üç kez adını söylemişti. Hepsi o. Ve her seferinde tez vermişti kundağı babaannesine.” (Bektaş, 2021a, s.83).

Öykü Unutmamaktır Adlı Kitabında Yer Alan “Hoşgörü” Değerine İlişkin Bulgular

“Ses etmemiş, ateşe elini uzatmış, beklemiş. Yine de yüreği kıyılır gibi olmuş.” (Bektaş, 2021a, s.79).

“Erkek milletin öfkesi, ceberutluğu ve kırılcılığı onda yok idi.” (Bektaş, 2021a, s.93).

Öykü Unutmamaktır Adlı Kitabında Yer Alan “İnsanları Sevmek” Değerine İlişkin Bulgular

“Cüneyt Bey, ocakçı Halit’in kapıdan çıkan insana sevgiyle baktığını, gülüşlerin en güzeliyle güldüğünü, Süreyya Bey adına kocaman, kocaman, bir çınar ağacı kadar sevindiğini göremedi.” (Bektaş, 2021a, s.16).

“O bakıştaki gülmeyi, ağlamayı, sevinci, mutluluğu, sevgiyi; ama en önemlisi de bakışın sustuğu yerleri, söylemek istemediklerini dinleyeceksin.” (Bektaş, 2021a, s.39).

“Ben de seni seviyorum, çok seviyorum...” (Bektaş, 2021a, s.40).

“Çocuk, diye fısıldadı, sadece onun, çocuğunun duymasını istiyordu; ‘çocuk, seni seviyorum, seni çok seviyorum.’” (Bektaş, 2021a, s.46).

“Nasıl olursan ol, nerede olursan ol; sevdim seni, seveceğim.” (Bektaş, 2021a, s.53).

“Sana nasıl hiç konuşmadan, ‘seni seviyorum’ diyebilirdim.” (Bektaş, 2021a, s.54).

“Sonra yeniden sarıldılar birbirlerine. Kadın ilk kez satılıyormuş gibi sarıldı Adam’a. Adam ilk kez sarıldı kadına. İlk kez sarıldılar birbirlerine.” (Bektaş, 2021a, s.57).

“Neslihan’ım, yiğit kadınım, ömrüme ömür katanım, ömür verenim, bir şey söyle.” (Bektaş, 2021a, s.72).

“Neslihan, elimden tutanım, beni insan yapanım, beni büyütenim, varımın yoğumun tanığı, bitirdiğim yiğit oğlumun anası; annem, sevgilim, yoldaşım, uykusuz gecelerimi katlanılır kılan kadınım, dünyayı alıp elime verenim, gece bakışlım, ay duruşlum, güneş ateşlim, indir öfkeni yere, indir isyanını yeri, bir şey de, bir şey de, öl de, git de, bir şey de, bir şey de, bana düşmanımı göster, düşmanımı bileyim, Neslihan.” (Bektaş, 2021a, s.74).

“O da düşmandı, o, kınalıyla birlikte büyüttüğü Seyit’i, ilk çocuğu, sevgilim dediği, sevdiğini sevdiği, eri, yatağına aldığı, adamım dediği, erkeğim dediği,

büyümeyeni, bilmeyeni, düşman o değil miydi, düşman Seyit değil miydi, düşman Neslihan değil miydi!” (Bektaş, 2021a, s.74).

“Neslihan sadece dilini değil, Seyit’in her şeyini sevmiştir.” (Bektaş, 2021a, s.77).

“Bu İzmirli olmaktı, bu efe olmaktı, hanım efe olmaktı, bu, sevdiğini bırakmamasıya tutmak, sevgiliyi incitmemektir.” (Bektaş, 2021a, s.78).

“Seyit’in gözyaşları Neslihan’a seni seviyorum, diyordu, seni eşim, yoldaşım bilirim, her şeyimi paylaşıyorum, diyordu; güzellikler toplarım senin için, hoşluklar, gülüşler, diyordu Seyit’in gözyaşları; seni sakınıyorum Neslihan, saklamam, sen benim nişanımsın, cennetimsin diyordu.” (Bektaş, 2021a, s.79).

“O iki damla gözyaşının biri sevmektendir, mutluluktur, öteki ise töreleri çiğneyip Celal Ağa’nın konağına ondan habersiz, izin almadan bir kız getirmektedir.” (Bektaş, 2021a, s.80).

“Oğlun beni sevdiği için ağlıyor, ben onu sevdiğim için ağlıyor. ‘Peki kızım’ der Celal Ağa, ‘bahtınız açık olsun, bir yastıkta kocayın, acı yüzü görmeyin.’” (Bektaş, 2021a, s.80).

“Gün geçtikçe Celal Ağa, Neslihan’ı çok sever.” (Bektaş, 2021a, s.81).

“Uzun süren bir sessizlikten sonra da Seyit’e dönüp ‘güleç yüzlüm, yufka yürekli Seyit’im, dört ayağının üstüne düşmüşsün, bu kız sana hayatın bir yadigarıdır, onu incitme. Hadi şimdi gidin başımdan, demişti.” (Bektaş, 2021a, s.82).

“Kızım, dedi, güzel kızım, yiğit kızım, vallahi sen insanın hasısın, içime güzellik doğdu.” (Bektaş, 2021a, s.84).

“O günden sonra Baba’yı isteseler de istemeseler de halkın tamamı sevmiş.” (Bektaş, 2021a, s.102).

“Ama çocukları çok seviyormuş.” (Bektaş, 2021a, s.120).

“O Türk’tür. Onu severim. Onu çok severim.” (Bektaş, 2021a, s.146).

Öykü Unutmamaktır Adlı Kitabında Yer Alan “Kültürel Farklılıklara Saygı” Değerine İlişkin Bulgular

“Bir Rum kızına âşık olunca ailesinin sevindiği söylenir.” (Bektaş, 2021a, s.77).

“Neslihan, Seyit’in rengi Kürtçeye çalan dilini seviyordu.” (Bektaş, 2021a, s.77).

“Neslihan sadece dilini değil, Seyit’in her şeyini sevmiştir.” (Bektaş, 2021a, s.77).

Öykü Unutmamaktır Adlı Kitabında Yer Alan “Merhamet” Değerine İlişkin Bulgular

“Öyle olunca da herkesin ‘taş’ dediği Güzide Hanım’ın kalbi yumuşadı, sıcacık oldu. Bilinir, çok sık rastlanan bir şey değildir Güzide Öğretmen’in kalbinin yumuşaması.” (Bektaş, 2021a, s.10).

“Anne gibi baktı Cüneyt Bey’e, kocaların pek sevmediği bir şefkatle.” (Bektaş, 2021a, s.12).

“Ayağa kalkmak isteyen kocasına engel olmak için omuzlarından bastırınca yüreği sızladı. Eline gelen sadece Cüneyt Bey’in kemikleriydi. Nasıl da zayıflamıştı yarabbi.” (Bektaş, 2021a, s.13).

“Başını güçlkle dik tutmaya çalışan kısrağı gözlerinden öptü.” (Bektaş, 2021a, s.33).

“Uzun uzun baktı Sunay’a. Büyümüş, doktor olmuş oğluna bakar gibi baktı Sunay’a; saygıyla, şefkatle...” (Bektaş, 2021a, s.34).

“Yüzünü, göz kapaklarını okşadı atın. Fısıldadı atın kulağına.” (Bektaş, 2021a, s.35).

“Sema Hanım, güçlkle soluk alıp veren küçücük adama bakıyor. Gülümsüyor. Gülüşü buruk.” (Bektaş, 2021a, s.60).

“Sema onun ne denli mahcup, incelikli, yufka yürekli olduğunu biliyordu elbette.” (Bektaş, 2021a, s.61).

“Akşam babasının hazırladığı aşı yemek için eve giderken kimselere göstermeden serçeleri ve yanmış, ağlamıştı.” (Bektaş, 2021a, s.65).

“Keşke orada olsaydım, diyordu. Alnına şehitlik yazılmış askerlerin bayraklara sarılıp memleketlere gönderilişi izlerken ise boğazına düğümlenen hıçkırığı tutmaya çalışıyordu.” (Bektaş, 2021a, s.66).

“Ses etmemiş, ateşe elini uzatmış, beklemiş. Yine de yüreği kıyılır gibi olmuş.” (Bektaş, 2021a, s.79).

“Onun yüreği yufkadır, yüzü güleçtir. Allah size kötü gün göstermesin, deyip alnından öpmüştü Neslihan’ı.” (Bektaş, 2021a, s.81).

“Uzun süren bir sessizlikten sonra da Seyit’e dönüp ‘güleç yüzlüm, yufka yürekli Seyit’im, dört ayağının üstüne düşmüşsün, bu kız sana hayatın bir yadigarıdır, onu incitme. Hadi şimdi gidin başımdan, demişti.” (Bektaş, 2021a, s.82).

“Yufka yürekli, kadife bakışlı oğlu geldi gözlerinin önüne.” (Bektaş, 2021a, s.83).

“Erkek milletin öfkesi, ceberutluğu ve kırılcılığı onda yok idi.” (Bektaş, 2021a, s.93).

“Geldi yanıma. Al kardeş, dedi. Sırtından gocuğunu çıkarıp bana giydirdi.” (Bektaş, 2021a, s.93).

“Bunun adı sevgi değilmiş. Acımak belki. Belki de ezilen, horlanan, taciz edilenlerin dayanışmasıdır; kim bilir!” (Bektaş, 2021a, s.95).

“Çocuk, toprağın üstünde uzanan babasına bakıyor kaygıyla. Onun öyle toprağın üstüne yatmasını istemiyor. Yere sarkmış dallardan birkaç dal kırıyor. Uzatıyor adama. ‘Baba, al, sana da yatak olsun.’” (Bektaş, 2021a, s.112).

“Çocuk okula başlıyor. Çocuğun kitapları oluyor. Ama onlar ders kitapları. Çocuk hikâye kitaplarının da olmasını istiyor. Ama babasına kıyamıyor. Baba, bana hikâye kitabı al, diyemiyor.” (Bektaş, 2021a, s.112).

“Sesi nasıl da şefkatli.” (Bektaş, 2021a, s.126).

“Hadi canım, hadi güzel oğlum, kalkıp yürüyelim, bir gayret yetişelim öndekilere, onları geçeriz bile, hadi kara gözlüm, bir gayret...” (Bektaş, 2021a, s.126).

“Eskiden yavrum sağdı, dili vardı, sözü vardı, o zamanlar bilirdim. O zamanlar her şeyi bilirdim. Hatır gönül bilirdim. Resim bilirdim. Yüreğim yufkaydı.” (Bektaş, 2021a, s.145).

“Bazen babamın yüzünü düşünürüm. Çok düşünürüm. Yüzü nasıldır bilmem. Anneme olur olmaz her şeyi sormak doğru değildir. O bir kadındır. Yüreği yufkadır. Ağlar.” (Bektaş, 2021a, s.146).

“Öyle, merhametli bir insan gibi gitmesi iyiydi.” (Bektaş, 2021a, s.185).

“Nedense, o gün çocuklarına çok şefkatli davranıyordu.” (Bektaş, 2021a, s.191).

Öykü Unutmamaktır Adlı Kitabında Yer Alan “Milli Birlik ve Beraberlik” Değerine İlişkin Bulgular

“Üç hafta sonra, biliyorsun, Cumhuriyet Bayramı. Kutlarız.” (Bektaş, 2021a, s.10).

“Cumhuriyet Bayramı’na üç gün kalmıştı. Cüneyt Bey mutluydu, sevinçliydi.” (Bektaş, 2021a, s.18).

“Gazi demişlerdi, şehit demişlerdi, dost demişlerdi, düşman demişlerdi, öyleyse belki avunurum dedi Neslihan, madem cennet dedi, madem şehitliktir, avunurum dedi, madem vatanmış dedi, madem memlekettir, madem Türk’tür, madem Kürt’tür ve bayraktır, avunurum dedi; sabır, sabır, sabır...” (Bektaş, 2021a, s.75).

Öykü Unutmamaktır Adlı Kitabında Yer Alan “Misafirperverlik” Değerine İlişkin Bulgular

“Töredir, Celal Ağa konuğu Neslihan Hanım’a oğlundan daha çok iltifat eder. Neslihan Hanım’a yer gösterir, karşısına oturtur.” (Bektaş, 2021a, s.79).

Öykü Unutmamaktır Adlı Kitabında Yer Alan “Paylaşma” Değerine İlişkin Bulgular

“Seyit’in gözyaşları Neslihan’a seni seviyorum, diyordu, seni eşim, yoldaşım bilirim, her şeyimi paylaşıyorum, diyordu; güzellikler toplan senin için, hoşluklar, gülüşler, diyordu Seyit’in gözyaşları; seni sakınıyorum Neslihan, saklamam, sen benim nişanımsın, cennetimsin diyordu.” (Bektaş, 2021a, s.79).

“Üstelik beyaz adamların yardıma ihtiyacı olduğunu düşündüler. Onlara balık verdiler, meyve verdiler, kulübelerini onlarla paylaştılar.” (Bektaş, 2021a, s.153).

Öykü Unutmamaktır Adlı Kitabında Yer Alan “Sabırlı Olma” Değerine İlişkin Bulgular

“Sabırlı olmayı göçü sardıkları gün öğrenmişlerdir.” (Bektaş, 2021a, s.31).

“Gazi demişlerdi, şehit demişlerdi, dost demişlerdi, düşman demişlerdi, öyleyse belki avunurum dedi Neslihan, madem cennet dedi, madem şehitliktir, avunurum dedi, madem vatanmış dedi, madem memleketidir, madem Türk’tür, madem Kürt’tür ve bayraktır, avunurum dedi; sabır, sabır, sabır...” (Bektaş, 2021a, s.75).

“Ses etmemiş, ateşe elini uzatmış, beklemiş. Yine de yüreği kıyılır gibi olmuş.” (Bektaş, 2021a, s.79).

“Eri mahpusa düşmüş kadına bir şey denmez. Bekledi. Geline iyi davrandı. Ona saygı gösterdi.” (Bektaş, 2021a, s.82).

Öykü Unutmamaktır Adlı Kitabında Yer Alan “Samimiyet” Değerine İlişkin Bulgular

“Öyle olunca da herkesin ‘taş’ dediği Güzide Hanım’ın kalbi yumuşadı, sıcacık oldu. Bilinir, çok sık rastlanan bir şey değildir Güzide Öğretmen’in kalbinin yumuşaması.” (Bektaş, 2021a, s.10).

“Asıl sorun ne, Güzide’im?” (Bektaş, 2021a, s.10).

“Güldü duvara bakan zayıf adam. Ama nasıl gülmek! Öyle güzel güldü ki, hiçbir insanın o kadar güzel göremeyeceğini düşündü Cüneyt Bey.” (Bektaş, 2021a, s.15).

“Çocuk, diye fısıldadı, sadece onun, çocuğunun duymasını istiyordu; ‘çocuk, seni seviyorum, seni çok seviyorum.’” (Bektaş, 2021a, s.46).

“Sonra yeniden sarıldılar birbirlerine. Kadın ilk kez satılıyormuş gibi sarıldı Adam’a. Adam ilk kez sarıldı kadına. İlk kez sarıldılar birbirlerine.” (Bektaş, 2021a, s.57).

“Seyit’in gözyaşları Neslihan’a seni seviyorum, diyordu, seni eşim, yoldaşım bilirim, her şeyimi paylaşıyorum, diyordu; güzellikler toplanın senin için, hoşluklar,

gölüşler, diyordu Seyit'in gözyaşları; seni sakınırım Neslihan, saklamam, sen benim nişanımsın, cennetimsin diyordu.” (Bektaş, 2021a, s.79).

“Onun gülüşünü, Seyit’e muhabbetle bakışını gördükçe içine bir sıcaklık dolar.” (Bektaş, 2021a, s.81).

“Sen babaların hasıymışsın, deyip Celal Ağa’ya sarılmış, iki hanımının, oğlunun ve dahi çocuklarının gözü önünde kayınbabasını yanaklarından şapır şupur öpmüştü.” (Bektaş, 2021a, s.81).

“Uzun süren bir sessizlikten sonra da Seyit’e dönüp ‘güleç yüzlüm, yufka yürekli Seyit’im, dört ayağının üstüne düşmüşsün, bu kız sana hayatın bir yadigarıdır, onu incitme. Hadi şimdi gidin başımdan, demişti.” (Bektaş, 2021a, s.82).

“Adam gülüyor. Çok güzel gülüyor. Çocuk da gülüyor. Gülüşleri suya düşüyor. Billur gibi sular o gülüşleri uzaklara, denizlere taşıyor. Sonra adam bir masal anlatıyor. Bir çocukla bir eskicinin kısa süren hüzünlü dostluğunu. O hüzünlü masal çocuğun çok hoşuna gidiyor.” (Bektaş, 2021a, s.112).

“İlk kez adamın yüzüne bakarak gülüveriyor, sıcacık.” (Bektaş, 2021a, s.117).

Öykü Unutmamaktır Adlı Kitabında Yer Alan “Saygılı Olma” Değerine İlişkin Bulgular

“Gazeteyi kırıştırmadan katlayıp neredeyse saygıyla komodinin üstüne bırakırken yeniden baktı eşine.” (Bektaş, 2021a, s.9).

““Hanımefendiye saygılarımı iletin, Cüneyt Bey.’ dedi Süreyya Bey.” (Bektaş, 2021a, s.19).

“Uzun uzun baktı Sunay’a. Büyümüş, doktor olmuş oğluna bakar gibi baktı Sunay’a; saygıyla, şefkatle...” (Bektaş, 2021a, s.34).

“O iki damla gözyaşının biri sevmektendir, mutluluktandır, öteki ise töreleri çiğneyip Celal Ağa’nın konağına ondan habersiz, izin almadan bir kız getirmektedir.” (Bektaş, 2021a, s.80).

“Eri mahpusa düşmüş kadına bir şey denmez. Bekledi. Geline iyi davrandı. Ona saygı gösterdi.” (Bektaş, 2021a, s.82).

“Onlar ormanda yaşıyan hayvanlara saygı gösterirlerdi. Kimse ve kimselerin dili toprağın, suyun, gökyüzünün ve ateşin de diliydi.” (Bektaş, 2021a, s.152).

“Tamam, saygılı olmasına saygılı.” (Bektaş, 2021a, s.164).

Öykü Unutmamaktır Adlı Kitabında Yer Alan “Terbiyeli Olma” Değerine İlişkin Bulgular

“Cüneyt Bey, gülüverdi utanmış, başını öne eğdi, gülüşüm büyürse, kabalaşırsa korkusuyla yüzü kızardı bir parça.” (Bektaş, 2021a, s.10).

“Güzide Hanım güldü küçücük. Bir parçada utanır gibiydi.” (Bektaş, 2021a, s.13).

“Sema onun ne denli mahcup, incelikli, yufka yürekli olduğunu biliyordu elbette.” (Bektaş, 2021a, s.61).

Öykü Unutmamaktır Adlı Kitabında Yer Alan “Tevazu” Değerine İlişkin Bulgular

“Seyit utandı.” (Bektaş, 2021a, s.77).

“O kadar da değil, canım, ama yüzeriz işte.” (Bektaş, 2021a, s.111).

Öykü Unutmamaktır Adlı Kitabında Yer Alan “Vatan Sevgisi” Değerine İlişkin Bulgular

“Üç hafta sonra, biliyorsun, Cumhuriyet Bayramı. Kutlarız.” (Bektaş, 2021a, s.10).

“Cumhuriyet Bayramı’na üç gün kalmıştı. Cüneyt Bey mutluydu, sevinçliydi.” (Bektaş, 2021a, s.18).

“Tezkereyi aldığında nasıl da sevinmişti! İşte, demişti bitti askerlik.” (Bektaş, 2021a, s.64).

“Keşke orada olsaydım, diyordu. Alnına şehitlik yazılmış askerlerin bayraklara sarılıp memleketlere gönderilişi izlerken ise boğazına düğümlenen hıçkırığı tutmaya çalışıyordu.” (Bektaş, 2021a, s.66).

“Gazi demişlerdi, şehit demişlerdi, dost demişlerdi, düşman demişlerdi, öyleyse belki avunurum dedi Neslihan, madem cennet dedi, madem şehitliktir,

avunurum dedi, madem vatanmış dedi, madem memlekettir, madem Türk'tür, madem Kürt'tür ve bayraktır, avunurum dedi; sabır, sabır, sabır..." (Bektaş, 2021a, s.75).

"Kızım, demişti Celal Ağa, Mustafa hem peygamberimizin adıdır hem de Atatürk'ün." (Bektaş, 2021a, s.84).

"Ortaokuldan sonra askeri liseye gitmek istedi Yiğit. Subay olmak istiyordu." (Bektaş, 2021a, s.85).

"Çevresindeki insanlar onun gözünün içine bakar, baktıkları gözdeki millet ve devlet sevgisini görünce ülkenin ve kendilerinin geleceğini garantilediklerini kavrar, babayı daha çok severlermiş." (Bektaş, 2021a, s.94).

"Küçüğü dağlara çıkanların gömleğini giymiş, ağası da devletin korucu gömleğini." (Bektaş, 2021a, s.97).

"Çünkü mesele, et, süt yiyecek değil, vatanımızın bekası ve cennete gitmekmiş." (Bektaş, 2021a, s.99).

"Kardeşimin biri de korucudur, devletin yanındadır, dedim." (Bektaş, 2021a, s.105).

"Türkiye'yi kurtarmaktan bahsediyor insanlar, ben de kurtarmak istiyorum." (Bektaş, 2021a, s.141).

"Bayrakların altında getirdiler. Kapandım üstüne, söyledim; vatan sağ olsun." (Bektaş, 2021a, s.145).

Öykü Unutmamaktır Adlı Kitabında Yer Alan "Yardımlaşma ve Dayanışma" Değerine İlişkin Bulgular

"Bunun adı sevgi değilmiş. Acımak belki. Belki de ezilen, horlanan, taciz edilenlerin dayanışmasıdır; kim bilir!" (Bektaş, 2021a, s.95).

"Üstelik beyaz adamların yardıma ihtiyacı olduğunu düşündüler. Onlara balık verdiler, meyve verdiler, kulübelerini onlarla paylaştılar." (Bektaş, 2021a, s.153).

4.14. Öykülerle Atasözleri Söz Kulağa Yazı Uzağa Adlı Eserine İlişkin Bulgular

Tablo 24: Öykülerle Atasözleri Söz Kulağa Yazı Uzağa adlı eserine ilişkin bulgular

Sosyal Değerler	f

Adalet	16
Ahlak	3
Aile	19
Akraba	6
Anne Baba Sevgisi	1
Arkadaş	7
Atalara Saygı	5
Bağımsızlık	-
Cesaret/ Yiğitlik	8
Cömertlik	6
Çalışkanlık	6
Diğerkâmlık	-
Din	18
Doğa Sevgisi	6
Dürüstlük	7
Eğitim	7
Eşine Hürmet Etmek	10
Eşitlik	3
Evlat Sevgisi	10
Fedakârlık	-
Gelenek ve Göreneklere Bağlılık	10
Hediye Vermek	1
Hoşgörü	6
İnsanları Sevmek	4
Kahramanlık	1
Kültürel Farklılıklara Saygı	-
Merhamet	10
Milli Birlik ve Beraberlik	2
Misafirperverlik	7
Namuslu Olmak	-
Özgürlük	1
Paylaşma	5
Sabırlı Olma	3
Samimiyet	1
Saygılı Olma	13
Sorumluluk	1
Terbiyeli Olmak	2
Tevazu	2
Vatan Sevgisi	-
Yardımlaşma ve Dayanışma	17
Toplam	224

Öykülerle Atasözleri: Söz Kulağa Yazı Uzağa adlı kitap incelendiğinde toplam 224 değere yer verildiği görülmektedir. Aile değeri 19, din değeri 18, yardımlaşma ve dayanışma değeri 17 kez yer verilerek en çok yer verilen değerler olmuştur. Adalet değerine 16, saygılı olma değerine 13, eşine hürmet etmek, evlat sevgisi, gelenek ve göreneklere bağlılık, merhamet değerlerine 10, cesaret/yiğitlik değerine 8, arkadaş, dürüstlük, eğitim, misafirperverlik değerlerine 7, akraba, cömertlik, çalışkanlık, doğa sevgisi ve hoşgörü değerlerine 6, atalara saygı ve paylaşma değerlerine 5, insanları sevmek değerine 4, ahlak, eşitlik, sabırlı olma değerlerine 3, milli birlik ve beraberlik, terbiyeli olma, tevazu değerlerine 2, anne baba sevgisi, hediye vermek, kahramanlık, özgürlük, samimiyet, sorumluluk değerlerine 1 kez yer verilmiştir. Bağımsızlık, diğerkamlık, fedakârlık, kültürel farklılıklara saygı, namuslu olma ve vatan sevgisi değerlerine ise yer verilmemiştir.

Öykülerle Atasözleri: Söz Kulağa Yazı Uzağa Adlı Kitabında Yer Alan “Adalet” Değerine İlişkin Bulgular

“Adil padişah.” (Bektaş, 2020a, s.9).

“Bu padişahın çok adil olduğu söylenirmiş. O kadar adilmiş ki kimsenin kimseye hakkı geçsin istemezmiş.” (Bektaş, 2020a, s.9).

“Başka birçok ülkede padişahlar için ‘yüce, haşmetli, cengaver, büyük, güçlü’ gibi sıfatlar kullanılırken bizim padişaha halkı sadece ‘adil padişahımız’ dermiş.” (Bektaş, 2020a, s.9).

“Kıvancımız, mutluluğumuz padişahımızın adil olmasından kaynaklanır.” (Bektaş, 2020a, s.11).

“Adil padişahın derdin nedir, diyecek olursanız, bunu henüz ben de bilmiyorum.” (Bektaş, 2020a, s.12).

“Ey dünyanın en adil padişahı, biricik eşim, nedir senin derdin?” (Bektaş, 2020a, s.13).

“İşte o zaman dünyanın en adil padişahı derdini söylemiş.” (Bektaş, 2020a, s.16).

“Sevgili kocacığım, ey adil insan, benim bir önerim var.” (Bektaş, 2020a, s.18).

“Seni tüm ülkede ‘adil padişahımız’ diye adlandırıyorlar. (Bektaş, 2020a, s.18).

“Kendisi adil olduğu gibi adı da Adil olmuş.” (Bektaş, 2020a, s.18).

“Efendim, demiş, ‘Kimin haklı kimin haksız olduğunu bilmek kolay değildir. O işin vebali vardır. Öyle bir şeyden kuşkulandım zaman gelip sana haber veririm. Çünkü yanı olmaktan korkarım. Zira insan beşer, kuldur şaşar.’” (Bektaş, 2020a, s.57).

“Mahkeme masraflarını da paylaşıyorsunuz.” (Bektaş, 2020a, s.76).

“Siz nasıl isterseniz öyle olsun. Ben size karşı nasıl adil davranıyorsam, siz de birbirinize öyle davranın.” (Bektaş, 2020a, s.102).

“Bunlar tapularınız, demiş. Tarla ikiye bölünmüştür. Yarı yarıya paylaşmış oldunuz.” (Bektaş, 2020a, s.105).

“Adilliğiyle, merhametiyle, olgunluğuyla konuşulacak, dilden dile namı yürüyecek.” (Bektaş, 2020a, s.117).

“O günden sonra gerçekten de çalışanlarına karşı daha adil, daha merhametli ve sevecen olmuş Celal Bey.” (Bektaş, 2020a, s.118).

Öykülerle Atasözleri: Söz Kulağa Yazı Uzağa Adlı Kitabında Yer Alan “Ahlak” Değerine İlişkin Bulgular

“Neden severlermiş? Çünkü Salih Dayı ömrü boyunca yararlı, iyi işler yapmış. Komşuluk hakkı bilmiş. Küçük büyük dememiş, herkesi saymış, sevmiş. Darda kalan bir insan olunca yanına varıp gizlice yardım etmiş.” (Bektaş, 2020a, s.33).

“Efendim, demiş, ‘Kimin haklı kimin haksız olduğunu bilmek kolay değildir. O işin vebali vardır. Öyle bir şeyden kuşkulandım zaman gelip sana haber veririm. Çünkü yanı olmaktan korkarım. Zira insan beşer, kuldur şaşar.’” (Bektaş, 2020a, s.57).

“Tam konuşup ihtiyarla biraz daha alay edecekken durup bir süre düşünmüş. Üzülmüş biraz; yaşlı adama karşı haksızlık mı yapıyorum acaba, diye düşünmüş.” (Bektaş, 2020a, s.64).

Öykülerle Atasözleri: Söz Kulağa Yazı Uzağa Adlı Kitabında Yer Alan “Aile” Değerine İlişkin Bulgular

“Yüce padişahımızın ay parçası gibi bir kızı, yiğit bir oğlu var, ne mutlu bize!” (Bektaş, 2020a, s.11).

“Ailemizle ilgiliyse parçası kızımızı, yiğitler yiğidi oğlumuzu çağırıp onlarla konuşalım.” (Bektaş, 2020a, s.12).

“İşte o zaman padişah eşine hak vermiş. ‘Peki karıcığım, söyleyeceğim.’ demiş. ‘Ama önce aile içinde çözmeye çalışalım bu sorunu.’” (Bektaş, 2020a, s.13).

“Ey dünyanın en adil padişahı, biricik eşim, nedir senin derdin?” (Bektaş, 2020a, s.13).

“Mahinur Sultan, kıymetlim, sevgili kızım, sevgili oğlum, sağ olun, iki cihanda berhudar olun. Ata dediniz, beni saydınız, derdimi sordunuz, artık söyleyeceğim.” (Bektaş, 2020a, s.14).

“Sevgili hatunum Mahinur Sultan, doğru sözlü, nazlı kızım, yiğit, mert ve merhametli oğlum.” (Bektaş, 2020a, s.16).

“Günlerden bir gün bu köye üç kişilik bir aile gelip yerleşmiş.” (Bektaş, 2020a, s.40).

“İşte bu Gözüdoymaz Rıza’nın Ayşe adında çok iyi bir karısı vardı, ikide oğlu.” (Bektaş, 2020a, s.44).

“Bunca yıllık eşini, çocuklarının anasını para için ölüme mi terk edeceksin?” (Bektaş, 2020a, s.52).

“Sana bir insanoğlu ‘baba’ deyinceye kadar böyle canavar olarak kalacaksın.” (Bektaş, 2020a, s.88).

“Babam ne hale gelmiş. Babam, babama hiç benzemiyor.” (Bektaş, 2020a, s.90).

“Bu adamın çok sevdiği bir eşi ve iki oğlu varmış.” (Bektaş, 2020a, s.100).

“Bir zamanlar bir baba ile oğul yaşarmış. Oğlanın annesi yıllar öncesinden hakkın rahmetine kavuştuğundan adam oğluna hem babalık etmiş hem analık.” (Bektaş, 2020a, s.127).

“Adamın çok tembel bir oğlu varmış.” (Bektaş, 2020a, s.136).

“Ekin biçerken bana yardıma gel, ben de sana yardıma geleyim. Baba oğul imece usulü ekini ambara tez katarız.” (Bektaş, 2020a, s.139).

“Anne baba, iki çocuk, dede ve nine, iki göz evde otururlarmış.” (Bektaş, 2020a, s.147).

“Çalışır, annesinin babasının, eşinin ve çocuklarının karnını doyurur, ihtiyaçlarını temin edermiş.” (Bektaş, 2020a, s.147).

“Örnek bir karı koca olmuşlar.” (Bektaş, 2020a, s.169).

“İki çocuğu ve karısıyla birlikte doğup büyüdüğü o evde yaşarmış.” (Bektaş, 2020a, s.176).

Öykülerle Atasözleri: Söz Kulağa Yazı Uzağa Adlı Kitabında Yer Alan “Akraba” Değerine İlişkin Bulgular

“Dayımın kaymakamlık yaptığı o küçücük kasabayı daha önce görmemiştim.” (Bektaş, 2020a, s.142).

“Dayımın beline sarıldım. Onu seviyordum.” (Bektaş, 2020a, s.145).

“Kayseri’de eşimin akrabaları olduğu aklıma geldi.” (Bektaş, 2020a, s.190).

“Kayseri’de akrabam dediğin insanlar, evlerinde kalacak kadar yakınımız değiller. Yük olmaktan korkarım.” (Bektaş, 2020a, s.190).

“O gün akrabalarımıza telefon edip Kayseri’de olduğumuzu haber verdik.” (Bektaş, 2020a, s.190).

“Gün boyu Kayseri’yi gezdik. Akşamına akrabalarımızdaydık.” (Bektaş, 2020a, s.191).

Öykülerle Atasözleri: Söz Kulağa Yazı Uzağa Adlı Kitabında Yer Alan “Anne Baba Sevgisi” Değerine İlişkin Bulgular

“Hele annesinden bahsederken...” (Bektaş, 2020a, s.132).

Öykülerle Atasözleri: Söz Kulağa Yazı Uzağa Adlı Kitabında Yer Alan “Arkadaş” Değerine İlişkin Bulgular

“Yaşar Usta benim dostumdur.” (Bektaş, 2020a, s.29).

“Kimileri, buldum bilemedim, bildim bulamadım, demiş, kimileri çok bildiği için çok yanılmış, kimileri parayla dost bulunmaz deyip gönülden gönüle yol vardır

atasözüne güvenip yol aramış, yol bulmuş, dost kıymeti bilmiş, dosttan yana zengin olmuş.” (Bektaş, 2020a, s.64).

“Onunla birkaç ay arkadaşlık etmişliğim vardır.” (Bektaş, 2020a, s.85).

“Keloğlan’la birkaç ay arkadaşlık ettiğimi daha önce söylemiştim.” (Bektaş, 2020a, s.91).

“Dostun var mı oğlum?” (Bektaş, 2020a, s.129).

“Kaç dostun var peki oğlum?” (Bektaş, 2020a, s.129).

“Çok dostum var baba.” (Bektaş, 2020a, s.129).

Öykülerle Atasözleri: Söz Kulağa Yazı Uzağa Adlı Kitabında Yer Alan “Atalara Saygı” Değerine İlişkin Bulgular

“Mahinur Sultan, kıymetlim, sevgili kızım, sevgili oğlum, sağ olun, iki cihanda berhudar olun. Ata dediniz, beni saydınız, derdimi sordunuz, artık söyleyeceğim.” (Bektaş, 2020a, s.14).

“Babamızın kuşkusuz bir bildiği vardır.” (Bektaş, 2020a, s.49).

“Tam konuşup ihtiyarla biraz daha alay edecekken durup bir süre düşünmüş. Üzülmüş biraz; yaşlı adama karşı haksızlık mı yapıyorum acaba, diye düşünmüş.” (Bektaş, 2020a, s.64).

“Bir kocayı kırk konaklık yerden cebren değil, gönül rızasıyla getirmelisiniz. Onu yorgun argın divanınıza çıkardınız diyelim, ayakta kalacak dermanı var mı, yok mu düşünmelisiniz.” (Bektaş, 2020a, s.125).

“Vallahi ben görmedim ama padişahın ayağı kalkıp hocası Cemal Efendi’nin elini öptüğü, af dilediği söyleniyor.” (Bektaş, 2020a, s.125).

Öykülerle Atasözleri: Söz Kulağa Yazı Uzağa Adlı Kitabında Yer Alan “Cesaret/Yiğitlik” Değerine İlişkin Bulgular

“Bizim padişahımız yiğittir, cömerttir. Beylik vermekle, yiğitlik vurmakla demezler mi?” (Bektaş, 2020a, s.11).

“Yüce padişahımızın ay parçası gibi bir kızı, yiğit bir oğlu var, ne mutlu bize!” (Bektaş, 2020a, s.11).

“Halkın padişahları için övünerek söylediği ‘Beylik vermekle yiğitlik vurmakla.’ sözü de yayılmış da yayılmış.” (Bektaş, 2020a, s.11).

“Ailemizle ilgiliyse parçası kızımızı, yiğitler yiğidi oğlumuzu çağırıp onlarla konuşalım.” (Bektaş, 2020a, s.12).

“Aman şu yiğide bakın, Allah nazardan saklasın.” (Bektaş, 2020a, s.68).

“O çok iyi ve çok cesur bir insandı. Benim kahramanımdı.” (Bektaş, 2020a, s.145).

“Ve onun nasıl bir cengâver olduğunu bilmeyen yokmuş.” (Bektaş, 2020a, s.159).

“Erkek arslan arslan da, dişi arslan arslan değil mi?” (Bektaş, 2020a, s.160).

Öykülerle Atasözleri: Söz Kulağa Yazı Uzağa Adlı Kitabında Yer Alan “Cömertlik” Değerine İlişkin Bulgular

“Bizim padişahımız yiğittir, cömerttir. Beylik vermekle, yiğitlik vurmakla demezler mi?” (Bektaş, 2020a, s.11).

“Halkın padişahları için övünerek söylediği ‘Beylik vermekle yiğitlik vurmakla.’ sözü de yayılmış da yayılmış.” (Bektaş, 2020a, s.11).

“Neden severlermiş? Çünkü Salih Dayı ömrü boyunca yararlı, iyi işler yapmış. Komşuluk hakkı bilmiş. Küçük büyük dememiş, herkesi saymış, sevmiş. Darda kalan bir insan olunca yanına varıp gizlice yardım etmiş.” (Bektaş, 2020a, s.33).

“Ağalar, siz canınızı sıkmayın. Ben ne güne duruyorum. İmarethaneyi Salih dayı yaptıracakmış. Benim Salih dayıdan neyim eksik. Fakir fukaranın geceleyecek olduğu binayı da ben yaptırıyorum arkadaşlar.” (Bektaş, 2020a, s.36).

“Sarılıp cömert ağayı tebrik etmişler.” (Bektaş, 2020a, s.36).

“Ey benim özü sözü bir, kaşı gözü yerinde, ağzından bal damlayan, herkese vefalı, lakin Fadime ablasına kapısı kapalı, yakışıklı mı yakışıklı, civan bakışlı, eli açık ve merhametli komşum. Buyur buyur da hanem şereflensin.” (Bektaş, 2020a, s.166).

Öykülerle Atasözleri: Söz Kulağa Yazı Uzağa Adlı Kitabında Yer Alan “Çalışkanlık” Değerine İlişkin Bulgular

“Köyde çok kısa bir süre kalmama karşın insanların becerikli, misafirperver ve çalışkan olduklarını anlamıştım.” (Bektaş, 2020a, s.48).

“Bu yetenekle senden önce gelenlerin ve çağının şiirini öğrenir, yarının şiirini hayal edebilirsen ve de çalışırsan iyi bir şair olursun, demiş.” (Bektaş, 2020a, s.59).

“Baba bir gün oğullarını yanına çağırmış. Küçük oğlan koşa koşa gelmiş. Üstünde iş giysileri varmış. Babası ne yaptığını sormuş. O da aylardan Ekim olduğunu, Kasım’ın kapıya dayandığını, tarlayı sürüp tohum atmak için hazırladığını söyleyip, bir atalar sözünü anımsatmış: Kasım’dan 10 gün evvel ek, 10 gün sonra ekme.” (Bektaş, 2020a, s.101).

“Bunca yıl çalıştım. Sizlerin geleceğini de düşündüm.” (Bektaş, 2020a, s.101).

“Çalışır, annesinin babasının, eşinin ve çocuklarının karnını doyurur, ihtiyaçlarını temin edermiş.” (Bektaş, 2020a, s.147).

“Kırk beş yıl emek verdim bu kapıya.” (Bektaş, 2020a, s.184).

Öykülerle Atasözleri: Söz Kulağa Yazı Uzağa Adlı Kitabında Yer Alan “Din” Değerine İlişkin Bulgular

“Allah’a şükür üç beş kuruşum var.” (Bektaş, 2020a, s.34).

“Adam, Allah aşkına, dedi diye bazıları şöyle mırıldanmış.” (Bektaş, 2020a, s.42).

“Zira Allah’tan umut kesilmez, demiş.” (Bektaş, 2020a, s.51).

“Baba, Allah’tan umut kesilmez diyorsun ama bir şey de yapmıyorsun.” (Bektaş, 2020a, s.51).

“Efendim, demiş, ‘Kimin haklı kimin haksız olduğunu bilmek kolay değildir. O işin vebali vardır. Öyle bir şeyden kuşkulandım zaman gelip sana haber veririm. Çünkü yanı olmaktan korkarım. Zira insan beşer, kuldur şaşar.’” (Bektaş, 2020a, s.57).

“Hadi yolun açık olsun evladım, hakkını helal et.” (Bektaş, 2020a, s.60).

“Aman şu yiğide bakın, Allah nazardan saklasın.” (Bektaş, 2020a, s.68).

“İdris Usta o kadar korkuyor ki hemen dua etmeye başlıyor.” (Bektaş, 2020a, s.70).

“Ne olur ne olmaz, e eğini sağlam bağla, sonra Allah’a ısmarla.” (Bektaş, 2020a, s.73).

“Ev alana, evlenene Allah yardım eder, derler ya, bizimki de öyle oldu.” (Bektaş, 2020a, s.82).

“Aptessiz sofuya namaz mı dayanır!” (Bektaş, 2020a, s.82).

“Kadı kızdı.” (Bektaş, 2020a, s.96).

“Oğlanın annesi yıllar öncesinden hakkın rahmetine kavuştuğundan adam oğluna hem babalık etmiş hem analık.” (Bektaş, 2020a, s.127).

“Ruhu şad olsun.” (Bektaş, 2020a, s.134).

“Topuz'un anası babası çoktan hakkın rahmetine kavuşmuş.” (Bektaş, 2020a, s.163).

“Allah bereket versin.” (Bektaş, 2020a, s.168).

“Oğlum Allah bir yastıkta kocatsın.” (Bektaş, 2020a, s.168).

“Seni akılsız! Allah bereketini verir.” (Bektaş, 2020a, s.174).

 yk lerle Atasözleri: Söz Kulağa Yazı Uzağa Adlı Kitabında Yer Alan “Doğa Sevgisi” Değerine İlişkin Bulgular

“Bu tavşan bembeyaz, pek sevimli bir hayvanmış.” (Bektaş, 2020a, s.122).

“Bir bahar günü. Dağlar, ah ille de bayırlar, koyaklar, dere kıyıları öyle bir yeşile bürünmüş ki, tarifi mümkün değil. Gelincikler kıpkırmızı açmış, laleler mor, kırmızı, beyaz boy göstermiş. Menekşeler, karagözler, saklı ama kokuları ortada.” (Bektaş, 2020a, s.158).

“Belki de Bey oğlunu sepetleyip o güzelim ormanların, çiçeklerin, börtü böceğin değerini bilen huyu huyuna, suyu suyuna, dili diline uyan bir y r k gencine varmıştır.” (Bektaş, 2020a, s.161).

“Lidya devletinin başkenti Sardes’in sırtını dayadığı bu dağlar çok güzeldir.” (Bektaş, 2020a, s.185).

“Bir hayıt dalı kırar, ucunda masmavi çiçekleriyle baygın kokular saçan. Güzelim  i ek altına dönüşür.” (Bektaş, 2020a, s.187).

“İrmağın can çektiği bilen, acısını anlayan pek az insandan biri de bendim.” (Bektaş, 2020a, s.194).

Öykülerle Atasözleri: Söz Kulağa Yazı Uzağa Adlı Kitabında Yer Alan “Dürüstlük” Değerine İlişkin Bulgular

“Şu dünyada Abuzittin Bey kadar saygıyı ve güveni hak eden bir başka insan yokmuş.” (Bektaş, 2020a, s.80).

“Her ne kadar yazar olduysam da hikâye heyecanlı olsun diye görüp bildiklerime yalan yanlış şeyler ekleyecek halim yok.” (Bektaş, 2020a, s.127).

“Ey benim özü sözü bir, kaşı gözü yerinde, ağzından bal damlayan, herkese vefalı, lakin Fadime ablasına kapısı kapalı, yakışıklı mı yakışıklı, civan bakışlı, eli açık ve merhametli komşum. Buyur buyur da hanem şereflensin.” (Bektaş, 2020a, s.166).

“Topuz Ağa söz verme, verdinse dönme.” (Bektaş, 2020a, s.167).

“Üstelik doğru söz yemin istemez.” (Bektaş, 2020a, s.171).

“Hikâye anlatırsak yalan söyleyecek halimiz yok herhalde.” (Bektaş, 2020a, s.177).

“Ama söz ağızdan çıkar derler, yoldaşını kurtaran adama söz vermiştir bir kez. Yapılacak bir şey yoktur.” (Bektaş, 2020a, s.186).

Öykülerle Atasözleri: Söz Kulağa Yazı Uzağa Adlı Kitabında Yer Alan “Eğitim” Değerine İlişkin Bulgular

“Babası onu çocuk yaşta Tebriz’de ilim irfan sahibi bir hocanın yanına vermiş.” (Bektaş, 2020a, s.59).

“Hocana hem hizmet edeceksin hem de onun uygun gördüğü ilimleri öğreneceksin, demiş.” (Bektaş, 2020a, s.59).

“Ne yapsın İbrahim, utanarak, sıkılarak da olsa anlatmış orada sekiz yıl ders aldığını, Arapça, Farsça, Latince öğrendiğini.” (Bektaş, 2020a, s.63).

“Hekim olmak için yıllarca okula gidiyorlar, bitmiyor. Staj yapıyorlar, bitmiyor. Uzmanlaşıyorlar. Senin anlayacağın, bu kez işin biraz zor.” (Bektaş, 2020a, s.92).

“Kaçınıcı sınıfa gittiğimi sordu.” (Bektaş, 2020a, s.143).

“Köyümüze bir okul yaptıracaksın. Binayı yaptırmak çok para tutmaz. Altının önemli bir bölümü artacaktır. O parayla şehirden bir öğretmen bulup köye getirerek, ona aylık bağlayacaksın. Böylelikle köyümüzün çocukları okuma yazma ve daha nice şeyler öğrenecekler.” (Bektaş, 2020a, s.153).

“Salih’e gelince köyüne kocaman bir okul yaptırmış.” (Bektaş, 2020a, s.156).

Öykülerle Atasözleri: Söz Kulağa Yazı Uzağa Adlı Kitabında Yer Alan “Eşine Hürmet Etmek” Değerine İlişkin Bulgular

“Sevgili kocacığım, demiş, ‘Derdini söylemeyen derman bulamaz. Ne olur söyle derdini.’” (Bektaş, 2020a, s.12).

“İşte o zaman padişah eşine hak vermiş. ‘Peki karıcığım, söyleyeceğim.’ demiş. ‘Ama önce aile içinde çözmeye çalışalım bu sorunu.’” (Bektaş, 2020a, s.13).

“Ey dünyanın en adil padişahı, biricik eşim, nedir senin derdin?” (Bektaş, 2020a, s.13).

“Mahinur Sultan, kıymetlim, sevgili kızım, sevgili oğlum, sağ olun, iki cihanda berhudar olun. Ata dediniz, beni saydınız, derdimi sordunuz, artık söyleyeceğim.” (Bektaş, 2020a, s.14).

“Sevgili hatunum Mahinur Sultan, doğru sözlü, nazlı kızım, yiğit, mert ve merhametli oğlum.” (Bektaş, 2020a, s.16).

“Sevgili kocacığım, ey adil insan, benim bir önerim var.” (Bektaş, 2020a, s.18).

“Ne yalan söyleyeyim, eşim böyle deyince çok hoşuma gidiyordu. Hah, diyordum içimden, nihayet benim gerçek değerimi anladı.” (Bektaş, 2020a, s.79).

“Karım benim için çırpınıp durur. Yemez yedirir. Beni mutlu etmek için gözlerimin içine bakar. Yüzü güzele kırk günde doyulur; huyu güzele kırk yılda doyulmaz. Ben bu kızı bırakmam artık.” (Bektaş, 2020a, s.169).

“Zarar yok, ben karımı sevdim ama o gün sen bu kızı nasıl öyle güzel yaptın onu öğrenmek istiyorum.” (Bektaş, 2020a, s.169).

“Ah benim incelikli karıcığım, dedim. Sen hiç merak etme. Otelde kalacağız zaten. Onlara da uğrarız. Bunun seni mutlu edeceğini düşünmüştüm.” (Bektaş, 2020a, s.190).

Öykülerle Atasözleri: Söz Kulağa Yazı Uzağa Adlı Kitabında Yer Alan “Eşitlik” Değerine İlişkin Bulgular

“Mahkeme masraflarını da paylaşıyorsunuz.” (Bektaş, 2020a, s.76).

“Siz nasıl isterseniz öyle olsun. Ben size karşı nasıl adil davranıyorsam, siz de birbirinize öyle davranın.” (Bektaş, 2020a, s.102).

“Bunlar tapularınız, demiş. Tarla ikiye bölünmüştür. Yarı yarıya paylaşmış oldunuz.” (Bektaş, 2020a, s.105).

Öykülerle Atasözleri: Söz Kulağa Yazı Uzağa Adlı Kitabında Yer Alan “Evlat Sevgisi” Değerine İlişkin Bulgular

“Mahinur Sultan, kıymetlim, sevgili kızım, sevgili oğlum, sağ olun, iki cihanda berhudar olun. Ata dediniz, beni saydınız, derdimi sordunuz, artık söyleyeceğim.” (Bektaş, 2020a, s.14).

“Ama söz konusu biricik kızı olunca, akan sular dururmuş.” (Bektaş, 2020a, s.14).

“Sevgili hatunum Mahinur Sultan, doğru sözlü, nazlı kızım, yiğit, mert ve merhametli oğlum.” (Bektaş, 2020a, s.16).

“Hadi yolun açık olsun evladım, hakkını helal et.” (Bektaş, 2020a, s.60).

“Babası oğlunun dediklerine üzölmüş. Üzölmüş ama ne yapsın, evlattır. Kıyamamış. Kırıcı bir şey söylememiş.” (Bektaş, 2020a, s.101).

“Babası yine bir şey dememiş. Ne yapsın, evlat!” (Bektaş, 2020a, s.103).

“Benden sonra çocuklarıma ne olacak? Onlara kim sahip çıkacak?” (Bektaş, 2020a, s.127).

“Ama ne yapsın, tek evladı. Kıyamadığı için ne kötü söz söyleyebiliyormuş ne de oğlunu azarlayabiliyormuş.” (Bektaş, 2020a, s.136).

“Öyle ama, evlat yüz yaşına da gelse anasının babasının gözünde çocuktur.” (Bektaş, 2020a, s.139).

“En çok da oğulları savaşa giden analar üzülmüş.” (Bektaş, 2020a, s.153).

Öykülerle Atasözleri: Söz Kulağa Yazı Uzağa Adlı Kitabında Yer Alan “Gelenek ve Göreneklere Bağlılık” Değerine İlişkin Bulgular

“Sana şerbet ezdireyim de iç!” (Bektaş, 2020a, s.30).

“İşte o serin güz akşamlarında, evden getirilen azıklar paylaşılır, ayranlar içilir, muhabbet edilirmiş.” (Bektaş, 2020a, s.54).

“Hadi yolun açık olsun evladım, hakkını helal et.” (Bektaş, 2020a, s.60).

“İbrahim selam vermiş saygıyla.” (Bektaş, 2020a, s.60).

“Neredeyse bilindik bütün masallar ya evvel zaman içinde kalbur saman içinde diye başlar ya da vakti zamanında şöyle olmuş böyle olmuş diye.” (Bektaş, 2020a, s.100).

“Efendim, padişah da olsanız hoşgörüyü ve merhameti elden bırakmamalısınız. Törelere uymalısınız.” (Bektaş, 2020a, s.125).

“Vallahi ben görmedim ama padişahın ayağı kalkıp hocası Cemal Efendi’nin elini öptüğü, af dilediği söyleniyor.” (Bektaş, 2020a, s.125).

“Annem dayımın elini öpmemi söyledi.” (Bektaş, 2020a, s.142).

“Madem bu kadar zenginsin, atını alıyorum. Zira buralarda gelenektir. Binmesini bilmeyenin elinden atına alırlar.” (Bektaş, 2020a, s.159).

“Selamdır sabahtır, hal hatır sormadır derken söz tükenmiş.” (Bektaş, 2020a, s.177).

Öykülerle Atasözleri: Söz Kulağa Yazı Uzağa Adlı Kitabında Yer Alan “Hediye Vermek” Değerine İlişkin Bulgular

“Yahu sen ne şakacı adammışsın, deyip Cafer Ağa’ya bir at hediye etmiş.” (Bektaş, 2020a, s.150).

Öykülerle Atasözleri: Söz Kulağa Yazı Uzağa Adlı Kitabında Yer Alan “Hoşgörü” Değerine İlişkin Bulgular

“Gün olur paraya ihtiyaç olur, onun için biriktiriyor, deyip babalarını hoş görürlermiş.” (Bektaş, 2020a, s.49).

“Babası oğlunun dediklerine üzölmüş. Üzölmüş ama ne yapsın, evlattır. Kıyamamış. Kırıcı bir şey söylememiş.” (Bektaş, 2020a, s.101).

“Babası yine bir şey dememiş. Ne yapsın, evlat!” (Bektaş, 2020a, s.103).

“Efendim, padişah da olsanız hoşgörüyü ve merhameti elden bırakmamalısınız. Törelere uymalısınız.” (Bektaş, 2020a, s.125).

“Vallahi ben görmedim ama padişahın ayağı kalkıp hocası Cemal Efendi’nin elini öptüğü, af dilediğı söyleniyor.” (Bektaş, 2020a, s.125).

“Daha demokratik, hoşgörölü, güler yüzlü bir yönetim şeklini benimsediğı de söyleniyor ama ben inanmıyorum.” (Bektaş, 2020a, s.125).

Öykülerle Atasözleri: Söz Kulağı Yazı Uzağı Adlı Kitabında Yer Alan “İnsanları Sevmek” Değerine İlişkin Bulgular

“Günün birinde Keloğlan’ın onu sevdiği gibi Prenses Safnaz da Keloğlan’ı sevecekti elbette.” (Bektaş, 2020a, s.86).

“O günden sonra gerçekten de çalışanlarına karşı daha adil, daha merhametli ve sevecen olmuş Celal Bey.” (Bektaş, 2020a, s.118).

“Dayımın beline sarıldım. Onu seviyordum.” (Bektaş, 2020a, s.145).

“Padişahım, halkınız sizi seviyor, sevmek istiyor.” (Bektaş, 2020a, s.171).

Öykülerle Atasözleri: Söz Kulağı Yazı Uzağı Adlı Kitabında Yer Alan “Kahramanlık” Değerine İlişkin Bulgular

“O çok iyi ve çok cesur bir insandı. Benim kahramanımdı.” (Bektaş, 2020a, s.145).

Öykülerle Atasözleri: Söz Kulağı Yazı Uzağı Adlı Kitabında Yer Alan “Merhamet” Değerine İlişkin Bulgular

“Babası oğlunun dediklerine üzölmüş. Üzölmüş ama ne yapsın, evlattır. Kıyamamış. Kırıcı bir şey söylememiş.” (Bektaş, 2020a, s.101).

“Adilliğiyle, merhametiyle, olgunluğuyla konuşulacak, dilden dile namı yürüyecek.” (Bektaş, 2020a, s.117).

“O günden sonra gerçekten de çalışanlarına karşı daha adil, daha merhametli ve sevecen olmuş Celal Bey.” (Bektaş, 2020a, s.118).

“Efendim, padişah da olsanız hoşgörüyü ve merhameti elden bırakmamalısınız. Törelere uymalısınız.” (Bektaş, 2020a, s.125).

“Bir kocayı kırk konaklık yerden cebren değil, gönül rızasıyla getirmelisiniz. Onu yorgun argın divanınıza çıkardınız diyelim, ayakta kalacak dermanı var mı, yok mu düşünmelisiniz.” (Bektaş, 2020a, s.125).

“Benden sonra çocuklarıma ne olacak? Onlara kim sahip çıkacak?” (Bektaş, 2020a, s.127).

“Ama ne yapsın, tek evladı. Kıyamadığı için ne kötü söz söyleyebiliyormuş ne de oğlunu azarlayabiliyormuş.” (Bektaş, 2020a, s.136).

“Öyle ama, evlat yüz yaşına da gelse anasının babasının gözünde çocuktur.” (Bektaş, 2020a, s.139).

“Ey benim özü sözü bir, kaşı gözü yerinde, ağzından bal damlayan, herkese vefalı, lakin Fadime ablasına kapısı kapalı, yakışıklı mı yakışıklı, civan bakışlı, eli açık ve merhametli komşum. Buyur buyur da hanem şereflesin.” (Bektaş, 2020a, s.166).

“Ama korkuları sizi sevmelerine engel oluyor. Biraz daha şefkatli olsanız.” (Bektaş, 2020a, s.171).

Öykülerle Atasözleri: Söz Kulağa Yazı Uzağa Adlı Kitabında Yer Alan “Milli Birlik ve Beraberlik” Değerine İlişkin Bulgular

“Yalnız taş duvar olmaz.” (Bektaş, 2020a, s.34).

“Bu iş olsa olsa imece ile olur.” (Bektaş, 2020a, s.34).

Öykülerle Atasözleri: Söz Kulağa Yazı Uzağa Adlı Kitabında Yer Alan “Misafirperverlik” Değerine İlişkin Bulgular

“Yemekten sonra kahveler içilirken konukların hepsi Salih dayıya bakmış.” (Bektaş, 2020a, s.34).

“Kısmetse geliriz, demişler. Adam gitmiş, karısıyla birlikte hazırlık yapmış. Kuru fasulye pişirmişler. Yanında iyi gider diye pilav yapmışlar. Karısı yoğurt çalmış. İrmik helvasını da unutmamışlar. Eh, köylük yer, daha ne olsun ki!” (Bektaş, 2020a, s.41).

“Köyde çok kısa bir süre kalmama karşın insanların becerikli, misafirperver ve çalışkan olduklarını anlamıştım.” (Bektaş, 2020a, s.48).

“Orada hatırımızı sayarlar. Bize sofralar kurarlar.” (Bektaş, 2020a, s.144).

“Ey benim özü sözü bir, kaşı gözü yerinde, ağzından bal damlayan, herkese vefalı, lakin Fadime ablasına kapısı kapalı, yakışıklı mı yakışıklı, civan bakışlı, eli açık ve merhametli komşum. Buyur buyur da hanem şereflensin.” (Bektaş, 2020a, s.166).

“Kalkıp komşusuna yer göstermiş. ‘Buyur komşum’, demiş, ‘otur’. Sonra karısı şerbet ezmiş.” (Bektaş, 2020a, s.177).

“Sofrayı pek güzel şeylerle donatmışlar. En başta da mantı.” (Bektaş, 2020a, s.191).

Öykülerle Atasözleri: Söz Kulağa Yazı Uzağa Adlı Kitabında Yer Alan “Özgürlük” Değerine İlişkin Bulgular

“Dağlar, özgürlüktür.” (Bektaş, 2020a, s.188).

Öykülerle Atasözleri: Söz Kulağa Yazı Uzağa Adlı Kitabında Yer Alan “Paylaşma” Değerine İlişkin Bulgular

“İşte o serin güz akşamlarında, evden getirilen azıklar paylaşılır, ayranlar içilir, muhabbet edilirmiş.” (Bektaş, 2020a, s.54).

“Mahkeme masraflarını da paylaşıyorsunuz.” (Bektaş, 2020a, s.76).

“Bunlar tapularınız, demiş. Tarla ikiye bölünmüştür. Yarı yarıya paylaşmış oldunuz.” (Bektaş, 2020a, s.105).

“Özür dilerim komşucuğum. Atalarımız: Komşu komşunun külüne muhtaçtır, demiş.” (Bektaş, 2020a, s.150).

“Yemekten içmekten kesildim! Akıl akıldan üstündür. Varayım dedim, komşum Kara Kemal’e derdimi anlatayım. Sen el olsan gelmem. Bilirsin, elden vefa, zehirden şifa olmaz.” (Bektaş, 2020a, s.178).

Öykülerle Atasözleri: Söz Kulağa Yazı Uzağa Adlı Kitabında Yer Alan “Sabırlı Olma” Değerine İlişkin Bulgular

“Sabırsızlık iyi bir şey değildir. Sabredin, bekleyin: Sabrın sonu selamettir.” (Bektaş, 2020a, s.92).

“Hepi topu üç gün vardı. Sabredecektik.” (Bektaş, 2020a, s.144).

“Sabreden derviş, muradına ermiş.” (Bektaş, 2020a, s.165).

Öykülerle Atasözleri: Söz Kulağa Yazı Uzağa Adlı Kitabında Yer Alan “Samimiyet” Değerine İlişkin Bulgular

“Evhamlı Rıza o kadar çok sevinmiş ki kalkıp Kara Kemal’i yanaklarından öpmüş.” (Bektaş, 2020a, s.179).

Öykülerle Atasözleri: Söz Kulağa Yazı Uzağa Adlı Kitabında Yer Alan “Saygılı Olma” Değerine İlişkin Bulgular

“Neden severlermiş? Çünkü Salih Dayı ömrü boyunca yararlı, iyi işler yapmış. Komşuluk hakkı bilmiş. Küçük büyük dememiş, herkesi saymış, sevmiş. Darda kalan bir insan olunca yanına varıp gizlice yardım etmiş.” (Bektaş, 2020a, s.33).

“Onun için de değirmenciye saygı gösterilirmiş.” (Bektaş, 2020a, s.54).

“Hocana hem hizmet edeceksin hem de onun uygun gördüğü ilimleri öğreneceksin, demiş.” (Bektaş, 2020a, s.59).

“İbrahim selam vermiş saygıyla.” (Bektaş, 2020a, s.60).

“Tam konuşup ihtiyarla biraz daha alay edecekken durup bir süre düşünmüş. Üzülmüş biraz; yaşlı adama karşı haksızlık mı yapıyorum acaba, diye düşünmüş.” (Bektaş, 2020a, s.64).

“Şu dünyada Abuzittin Bey kadar saygıyı ve güveni hak eden bir başka insan yokmuş.” (Bektaş, 2020a, s.80).

“Vallahi ben görmedim ama padişahın ayağı kalkıp hocası Cemal Efendi’nin elini öptüğü, af dilediği söyleniyor.” (Bektaş, 2020a, s.125).

“Ben bu incelikli insanla konuşurken özen göstereyim. Onu bilerek veya bilmeyerek kırmayayım; o dünyamızın vazgeçilmez bir parçasıdır. Onsuz bir dünya eksik olur, bizim de rengimiz eksilir.” (Bektaş, 2020a, s.131).

“Şiirin önünde eğilmek gerek, değil mi efendim, değil mi?” (Bektaş, 2020a, s.133).

“Oğlan babasının yüzüne bakamıyor, başı öne düşüyor.” (Bektaş, 2020a, s.140).

“Orada hatırımızı sayarlar.” (Bektaş, 2020a, s.144).

“Özür dilerim komşucuğum. Atalarımız: Komşu komşunun külüne muhtaçtır, demiş.” (Bektaş, 2020a, s.150).

“Biz gençler sandalye olsa bile oturamazdık, oturamazdık. Kentin ileri gelenleri bizim oturmamızı istemezdi.” (Bektaş, 2020a, s.194).

Öykülerle Atasözleri: Söz Kulağa Yazı Uzağa Adlı Kitabında Yer Alan “Sorumluluk” Değerine İlişkin Bulgular

“Bundan böyle tarlaların yarısı senindir. Köyün güneyindeki tarlaya sen bakacaksın, kuzeyindekine de ben.” (Bektaş, 2020a, s.137).

Öykülerle Atasözleri: Söz Kulağa Yazı Uzağa Adlı Kitabında Yer Alan “Terbiyeli Olma” Değerine İlişkin Bulgular

“Bir kocayı kırk konaklık yerden cebren değil, gönül rızasıyla getirmelisiniz. Onu yorgun argın divanınıza çıkardınız diyelim, ayakta kalacak dermanı var mı, yok mu düşünmelisiniz.” (Bektaş, 2020a, s.125).

“Günün birinde anlattığım bu hikâyeyi duyarsa ayıp olur.” (Bektaş, 2020a, s.181).

Öykülerle Atasözleri: Söz Kulağa Yazı Uzağa Adlı Kitabında Yer Alan “Tevazu” Değerine İlişkin Bulgular

“Değirmenci Ağa, ben şimdiye kadar hiç kimseyi işe almadım. Onun için hangi yöntemin iyi olacağını sizin kadar iyi bilemem.” (Bektaş, 2020a, s.55).

“Ne yapsın İbrahim, utanarak, sıkılarak da olsa anlatmış orada sekiz yıl ders aldığını, Arapça, Farsça, Latince öğrendiğini.” (Bektaş, 2020a, s.63).

Öykülerle Atasözleri: Söz Kulağa Yazı Uzağa Adlı Kitabında Yer Alan “Yardımlaşma ve Dayanışma” Değerine İlişkin Bulgular

“İşte o zaman padişah eşine hak vermiş. ‘Peki karıcığım, söyleyeceğim.’ demiş. ‘Ama önce aile içinde çözmeye çalışalım bu sorunu.’” (Bektaş, 2020a, s.13).

“Ben altın göstermeye gitmiyorum ki, ona akıl danışacağım. Bu işi nasıl yapacağımı soracağım.” (Bektaş, 2020a, s.29).

“Neden severlermiş? Çünkü Salih Dayı ömrü boyunca yararlı, iyi işler yapmış. Komşuluk hakkı bilmiş. Küçük büyük dememiş, herkesi saymış, sevmiş. Darda kalan bir insan olunca yanına varıp gizlice yardım etmiş.” (Bektaş, 2020a, s.33).

“Bu iş olsa olsa imece ile olur.” (Bektaş, 2020a, s.34).

“Ağalar, siz canınızı sıkmayın. Ben ne güne duruyorum. İmarethaneyi Salih dayı yaptıracakmış. Benim Salih dayıdan neyim eksik. Fakir fukaranın geceleyecek olduğu binayı da ben yaptırıyorum arkadaşlar.” (Bektaş, 2020a, s.36).

“Bu zamana kadar kaç prensesi cadıların, canavarların elinden kurtardım, kaç dara düşmüş insana yardım ettim, senin haberin var mı?” (Bektaş, 2020a, s.91).

“Elbette yardım ettim arkadaşıma.” (Bektaş, 2020a, s.92).

“Onun yardımını isteyeceklermiş.” (Bektaş, 2020a, s.113).

“Hani Bey yanında çalışanlar için sendika filan olsa sendikadan yardım isteyeceğiz.” (Bektaş, 2020a, s.113).

“Onun için sana geldik, Aziz Ağa. Bize yardımcı ol.” (Bektaş, 2020a, s.114).

“Ekin biçerken bana yardıma gel, ben de sana yardıma geleyim. Baba oğul imece usulü ekini ambara tez katarız.” (Bektaş, 2020a, s.139).

“Durumun ciddiyetini kavrayan Cafer Ağa koşup komşusunu elinden tutmuş.” (Bektaş, 2020a, s.149).

“Özür dilerim komşucuğum. Atalarımız: Komşu komşunun külüne muhtaçtır, demiş.” (Bektaş, 2020a, s.150).

“Bana yardım ederse ancak Fettan Fadime abla yardım eder.” (Bektaş, 2020a, s.165).

“Yemekten içmekten kesildim! Akıl akıldan üstündür. Varayım dedim, komşum Kara Kemal’e derdimi anlatayım. Sen el olsan gelmem. Bilirsin, elden vefa, zehirden şifa olmaz.” (Bektaş, 2020a, s.178).

“Anlat hele, belki yardımcı olabilirim.” (Bektaş, 2020a, s.178).

“Ve bunları birlikte yapacağız. İmece usulü. Sırt sırta” (Bektaş, 2020a, s.178).

4.15. Öykülerle Deyimler Uzun Lafın Kısası Adlı Eserine İlişkin Bulgular

Tablo 25: Öykülerle Deyimler Uzun Lafın Kısası adlı eserine ilişkin bulgular

Sosyal Değerler	<i>f</i>
Adalet	2
Ahlak	1
Aile	10
Akraba	5
Anne Baba Sevgisi	4
Arkadaş	22
Atalara Saygı	3
Bağımsızlık	-
Cesaret/ Yiğitlik	8
Cömertlik	5
Çalışkanlık	2
Diğerkâmlık	-
Din	12
Doğa Sevgisi	4
Dürüstlük	4
Eğitim	3
Eşine Hürmet Etmek	-
Eşitlik	1
Evlat Sevgisi	9
Fedakârlık	1
Gelenek ve Göreneklere Bağlılık	13
Hediye Vermek	-
Hoşgörü	4
İnsanları Sevmek	12
Kahramanlık	-
Kültürel Farklılıklara Saygı	2
Merhamet	9
Milli Birlik ve Beraberlik	-
Misafirperverlik	9
Namuslu Olmak	-

Özgürlük	4
Paylaşma	7
Sabırlı Olma	3
Samimiyet	12
Saygılı Olma	3
Sorumluluk	1
Terbiyeli Olmak	2
Tevazu	-
Vatan Sevgisi	1
Yardımlaşma ve Dayanışma	8
Toplam	186

Öykülerle Deyimler: Uzun Lafın Kısası adlı kitap incelendiğinde toplam 186 adet değere yer verildiği görülmektedir. Bu değerlerden arkadaş değeri 22 kez yer verilerek en çok yer verilen değer olmuştur. Gelenek ve göreneklere bağlılık değeri ise 13 kez yer verilerek en çok yer verilen ikinci değer olmuştur. Din, insanları sevmek, samimiyet değerleri 12 kez yer verilerek en çok yer verilen üçüncü değer olmuşlardır. Aile değerine 10, evlat sevgisi, merhamet, misafirperverlik değerlerine 9, cesaret/yiğitlik, yardımlaşma ve dayanışma değerlerine 8, paylaşma değerine 7, akraba ve cömertlik değerine 5, anne baba sevgisi, doğa sevgisi, dürüstlük, hoşgörü ve özgürlük değerlerine 4, atalara saygı, eğitim, sabırlı olma ve saygılı olma değerlerine 3, adalet, çalışkanlık, kültürel farklılıklara saygı ve terbiyeli olma değerlerine 2, ahlak, eşitlik, fedakarlık, sorumluluk, vatan sevgisi değerlerine 1 kez yer verilmiştir. Bağımsızlık, diğerkamlık, eşine hürmet etmek, hediye vermek, kahramanlık, milli birlik ve beraberlik, namuslu olma ve tevazu değerlerine ise yer verilmemiştir.

Öykülerle Deyimler: Uzun Lafın Kısası Adlı Kitabında Yer Alan “Adalet” Değerine İlişkin Bulgular

“Haksızlığa dayanamaz, sesini yükseltirdi.” (Bektaş,2018, s.39).

“Birbirimize hakkımız geçsin istemeyiz. Siz bunu hakça ikiye bölün ve her birimize beşer litre süt verin.” (Bektaş, 2018, s.115).

Öykülerle Deyimler: Uzun Lafın Kısası Adlı Kitabında Yer Alan “Ahlak” Değerine İlişkin Bulgular

“Kimse kimsenin hakkını yememeli, çocuğum. Al bakayım!” (Bektaş, 2018, s.67).

Öykülerle Deyimler: Uzun Lafın Kısası Adlı Kitabında Yer Alan “Aile” Değerine İlişkin Bulgular

“Babamı ilk kez öyle ne yapacağını bilmez ve kararsız görüyordum.” (Bektaş,2018, s.9).

“Ama benim canım, evin reisi olarak alışveriş yapmak istiyordu.” (Bektaş,2018, s.21).

“Aman da aman benim güzel torunuma. Büyümüş de küçülmüş.” (Bektaş,2018, s.23).

“Evladım, sevgili torunum, insan babaannesine sarılmaz mı?” (Bektaş,2018, s.23).

“Benim dünyalar güzeli bir babaannem vardı.” (Bektaş,2018, s.28).

“Şimdi sana biraz kendimden, biraz dedenden, birazcık da babandan söz etmek istiyorum.” (Bektaş,2018, s.30).

“Bu hikâyeyi dedem anlatmıştı.” (Bektaş, 2018, s.137).

“Bizim saf oğlan her akşam babasının karşısına geçip sızlanırmış.” (Bektaş, 2018, s.148).

“O gün Su’nun gönlünden torunu geçti. Torununu özlemişti. Hem de çok özlemişti.” (Bektaş, 2018, s.178).

“Bu o, evet, özlediğim dost, özlediğim arkadaş, özlediğim torun.” (Bektaş, 2018, s.179).

Öykülerle Deyimler: Uzun Lafın Kısası Adlı Kitabında Yer Alan “Akraba” Değerine İlişkin Bulgular

“Yedi sekiz yaşında olmalıyım. Bir yaz akşamıydı, halamlara gittik.” (Bektaş, 2018, s.122).

“Halamı çok severdim.” (Bektaş, 2018, s.122).

“Halamın aklına ben düşmüşüm.” (Bektaş, 2018, s.125).

“Kardeşimin kızını getireyim. O tam yedi yaşında.” (Bektaş, 2018, s.125).

“Amcam çok gençti o zamanlar.” (Bektaş, 2018, s.155).

Öykülerle Deyimler: Uzun Lafın Kısası Adlı Kitabında Yer Alan “Anne Baba Sevgisi” Değerine İlişkin Bulgular

“Aslan babam benim! Heyyt. Babamı çok seviyorum.” (Bektaş,2018, s.39).

“Ve bir akşam annesi Şirin’in kapısını çalıyor. Şirin kapıyı açıp karşısında dört yıldır hasret kaldığı babayığit oğlunu görünce ‘Yavrum’ diye öyle bir çılgılık atıyor ki o ‘Yavrum’ deyişini duyan mahalle halkı ağlamaya başlıyor Celal oğlan ‘Anne’ diyor, ‘İşte şimdi yardımına ihtiyacım var.’” (Bektaş, 2018, s.174).

“Yine de herkesin kendi yoluna gitmesi, ama dostça, ama birbirini seven iki insan gibi, ana oğul gibi.” (Bektaş, 2018, s.174).

“Onsuz olmuyor. Çoğalmak gerek. Sevgileri çoğaltmak.” (Bektaş, 2018, s.181).

Öykülerle Deyimler: Uzun Lafın Kısası Adlı Kitabında Yer Alan “Arkadaş” Değerine İlişkin Bulgular

“Oktay, benim en iyi arkadaşım.” (Bektaş, 2018, s.14).

“En iyi arkadaşım.” (Bektaş, 2018, s.36).

“Süslü’ye Oktay’ı göstererek, ‘Bu benim en iyi arkadaşım, Oktay.’ dedim.” (Bektaş, 2018, s.45).

“Yaşasın bir arkadaşım daha oldu!” (Bektaş, 2018, s.46).

“‘Süslü’, dedim, ‘Sana söyledim, Oktay benim en iyi arkadaşım, can yoldaşım!’” (Bektaş, 2018, s.50).

“Sizler muhteşem arkadaşlırsınız.” (Bektaş, 2018, s.54).

“Ve tabii ninenle dost olmaya çalışacağım.” (Bektaş, 2018, s.73).

“Şöyle güzel bir sofraya donatayım, eşimi dostumu çağırayım dememiş.” (Bektaş, 2018, s.131).

“Dağlarda dolaşıyor, av avlıyor, konar Göçer Yörük dostlarını ziyaret ediyor, onların sofralarına oturuyormuş.” (Bektaş, 2018, s.167).

“Bana arkadaşını söyle sana kim olduğunu söyleyeyim.” (Bektaş, 2018, s.169).

“Güneş kız dostu olurdu onun. Gökyüzü, bulutlar, bulutların arasında gizlenen düşler, gecenin yıldızları, ay, ağaçlar, kuşlar, çocuklar arkadaşındı onun.” (Bektaş, 2018, s.169).

“Herkes onunla dost olmak ister.” (Bektaş, 2018, s.176).

“Kalbinin kapısı sadece sevgilere açıktır, dostluklara, çoğunca da çocuklara.” (Bektaş, 2018, s.176).

“Bitmeyen dostluktur, kalır öylece.” (Bektaş, 2018, s.177).

“Ah, onunla birlikte, onun yakınında olmak, yüce dağlarla dost olmaya benzer.” (Bektaş, 2018, s.177).

“Gezer, dolaşır, bazen talihi yaver gider, bir dost bulur, bir dost seçer ve onunla birlikte olur bir süre.” (Bektaş, 2018, s.177).

“Zaten o birlikteliğin süreci dostlukları kirletmeyecek, aşındırmayacak etki etmeyecek kadar kısa olur.” (Bektaş, 2018, s.177).

“O bir akraba aramıyordu, sadece bir dost!” (Bektaş, 2018, s.178).

“O her gün yeniden, yeniden sevmeyi öğrenen, sevgiyi kutsayan, elini uzatan, elinde el arayan, paylaşacak şeyi olan bir dosttu, babaanne değil.” (Bektaş, 2018, s.178).

“Bu o, evet, özlediğim dost, özlediğim arkadaş, özlediğim torun.” (Bektaş, 2018, s.179).

“Babaanne büyümek için aslanlar gibi direnmiş, üstelik başarmış, aradığı dostu bulduğunu anlamıştı.” (Bektaş, 2018, s.180).

“Ama onlar artık dosttu.” (Bektaş, 2018, s.181).

Öykülerle Deyimler: Uzun Lafın Kısası Adlı Kitabında Yer Alan “Atalara Saygı” Değerine İlişkin Bulgular

“İyice yaklaşıncı şirin bir ihtiyar olduğunu kavriyorum.” (Bektaş, 2018, s.22).

“Ah, minnacık bir ihtiyardı o.” (Bektaş, 2018, s.25).

“Benim dünyalar güzeli bir babaannem vardı.” (Bektaş, 2018, s.28).

Öykülerle Deyimler: Uzun Lafın Kısası Adlı Kitabında Yer Alan “Cesaret/Yiğitlik” Değerine İlişkin Bulgular

“Üstelik gözü pek bir çocuktı.” (Bektaş,2018, s.39).

“Haksızlığa dayanamaz, sesini yükseltirdi.” (Bektaş,2018, s.39).

“Zengin mi zengin, padişahın sonra en çok sözü geçen, izzetli, azametli, cesaretli bir paşaymış.” (Bektaş, 2018, s.159).

“Hocanın cesaretine de hayran olmuş.” (Bektaş, 2018, s.161).

“Bunları söyledikten sonra küpeyi alıp henüz delinmemiş kulağına gözünü kırpmadan kendisi takmış.” (Bektaş, 2018, s.167).

“Dağlarda astığı astık, kestigi kestik çok namlı bir efe olmuş.” (Bektaş, 2018, s.168).

“Tutsaklıkta geçen günler, haftalar, aylar onu bıçkın ve pervasız bir genç yaptı, bıçak gibi biletti.” (Bektaş, 2018, s.172).

“İstanbul'a döndükten sonra sözü geçen, sözünün eri, cesur ve atak bir insan olarak tanındı.” (Bektaş, 2018, s.173).

Öykülerle Deyimler: Uzun Lafın Kısası Adlı Kitabında Yer Alan “Cömertlik” Değerine İlişkin Bulgular

“Hemen kurtları vuran çobanlar için dört başı mamur bir sofranın kurulmasını emretmiş.” (Bektaş, 2018, s.132).

“Ağanın sofranın kurduğu, çobanlarına ziyafet çektiği tez duyulmuş.” (Bektaş, 2018, s.133).

“İbrahim adındaki güleç yüzüstü ise hile hurda bilmez, gönlü bol, paylaşmasını bilen, temiz kalpli bir insanmış. Cömertlikte de üstüne yokmuş.” (Bektaş, 2018, s.151).

“İbrahim, elinde varsa komşusunun istediğini verir, cömert bir insan olduğu için de bundan büyük bir mutluluk duymış. Hiçbir zaman da verdiği peşine düşmez, unuttur gidermiş.” (Bektaş, 2018, s.151).

“İbrahim gibi cömert ve yumuşak başlı bir insanın-o kadar ki vur başına ekmeğini elinden al! -tepesinin taşı atmış!” (Bektaş, 2018, s.153).

Öykülerle Deyimler: Uzun Lafın Kısası Adlı Kitabında Yer Alan “Çalışkanlık” Değerine İlişkin Bulgular

“Dil bildiği ve organizasyon yeteneği olduğu için hangi işi yaparsa yapsın başarılı oluyormuş.” (Bektaş, 2018, s.32).

“Bir hafta var ya, dedektif gibi çalışmak, bankanın güvenlik görevlisini izlemek, onu izlerken öteki dört soyguncuya ulaşmak, o soygunculardan ikisinin Celal oğlana saldırması, Celal oğlanın onlara bir araba sopa atması, sonra ana oğlun sarmaş dolaş olmaları, Celal oğlanın annesini anlaması.” (Bektaş, 2018, s.174).

Öykülerle Deyimler: Uzun Lafın Kısası Adlı Kitabında Yer Alan “Din” Değerine İlişkin Bulgular

“Maşallah maşallah!” (Bektaş, 2018, s.23).

“Sonra gök gürler gibi bir ses Arapça dua okumaya başladı.” (Bektaş, 2018, s.127).

“Oğlum, sen akıllı bir Müslüman çocuğusun.” (Bektaş, 2018, s.127).

“‘Allah Allah, tövbe yarabbi, tövbeler tövbesi yarabbi, sen bilirsin Allah’ım...’ diyerek bizi izliyordu.” (Bektaş, 2018, s.128).

“Elleri yukarıya açılmış fısıltıyla dua ediyor.” (Bektaş, 2018, s.129).

“İşte o semtte iki cami varmış. Üsküdar'da iki değil mutlaka çok daha fazla cami vardır. Ama benim anlattığım camiler birbirlerine çok yakın. Allah göstermesin, birinin minaresiyle kılsa ötekinin üstüne düşer, öyle yakın.” (Bektaş, 2018, s.137).

“Namazını camide kılmak isteyen insanın evine en yakın camiye gitmesi, dolayısıyla o caminin cemaati olması gerekirmiş.” (Bektaş, 2018, s.137).

“Biri, ‘Hadi, hacıya gidelim.’ demiş.” (Bektaş, 2018, s.139).

“Burası olsa olsa mübarek bir adamın türbesidir. Gidip o mübareği ziyaret edip dua etsek, hayır duasını alsak, sevaba gireriz.” (Bektaş, 2018, s.140).

“Karşıdan baktım yeşil türbe, yanına vardım estağfurullah tövbe.” (Bektaş, 2018, s.141).

“Yine de kırk bir kere maşallah dipçik gibiydi.” (Bektaş, 2018, s.162).

“Haydi, yolun açık olsun. Allah selamet versin.” (Bektaş, 2018, s.164).

Öykülerle Deyimler: Uzun Lafın Kısası Adlı Kitabında Yer Alan “Doğa Sevgisi” Değerine İlişkin Bulgular

“Hayvanları yüklü olduğundan eşiği önden çekip tabana kuvvet yayan yürürlermiş.” (Bektaş, 2018, s.139).

“Güneş kız dostu olurdu onun. Gökyüzü, bulutlar, bulutların arasında gizlenen düşler, gecenin yıldızları, ay, ağaçlar, kuşlar, çocuklar arkadaşındı onun.” (Bektaş, 2018, s.169).

“Güneşi, ayı, yıldızları, gökyüzünü seven insan, oğlunu sevmez mi! Elbette seviyordu. Hem de nasıl.” (Bektaş, 2018, s.169).

“Onsuz olmuyor. Çoğalmak gerek. Sevgileri çoğaltmak.” (Bektaş, 2018, s.181).

Öykülerle Deyimler: Uzun Lafın Kısası Adlı Kitabında Yer Alan “Dürüstlük” Değerine İlişkin Bulgular

“Doğru olmaz ki bu, Mert. Bazı şeyleri konuşmamak, onları başkalarına anlatmamak gerekir. Konuşursam kendimi iyi hissetmeyeceğim. Öz oğlumun dedikodusunu yapıyormuşum gibi bir duyguya kapılacağım.” (Bektaş, 2018, s.37).

“Baban dürüst bir insan.” (Bektaş, 2018, s.39).

“Biz birbirimize her şeyimizi anlatabiliriz. Aramızda gizli kapaklı bir şey olmayacak.” (Bektaş, 2018, s.52).

“Kimse kimsenin hakkını yememeli, çocuğum. Al bakayım!” (Bektaş, 2018, s.67).

Öykülerle Deyimler: Uzun Lafın Kısası Adlı Kitabında Yer Alan “Eğitim” Değerine İlişkin Bulgular

“Üniversiteyi bitirdiğim yıllardı.” (Bektaş, 2018, s.119).

“Kızlara bir kadın öğretmen ders verirmiş.” (Bektaş, 2018, s.159).

“Çocuğa okuma yazmanın yanı sıra Türkçe, İngilizce, Fransızca ve genel kültür dersleri verecekmiş.” (Bektaş, 2018, s.160).

Öykülerle Deyimler: Uzun Lafın Kısası Adlı Kitabında Yer Alan “Eşitlik” Değerine İlişkin Bulgular

“Birbirimize hakkımız geçsin istemeyiz. Siz bunu hakça ikiye bölün ve her birimize beşer litre süt verin.” (Bektaş, 2018, s.115).

Öykülerle Deyimler: Uzun Lafın Kısası Adlı Kitabında Yer Alan “Evlat Sevgisi” Değerine İlişkin Bulgular

“Çünkü evden ayrılırken oğlundan, yani babamdan da ayrılmak zorunda kalmış. Babam o zamanlar koca delikanlı olsa da Süslü ’nün gözünde çocuk.” (Bektaş, 2018, s.31).

“Tabii içindeki evlat hasreti de hiç geçmemiş.” (Bektaş, 2018, s.32).

“Mert, çocuklar ne kadar büyürse büyüsünler, anne ve babalarının gözünde hep çocuk kalırlar.” (Bektaş, 2018, s.34).

“Güneşi, ayı, yıldızları, gökyüzünü seven insan, oğlunu sevmez mi! Elbette seviyordu. Hem de nasıl.” (Bektaş, 2018, s.169).

“Başının çaresine bakardı. Ama yine de o bir çocuktı. On yedi yıldır annesinin biricik oğlu.” (Bektaş, 2018, s.171).

“O sevgi, oğluna olan hasreti, hasretin getirdiği acıyı katlanılır kılmıştı.” (Bektaş, 2018, s.172).

“Ve bir akşam annesi Şirin’in kapısını çalıyor. Şirin kapıyı açıp karşısında dört yıldır hasret kaldığı babayığit oğlunu görünce ‘Yavrum’ diye öyle bir çığlık atıyor ki o ‘Yavrum’ deyişini duyan mahalle halkı ağlamaya başlıyor Celal oğlan ‘Anne’ diyor, ‘İşte şimdi yardımına ihtiyacım var.’” (Bektaş, 2018, s.174).

“Yine de herkesin kendi yoluna gitmesi, ama dostça, ama birbirini seven iki insan gibi, ana oğul gibi.” (Bektaş, 2018, s.174).

“Onsuz olmuyor. Çoğalmak gerek. Sevgileri çoğaltmak.” (Bektaş, 2018, s.181).

Öykülerle Deyimler: Uzun Lafın Kısası Adlı Kitabında Yer Alan “Fedakârlık” Değerine İlişkin Bulgular

“Hayvanları yüklü olduğundan eşığı önden çekip tabana kuvvet yayan yürürlermiş.” (Bektaş, 2018, s.139).

Öykülerle Deyimler: Uzun Lafın Kısası Adlı Kitabında Yer Alan “Gelenek ve Göreneklere Bağlılık” Değerine İlişkin Bulgular

“Babamın selamını iletip Mustafa amcadan sokak kapısının önünde birkaç dakika beklemesini, servis gelince de şoföre bu zarfı vermesini rica ettim.” (Bektaş, 2018, s.13).

“Yaşlılara, gençlere, çocuklara, ağaçlara, otomobillere, uzun lafın kısası uçan kuşa selam veriyordum.” (Bektaş, 2018, s.21).

“Yoksa da kendimiz türkü yakarız. Türkü yanar mı?” (Bektaş, 2018, s.43).

“Hoş geldiniz, diyordu.” (Bektaş, 2018, s.108).

“Konuklar geldikten kısa süre sonra Sıdika ablaya bizi ziyaret etmek istediklerini söylemişler.” (Bektaş, 2018, s.111).

“Sıdika ablanın ön ayak olmasıyla konuklar o akşam gelmişler.” (Bektaş, 2018, s.112).

“Selam verdikten sonra da sormuşlar.” (Bektaş, 2018, s.140).

“Komşuluk hali bu. Komşu kapısı yakın olur derler, doğrudur. Bir ihtiyaç oldu mu, istenir, sonra da yanında küçük bir armağanla ya da güler yüz ve güler sözle geri verilir. Usul böyledir.” (Bektaş, 2018, s.151).

“Günlerden bir gün dağ köylerinden bir adam eşığı ile giderken İhsan dedeye selam vermiş.” (Bektaş, 2018, s.163).

“Evinin önünde oturmakta olan İhsan dede adamın selamını almış.” (Bektaş, 2018, s.163).

“Haydi, yolun açık olsun. Allah selamet versin.” (Bektaş, 2018, s.164).

“Bu masalı ninemden dinlediğimde el kadar bir çocuktum.” (Bektaş, 2018, s.166).

“Üç gün sonra size dünür geleceğiz, demişler.” (Bektaş, 2018, s.166).

Öykülerle Deyimler: Uzun Lafın Kısası Adlı Kitabında Yer Alan “Hoşgörü” Değerine İlişkin Bulgular

“Mert, biliyor musun, insanlar yanlışlarıyla, doğrularıyla, eksileriyle, artılarıyla insandır.” (Bektaş, 2018, s.30).

“Babana kızma yavrucuğum. Ben kızmıyorum. Sağ olsun, mutlu olsun da varsın uzak olsun. Elinden gelse annesine koşmaz mı hiç?” (Bektaş, 2018, s.34).

“Eskiden herkesle kavga edip Oktay’a ve annesine hayatı zindan eden huysuz Makbule Hanım hoşgörlü, güleç, yaşamı seven bir insan olup çıkmıştı.” (Bektaş, 2018, s.100).

“Oğul annesini anlıyor. Annesinin çekip gitmesine hak veriyor.” (Bektaş, 2018, s.174).

Öykülerle Deyimler: Uzun Lafın Kısası Adlı Kitabında Yer Alan “İnsanları Sevmek” Değerine İlişkin Bulgular

“Adam da Süslü’ye deli divane olmuş; anlayacağınız âşık olmuş.” (Bektaş, 2018, s.32).

“Ah, benim şu minicik babaannemle kadar güzel bir insandı!” (Bektaş, 2018, s.56).

“Ama iki gün sonra Süslü’yü öyle sevmişti ki evin içinde bile Süslü’nün peşini bırakmadı.” (Bektaş, 2018, s.100).

“Süslü’nün yaşam alanına giren herkes hafifliyor, ayakları yerden kesiliyor, yaşamı ve insanları yeniden keşfedip seviyordu.” (Bektaş, 2018, s.100).

“Hulusi öğretmeni o gün çok sevdik.” (Bektaş, 2018, s.118).

“Halamı çok severdim.” (Bektaş, 2018, s.122).

“Ah, amcam olağanüstü incelikli bir insandı. Amcamı seviyordum.” (Bektaş, 2018, s.158).

“Ve o adamı sevmişti. O sevgi, oğluna olan hasreti, hasretin getirdiği acıyı katlanılır kılmıştı.” (Bektaş, 2018, s.172).

“Yine de herkesin kendi yoluna gitmesi, ama dostça, ama birbirini seven iki insan gibi, ana oğul gibi.” (Bektaş, 2018, s.174).

“Herkes onu sevdiğini söyler.” (Bektaş, 2018, s.176).

“Kalbinin kapısı sadece sevgilere açıktır, dostluklara, çoğunca da çocuklara.” (Bektaş, 2018, s.176).

“Onsuz olmuyor. Çoğalmak gerek. Sevgileri çoğaltmak.” (Bektaş, 2018, s.181).

Öykülerle Deyimler: Uzun Lafın Kısası Adlı Kitabında Yer Alan “Kültürel Farklılıklara Saygı” Değerine İlişkin Bulgular

“Cadılar günü. Cadılar Bayramı da diyebiliriz. Sembolü bal kabağıdır. Amerika'daki kutlamalar olağanüstüdür. O gün meydan cadılara kalır. Ve içi boşaltıldıktan sonra göz, ağız, burun oyularak cadılara benzetilen balkabakları çıkar ortaya. Balkabaklarının kimi güler, kimi ağlar, kimi korkar, kimi korkutur. Evet, mumlarla ışıklandırılmış balkabakları, günü renklendirir.” (Bektaş, 2018, s.57).

“Oradaki dostlarına da kendi bulduğu yenilikleri anlatırmış. Bir tür bilgi alışverişi işte. Bazen de Perslerin, Arapların topraklarına gider, oralardaki bilginlerle konuşur, farklı coğrafyalardan şifalı bitkiler toplanmış.” (Bektaş, 2018, s.142).

Öykülerle Deyimler: Uzun Lafın Kısası Adlı Kitabında Yer Alan “Merhamet” Değerine İlişkin Bulgular

“Boynunu büküp öyle bir, ‘Böyle söyleme, gücüme gidiyor.’ deyişi vardı ki yüreğim sızladı.” (Bektaş, 2018, s.17).

“Ah, minnacık bir ihtiyardı o.” (Bektaş, 2018, s.25).

“Üzülmüştüm.” (Bektaş, 2018, s.25).

“Babana kızma yavrucuğum. Ben kızmıyorum. Sağ olsun, mutlu olsun da varsın uzak olsun. Elinden gelse annesine koşmaz mı hiç?” (Bektaş, 2018, s.34).

“Gel yavrum, gel, sana bir ıhlamur yapayım da sıcak sıcak iç.” (Bektaş, 2018, s.67).

“İçim burkulmuştu.” (Bektaş, 2018, s.70).

“Bizim iki kafadar merhametli, yufka yürekli insanlarmış.” (Bektaş, 2018, s.139).

“Hayvanları yüklü olduğundan eşeği önden çekip tabana kuvvet yayan yürürlermiş.” (Bektaş, 2018, s.139).

“Ah, ‘ana gibi yar olmaz...’ derler ya, annesinin içi cız etmiş.” (Bektaş, 2018, s.149).

Öykülerle Deyimler: Uzun Lafın Kısası Adlı Kitabında Yer Alan “Misafirperverlik” Değerine İlişkin Bulgular

“Neyse, biz hem parasını veririz hem de ona sıcak bir çay içiririz.” (Bektaş, 2018, s.66).

“Elbette konuğumuz için. Baksana, beti benzi atmış çocuğun. Dondurma iyi gelecek şimdi ona.” (Bektaş, 2018, s.68).

“Konuklar geldikten kısa süre sonra Sıdika ablaya bizi ziyaret etmek istediklerini söylemişler.” (Bektaş, 2018, s.111).

“Sıdika ablanın ön ayak olmasıyla konuklar o akşam gelmişler.” (Bektaş, 2018, s.112).

“Şöyle güzel bir sofra donatayım, eşimi dostumu çağırayım dememiş.” (Bektaş, 2018, s.131).

“Hemen kurtları vuran çobanlar için dört başı mamur bir sofra kurulmasını emretmiş.” (Bektaş, 2018, s.132).

“Ağanın sofra kurduğu, çobanlarına ziyafet çektiği tez duyulmuş.” (Bektaş, 2018, s.133).

“Hoş geldin yavrucuğum, dedi. Karşı köşedeki kahveciye bağırıp bana gazoz getirtti.” (Bektaş, 2018, s.156).

“Dağlarda dolaşıyor, av avlıyor, konar Göçer Yörük dostlarını ziyaret ediyor, onların sofralarına oturuyormuş.” (Bektaş, 2018, s.167).

Öykülerle Deyimler: Uzun Lafın Kısası Adlı Kitabında Yer Alan “Özgürlük” Değerine İlişkin Bulgular

“Özgürlük böyle bir şey olmalıydı.” (Bektaş, 2018, s.12).

“Bu nedenle de düzenin kötü olduğunu, demokrasi ve özgürlüklerin yaşanacağı bir yönetim biçiminin olması gerektiğini söyleyen insanları cezalandırmış.” (Bektaş, 2018, s.135).

“Bizim korkak Hükümdar Özgür adındaki özgürlük savaşçısını Ege adalarından birine sürgüne göndermiş.” (Bektaş, 2018, s.135).

“Ve dağları sevip, özgürlüğüne açılan bir kapının anahtarı olarak görmüş.” (Bektaş, 2018, s.168).

Öykülerle Deyimler: Uzun Lafın Kısası Adlı Kitabında Yer Alan “Paylaşma” Değerine İlişkin Bulgular

“Bu süt on litredir, alın paylaşın!” (Bektaş, 2018, s.115).

“İbrahim adındaki güleç yüzüstü ise hile hurda bilmez, gönlü bol, paylaşmasını bilen, temiz kalpli bir insanmış. Cömertlikte de üstüne yokmuş.” (Bektaş, 2018, s.151).

“Komşuluk hali bu. Komşu kapısı yakın olur derler, doğrudur. Bir ihtiyaç oldu mu, istenir, sonra da yanında küçük bir armağanla ya da güler yüz ve güler sözle geri verilir. Usul böyledir.” (Bektaş, 2018, s.151).

“İbrahim, elinde varsa komşusunun istediğini verir, cömert bir insan olduğu için de bundan büyük bir mutluluk duymış. Hiçbir zaman da verdiği peşine düşmez, unuttur gidermiş.” (Bektaş, 2018, s.151).

“O her gün yeniden, yeniden sevmeyi öğrenen, sevgiyi kutsayan, elini uzatan, elinde el arayan, paylaşacak şeyi olan bir dosttu, babaanne değil.” (Bektaş, 2018, s.178).

“Pasaport’taki kafede çay içti, aldığı gevreği kuşlarla paylaştı.” (Bektaş, 2018, s.178).

“Ellerinde ne varsa onu paylaştılar. Hikayeleri paylaştılar. Ekmeği paylaştılar.” (Bektaş, 2018, s.180).

Öykülerle Deyimler: Uzun Lafın Kısası Adlı Kitabında Yer Alan “Sabırlı Olma” Değerine İlişkin Bulgular

“Mert, baban söz konusu olunca meraktan çatlıyorsun. Sabırlı ol.” (Bektaş, 2018, s.71).

“Anlatacağım, sabırlı olun.” (Bektaş, 2018, s.73).

“Oğlum, acele etme.” (Bektaş, 2018, s.148).

Öykülerle Deyimler: Uzun Lafın Kısası Adlı Kitabında Yer Alan “Samimiyet” Değerine İlişkin Bulgular

“İtici bir insan değildi. Birlikte gülecek, çılgınca şeyler yapılacak bir ihtiyar... Güldüm.” (Bektaş, 2018, s.23).

“Evladım, sevgili torunum, insan babaannesine sarılmaz mı?” (Bektaş, 2018, s.23).

““Gel evladım, seni bir öpeyim de gideyim.” dedikten sonra boynunu büktü.” (Bektaş, 2018, s.25).

“Ah, minnacık bir ihtiyardı o.” (Bektaş, 2018, s.25).

“Benim dünyalar güzeli bir babaannem vardı.” (Bektaş, 2018, s.28).

“Aman tanrım, minnacık elleri vardı Süslü’nün.” (Bektaş, 2018, s.55).

“Ah, benim şu minicik babaannemle kadar güzel bir insandı!” (Bektaş, 2018, s.56).

“Dondurmacı çocuk teşekkür etti, sonra her birimize sarılıp gitti.” (Bektaş, 2018, s.70).

“İlkokulda çok iyi kalpli, cana yakın, şirin mi şirin bir öğretmenimiz vardı.” (Bektaş, 2018, s.114).

“Kalbinin kapısı sadece sevgilere açıktır, dostluklara, çoğunca da çocuklara.” (Bektaş, 2018, s.176).

“Bir daha görüşmek olmasa bile kalbimizde saklarsınız o birlikteliğin sıcaklığını.” (Bektaş, 2018, s.177).

“Sonra... kalbin ne diyorsa, onu yapar.” (Bektaş, 2018, s.177).

Öykülerle Deyimler: Uzun Lafın Kısası Adlı Kitabında Yer Alan “Saygılı Olma” Değerine İlişkin Bulgular

“Mert, biliyor musun, insanlar yanlışlarıyla, doğrularıyla, eksileriyle, artılarıyla insandır.” (Bektaş, 2018, s.30).

“Babana kızma yavrucuğum. Ben kızmıyorum. Sağ olsun, mutlu olsun da varsın uzak olsun. Elinden gelse annesine koşmaz mı hiç?” (Bektaş, 2018, s.34).

“Doğru olmaz ki bu, Mert. Bazı şeyleri konuşmamak, onları başkalarına anlatmamak gerekir. Konuşursam kendimi iyi hissetmeyeceğim. Öz oğlumun dedikodusunu yapıyormuşum gibi bir duyguya kapılacağım.” (Bektaş, 2018, s.37).

Öykülerle Deyimler: Uzun Lafın Kısası Adlı Kitabında Yer Alan “Sorumluluk” Değerine İlişkin Bulgular

“‘Hadi.’ dedi, ‘Önce mutfağı toplayalım.’” (Bektaş, 2018, s.55).

Öykülerle Deyimler: Uzun Lafın Kısası Adlı Kitabında Yer Alan “Terbiyeli Olma” Değerine İlişkin Bulgular

“Doğru olmaz ki bu, Mert. Bazı şeyleri konuşmamak, onları başkalarına anlatmamak gerekir. Konuşursam kendimi iyi hissetmeyeceğim. Öz oğlumun dedikodusunu yapıyormuşum gibi bir duyguya kapılacağım.” (Bektaş, 2018, s.37).

“Hikâyenin yalansız yavan aşâ benzer, deyip anlatıcının karşısına edeplince oturdum.” (Bektaş, 2018, s.131).

Öykülerle Deyimler: Uzun Lafın Kısası Adlı Kitabında Yer Alan “Vatan Sevgisi” Değerine İlişkin Bulgular

“Gel şimdi önce Anadolu’yu tanıyalım, yaşadığımız topraklar üstüne bir fikrimiz olsun, demiş.” (Bektaş, 2018, s.139).

Öykülerle Deyimler: Uzun Lafın Kısası Adlı Kitabında Yer Alan “Yardımlaşma ve Dayanışma” Değerine İlişkin Bulgular

“Biz bu çocuğa yardımcı olabiliriz.” (Bektaş, 2018, s.66).

“Başın dara düşerse bizi mutlaka ara. İş konusunda da senin için bir şeyler yapabileceğimi sanıyorum. Dostlarıma haber salacağım; sana uygun bir iş ayarlayabiliriz belki.” (Bektaş, 2018, s.70).

“Süslü’nün çalışma alanı banyo idi. Bir de çamaşır makinesiyle ilgilenmeyi üstlendi. Ben elektrik süpürgesini kaptım. Oktay, elinde hafif nemli kocaman bir bezle

toz almaya başladı. Makbule Hanım ütü işleri müdürü oldu. Yanımda çalışan eleman olmadığı için ütü işinin tümünü Makbule Hanım’a yaptırdı! Akşam nasıl oldu bilemedik.” (Bektaş, 2018, s.97).

“O gittikten sonra hepimiz kafa kafaya verip düşünmeye başladık. Tabii düşünmekle kalmayıp uygulamalı olarak problemi çözmeye çalıştık.” (Bektaş, 2018, s.117).

“Bizim Sina koşup adamın nabzına bakmış.” (Bektaş, 2018, s.142).

“Komşuluk hali bu. Komşu kapısı yakın olur derler, doğrudur. Bir ihtiyaç oldu mu, istenir, sonra da yanında küçük bir armağanla ya da güler yüz ve güler sözle geri verilir. Usul böyledir.” (Bektaş, 2018, s.151).

“İbrahim, elinde varsa komşusunun istediğini verir, cömert bir insan olduğu için de bundan büyük bir mutluluk duymış. Hiçbir zaman da verdiği peşine düşmez, unuttur gidermiş.” (Bektaş, 2018, s.151).

“İşte şimdi yardımına ihtiyacım var.” (Bektaş, 2018, s.174).

4.16. Sevginin Gizli Tarifi Adlı Eserine İlişkin Bulgular

Tablo 26: Sevginin Gizli Tarifi adlı eserine ilişkin bulgular

Sosyal Değerler	<i>f</i>
Adalet	2
Ahlak	2
Aile	3
Akraba	2
Anne Baba Sevgisi	5
Arkadaş	6
Atalara Saygı	-
Bağımsızlık	-
Cesaret/ Yiğitlik	-
Cömertlik	1
Çalışkanlık	-
Diğerkâmlık	-
Din	-
Doğa Sevgisi	-
Dürüstlük	2
Eğitim	3
Eşine Hürmet Etmek	-

Eşitlik	1
Evlat Sevgisi	3
Fedakârlık	-
Gelenek ve Göreneklere Bağlılık	-
Hediye Vermek	-
Hoşgörü	1
İnsanları Sevmek	8
Kahramanlık	-
Kültürel Farklılıklara Saygı	-
Merhamet	3
Milli Birlik ve Beraberlik	-
Misafirperverlik	2
Namuslu Olmak	-
Özgürlük	1
Paylaşma	-
Sabırlı Olma	4
Samimiyet	10
Saygılı Olma	4
Sorumluluk	3
Terbiyeli Olmak	5
Tevazu	-
Vatan Sevgisi	-
Yardımlaşma ve Dayanışma	4
Toplam	75

Sevginin Gizli Tarifi adlı kitap incelendiğinde toplam 75 değere yer verildiği görülmektedir. Bu değerlerden samimiyet değerine 10 kez yer verilerek en çok yer verilen değer olmuştur. İnsanları sevmek değeri ise 8 kez yer verilerek en çok yer verilen ikinci değer olmuştur. Arkadaş değeri 6 kez yer verilerek en çok yer verilen üçüncü değer olmuştur. Anne baba sevgisi, terbiyeli olma değerlerine 5, sabırlı olma, saygılı olma, yardımlaşma ve dayanışma değerlerine 4, aile, eğitim, evlat sevgisi, merhamet, sorumluluk değerlerine 3, adalet, ahlak, akraba, dürüstlük, misafirperverlik değerlerine 2, cömertlik, eşitlik, hoşgörü, özgürlük değerlerine ise 1 kez yer verilmiştir. Atalara saygı, bağımsızlık, cesaret/yiğitlik, çalışkanlık, diğerkamlık, din, doğa sevgisi, eşine hürmet etmek, fedakârlık, gelenek ve göreneklere bağlılık, hediye vermek, kahramanlık, kültürel farklılıklara saygı, milli birlik ve beraberlik, namuslu olma, paylaşma, tevazu ve vatan sevgisi değerlerine ise yer verilmemiştir.

Sevginin Gizli Tarifi Adlı Kitabında Yer Alan “Adalet” Değerine İlişkin Bulgular

“Babam havuç konusunda kararsız görünüyor. Düşünüp taşındıktan sonra oylamamız gerektiğini söylüyor. Üçe karşı dört oyla menemeni havuçlu yapmaya karar veriyoruz.” (Bektaş, 2020b, s.26).

“Sonra Aysel’in durumunu göz önünde bulundurarak kendi tekнемizle yola çıkmak bana daha adil bir çözüm gibi geldi.” (Bektaş, 2020b, s.129).

Sevginin Gizli Tarifi Adlı Kitabında Yer Alan “Ahlak” Değerine İlişkin Bulgular

“Sen, etik değerleri olan, inandığı değerlerden ödün vermeyen bir çocuksun.” (Bektaş, 2020b, s.125).

“Bana ahlak dersi verme.” (Bektaş, 2020b, s.142).

Sevginin Gizli Tarifi Adlı Kitabında Yer Alan “Aile” Değerine İlişkin Bulgular

“Annem ve babama göre ona minicik bir çocuk gibi davranmalıymışım.” (Bektaş, 2020b, s.7)

“Aysel, biz şimdi abla kardeş miyiz?” (Bektaş, 2020b, s.137).ü

“Görmüyor musun, annem babam çok yaşlı. Babam birinin yardımı olmadan merdivenleri çıkamıyor artık. (Bektaş, 2020b, s.141).

Sevginin Gizli Tarifi Adlı Kitabında Yer Alan “Akraba” Değerine İlişkin Bulgular

“Tuhaf olan bir şey daha vardı, bizim hiç ama hiç akrabamız yoktu! Amca, dayı, kuzen, hiçbir şey!” (Bektaş, 2020b, s.134).

“Asıl anne ve babamın olası akrabalarını aramadım, arama gereği de hissetmedim.” (Bektaş, 2020b, s.140).

Sevginin Gizli Tarifi Adlı Kitabında Yer Alan “Anne Baba Sevgisi” Değerine İlişkin Bulgular

“Neyse annemin bizim bu tür konuşmalarımıza üzüldüğünü biliyordum.” (Bektaş, 2020b, s.59).

“Annemi, babamı kırmak istemiyorum. Birbirimize sonradan pişman olacak sözler söylemeliyiz diye düşünüyorum.” (Bektaş, 2020b, s.118).

“Bunca yıl sonra, şimdi bunları sana anlatmam, annemi, babamı kimseyle paylaşmak istemediğim içindir belki.” (Bektaş, 2020b, s.139).

“Görmüyor musun, annem babam çok yaşlı. Babam birinin yardımı olmadan merdivenleri çıkamıyor artık. (Bektaş, 2020b, s.141).

“Onlara, kendimi bir parça zorlayarak da olsa eskisi gibi içten anne baba demeyi sürdürdüm.” (Bektaş, 2020b, s.140).

Sevginin Gizli Tarifi Adlı Kitabında Yer Alan “Arkadaş” Değerine İlişkin Bulgular

“Bunları düşünürken şaplağı yedim, ama sırtıma, canını acıtmayan, dostuz diyen bir şaplak.” (Bektaş, 2020b, s.37).

“Bazı insanlar sadece Türkiye’de değil başka birçok ülkede de ‘siz’ demeyi bir saygı belirtisi olarak algılayıp can ciğer dost olduktan sonra bile sürdürürler bu tavrı.” (Bektaş, 2020b, s.38).

“Sen iyi bir arkadaş olacak gibisin.” (Bektaş, 2020b, s.39).

“Aysel karşıya, Mavişehir yakınlarındaki bir yere gitmek istemesini, oradaki bir arkadaşını görmek istediği gibi bir gerekçeye dayandırıyor.” (Bektaş, 2020b, s.49).

“Önündeki kılıç şışten bir parça kesip çatala geçirdikten sonra da bakışlarıyla Aysel’i göstererek ‘Arkadaşlığınız beni sevindiriyor.’ dedi.” (Bektaş, 2020b, s.128).

“Eskiden onunla iyi arkadaştık.” (Bektaş, 2020b, s.149).

Sevginin Gizli Tarifi Adlı Kitabında Yer Alan “Cömertlik” Değerine İlişkin Bulgular

“Muzaffer Hanım, ben ne öğrendiysem, babamdan öğrendim. Buna cömertlikte dahildir.” (Bektaş, 2020b, s.102).

Sevginin Gizli Tarifi Adlı Kitabında Yer Alan “Dürüstlük” Değerine İlişkin Bulgular

“Aysel, senin için kaygılanıyorum. Abla hakkında söylediklerini kanıtlayamazsan kötü şeyler olur. Huzursuz olursun, ailene karşı güven bunalımı yaşarsın, daha doğru bir deyişle sana bir daha güvenemezler.” (Bektaş, 2020b, s.79).

“Çünkü bu zamana kadar benim güvenimi hiçbir zaman sarsmadın.” (Bektaş, 2020b, s.84).

Sevginin Gizli Tarifi Adlı Kitabında Yer Alan “Eğitim” Değerine İlişkin Bulgular

“Muzaffer Hanım burada yaptığımız çalışma sadece yemek kursu anlamına gelmiyor. Bu etkinliği, beslenme üzerine çok yönlü çalışmaların ışığında yemeğin üretilme ve tüketilme aşamasındaki sorunların çözümü üzerine araştırmalar yapan bir laboratuvar olarak görmelisiniz.” (Bektaş, 2020b, s.21).

“Muzaffer Hanım, ben ne öğrendiysem, babamdan öğrendim. Buna cömertlikte dahildir.” (Bektaş, 2020b, s.102).

“Yahu neden anlamıyorsun, liseyi bitireceksin bu yıl. Önünde yüksek öğrenimin var!” (Bektaş, 2020b, s.118).

Sevginin Gizli Tarifi Adlı Kitabında Yer Alan “Eşitlik” Değerine İlişkin Bulgular

“Yahya Bey’in herkese karşı saygılı bir duruşu var.” (Bektaş, 2020b, s.150).

Sevginin Gizli Tarifi Adlı Kitabında Yer Alan “Evlat Sevgisi” Değerine İlişkin Bulgular

“Benim güzel oğlum büyümüş de benim haberim yokmuş.” (Bektaş, 2020b, s.58).

“Senin gibi bir oğlum olduğu için gurur duyuyorum. Seni seviyorum. Çok seviyorum.” (Bektaş, 2020b, s.92).

“Annemin ve babamın bana öz evlatları gibi davrandığını biliyordum. Ötesi önemli değildi.” (Bektaş, 2020b, s.140).

Sevginin Gizli Tarifi Adlı Kitabında Yer Alan “Hoşgörü” Değerine İlişkin Bulgular

“Bereket versin Muzaffer Hanım oldukça anlayışlı çıkıyor.” (Bektaş, 2020b, s.21).

Sevginin Gizli Tarifi Adlı Kitabında Yer Alan “İnsanları Sevmek” Değerine İlişkin Bulgular

“Birbirimize sevgiyle bakıyoruz.” (Bektaş, 2020b, s.22).

“Aman bir seviniyoruz, bir seviniyoruz ki... Bizim sevincimize onun gülüşü ekleniyor. Çok güzel, sıcacık bir duygudaşlık oluşuyor.” (Bektaş, 2020b, s.32).

“Eniştem seni çok sevmiş.” (Bektaş, 2020b, s.45).

“Ben sevdiğim insanlara çocuk derim.” (Bektaş, 2020b, s.55).

“En azından Zekeriya eniştem çok sevmiş babanı.” (Bektaş, 2020b, s.67).

“Sevgiyi öğreniyordum. Sevginin, sevmenin hemen bir anda olmayacağını, başlayamayacağını, yaşanmadığını seziyordum. Sanıyorum, sevgi de öğreniyordu, sevmek!” (Bektaş, 2020b, s.126).

“Zekeriya eniştem, ablamı çok sevdi.” (Bektaş, 2020b, s.140).

“Sinan’ı hala sevdiğimi düşünüyorum.” (Bektaş, 2020b, s.149).

Sevginin Gizli Tarifi Adlı Kitabında Yer Alan “Merhamet” Değerine İlişkin Bulgular

“Daha doğru bir deyişle annem ve babam sana acıdılar. Seni evlat edindiler.” (Bektaş, 2020b, s.138).

“Bir parça acımiştım ona. Hayır, acımak sözcüğü o anki duygularımı karşılamıyor.” (Bektaş, 2020b, s.140).,

“Görmüyor musun, annem babam çok yaşlı. Babam birinin yardımını olmadan merdivenleri çıkamıyor artık. (Bektaş, 2020b, s.141).

Sevginin Gizli Tarifi Adlı Kitabında Yer Alan “Misafirperverlik” Değerine İlişkin Bulgular

“Ama konuğum olmanı istiyorum yeğenim.” (Bektaş, 2020b, s.34).

“‘İyi günler efendim. Siz, Aysel Hanım’ın arkadaşı olmalısınız.’ dedikten sonra, ‘Çay, kahve veya başka bir şey arzu eder misiniz?’ diye soruyor.” (Bektaş, 2020b, s.154).

Sevginin Gizli Tarifi Adlı Kitabında Yer Alan “Özgürlük” Değerine İlişkin Bulgular

“Gökova konuşuyor, Esirler Gemisi, esir ticareti yüzyıllar önce yasaklandı.” (Bektaş, 2020b, s.91).

Sevginin Gizli Tarifi Adlı Kitabında Yer Alan “Sabırlı Olma” Değerine İlişkin Bulgular

“Evet insan yargılarında aceleci olmamalı.” (Bektaş, 2020b, s.39).

“Sabırla bekledim.” (Bektaş, 2020b, s.77).

“Daha değil, beklemen gerekiyor.” (Bektaş, 2020b, s.152).

“Birkaç saat daha sabret, ne olur, ha!” (Bektaş, 2020b, s.179).

Sevginin Gizli Tarifi Adlı Kitabında Yer Alan “Samimiyet” Değerine İlişkin Bulgular

“Aman nasıl güzel bir gülüş o.” (Bektaş, 2020b, s.19).

“Ona baktınız mı siz de gülüyorsunuz, seviniyorsunuz öyle bir gülen vardı diye.” (Bektaş, 2020b, s.19).

“Birbirimize sevgiyle bakıyoruz.” (Bektaş, 2020b, s.22).

“Aman bir seviniyoruz, bir seviniyoruz ki... Bizim sevincimize onun gülüşü ekleniyor. Çok güzel, sıcacık bir duygudaşlık oluşuyor.” (Bektaş, 2020b, s.32).

“Pek şirin bir kadındı. Sürekli gülerdi.” (Bektaş, 2020b, s.70).

“Söylediklerinde samimiydi.” (Bektaş, 2020b, s.74).

“Elimi tutunca içim bir hoş oluyor. Hafifliyorum adeta. Sonra elimi ellerinin arasına alıyor, gözlerime bakıyor.” (Bektaş, 2020b, s.80).

“Onlara, kendimi bir parça zorlayarak da olsa eskisi gibi içten anne-baba demeyi sürdürdüm.” (Bektaş, 2020b, s.140).

“Annemin ve babamın bana öz evlatları gibi davrandığını biliyordum. Ötesi önemli değildi.” (Bektaş, 2020b, s.140).

“Zekeriya amca duymuş yine, omzuma sevecen bir şaplak indiriyor.” (Bektaş, 2020b, s.183).

Sevginin Gizli Tarifi Adlı Kitabında Yer Alan “Saygılı Olma” Değerine İlişkin Bulgular

“Annem herkesi dinler.” (Bektaş, 2020b, s.8)

“Bazı insanlar sadece Türkiye’de değil başka birçok ülkede de ‘siz’ demeyi bir saygı belirtisi olarak algılayıp can ciğer dost olduktan sonra bile sürdürürler bu tavrı.” (Bektaş, 2020b, s.38).

“Onu çalışırken rahatsız etmemeye özen gösterirdik.” (Bektaş, 2020b, s.73).

“Yahya Bey’in herkese karşı saygılı bir duruşu var.” (Bektaş, 2020b, s.150).

Sevginin Gizli Tarifi Adlı Kitabında Yer Alan “Sorumluluk” Değerine İlişkin Bulgular

“Söylediklerinin bir de sorumluluğu var.” (Bektaş, 2020b, s.78).

“Onu bekletmek doğru olmaz.” (Bektaş, 2020b, s.79).

“Unuttun mu, Cevriye’nin gerçek yüzünü göstermek görevimizdi!” (Bektaş, 2020b, s.178).

Sevginin Gizli Tarifi Adlı Kitabında Yer Alan “Terbiyeli Olma” Değerine İlişkin Bulgular

“Babam adına utandım.” (Bektaş, 2020b, s.21).

“Nedense bir şeylerden utanıyorum.” (Bektaş, 2020b, s.43).

“Utanıyorum, neredeyse emekleyerek yaklaşıp elini tutuyorum.” (Bektaş, 2020b, s.45).

“Utanmıştım. Yine bir şeyler sormaya başlamıştı.” (Bektaş, 2020b, s.57).

“Baş üstüne, diyen kadına bakarken gözlerim dalıyor. Bir parça da utanıyorum doğrusu.” (Bektaş, 2020b, s.154).

Sevginin Gizli Tarifi Adlı Kitabında Yer Alan “Yardımlaşma ve Dayanışma” Değerine İlişkin Bulgular

“Şunu da unutmadan söyleyeyim, fiziksel durumum nedeniyle bana ancak istersem yardım edebilirsin, anlaştık mı?” (Bektaş, 2020b, s.57).

“Demek bu konuda benimle dayanışmaya giriyorsun.” (Bektaş, 2020b, s.66).

“Bundan yüz yıl önce benim güzel oğlum yemeğe, hiç olmazsa masanın hazırlanmasına yardım ederdi.” (Bektaş, 2020b, s.85).

“Benim yardımımı istemiştin.” (Bektaş, 2020b, s.152).

4.17. Şehzadenin Yolculuğu Adlı Eserine İlişkin Bulgular

Tablo 27: Şehzadenin Yolculuğu adlı eserine ilişkin bulgular

Sosyal Değerler	f

Adalet	13
Ahlak	-
Aile	3
Akraba	-
Anne Baba Sevgisi	1
Arkadaş	8
Atalara Saygı	4
Bağımsızlık	-
Cesaret/ Yiğitlik	12
Cömertlik	4
Çalışkanlık	5
Diğerkâmlık	1
Din	36
Doğa Sevgisi	5
Dürüstlük	10
Eğitim	6
Eşine Hürmet Etmek	-
Eşitlik	1
Evlat Sevgisi	1
Fedakârlık	-
Gelenek ve Göreneklere Bağlılık	11
Hediye Vermek	6
Hoşgörü	10
İnsanları Sevmek	10
Kahramanlık	3
Kültürel Farklılıklara Saygı	-
Merhamet	14
Milli Birlik ve Beraberlik	-
Misafirperverlik	16
Namuslu Olmak	-
Özgürlük	-
Paylaşma	2
Sabırlı Olma	6
Samimiyet	8
Saygılı Olma	19
Sorumluluk	4
Terbiyeli Olmak	13
Tevazu	9
Vatan Sevgisi	1
Yardımlaşma ve Dayanışma	9
Toplam	251

Şehzadenin Yolculuğu adlı kitap incelendiğinde toplam 251 değere yer verildiği görülmektedir. Bu değerlerden din değeri 36 kez yer verilerek en çok yer verilen değer olmuştur. Saygılı olma değeri ise 19 kez yer verilerek en çok kullanılan ikinci değer olmuştur. Misafirperverlik değeri 16 kez yer verilerek en çok yer verilen üçüncü değer olmuştur. Merhamet değerine 14, adalet ve terbiyeli olma değerine 13, cesaret/yiğitlik değerine 12, gelenek ve göreneklere bağlılık değerine 11, dürüstlük, hoşgörü, insanları sevmek değerlerine 10, tevazu, yardımlaşma ve dayanışma değerlerine 9, arkadaş ve samimiyet değerlerine 8, eğitim, hediye vermek, sabırlı olma değerlerini 6, çalışkanlık ve doğa sevgisi değerlerine 5, atalara saygı, cömertlik ve sorumluluk değerlerine 4, aile ve kahramanlık değerlerine 3, paylaşma değerine 2, anne baba sevgisi, diğerkamlik, eşitlik, evlat sevgisi, vatan sevgisi değerlerine 1 kez yer verilmiştir. Ahlak, akraba, bağımsızlık, eşime hürmet etmek, fedakârlık, kültürel farklılıklara saygı, milli birlik ve beraberlik, namuslu olma ve özgürlük değerlerine ise yer verilmemiştir.

Şehzadenin Yolculuğu Adlı Kitabında Yer Alan “Adalet” Değerine İlişkin Bulgular

“Bir insanın aç olması belki cezasını hafifletebilir.” (Bektaş, 2021b, s.30).

“Mehmet Ağa, av vuranın değil alanındır.” (Bektaş, 2021b, s.42).

“Ama adam ceylanı aşikâr çaldı. Ah hocam ah, o herif köteği hak etmişti ama neyse.” (Bektaş, 2021b, s.43).

“Ama bu her şeyin adil olması gerektiği anlamına gelir. Adil ve doğru.” (Bektaş, 2021b, s.69).

“Kimsenin ettiği yanına kalmaz.” (Bektaş, 2021b, s.84).

“Adaletli olup olmaması önemlidir.” (Bektaş, 2021b, s.89).

“Söylediğim gibi adil olması önemli.” (Bektaş, 2021b, s.89).

“Bitmedi, yöremizde veresiye alınan mal için faiz ödenmesi caiz değildir. Ceza yasasında ise suç unsurudur.” (Bektaş, 2021b, s.119).

“Ödeştiniz, dedim” (Bektaş, 2021b, s.121).

“Siz adil davrandınız.” (Bektaş, 2021b, s.123).

“Öyleyse bir hafta boyunca her gün gelip mahkemenin temizliğini yapacaksın.” (Bektaş, 2021b, s.130).

“Adil, zeki ve dürüst.” (Bektaş, 2021b, s.137).

“Bazen adaleti aramak zorunda kalıyorsun.” (Bektaş, 2021b, s.137).

Şehzadenin Yolculuğu Adlı Kitabında Yer Alan “Aile” Değerine İlişkin Bulgular

“Ben, eşim ve iki çocuğum küçük bir kasabada huzur içinde yaşıyorduk.” (Bektaş, 2021b, s.146).

“Eşime ve çocuklarıma komşumuz Zühre teyze sahip çıkmış.” (Bektaş, 2021b, s.147).

“Eşim de yanındaydı. Çocuklar da uyanmıştı.” (Bektaş, 2021b, s.148).

Şehzadenin Yolculuğu Adlı Kitabında Yer Alan “Anne Baba Sevgisi” Değerine İlişkin Bulgular

“Kendini düşünmüyorsan beni düşün, ananı atanı düşün.” (Bektaş, 2021b, s.72).

Şehzadenin Yolculuğu Adlı Kitabında Yer Alan “Arkadaş” Değerine İlişkin Bulgular

“Biz dost olduk artık.” (Bektaş, 2021b, s.34).

“Orada henüz yüzünü görmediğim babamın bir dostu yaşıyor.” (Bektaş, 2021b, s.37).

“‘Günün birinde benim de böyle dostlarım olacak mı?’ diye sordu.” (Bektaş, 2021b, s.38).

“Yalnız bu adam benim değil, babamın dostuydu.” (Bektaş, 2021b, s.39).

“Ama dostun dostla dayanışması çok keyiflidir.” (Bektaş, 2021b, s.39).

“Gülüverdim dostça.” (Bektaş, 2021b, s.89).

“Benim de bir iki arkadaşım vardı, ama hükmü yoktur. Babamın dostlukları başkadır.” (Bektaş, 2021b, s.107).

“Belki bir dosta uğrarız, gel hadi.” (Bektaş, 2021b, s.117).

Şehzadenin Yolculuğu Adlı Kitabında Yer Alan “Atalara Saygı” Değerine İlişkin Bulgular

“Haklısın hocam, atalar öyle demiş.” (Bektaş, 2021b, s.45).

“Kendini düşünmüyorsan beni düşün, ananı atanı düşün.” (Bektaş, 2021b, s.72).

“Benden yaşlıydı.” (Bektaş, 2021b, s.124).

“Kaynana saygı göstereceksin, dedim.” (Bektaş, 2021b, s.130).

Şehzadenin Yolculuğu Adlı Kitabında Yer Alan “Cesaret/Yiğitlik” Değerine İlişkin Bulgular

“O gerektiği zaman nice er kişiye bedeldir, gözünü kırpmadan savaşa girer, nice alaylar bozar.” (Bektaş, 2021b, s.18).

“Yoksa ok atmasını bilmez misin?” (Bektaş, 2021b, s.41).

“Diz çöktü, yayını gelip güzelce nişan aldıktan sonra kirişi bıraktı.” (Bektaş, 2021b, s.41).

“Sen yarının padişahı dahi olsan düşündüklerimi söylerim.” (Bektaş, 2021b, s.52).

“Hocam durmak olur mu? Baksana eşkıyalar güpegündüz adam soyarlar!” (Bektaş, 2021b, s.60).

“Padişahın en gözde adaylarından seçilmiş, ayaklarında şalvarlardan başka bir şey olmayan pehlivan yapılı yiğitlerin çıplak bedenlerine bakan ürperirdi.” (Bektaş, 2021b, s.60).

“Yiğitliğin şanından değildir.” (Bektaş, 2021b, s.60).

“Seni kırdıysam bağışla. Ama doğru bildiğimizi söylemeye devam edeceğim.” (Bektaş, 2021b, s.70).

“Ağacın gölgesine varınca eli kılıcında at üstünde beklemeye başladı.” (Bektaş, 2021b, s.109).

“Sultanın en iyi alaylarından seçilmiş derviş kılığındaki yiğitler sıyrırverdiler abalarını. Bellerindeki uzun eğri hançerlerine dokunmadılar bile. Tekme tokat giriştiler hancı ve adamlarına. Sonra yıktılar yere.” (Bektaş, 2021b, s.110).

“Sonra bütün cesaretini toplayıp, ben bir iş kuracağım, dedi.” (Bektaş, 2021b, s.125).

“Şehzadenin önünde, sağında, solunda üç cengâver dikiliyordu.” (Bektaş, 2021b, s.143).

Şehzadenin Yolculuğu Adlı Kitabında Yer Alan “Cömertlik” Değerine İlişkin Bulgular

“Hizmet eden insanları yüklüce bahşişlerle ödüllendirdik.” (Bektaş, 2021b, s.50).

“Onlar için de bir şeyler yapayım istedim.” (Bektaş, 2021b, s.51).

“Onların konaklama parasını, yiyecek ve içeceklerle birlikte hayvanlarının yemleri de dahil olmak üzere tüm masraflarını ödemek istiyorum.” (Bektaş, 2021b, s.51).

“Hayvanların yükü sarılıyordu ki erzak işlerine bakan muhafaza yanımızda ne kadar erzak varsa götürüp kulübe yıkmasını söyledim.” (Bektaş, 2021b, s.77).

Şehzadenin Yolculuğu Adlı Kitabında Yer Alan “Çalışkanlık” Değerine İlişkin Bulgular

“Ne demiş atalarımız, baba malı tez tükenir, evlat gerek kazana.” (Bektaş, 2021b, s.52).

“Sen padişahlığın geliriyle değil, emeğinin karşılığıyla ayakta durmaya çalış.” (Bektaş, 2021b, s.52).

“Padişah olursan ne âlâ, olamazsan dert etmezsin, emeğinle, hünerinle yaşarsın.” (Bektaş, 2021b, s.53).

“Gider çalışır, ne kazandıysa onu yer, sonra da Allah’a şükredermiş.” (Bektaş, 2021b, s.95).

“Diyelim ki birinin pis bir işi var, gelsin Eyüp. Kolay kolay, dermiş.” (Bektaş, 2021b, s.95).

Şehzadenin Yolculuğu Adlı Kitabında Yer Alan “Diğerkâmlık” Değerine İlişkin Bulgular

“Bu böyle olmaz Sıtkı hepinizi sırtında taşıyor.” (Bektaş, 2021b, s.92).

Şehzadenin Yolculuğu Adlı Kitabında Yer Alan “Din” Değerine İlişkin Bulgular

“Onlar ki mübarek insanlardır. Bastıkları toprağa bereket getirirler.” (Bektaş, 2021b, s.26).

“Yerlere kadar eğilip bize, aman Derviş Ağalar bizim için dualarınızı esirgemeyin demez mi!” (Bektaş, 2021b, s.27).

“Tanrı’ya şükredip yemeğe başladık.” (Bektaş, 2021b, s.27).

“Açın imanı olmaz.” (Bektaş, 2021b, s.30).

“Mehmet Ağa biz tedbirimizi alalım, gerisi Allah’a kalmış.” (Bektaş, 2021b, s.45).

“Güzel, Allah sahibine bağışlasın!” (Bektaş, 2021b, s.46).

“Bunda da vardır bir hayır dedim.” (Bektaş, 2021b, s.47).

“Zira atalar sözüdür, düşmez kalkmaz bir Allah.” (Bektaş, 2021b, s.53).

“Dervişler bereket getirir.” (Bektaş, 2021b, s.62).

“Allah’ın hikmeti işte.” (Bektaş, 2021b, s.82).

“Önümüze çıkan ihtiyar, adının Hızır olduğunu söyledi.” (Bektaş, 2021b, s.82).

“Bu iyiliğimiz inşallah Allah’ın hoşuna gider, bizden razı olur, hizmetkarım Hızır, dervişler için bir hayır yaptı, der.” (Bektaş, 2021b, s.83).

“Biz Hızır adlı nur yüzlü efendi ağanın söylediklerini size aktardık.” (Bektaş, 2021b, s.83).

“Unutma, İslam’ın şartı beş, altıncısı insaf demişler.” (Bektaş, 2021b, s.111).

“Allah’ın sevgili kullarısınız.” (Bektaş, 2021b, s.115).

“Efendim, dervişin yolunu Allah çizer. Rabb’im bizi nereye yederse oraya gideriz.” (Bektaş, 2021b, s.115).

“Bitmedi, yöremizde veresiye alınan mal için faiz ödenmesi caiz değildir. (Bektaş, 2021b, s.119).

“Davacının kadı olursa yardımcın Allah olsun.” (Bektaş, 2021b, s.121).

“Allah'a şükür sağlığı yerindeymiş.” (Bektaş, 2021b, s.125).

“Efendim, ben namazdan çıkıp oraya gitmiştim. Allah şahidimdir ki namaz kıldım.” (Bektaş, 2021b, s.136).

“Vallahi de geçmedim, billahi de geçmedim.” (Bektaş, 2021b, s.136).

“Ben dini bütün bir Müslüman’ım. Allah’tan korkarım.” (Bektaş, 2021b, s.136).

“Ben o paraya dokunmam, dedi. Allah razı gelmez.” (Bektaş, 2021b, s.145).

“Yol kesip adam soymaya Allah razı gelir mi?” (Bektaş, 2021b, s.145).

“Sizler Allah yolunda yürüyen insanlarsınız.” (Bektaş, 2021b, s.145).

“Ve Allah’tan yardım istiyordum.” (Bektaş, 2021b, s.147).

“İmam geldi. Sordu. Namaz zamanı da değil, ne arıyorsun burada?” (Bektaş, 2021b, s.147).

“Tekkelere gidiyor, dervişlerle sohbet ediyorduk.” (Bektaş, 2021b, s.150).

“İmam, yağmur duasına gidiyoruz evlat deyince bizimki hah demiş ve onların peşine takılmış. Şimdi yağmur duasından geliyormuş.” (Bektaş, 2021b, s.152).

“Selami kardeş, dua ettin mi?” (Bektaş, 2021b, s.152).

“İkinci namazı için ezan okundu okunacak.” (Bektaş, 2021b, s.153).

“Minarenin şerefesine çıkınca namaz saati gelmiştir deyip başlıyor ezan okumaya.” (Bektaş, 2021b, s.154).

“Namaz kılacak mıyız şimdi, kılmayacak mıyız?” (Bektaş, 2021b, s.155).

“Yahu sen ne biçim Müslüman’sın.” (Bektaş, 2021b, s.155).

“Bir baktık ki kör Hafız kelime-i şهادet getiriyor.” (Bektaş, 2021b, s.155).

“Allah inşallah affeder beni.” (Bektaş, 2021b, s.157).

Şehzadenin Yolculuğu Adlı Kitabında Yer Alan “Doğa Sevgisi” Değerine İlişkin Bulgular

“Yalnız fazla uzatmayalım. Hayvanlara yük vuruldu.” (Bektaş, 2021b, s.40).

“Sudan yana sıkıntımız olmayacağı gibi derenin kıyısında hayvanlar için yeterince ot da vardı.” (Bektaş, 2021b, s.48).

“Şeftaliler o kadar büyüklerdi ki dallar kırılmasın diye altlarına ucu çatallı direklerle destek yapılmıştı.” (Bektaş, 2021b, s.57).

“Lakin hava o kadar sıcaktı ki üzülmekten edemedim. Ata kıyamıyordum.” (Bektaş, 2021b, s.72).

“Ömrümde ne bir karıncayı incitmişim ne de bir insanın canını acıtmışım.” (Bektaş, 2021b, s.148).

Şehzadenin Yolculuğu Adlı Kitabında Yer Alan “Dürüstlük” Değerine İlişkin Bulgular

“Lafi hiç dolandırmadım.” (Bektaş, 2021b, s.11).

“Aç kalmış biri dürüst insan olamaz mı?” (Bektaş, 2021b, s.30).

“Zira dost acı söyler, dedim.” (Bektaş, 2021b, s.34).

“Bunda da vardır bir hayır dedim ve hiç yapmadığım bir hatayı yaptım.” (Bektaş, 2021b, s.47).

“Bildiğim doğruları söylemekten vazgeçemezdim.” (Bektaş, 2021b, s.52).

“Sen yarının padişahı dahi olsan düşündüklerimi söylerim.” (Bektaş, 2021b, s.52).

“Şehzadenin keyfi yerine gelsin diye dalkavukluk yaparak kendimi inkâr edemezdim.” (Bektaş, 2021b, s.53).

“Seni kırdıysam bağışla. Ama doğru bildiğimizi söylemeye devam edeceğim.” (Bektaş, 2021b, s.70).

“Adil, zeki ve dürüst.” (Bektaş, 2021b, s.137).

“Yani anlattığım yalan değildir.” (Bektaş, 2021b, s.153).

Şehzadenin Yolculuğu Adlı Kitabında Yer Alan “Eğitim” Değerine İlişkin Bulgular

“O ülkede okuyan, yazan, öğreten, öğrenmek isteyen insanlara çok saygı gösterilir, desteklenmiş.” (Bektaş, 2021b, s.9).

“Çocukların her ikisi de özel hocalardan eğitim almışlar.” (Bektaş, 2021b, s.10).

“İnsan bilmediğini ayağının altına alsa başı göğe erer sultanım.” (Bektaş, 2021b, s.17).

“Zira bilgi akan suya benzer, yol açar kendine, çoğalır, birçok yol olur, yeni bilgilere ulaşır, kimi zaman da başka bilgilerle birleşir.” (Bektaş, 2021b, s.18).

“Aynı şeyi şehzade yapmış olsaydı çok bilen çok yanılır derdim veya çok konuşan çok yanılır.” (Bektaş, 2021b, s.48).

“Ama ben bir bilim insanıyım. Bildiğim doğruları söylemekten vazgeçemezdim.” (Bektaş, 2021b, s.52).

Şehzadenin Yolculuğu Adlı Kitabında Yer Alan “Eşitlik” Değerine İlişkin Bulgular

“Kız evlatlarını ‘kız’ diye eve, saraya hapseden, onları erkek evlatlarından daha değersiz gören ana babalardan hoşlanmazdı babam.” (Bektaş, 2021b, s.18).

Şehzadenin Yolculuğu Adlı Kitabında Yer Alan “Evlat Sevgisi” Değerine İlişkin Bulgular

“Oğlumu özleyeceğim, dedi.” (Bektaş, 2021b, s.19).

Şehzadenin Yolculuğu Adlı Kitabında Yer Alan “Gelenek ve Göreneklere Bağlılık” Değerine İlişkin Bulgular

“Bilirsiniz, atalar sözüdür, çok yaşayan bilmez çok gezen bilir.” (Bektaş, 2021b, s.11).

“Fırlayıp ayağa kalktı. Hoş gelmişsiniz dervişler, dedi.” (Bektaş, 2021b, s.37).

“Tüm erzakı katırlara yükleyip bizi yolcu ettiler.” (Bektaş, 2021b, s.38).

“Dervişler bereket getirir. (Bektaş, 2021b, s.62).

“Söylemeden önce de neden sık sık atasözlerine başvuruyorum, onu açıklamalıyım.” (Bektaş, 2021b, s.73).

“Günlerden bir gün Seyit’in Hasan, oğlunu everiyormuş. Herkese okuntu göndermiş. Dügün yemeğine davet etmiş.” (Bektaş, 2021b, s.96).

“Selam verdim. Tanrı misafiri olduğumuzu söyledim.” (Bektaş, 2021b, s.109).

“Oturttuğu kürsüden kalkıp onu yolcu edeyim istedim ama bana engel oldu.” (Bektaş, 2021b, s.124).

“Selam aldık, selam verdik. Hâl hatır sorduk.” (Bektaş, 2021b, s.135).

“Hâl hatır sorduk.” (Bektaş, 2021b, s.145).

“Tıraş olmayacağı mı, sadece selam verip hâl hatır sormak için girdiğimi söyleyince berber daha bir memnun oldu.” (Bektaş, 2021b, s.151).

Şehzadenin Yolculuğu Adlı Kitabında Yer Alan “Hediye Vermek” Değerine İlişkin Bulgular

“Şehzadem, soran olursa atları bir beyin bize armağan ettiğini söyleyeceğiz.” (Bektaş, 2021b, s.21).

“Bir de üstüne yüklüce bahşış verdiyse!” (Bektaş, 2021b, s.27).

“Hizmet eden insanları yüklüce bahşişlerle ödüllendirdik.” (Bektaş, 2021b, s.50).

“Onların konaklama parasını, yiyecek ve içecekleri ile birlikte hayvanlarının yemleri de dahil olmak üzere tüm masraflarını ödemek istiyorum.” (Bektaş, 2021b, s.51).

“İki altın çıkarıp hamamcıya uzattım.” (Bektaş, 2021b, s.82).

“Kitabı yerine koyacaktım ki kadı elime sarılıp bana hatıra olarak kitabı armağan ettiğini söyledi.” (Bektaş, 2021b, s.121).

Şehzadenin Yolculuğu Adlı Kitabında Yer Alan “Hoşgörü” Değerine İlişkin Bulgular

“Onu anlıyordum.” (Bektaş, 2021b, s.24).

“Gençlik işte, biz de öyleydik bir zamanlar. Sabırsızdık. Her şey çarçabuk olsun bitsin isterdik.” (Bektaş, 2021b, s.27).

“Kızdığımı belli etmemeye çalıştım.” (Bektaş, 2021b, s.35).

“Mademki onun fikrini sormuştum, söylediklerini dikkate almak zorundaydım.” (Bektaş, 2021b, s.48).

“Anlamıştım, benimle eğleniyor! Sesimi çıkarmadım.” (Bektaş, 2021b, s.49).

“Şehzadenin incitici sayılabilecek sözlerini duymazdan gelsem de bir şeyler demem gerekiyordu.” (Bektaş, 2021b, s.51).

“İnsanların artıları, eksileri, zaafları, sevinçleri olur; en basit deyişle doğru ve yanlışları olur. Ben ki senin yoldaşım. Sen şehzade de olsan sonuçta insansın.” (Bektaş, 2021b, s.52).

“Ama sen de haklı olabilirsin.” (Bektaş, 2021b, s.58).

“Gençlik işte.” (Bektaş, 2021b, s.65).

“Seni kırdıysam bağışla.” (Bektaş, 2021b, s.70).

Şehzadenin Yolculuğu Adlı Kitabında Yer Alan “İnsanları Sevmek” Değerine İlişkin Bulgular

“Sevgiyle baktım şehzadeye.” (Bektaş, 2021b, s.26).

“Evet, haklısın, gönül kimi severse güzel odur.” (Bektaş, 2021b, s.46).

“Başını okşadım.” (Bektaş, 2021b, s.56).

“Bizim yolumuz sevgi yoludur.” (Bektaş, 2021b, s.65).

“Halkımızın yabancıya, misafire, garip dervişlere gösterdiği saygı ve sevgiye hayran oluyordum.” (Bektaş, 2021b, s.79).

“Buna alışkandık ama Akşehir’deki ilgi, önümüze geçip bizlerle konuşmak isteyen halkın sevgi ve saygı gösterisi aşırıydı.” (Bektaş, 2021b, s.79).

“Halkın içine girince halkın dervişlere gösterdiği karşılıksız sevgiyi görünce şaşırılmış, bir parça da sıkılmıştı.” (Bektaş, 2021b, s.79).

“Bizim hamamcı o andan itibaren dervişleri bir sevdik ki ne sevmek.” (Bektaş, 2021b, s.83).

“Aman Allah’ım, çocuklara, gençlere gülmek nasıl da yarıyor! Ben de güldüm.” (Bektaş, 2021b, s.123).

“Ömrümde ne bir karıncayı incitmişim ne de bir insanın canını acıtmışım.”
(Bektaş, 2021b, s.148).

Şehzadenin Yolculuğu Adlı Kitabında Yer Alan “Kahramanlık” Değerine İlişkin Bulgular

“O gerektiği zaman nice er kişiye bedeldir, gözünü kırpmadan savaşa girer, nice alaylar bozar.” (Bektaş, 2021b, s.18).

“Hocam durmak olur mu? Baksana eşkıyalar güpegündüz adam soyarlar!”
(Bektaş, 2021b, s.60).

“Sultanın en iyi alaylarından seçilmiş derviş kılığındaki yiğitler sıyırıverdiler abalarını. Bellerindeki uzun eğri hançerlerine dokunmadılar bile. Tekme tokat giriştiler hancı ve adamlarına. Sonra yıktılar yere.” (Bektaş, 2021b, s.110).

Şehzadenin Yolculuğu Adlı Kitabında Yer Alan “Merhamet” Değerine İlişkin Bulgular

“Sonra da acımakla öfke arasında gidip gelen duygularına yenik düşerek, ama bu insanlar yoksul, sefil ve biçare. Ellerinden hiçbir şey gelmez hocam.” (Bektaş, 2021b, s.33).

“Başını okşadım.” (Bektaş, 2021b, s.56).

“Baktım ki çok yoksul bir köy. Bir tek ocak tütmüyor. Hay Allah dedim, ne yapmalı?” (Bektaş, 2021b, s.75).

“Kulübenin yoksul, viran haline yüreğim kıyıldı.” (Bektaş, 2021b, s.75).

“Hele şehzade ömründe ilk kez bir insan görüyormuşçasına bakıyordu kulübedeki zavallılara.” (Bektaş, 2021b, s.76).

“Hayvanların yükü sarılıyordu ki erzak işlerine bakan muhafaza yanımızda ne kadar erzak varsa götürüp kulübe yıkmalarını söyledim.” (Bektaş, 2021b, s.77).

“Ben padişah olunca ne kadar vergi varsa hepsini de kaldıracağım.” (Bektaş, 2021b, s.89).

“Ama sonradan sonraya canımı sıkmaya başladı bu haksızlık.” (Bektaş, 2021b, s.92).

“Sıtkı’nın bir sırtına binmediğiniz kaldı. İnsaf!” (Bektaş, 2021b, s.92).

“Dün Sıtkı Ağa’nın her işe koşulması senin canını sıktı. Üzüldün. Kızdın.” (Bektaş, 2021b, s.94).

“Gerçekten de insanların sömürülmesi, hakkının yenmesi beni çok rahatsız eder Mehmet Ağa.” (Bektaş, 2021b, s.94).

“Unutma, İslam’ın şartı beş, altıncısı insaf demişler.” (Bektaş, 2021b, s.111).

“Ömrümde ne bir karıncayı incitmişim ne de bir insanın canını acıtmışım.” (Bektaş, 2021b, s.148).

“Altınları ver adama. Kaderine çok yandım.” (Bektaş, 2021b, s.148).

Şehzadenin Yolculuğu Adlı Kitabında Yer Alan “Misafirperverlik” Değerine İlişkin Bulgular

“Yoldan geldin, yorgun olmalısın. Sarayımda senin için bir oda hazırlandı. Umarım rahat edersin.” (Bektaş, 2021b, s.14).

“Hele geçin avluya, ağacın altında sofra kurdurdum, dedi.” (Bektaş, 2021b, s.27).

“Bizi yarım ağızla mı buyur edecek yoksa kapılar ardına kadar açılacak mı, bakacağız.” (Bektaş, 2021b, s.37).

“Fırlayıp ayağa kalktı. Hoş gelmişsiniz dervişler, dedi.” (Bektaş, 2021b, s.37).

“Buyurun buyurun, oturun, deyip bize baş köşeyi gösterdi.” (Bektaş, 2021b, s.37).

“Tüm erzakı katırlara yükleyip bizi yolcu ettiler.” (Bektaş, 2021b, s.38).

“Hizmet eden gençler hanın avlusuna büyük bir sofra kurdular. Sonra da bizi buyur ettiler.” (Bektaş, 2021b, s.63).

“Misafirlerimize kahve yapalım, dedi.” (Bektaş, 2021b, s.76).

“Belki demişler, günün birinde şu yoksul ocağımıza bir misafir gelir. Onlara ikram edecek bir şeyimiz olsun.” (Bektaş, 2021b, s.77).

“Yıllardır sakladıkları kahveyi bize ikram ettiler.” (Bektaş, 2021b, s.77).

“Halkımızın yabancıya, misafire, garip dervişlere gösterdiği saygı ve sevgiye hayran oluyordum.” (Bektaş, 2021b, s.79).

“Yıkandıktan sonra kebaplar geldi kalaylı sinirlerde.” (Bektaş, 2021b, s.84).

“Buyurun sizi misafir edelim, birbirimize hayrımız dokunsun.” (Bektaş, 2021b, s.99).

“Karnımızın aç olup olmadığını sordu.” (Bektaş, 2021b, s.115).

“Adama bir çorba ikram edin, ağırlayın, beklesin, dedim.” (Bektaş, 2021b, s.134).

“Buyur ettik. Ayran sunduk.” (Bektaş, 2021b, s.146).

Şehzadenin Yolculuğu Adlı Kitabında Yer Alan “Paylaşma” Değerine İlişkin Bulgular

“Hayvanların yükü sarılıyordu ki erzak işlerine bakan muhafaza yanımızda ne kadar erzak varsa götürüp kulübe yıkmasını söyledim.” (Bektaş, 2021b, s.77).

“İşi de bölüşürüz aş da.” (Bektaş, 2021b, s.99).

Şehzadenin Yolculuğu Adlı Kitabında Yer Alan “Sabırlı Olma” Değerine İlişkin Bulgular

“Mehmet Ağa biraz sabret.” (Bektaş, 2021b, s.25).

“Acele etmeyin.” (Bektaş, 2021b, s.25).

“Sabreden derviş, muradına ermiş.” (Bektaş, 2021b, s.27).

“Sakin olmalısın.” (Bektaş, 2021b, s.64).

“Zira Eyüp, sabırlı ve kanaatkâr bir adammış.” (Bektaş, 2021b, s.95).

“Öfke insana yanlış iş yaptırır. Öfkeyle kalkan, ziyanla oturur.” (Bektaş, 2021b, s.114).

Şehzadenin Yolculuğu Adlı Kitabında Yer Alan “Samimiyet” Değerine İlişkin Bulgular

“Hocam darılmayın ama böyle bir soruyu size yakıştıramadım, dedi.” (Bektaş, 2021b, s.29).

“Sarıldı, yanaklarımdan öptü.” (Bektaş, 2021b, s.37).

“Sonra barıştık. Barışmamızın hikayesi de pek güzeldir.” (Bektaş, 2021b, s.53).

“Bak Mehmet Ağa, iyi bir yönetici olmak istiyorsan, yönettiğin insanlara yakın duracaksın, onları tanıyacaksın.” (Bektaş, 2021b, s.80).

“Bir de o çocuksu gülüşü.” (Bektaş, 2021b, s.91).

“Babamın dostlukları başkadır.” (Bektaş, 2021b, s.107).

“Aman Allah’ım, çocuklara, gençlere gülmek nasıl da yarışıyor! Ben de güldüm.” (Bektaş, 2021b, s.123).

“Elimi usulca omzuna koydum.” (Bektaş, 2021b, s.123).

Şehzadenin Yolculuğu Adlı Kitabında Yer Alan “Saygılı Olma” Değerine İlişkin Bulgular

“Önümde saygıyla eğildiler.” (Bektaş, 2021b, s.8).

“O ülkede okuyan, yazan, öğreten, öğrenmek isteyen insanlara çok saygı gösterilir, desteklenmiş.” (Bektaş, 2021b, s.9).

“Elbette saygıda kusur etmedim. Lakin padişah bana, benim ona gösterdiğinden daha çok saygı gösterdi. Mahcup oldum.” (Bektaş, 2021b, s.9).

“Ayağa kalktı. Padişaha saygı gösterdi.” (Bektaş, 2021b, s.17).

“Babam, saygıyı abartmadan padişahın gösterdiği yere geçip oturdu.” (Bektaş, 2021b, s.17).

“Sizin bir şehzade olduğunuzu anlarılarsa içlerinden gelmese bile saygılı davranacaklardır.” (Bektaş, 2021b, s.22).

“Onun için izin verirseniz size adınızla hitap edeceğim.” (Bektaş, 2021b, s.22).

“Hancı Ağa, dervişlere hizmette kusur etme, diyeceksin.” (Bektaş, 2021b, s.26).

“Yerlere kadar eğilip bize, aman Derviş Ağalar bizim için dualarınızı esirgemeyin demez mi!” (Bektaş, 2021b, s.27).

“Atlarımızdan inince örükleri beline düşmüş kara kaşlı, kara gözlü, servi boylu kız saygıyla geriye çekildi.” (Bektaş, 2021b, s.45).

“Şimdi de onun düşüncesine saygı göstermem gerekiyordu.” (Bektaş, 2021b, s.48).

“Mademki onun fikrini sormuştum, söylediklerini dikkate almak zorundaydım.” (Bektaş, 2021b, s.48).

“Hocam, nasıl böyle bir şey söyleyebilirsin! Köylü bütün yıl çalışıyor o ürün için.” (Bektaş, 2021b, s.58).

“Halkımızın yabancıya, misafire, garip dervişlere gösterdiği saygı ve sevgiye hayran oluyordum.” (Bektaş, 2021b, s.79).

“Buna alışkandık ama Akşehir’deki ilgi, önümüze geçip bizlerle konuşmak isteyen halkın sevgi ve saygı gösterisi aşırıydı.” (Bektaş, 2021b, s.79).

“O, halktan uzakta, insansız bahçelerde dolaşmış, ona oldukça mesafeli davranan, saygı gösteren saray hizmetkarlarından ve kırk yılın başı gelen zengin beylerden başka kimseyle karşılaşmamıştı.” (Bektaş, 2021b, s.79).

“O konuda benim bir şey demem doğru olmaz.” (Bektaş, 2021b, s.90).

“Kaynana saygı göstereceksin, dedim.” (Bektaş, 2021b, s.130).

“Ömrümde ne bir karıncayı incitmişim ne de bir insanın canını acıtmışım.” (Bektaş, 2021b, s.148).

Şehzadenin Yolculuğu Adlı Kitabında Yer Alan “Sorumluluk” Değerine İlişkin Bulgular

“Görevini yapıp yanımıza döndü.” (Bektaş, 2021b, s.27).

“Sen padişahlığın geliriyle değil, emeğinin karşılığıyla ayakta durmaya çalış.” (Bektaş, 2021b, s.52).

“Bir başkası sorumluluğu üstlense benim için kolay olacak.” (Bektaş, 2021b, s.74).

“Senin karşına gelmemem konusundaki buyruğun olmasaydı, hamamcı ağa Hakkın rahmetine kavuşmuştu.” (Bektaş, 2021b, s.85).

Şehzadenin Yolculuğu Adlı Kitabında Yer Alan “Terbiyeli Olma” Değerine İlişkin Bulgular

“Tam gitmek için izin isteyecektim ki...” (Bektaş, 2021b, s.9).

“Yine mahcup olmuşum.” (Bektaş, 2021b, s.9).

“Peki efendim, sorun.” (Bektaş, 2021b, s.9).

“Şiir söyleyeni ve dinleyeni divana çağırarak yakışık almaz.” (Bektaş, 2021b, s.15).

“Ayağa kalktı. Padişaha saygı gösterdi.” (Bektaş, 2021b, s.15).

“Bizi mahcup ettiniz. Bir haber uçursaydınız, size bu yolu yürütmez, koşar gelirdim.” (Bektaş, 2021b, s.17).

“Onun için izin verirseniz size adınızla hitap edeceğim.” (Bektaş, 2021b, s.22).

“Şehzade önce utanır gibi oldu.” (Bektaş, 2021b, s.33).

“Atlarımızdan inince örükleri beline düşmüş kara kaşlı, kara gözlü, servi boylu kız saygıyla geriye çekildi.” (Bektaş, 2021b, s.45).

“O konuda benim bir şey demem doğru olmaz.” (Bektaş, 2021b, s.90).

“Bunu Rüstem Ağa’ya münasip bir dille söyledim.” (Bektaş, 2021b, s.93).

“Mahcup oldum.” (Bektaş, 2021b, s.124).

“Öyle konuştu, yere bakarak.” (Bektaş, 2021b, s.145).

Şehzadenin Yolculuğu Adlı Kitabında Yer Alan “Tevazu” Değerine İlişkin Bulgular

“Aman efendim, bizim aklımızdan ne olur!” (Bektaş, 2021b, s.9).

“Ayrıca bu işi benden daha iyi yaparlar.” (Bektaş, 2021b, s.9).

“Ama unutmamak gerekir ki akıl yaşta değil baştadır.” (Bektaş, 2021b, s.9).

“Aman efendim, dedim. İyinin daha iyisi vardır ve daha iyinin de âlâsı...” (Bektaş, 2021b, s.11).

“Haydi, şiirin divanına çıkalım! Belki bizi kabul eder. Kapısını aralar.” (Bektaş, 2021b, s.15).

“Şimdi iyice anladım ki benim de senden öğreneceğim çok şey var.” (Bektaş, 2021b, s.26).

“Seni kırdıysam bağışla.” (Bektaş, 2021b, s.70).

“Biz gönül insanıyız, bizde kibir yoktur.” (Bektaş, 2021b, s.86).

“Biz kim oluyoruz ki bir insanı bağışlayalım.” (Bektaş, 2021b, s.87).

Şehzadenin Yolculuğu Adlı Kitabında Yer Alan “Vatan Sevgisi” Değerine İlişkin Bulgular

“Ancak o zaman onları kazanır, onların ve ülkenin yararına işler yapabilirsin.” (Bektaş, 2021b, s.80).

Şehzadenin Yolculuğu Adlı Kitabında Yer Alan “Yardımlaşma ve Dayanışma” Değerine İlişkin Bulgular

“Halkımız dervişleri gözetir. Halkın fakiri zengini dervişin karnını doyurur.” (Bektaş, 2021b, s.36).

“Ama dostun dostla dayanışması çok keyiflidir.” (Bektaş, 2021b, s.39).

“Bense genç adama bir şey olup olmadığını görmek, gerekiyorsa yardım etmek için inşaata koştum.” (Bektaş, 2021b, s.56).

“Kararları yalnız başına vermek senin hoşuna gidiyor ama benim hoşuma gitmiyor.” (Bektaş, 2021b, s.64).

“Hangi konuda olursa olsun onun yardımına başvurabileceğimizi söyledi.” (Bektaş, 2021b, s.115).

“Bana sorup danışmak istedikleri şeyler.” (Bektaş, 2021b, s.122).

“Sana yardım edecekler.” (Bektaş, 2021b, s.130).

“Bir adam öldürüldü. Katilini bulmakta belki yardımcı olabilirsiniz.” (Bektaş, 2021b, s.135).

“Belli mi olur, belki yardımcı olabilirsiniz.” (Bektaş, 2021b, s.135).

4.18. Yeni Bir Başlangıç: 19 Mayıs Adlı Eserine İlişkin Bulgular

Tablo 28: Yeni Bir Başlangıç: 19 Mayıs adlı eserine ilişkin bulgular

Sosyal Değerler	<i>f</i>
Adalet	-
Ahlak	-
Aile	1
Akraba	-
Anne Baba Sevgisi	-
Arkadaş	11
Atalara Saygı	-
Bağımsızlık	8
Cesaret/ Yiğitlik	12
Cömertlik	-
Çalışkanlık	5
Diğerkâmlık	1
Din	-
Doğa Sevgisi	-
Dürüstlük	-
Eğitim	1
Eşine Hürmet Etmek	-
Eşitlik	-
Evlat Sevgisi	1
Fedakârlık	1
Gelenek ve Göreneklere Bağlılık	-
Hediye Vermek	-
Hoşgörü	-
İnsanları Sevmek	1
Kahramanlık	3
Kültürel Farklılıklara Saygı	-
Merhamet	-
Milli Birlik ve Beraberlik	1
Misafirperverlik	-
Namuslu Olmak	-
Özgürlük	-
Paylaşma	-
Sabırlı Olma	-
Samimiyet	16
Saygılı Olma	4
Sorumluluk	5
Terbiyeli Olmak	1
Tevazu	-
Vatan Sevgisi	4
Yardımlaşma ve Dayanışma	-
Toplam	76

Yeni Bir Başlangıç: 19 Mayıs adlı kitap incelendiğinde toplam 76 değere yer verildiği görülmektedir. Bu değerlerden samimiyet değeri 16 kez yer verilerek en çok kullanılan değer olmuştur. Cesaret/yiğitlik değeri ise 12 kez yer verilerek en çok yer verilen ikinci değer olmuştur. Arkadaş değeri 11 kez yer verilerek en çok yer verilen üçüncü değer olmuştur. Bağımsızlık değerine 8, çalışkanlık ve sorumluluk değerlerine 5, saygılı olma ve vatan sevgisi değerlerine 4, kahramanlık değerine 3, aile, diğerkamlik, eğitim, evlat sevgisi, fedakârlık, insanları sevmek, milli birlik ve beraberlik, terbiyeli olmak değerlerine 1 kez yer verilmiştir. Adalet, ahlak, akraba, anne baba sevgisi, atalara saygı, cömertlik, din, doğa sevgisi, dürüstlük, eşine hürmet etmek, eşitlik, gelenek ve göreneklere bağlılık, hediye vermek, hoşgörü, kültürel farklılıklara saygı, merhamet, misafirperverlik, namuslu olma, özgürlük, paylaşma, sabırlı olma, tevazu, yardımlaşma ve dayanışma değerlerine ise yer verilmemiştir.

Yeni Bir Başlangıç: 19 Mayıs Adlı Kitabında Yer Alan “Aile” Değerine İlişkin Bulgular

“Mustafa Kemal Paşa’nın yolculuktan önce annesi Zübeyde Hanımefendi ile kız kardeşi Makbule Hanımefendi’yi ziyaretinde de yanındaydım.” (Bektaş, 2020c, s.19).

Yeni Bir Başlangıç: 19 Mayıs Adlı Kitabında Yer Alan “Arkadaş” Değerine İlişkin Bulgular

“O, benim can dostumdu.” (Bektaş, 2020c, s.10).

“Ondan ayrılmıyordum. O nereye giderse ben de oraya gidiyordum. Onun ayrılmaz bir parçasıydım.” (Bektaş, 2020c, s.10).

“Bunu benden başka hiç kimse duymazdı. Ben onun sırdaşıydım. Kimsenin bilmediği, bilmesini istemediği şeyleri sadece benimle konuşurdu.” (Bektaş, 2020c, s.11).

“Mustafa Kemal neredeyse her gün güvendiği silah arkadaşlarıyla buluşuyor, durum değerlendirmesi yapıyordu.” (Bektaş, 2020c, s.12).

“Ama ihtiyatı elden bırakmıyor, bunu sadece benimle ve en yakın arkadaşlarıyla konuşuyordu.” (Bektaş, 2020c, s.14).

“Yanında götüreceği silah arkadaşlarının listesini yapıyordu. Bu isimler, Mustafa Kemal’in kurmayları ve güvendiği silah arkadaşlarından oluşuyordu.” (Bektaş, 2020c, s.18).

“Arkadaşlarından bazılarını ben de tanıyordum.” (Bektaş, 2020c, s.18).

“Bir ara Mustafa Kemal Paşa’nın yakın arkadaşlarından Rauf Bey’i gördük.” (Bektaş, 2020c, s.20).

“Orada arkadaşları vardı. Beni onlarla tanıştırdı. Onlar da iyi güzel insanlardı. Ama en güzeli, Mustafa Kemal’di.” (Bektaş, 2020c, s.22).

“Arkadaşlarımla konuşurken aldığım kısa notları düzene sokup yeniden yazıyorum.” (Bektaş, 2020c, s.32).

“Ben de arkadaşlarımla çalıştım. İyi iş çıkardığımızı düşünüyorum.” (Bektaş, 2020c, s.45).

Yeni Bir Başlangıç: 19 Mayıs Adlı Kitabında Yer Alan “Bağımsızlık” Değerine İlişkin Bulgular

“Mustafa Kemal Paşa, ‘Başaracağız, çünkü haklıyız, çünkü savunduğumuz vatan topraklarıdır, bizimdir. Biz, bizim olanı istiyoruz.’ diyordu.” (Bektaş, 2020c, s.8).

“Kafasında ulus vardı, Cumhuriyet vardı, halkın kendi kaderini kendisinin belirlemesi vardı. Evet, bir de reformlar!” (Bektaş, 2020c, s.20).

“Ulus egemenliğine dayanan tam bağımsız yeni bir Türk devleti kurmaktır.” (Bektaş, 2020c, s.26).

“Temel ilke, Türk ulusunun onurlu ve saygın bir ulus olarak yaşamasıdır. Bu, ancak tam bağımsız olmakla sağlanabilir.” (Bektaş, 2020c, s.26).

“Öyleyse ya bağımsızlık ya ölüm!” (Bektaş, 2020c, s.26).

“Adalet dinlenmekle ve başkalarını kendine acındırmakla ulus işleri, devlet işleri görülemez; ulusun ve devletin onuru ve bağımsızlığı güven altına alınamaz.” (Bektaş, 2020c, s.33).

“Günün birinde, egemenlik sınırsız ve koşulsuz olarak ulusun olacaktır. Yönetim yöntemi, halkın kendi yazgısını edimli olarak kendinin yönetmesi ilkesine dayanır, diyeceğim.” (Bektaş, 2020c, s.38).

“İşte onun için egemenliğin sınırsız ve koşulsuz olarak ulusun olması önemlidir.” (Bektaş, 2020c, s.43).

Yeni Bir Başlangıç: 19 Mayıs Adlı Kitabında Yer Alan “Cesaret/Yiğitlik” Değerine İlişkin Bulgular

“Bu görevin tehlikeli olduğu söyleniyordu. Olsun! Biz, o kutsal görevi başarmaktan başka bir şey düşünmüyorduk.” (Bektaş, 2020c, s.8).

“Mustafa Kemal Paşa, ‘Başaracağız, çünkü haklıyız, çünkü savunduğumuz vatan topraklarıdır, bizimdir. Biz, bizim olanı istiyoruz.’ diyordu.” (Bektaş, 2020c, s.8).

“Geldikleri gibi giderler!” (Bektaş, 2020c, s.11).

“Gün, ağıt yakma günü değil, silkinip ayağa kalkma günüdür.’ diyordu kendi kendine.” (Bektaş, 2020c, s.11).

“Korkmadan, onun gözlerine bakarak konuştum.” (Bektaş, 2020c, s.16).

“Rauf Bey, İstanbul’da kalıp tutuklanmaktansa batıp boğulmayı yeğlerim.” (Bektaş, 2020c, s.21).

“Yola çıktım artık. Ve bu öyle bir yoldur ki asla geri dönülemez.” (Bektaş, 2020c, s.21).

“İngiliz gemilerinin bizi batırmaması için elinizden gelen her şeyi yapacaksınız.” (Bektaş, 2020c, s.23).

“Korkma, dedi. Biz ne yapacağımızı biliyoruz ve kazanacağız. Çünkü haklıyız.” (Bektaş, 2020c, s.26).

“Ve bunu biz yapacağız, Türk ulusu.” (Bektaş, 2020c, s.36).

“Düşmanı yenmek, düşmanı kovmak yetmez, çok çalışmak gerekir.” (Bektaş, 2020c, s.36).

“Çocuk, korkma, haklıyız, bu vatan bizim... Biz, bizim olanı istiyoruz. Biz halkız, bu toprakların insanı ve sahibiyiz. Ve kazanmak için bir bedel ödeyeceğiz.” (Bektaş, 2020c, s.44).

Yeni Bir Başlangıç: 19 Mayıs Adlı Kitabında Yer Alan “Çalışkanlık” Değerine İlişkin Bulgular

“‘Çok işim var, çocuk.’ dedi. Arkadaşlarımla hazırlık yapıyorum, onları dinliyorum, notlar alıyorum.” (Bektaş, 2020c, s.30).

“Sen keyfine bak, benim biraz daha çalışmam gerek, dedi.” (Bektaş, 2020c, s.30).

“Çalışmam gerekiyor çocuk, dedi.” (Bektaş, 2020c, s.34).

“Düşmanı yenmek, düşmanı kovmak yetmez, çok çalışmak gerekir.” (Bektaş, 2020c, s.36).

“Ben de arkadaşlarımla çalıştım. İyi iş çıkardığımızı düşünüyorum.” (Bektaş, 2020c, s.45).

Yeni Bir Başlangıç: 19 Mayıs Adlı Kitabında Yer Alan “Diğerkâmlık” Değerine İlişkin Bulgular

“Beş dakika fazla istirahat etmenizin iyi olacağını düşündüm efendim.” (Bektaş, 2020c, s.30).

Yeni Bir Başlangıç: 19 Mayıs Adlı Kitabında Yer Alan “Eğitim” Değerine İlişkin Bulgular

“Türkçe bir alfabemiz olmalı! İnsanlar kolayca okuma yazmayı öğrenebilmeli.” (Bektaş, 2020c, s.20).

Yeni Bir Başlangıç: 19 Mayıs Adlı Kitabında Yer Alan “Evlat Sevgisi” Değerine İlişkin Bulgular

“En güzel, en güçlü, en büyük insanlar, çocukturlar.” (Bektaş, 2020c, s.46).

Yeni Bir Başlangıç: 19 Mayıs Adlı Kitabında Yer Alan “Fedakârlık” Değerine İlişkin Bulgular

“Çocuk, korkma, haklıyız, bu vatan bizim... Biz, bizim olanı istiyoruz. Biz halkız, bu toprakların insanı ve sahibiyiz. Ve kazanmak için bir bedel ödeyeceğiz.” (Bektaş, 2020c, s.44).

Yeni Bir Başlangıç: 19 Mayıs Adlı Kitabında Yer Alan “İnsanları Sevmek” Değerine İlişkin Bulgular

“Orada arkadaşları vardı. Beni onlarla tanıştırdı. Onlar da iyi güzel insanlardı. Ama en güzeli, Mustafa Kemal’di.” (Bektaş, 2020c, s.22).

Yeni Bir Başlangıç: 19 Mayıs Adlı Kitabında Yer Alan “Kahramanlık” Değerine İlişkin Bulgular

“Mustafa Kemal Paşa, ‘Başaracağız, çünkü haklıyız, çünkü savunduğumuz vatan topraklarıdır, bizimdir. Biz, bizim olanı istiyoruz.’ diyordu.” (Bektaş, 2020c, s.8).

“Geldikleri gibi giderler!” (Bektaş, 2020c, s.11).

“Korkma, dedi. Biz ne yapacağımızı biliyoruz ve kazanacağız. Çünkü haklıyız.” (Bektaş, 2020c, s.26).

Yeni Bir Başlangıç: 19 Mayıs Adlı Kitabında Yer Alan “Milli Birlik ve Beraberlik” Değerine İlişkin Bulgular

“Günün birinde, egemenlik sınırsız ve koşulsuz olarak ulusun olacaktır. Yönetim yöntemi, halkın kendi yazgısını edimli olarak kendinin yönetmesi ilkesine dayanır, diyeceğim.” (Bektaş, 2020c, s.38).

Yeni Bir Başlangıç: 19 Mayıs Adlı Kitabında Yer Alan “Samimiyet” Değerine İlişkin Bulgular

“Ondan ayrılmıyordum. O nereye giderse ben de oraya gidiyordum. Onun ayrılmaz bir parçasıydım.” (Bektaş, 2020c, s.10).

“Açık açık konuştuğu tek insan bendim. Mayıs ayı boyunca sabahlara kadar benimle konuştu.” (Bektaş, 2020c, s.14).

“Onun içten içe sevindiğini seziyordum. Bunu benden daha iyi kimse bilemezdi.” (Bektaş, 2020c, s.14).

“‘Bu kadar çok insan...’ deyince kahkahalarla güldü ve bana şöyle iltifat etti: Çocuk, ne güzel birlikte olmamız. Birlikteliğimiz şu kara günleri katlanılır kılıyor.” (Bektaş, 2020c, s.18).

“Pek sevindim. Ne diyeceğimi bilemedim.” (Bektaş, 2020c, s.18).

“Sesi sıcacıktı.” (Bektaş, 2020c, s.21).

“‘Çocuk...’ derken gülümsüyordu” (Bektaş, 2020c, s.22).

“‘Çocuk’ dedi, ‘benim ne diyeceğimi de biliyorsun artık!’” (Bektaş, 2020c, s.23).

“Gülüverdim. Evet, dedim. Sadece ne diyeceğini değil demediklerini de biliyorum.” (Bektaş, 2020c, s.23).

“Yüzüme sevgiyle baktı.” (Bektaş, 2020c, s.23).

“Güldü sıcacık.” (Bektaş, 2020c, s.34).

“Başarmıştım. Gülüyordu.” (Bektaş, 2020c, s.34).

“Gözlerime baktı. Benim için kaygılanıyormuş gibi bir duygu vardı bakışlarında.” (Bektaş, 2020c, s.40).

“Kıkır kıkır güldüm.” (Bektaş, 2020c, s.42).

“O nasıl söz! Elbette. Benden ayrılmamalısın!” (Bektaş, 2020c, s.45).

“Kalkıp sarıldım ona. Kendime sarılıyormuşum gibi, geleceğime sarılıyormuşum gibi, Türkiye’ye sarılıyormuşum gibi. Hep onun yüreğinde kalacağım, yüreğinde yaşayacağım.” (Bektaş, 2020c, s.47).

Yeni Bir Başlangıç: 19 Mayıs Adlı Kitabında Yer Alan “Saygılı Olma” Değerine İlişkin Bulgular

“Onu rahatsız etmemeye çalışıyordum.” (Bektaş, 2020c, s.11).

“İsmail Hakkı Kaptan kıbar bir insandı. Mustafa Kemal’e karşı da saygılıydı.” (Bektaş, 2020c, s.16).

“Kemal Paşa’ya sevgi ve saygılarını sunduktan sonra bir uyarıda bulundu.” (Bektaş, 2020c, s.20).

“Baş üstüne, efendim.” (Bektaş, 2020c, s.30).

Yeni Bir Başlangıç: 19 Mayıs Adlı Kitabında Yer Alan “Sorumluluk” Değerine İlişkin Bulgular

“Ayrıntıları bilmemekle beraber çok önemli işlerin bizi beklediğini ve o işin vatanımız ve ulusumuz için hayat memat meselesi olduğunu seziyordum.” (Bektaş, 2020c, s.8).

“Bu dönülmez yolda bütün ihtimalleri düşünmek zorundayız dene. Hata yapma lüksümüz yok.” (Bektaş, 2020c, s.33).

“Türkiye halkı bu denli büyük bir sorumluluğu, bu denli akıl almaz bir görevi üstüne alamaz.” (Bektaş, 2020c, s.36).

“Ey Türk gençliği! Birinci ödevin; Türk bağımsızlığını, Türk Cumhuriyeti’ni, sonsuzluğa kadar korumak ve savunmaktır.” (Bektaş, 2020c, s.44).

“Bir gün bağımsızlığını ve Cumhuriyeti savunmak zorunda kalırsan ödevi atılmak için içinde bulunacağın durumun olanaklarını ve koşullarını hiç düşünmeyeceksin!” (Bektaş, 2020c, s.44).

Yeni Bir Başlangıç: 19 Mayıs Adlı Kitabında Yer Alan “Terbiyeli Olma” Değerine İlişkin Bulgular

“Üzgündü ama asla şikâyet etmiyordu.” (Bektaş, 2020c, s.11).

Yeni Bir Başlangıç: 19 Mayıs Adlı Kitabında Yer Alan “Vatan Sevgisi” Değerine İlişkin Bulgular

“Korkma, dedi. Biz ne yapacağımızı biliyoruz ve kazanacağız. Çünkü haklıyız. Ortada bir avuç Türk’ün barındığı bir ata yurdu kaldı. O bizindir, o topraklar, üzerinde yaşayan insanlarındır. Böyle bir durumda verilecek tek karar şu olmalıdır: Ulus egemenliğine dayanan tam bağımsız yeni bir Türk devleti kurmaktır.” (Bektaş, 2020c, s.26).

“Aklında, fikrinde, günlük yaşamında Türk ulusundan ve kurmak istediği Türk ulusunun yaşayacağı Türkiye Cumhuriyeti’nden başka bir şey yoktu.” (Bektaş, 2020c, s.34).

“Savunma çizgisi yoktur. Savunma alanı vardır. O alan bütün yurttur. Yurdun her karış toprağı, yurttaşın kanıyla ıslanmadıkça düşmana bırakılamaz.” (Bektaş, 2020c, s.38).

“Kalkıp sarıldım ona. Kendime sarılıyormuşum gibi, geleceğime sarılıyormuşum gibi, Türkiye’ye sarılıyormuşum gibi. Hep onun yüreğinde kalacağım, yüreğinde yaşayacağım.” (Bektaş, 2020c, s.47).

4.19. Zafere Yürüyüş: 30 Ağustos Adlı Eserine İlişkin Bulgular

Tablo 29: Zafere Yürüyüş: 30 Ağustos adlı eserine ilişkin bulgular

Sosyal Değerler	<i>f</i>
Adalet	-
Ahlak	-
Aile	1
Akraba	-
Anne Baba Sevgisi	1
Arkadaş	1
Atalara Saygı	1
Bağımsızlık	9
Cesaret/ Yiğitlik	16
Cömertlik	-
Çalışkanlık	-
Diğerkâmlık	3
Din	-
Doğa Sevgisi	-
Dürüstlük	-
Eğitim	5
Eşine Hürmet Etmek	-
Eşitlik	-
Evlat Sevgisi	4
Fedakârlık	4
Gelenek ve Göreneklere Bağlılık	-
Hediye Vermek	2
Hoşgörü	-
İnsanları Sevmek	5
Kahramanlık	10
Kültürel Farklılıklara Saygı	-
Merhamet	8
Milli Birlik ve Beraberlik	8
Misafirperverlik	3

Namuslu Olmak	-
Özgürlük	1
Paylaşma	1
Sabırlı Olma	3
Samimiyet	15
Saygılı Olma	8
Sorumluluk	8
Terbiyeli Olmak	3
Tevazu	1
Vatan Sevgisi	8
Yardımlaşma ve Dayanışma	-
Toplam	129

Zafere Yürüyüş: 30 Ağustos adlı kitap incelendiğinde toplam 129 değere yer verildiği görülmektedir. Bu değerlerden cesaret/yiğitlik değeri 16 kez yer verilerek en çok yer verilen değer olmuştur. Samimiyet değeri ise 15 kez yer verilerek en çok yer verilen ikinci değer olmuştur. Kahramanlık değeri 10 kez yer verilerek en çok yer verilen üçüncü değer olmuştur. Bağımsızlık değerine 9, merhamet, milli birlik ve beraberlik, saygılı olma, sorumluluk, vatan sevgisi değerlerine 8, eğitim ve insanları sevmek değerlerine 5, evlat sevgisi ve fedakârlık değerlerine 4, diğerkâmlık, misafirperverlik, sabırlı olma, terbiyeli olmak değerlerine 3, hediye vermek değerine 2, aile, anne baba sevgisi, arkadaş, atalara saygı, özgürlük, paylaşma ve tevazu değerlerine 1 kez yer verilmiştir. Adalet, ahlak, akraba, cömertlik, çalışkanlık, din, doğa sevgisi, dürüstlük, eşine hürmet etmek, eşitlik, gelenek ve göreneklere bağlılık, hoşgörü, kültürel farklılıklara saygı, namuslu olma, yardımlaşma ve dayanışma değerlerine ise yer verilmemiştir.

Zafere Yürüyüş: 30 Ağustos Adlı Kitabında Yer Alan “Aile” Değerine İlişkin Bulgular

“Babam Yemen’de şehit düşmüş. Sonra ağabeylerinden birisi Ruslara karşı savaşırken şehit düştü. Biri de Çanakkale’de kaldı.” (Bektaş, 2019d, s.13).

Zafere Yürüyüş: 30 Ağustos Adlı Kitabında Yer Alan “Anne Baba Sevgisi” Değerine İlişkin Bulgular

“Ama ille de kadınlarda, annelerimizde. Gün gelecek onlar barışın bekçisi olacaklar. Çünkü onlar annedir, canından can verendir.” (Bektaş, 2019d, s.45).

Zafere Yürüyüş: 30 Ağustos Adlı Kitabında Yer Alan “Arkadaş” Değerine İlişkin Bulgular

“Hepimiz onun yoldaşınız, çocuklarıyız, dedi.” (Bektaş, 2019d, s.43).

Zafere Yürüyüş: 30 Ağustos Adlı Kitabında Yer Alan “Atalara Saygı” Değerine İlişkin Bulgular

“İhtiyarı selamladıktan sonra halini, hatırını ve ne istediğini sordu.” (Bektaş, 2019d, s.48).

Zafere Yürüyüş: 30 Ağustos Adlı Kitabında Yer Alan “Bağımsızlık” Değerine İlişkin Bulgular

“Bu durum karşısında bir tek karar vardır. O da ulusal egemenliğe dayanan kayıtsız şartsız bağımsız yeni bir Türk devleti kurmak. O halde ya bağımsızlık ya ölüm!” (Bektaş, 2019d, s.10).

“Bağımsızlığımızı kazanıncaya kadar bütün ulusla birlikte özveriyle çalışacağıma, kutsal saydığım şeyler adına yemin ettim. Artık benim için Anadolu’dan hiçbir yere gitmemek kararı kesindir.” (Bektaş, 2019d, s.10).

“Yurdun bütünlüğü, ulusun bağımsızlığı tehlikededir.” (Bektaş, 2019d, s.19).

“Ulusun bağımsızlığını yine ulusun kesin kararı ve direnişi kurtaracaktır.” (Bektaş, 2019d, s.19).

“Ulusun durumunu ve davranışını göz önünde tutmak ve haklarını dile getirip bütün dünyaya duyurmak için her türlü etkiden ve denetimden kurtulmuş ulusal bir kurulun varlığı çok gereklidir.” (Bektaş, 2019d, s.19).

“23 Nisan 1920 günü Türkiye Büyük Millet Meclisi açılmıştı. Millî mücadele, kendi devletini kurmuştu.” (Bektaş, 2019d, s.28).

“Hakimiyet kayıtsız şartsız milletindir.” (Bektaş, 2019d, s.33).

“Başka bir ülkeden insanlar geliyor ve bu toprakları silah zoruyla elimizden almak istiyorlar. Ne yapabilirim? Ne yapabiliriz silaha sarılmaktan başka!” (Bektaş, 2019d, s.45).

“Gidecekler çocuk. Ama kendiliğinden değil. Onları kovalayacağız. Onları arkalayan, yönlendiren devletleri de kovalayacağız bu topraklardan.” (Bektaş, 2019d, s.46).

Zafere Yürüyüş: 30 Ağustos Adlı Kitabında Yer Alan “Cesaret/Yiğitlik” Değerine İlişkin Bulgular

“Anadolu’ya geçmek, Samsun’a varmak, yani o büyük mücadeleye başlamak, kuşkusuz az şey değildi.” (Bektaş, 2019d, s.7).

“Tarih 19 Mayıs 1919 ise; ben, Mustafa Kemal Paşa ve onun silah arkadaşları hepimiz bir dönülmez yola çıktıysak, bu yolculuğu anlatmak zorundayım.” (Bektaş, 2019d, s.7).

“Sen yaşadığın müddetçe korkmam.” (Bektaş, 2019d, s.9).

“... yarıyoruz. Tek çaremiz silaha sarılmaktır. Önce içimizdeki hainleri sonra da yurdumuzu işgal eden düşmanları temizleyeceğiz.” (Bektaş, 2019d, s.17).

“Ulusun bağımsızlığını yine ulusun kesin kararı ve direnişi kurtaracaktır.” (Bektaş, 2019d, s.19).

“Korkmaya vakit yok. Ondan daha önemli şeyleri düşünüyorum.” (Bektaş, 2019d, s.21).

“Hayır. Korkmak tüm canlılara özgü bir duygudur. Ama insan haklıysa korkunun üstüne gider. Korkuyu korkutur.” (Bektaş, 2019d, s.22).

“Her şeye karşın Mustafa Kemal Paşa aldığı önlemler ve cesareti sayesinde Sivas’a bir kahraman gibi girdi.” (Bektaş, 2019d, s.23).

“Mücadele bitmiyordu.” (Bektaş, 2019d, s.34).

“Cesaretlendim.” (Bektaş, 2019d, s.34).

“Savaşacağız çocuk!” (Bektaş, 2019d, s.38).

“Bu topraklar, bu vatan bizim. Dünyanın bütün silahlarıyla gelseler bile bizi yenemezler. Biz ancak son ferdimiz ölünce yeniliriz. Biz, kendi topraklarımızı barış içinde yaşamak için istiyoruz.” (Bektaş, 2019d, s.39).

“Sadece zafer! Bizim için başka yol yok!” (Bektaş, 2019d, s.39).

“Savunma çizgisi yoktur. Savunma alanı vardır. O alan bütün vatandır. Vatanın her karış toprağı vatandaşın kanıyla ıslanmadıkça, bırakılamaz.” (Bektaş, 2019d, s.40).

“Paşam, çocuk, ‘Ben Mustafa Kemal Paşa’nın askeri olacağım, savaşıacağım.’ diyor.” (Bektaş, 2019d, s.50).

“Ben tek ayakla da dövüşürüm diyorum.” (Bektaş, 2019d, s.56).

Zafere Yürüyüş: 30 Ağustos Adlı Kitabında Yer Alan “Diğerkâmlık” Değerine İlişkin Bulgular

“Umutsuzluğa kapılır gibi olduğunda buna hakkı olmadığını düşünüyor, geleceğe dönük hayallerine, umutlarına ve gerçekleştirmek istediğı işlerine sarılıyor, uzaklara bakıyordu. Hep geleceğı görmek ister gibi bir hali vardı.” (Bektaş, 2019d, s.16).

“Bence düzenli ordu genç Türkiye’yi tarlasından daha çok seven insanlardan oluşmalı. Başka türlü olamaz.” (Bektaş, 2019d, s.37).

“Mustafa Kemal Paşa adına üzüliyordum.” (Bektaş, 2019d, s.38).

Zafere Yürüyüş: 30 Ağustos Adlı Kitabında Yer Alan “Eğitim” Değerine İlişkin Bulgular

“Böyle konuşmayı ondan öğreniyordum.” (Bektaş, 2019d, s.16).

“Olmaz. Zira tüm askerler eğitilmelidir. Sadece kumandanların eğitimli olması yetmez.” (Bektaş, 2019d, s.35).

“Mektebe gideceğim, dedi.” (Bektaş, 2019d, s.43).

“Öğrenmenin yaşı yoktur. Zaferden sonra seni mektebe göndereceğim, dedi.” (Bektaş, 2019d, s.43).

“Mahmut, az kaldı büyük zafere. Sonra mektebe gideceksin okuma yazma öğreneceksin.” (Bektaş, 2019d, s.44).

Zafere Yürüyüş: 30 Ağustos Adlı Kitabında Yer Alan “Evlat Sevgisi” Değerine İlişkin Bulgular

“Çocukların konuşamadığı yerde işler yolunda değildir. Ve hiçbir şey çocukların konuşmasından daha önemli değildir. Söyle çocuk, dedi.” (Bektaş, 2019d, s.21).

“Yüreğimdeki çocuk, sen, yüreğimdeki çocuklar, sizler olmadan nasıl yaşarım.” (Bektaş, 2019d, s.62).

“O, bana ve tüm çocuklara güveniyordu.” (Bektaş, 2019d, s.62).

“O, ‘Yetişkinlerin çocuklara güvenmesi yetmez, güvendiklerini herhangi bir biçimde çocuklara yansıtmaları gerekir.’ diyordu.” (Bektaş, 2019d, s.62).

Zafere Yürüyüş: 30 Ağustos Adlı Kitabında Yer Alan “Fedakârlık” Değerine İlişkin Bulgular

“Ulusa öncü olacakların her ne olursa olsun amaçtan dönmemeleri, ülkede barınabilecekleri son noktada son nefeslerini verinceye kadar bu amaç uğrunda fedakarlığa devam edeceklerine daha işin başında karar vermeleri gerekir.” (Bektaş, 2019d, s.23).

“Bence düzenli ordu genç Türkiye’yi tarlasından daha çok seven insanlardan oluşmalı. Başka türlü olamaz.” (Bektaş, 2019d, s.37).

“Bu silahı bana yüzbaşım hediye etmişti. Bilirim eskidir. Ama belki işinize yarar. Buyurun!” (Bektaş, 2019d, s.45).

“Ben tek ayakla da dövüşürüm diyorum.” (Bektaş, 2019d, s.56).

Zafere Yürüyüş: 30 Ağustos Adlı Kitabında Yer Alan “Hediye Vermek” Değerine İlişkin Bulgular

“Mustafa kardeş madem Mustafa Kemal Paşa’nın yoldaşısın, bu bir çift çorabı al ona ver benim yadigarım olsun.” (Bektaş, 2019d, s.15).

“Bu silahı bana yüzbaşım hediye etmişti. Bilirim eskidir. Ama belki işinize yarar. Buyurun!” (Bektaş, 2019d, s.45).

4.21.24. Zafere Yürüyüş: 30 Ağustos Adlı Kitabında Yer Alan “İnsanları Sevmek” Değerine İlişkin Bulgular

“Ne diyeceğimi bilemedim. Mustafa Kemal Paşa’yı çok seviyordum.” (Bektaş, 2019d, s.44).

“Yurtta barış, cihanda barış.” (Bektaş, 2019d, s.45).

“Mustafa Kemal Paşa’yı çok sevmişlerdi.” (Bektaş, 2019d, s.60).

“Onu çok seviyordum. Ama onunla birlikte olunca bu sevgim daha da büyüyordu; dağlar kadar oluyordu.” (Bektaş, 2019d, s.61).

“Ben onu seviyordum.” (Bektaş, 2019d, s.62 ok).

Zafere Yürüyüş: 30 Ağustos Adlı Kitabında Yer Alan “Kahramanlık” Değerine İlişkin Bulgular

“Babam Yemen’de şehit düşmüş. Sonra ağabeylerinden birisi Ruslara karşı savaşırken şehit düştü. Biri de Çanakkale’de kaldı.” (Bektaş, 2019d, s.13).

“Yörük Ali isimli bir efe kızanlarıyla birlikte Atça yakınlarındaki bir Yunan müfrezesini etkisiz hale getirmiş.” (Bektaş, 2019d, s.27).

“Ve nihayet Yunan güçleri düzensiz olarak, adeta kaçarak ardında birçok silah ve yaralı askerlerin yanı sıra ağırlıklarını bırakarak çekilmek zorunda kalmış.” (Bektaş, 2019d, s.38).

“Savaşacağız çocuk!” (Bektaş, 2019d, s.38).

“Bu topraklar, bu vatan bizim. Dünyanın bütün silahlarıyla gelseler bile bizi yenemezler. Biz ancak son ferdimiz ölünce yeniliriz. Biz, kendi topraklarımızı barış içinde yaşamak için istiyoruz.” (Bektaş, 2019d, s.39).

“Savunma çizgisi yoktur. Savunma alanı vardır. O alan bütün vatandır. Vatanın her karış toprağı vatandaşın kanıyla ıslanmadıkça, bırakılamaz.” (Bektaş, 2019d, s.40).

“Mahmut az kaldı büyük zafere.” (Bektaş, 2019d, s.44).

“Gidecekler çocuk. Ama kendiliğinden değil. Onları kovalayacağız. Onları arkalayan, yönlendiren devletleri de kovalayacağız bu topraklardan.” (Bektaş, 2019d, s.46).

“Sakarya Savaşı kazanılmasına kazanılmıştı ama ordu yıpranmıştı. Birçok subay ve er yaralanmış ya da şehit düşmüştü.” (Bektaş, 2019d, s.49).

“Ben tek ayakla da dövüşürüm diyorum.” (Bektaş, 2019d, s.56).

Zafere Yürüyüş: 30 Ağustos Adlı Kitabında Yer Alan “Merhamet” Değerine İlişkin Bulgular

“Gözlerime şefkatle bakıyordu.” (Bektaş, 2019d, s.10).

“Sonra dayanamayıp geriye döndüm. Söyledim ya çok üzgün görünüyordu.” (Bektaş, 2019d, s.13).

“Mustafa Kemal Paşa, Sıtkı Hoca’nın ateşli konuşmasını dinlerken, gözleri parlayan, heyecanlanan kalabalığa şefkatle bakıyordu.” (Bektaş, 2019d, s.17).

“Bakışlarında, sesinde şefkat vardı.” (Bektaş, 2019d, s.38).

“Önümde dizlerinin üstüne çöktü. Sarıldı.” (Bektaş, 2019d, s.39).

“Çocuklar ölmese iyidir ama neyleyim, neyleyim?” dedikten sonra gözünden aşağıya iki damla gözyaşı düştü.” (Bektaş, 2019d, s.42).

“Sonra Mustafa Kemal Paşa şefkatle seslendi.” (Bektaş, 2019d, s.44).

“Çocuğu yanına çağırdı. Saçlarını okşadı.” (Bektaş, 2019d, s.50).

Zafere Yürüyüş: 30 Ağustos Adlı Kitabında Yer Alan “Milli Birlik ve Beraberlik” Değerine İlişkin Bulgular

“Bağımsızlığımızı kazanıncaya kadar bütün ulusla birlikte özveriyle çalışacağıma, kutsal saydığım şeyler adına yemin ettim. Artık benim için Anadolu’dan hiçbir yere gitmemek kararı kesindir.” (Bektaş, 2019d, s.10).

“... ulusal kurtuluş için birlikte çalışmanın önemini vurguluyordu.” (Bektaş, 2019d, s.17).

“Ulusun bağımsızlığını yine ulusun kesin kararı ve direnişi kurtaracaktır.” (Bektaş, 2019d, s.19).

“O ateş halkın kalbinde yandı bir kez. Onu artık kimse söndüremez.” (Bektaş, 2019d, s.22).

“Ulusumuzun gösterdiği bu birlik ve kararlılık örneği ülkemizin geleceğine güven hakkındaki inançları sarsılmaz bir şekilde destekleyici niteliktedir.” (Bektaş, 2019d, s.26).

“Bu topraklar, bu vatan bizim. Dünyanın bütün silahlarıyla gelseler bile bizi yenemezler. Biz ancak son ferdimiz ölünce yeniliriz. Biz, kendi topraklarımızı barış içinde yaşamak için istiyoruz.” (Bektaş, 2019d, s.39).

“Mustafa Kemal Paşa ‘Devletimizin gücü, dayanağı sizlersiniz.’ deyip yaşlı adamı kucakladı.” (Bektaş, 2019d, s.48).

“Bunlarla, bu çocuklarla savaşı kazanacağız!” (Bektaş, 2019d, s.56).

Zafere Yürüyüş: 30 Ağustos Adlı Kitabında Yer Alan “Misafirperverlik” Değerine İlişkin Bulgular

“İçinden geçtiğimiz, bazen mola verdiğimiz, bazen konakladığımız köy ve kasabalardaki insanlar yoksulluklarına karşın bizi iyi karşılıyorlar, her şeylerini bizimle paylaşıyorlardı.” (Bektaş, 2019d, s.17).

“Nif’te kaldığımız ev küçüktü. Tek katlı bir evdi. İnsanlar çok iyiydi. Bize yemekler, meyveler sundular.” (Bektaş, 2019d, s.59).

“Hükümet konağının üst katına muhteşem bir sofra kurulmuştu.” (Bektaş, 2019d, s.60).

Zafere Yürüyüş: 30 Ağustos Adlı Kitabında Yer Alan “Özgürlük” Değerine İlişkin Bulgular

“Yani düşmanın ulusa uygun gördüğü kadar toprak ve özgürlükle yetinmek!” (Bektaş, 2019d, s.10).

Zafere Yürüyüş: 30 Ağustos Adlı Kitabında Yer Alan “Paylaşma” Değerine İlişkin Bulgular

“İçinden geçtiğimiz, bazen mola verdiğimiz, bazen konakladığımız köy ve kasabalardaki insanlar yoksulluklarına karşın bizi iyi karşılıyorlar, her şeylerini bizimle paylaşıyorlardı.” (Bektaş, 2019d, s.17).

Zafere Yürüyüş: 30 Ağustos Adlı Kitabında Yer Alan “Sabırlı Olma” Değerine İlişkin Bulgular

“Mustafa Kemal Paşa, Ethem Bey’in kusurlarını kendini zorlayarak görmemeye çalışıyordu.” (Bektaş, 2019d, s.30).

“Kuşkusuz daha söyleyecekleri vardı. Ama ben sabırsızdım.” (Bektaş, 2019d, s.34).

“Kumandansa, acele etmeyin evlatlarım, haydi dediklerinde koşacağız diyordu.” (Bektaş, 2019d, s.41).

Zafere Yürüyüş: 30 Ağustos Adlı Kitabında Yer Alan “Samimiyet” Değerine İlişkin Bulgular

“İyiym, dedim. Teşekkür ettim. Sen geldin ya şimdi her şey daha iyi, daha güzel.” (Bektaş, 2019d, s.8).

“Aman bir gündü bir güldü ki deme gitsin.” (Bektaş, 2019d, s.14).

“İkimiz de çok güldük.” (Bektaş, 2019d, s.14).

“Sonra da anneme sarılır gibi, ağabeyime sarılır gibi, Mustafa Kemal Paşa’nın Türkiye’sine sarılır gibi, Hasan ağabeyle sarıldım.” (Bektaş, 2019d, s.15).

“Sivas’tan Kayseri yoluyla Ankara’ya hareket eden Temsil Heyeti, bütün yol boyunca ve Ankara’da, büyük ulusumuzun çok sıcak ve içten gelen vatanseverce gösterileri eşliğinde bugün şehre ulaştı.

“Mustafa Kemal bozguna uğramış ordumuzun er, subay ve kumandanlarına yakın davrandı.” (Bektaş, 2019d, s.38).

“İçimden ona sarılmak geldi.” (Bektaş, 2019d, s.39).

“Dur, dedim kendi kendime, Mahmut ağabeye bir şaka yapayım.” (Bektaş, 2019d, s.42).

“Mustafa Kemal Paşa gülümsüyordu.” (Bektaş, 2019d, s.48).

“Mustafa Kemal Paşa çok duygulanmıştı. Ben de aynı duygular içindeydim.” (Bektaş, 2019d, s.48).

“Mustafa Kemal Paşa ‘Devletimizin gücü, dayanağı sizlersiniz.’ deyip yaşlı adamı kucakladı.” (Bektaş, 2019d, s.48).

“Mustafa Kemal Paşa’nın gözleri dumanlanmıştı. Çocuğa sarılıp gözlerinden öperken, ‘Ben Mustafa Kemal Paşa’yım, sen de benim askerimsin,’ dedi.” (Bektaş, 2019d, s.51).

“Bir ara yanıma geldi. Saçlarımı okşadı. İyi ki yanımdasın çocuk, dedi.” (Bektaş, 2019d, s.59).

“Mustafa Kemal Paşa’nın söyledikleri üzerine apansız duygulanmışım. İçimden ağlamak geliyordu. Saçlarımı okşadı.” (Bektaş, 2019d, s.62).

“Yüreğimdeki çocuk, sen, yüreğimdeki çocuklar, sizler olmadan nasıl yaşarım.” (Bektaş, 2019d, s.62).

Zafere Yürüyüş: 30 Ağustos Adlı Kitabında Yer Alan “Saygılı Olma” Değerine İlişkin Bulgular

“Çok işin var. Bir de ben seni meşgul etmeyeyim.” (Bektaş, 2019d, s.21).

“Çocukların konuşmadığı yerde işler yolunda değildir. Ve hiçbir şey çocukların konuşmasından daha önemli değildir. Söyle çocuk, dedi.” (Bektaş, 2019d, s.21).

“Ama böyle bir günde yakışık alır mıydı, bilmiyordum.” (Bektaş, 2019d, s.39).

“Mahmut fırlayıp esas duruşa geçti.” (Bektaş, 2019d, s.43).

“İnsanlar yolun kıyısına dizilmiş bizi selamlıyorlardı.” (Bektaş, 2019d, s.47).

“O zaman adam kasketini çıkarıp esas duruşa geçti. Mustafa Kemal Paşa’yı başıyla selamladı.” (Bektaş, 2019d, s.48).

“Hükümet meydanında insanlar toplanıyor, kim alkışlayarak, kimi ‘Yaşasın’ diye bağırarak Mustafa Kemal Paşa’ya sevgi ve saygısını sunuyordu.” (Bektaş, 2019d, s.60).

“Mustafa Kemal Paşa hiç düşünmeden, ‘Hata etmiş. Ben aynı hatayı tekrar edemem. Bayrak, milletin şerefidir. Ne olursa olsun yere serilmez ve çiğnenmez. Kaldırın.’ dedi. (Bektaş, 2019d, s.61).

Zafere Yürüyüş: 30 Ağustos Adlı Kitabında Yer Alan “Sorumluluk” Değerine İlişkin Bulgular

“Yok, asıl işim tarlada çalışmak.” (Bektaş, 2019d, s.13).

“Evin geçimini temin etmek kolay değil.” (Bektaş, 2019d, s.14).

“Biz, Mustafa Kemal Paşa ve ben, etle tırnak gibiyiz.” (Bektaş, 2019d, s.14).

“İstanbul'daki hükümet üzerine aldığı sorumluluğun gereklerini yerine getirememektedir. Bu durum ulusumuzu yok olmuş gibi gösteriyor.” (Bektaş, 2019d, s.19).

“Ama böyle kutsal ‘ya istiklal ya ölüm’ dediğimiz bir davanın tehlikeye düşme olasılığı bile yüreğimi sızlatır. Buna hakkım yok!” (Bektaş, 2019d, s.35).

“Ve sonu belirsiz bir maceraya izin vermeye de benim hakkım yoktur.” (Bektaş, 2019d, s.35).

“Burada, bu ülkede, bu koşullarda benim, ‘Savaşa karşıyım.’ demeye hakkım yok!” (Bektaş, 2019d, s.45).

“Bundan sonra senin görevin anneni ve köyünü korumaktır, deyip çocuğa bir asker selamı verdi.” (Bektaş, 2019d, s.51).

Zafere Yürüyüş: 30 Ağustos Adlı Kitabında Yer Alan “Terbiyeli Olma” Değerine İlişkin Bulgular

“Yere bakarak konuşuyordu.” (Bektaş, 2019d, s.13).

“Kahvesini getiren ere teşekkür etti.” (Bektaş, 2019d, s.34).

“Mustafa Kemal Paşa hiç düşünmeden, ‘Hata etmiş. Ben aynı hatayı tekrar edemem. Bayrak, milletin şerefidir. Ne olursa olsun yere serilmez ve çiğnenmez. Kaldırım.’ dedi. (Bektaş, 2019d, s.61).

Zafere Yürüyüş: 30 Ağustos Adlı Kitabında Yer Alan “Tevazu” Değerine İlişkin Bulgular

“Allah devlete zeval vermesin. Ben, bir de hatunum, bir lokma bir hırka, geçinip gideriz.” (Bektaş, 2019d, s.48).

Zafere Yürüyüş: 30 Ağustos Adlı Kitabında Yer Alan “Vatan Sevgisi” Değerine İlişkin Bulgular

“Söz konusu ülkemiz olunca heyecanlanıyordu.” (Bektaş, 2019d, s.9).

“Milis güçlerinin milliyetçiliğinden kuşku yok ama o işi yapmalarının tek amacının memleket sevgisi olup olmadığı konusunda kaygılarım var!” (Bektaş, 2019d, s.35).

“Ama böyle kutsal ‘ya istiklal ya ölüm’ dediğimiz bir davanın tehlikeye düşme olasılığı bile yüreğimi sızlatır. Buna hakkım yok!” (Bektaş, 2019d, s.35).

“Bence düzenli ordu genç Türkiye’yi tarlasından daha çok seven insanlardan oluşmalı. Başka türlü olamaz.” (Bektaş, 2019d, s.37).

“Hatt-ı müdafaa yoktur sath-ı müdafaa vardır.” (Bektaş, 2019d, s.40).

“Savunma çizgisi yoktur. Savunma alanı vardır. O alan bütün vatandır. Vatanın her karış toprağı vatandaşın kanıyla ıslanmadıkça, bırakılamaz.” (Bektaş, 2019d, s.40).

“Elimizde yeterince silah ve cephane yoktu. Yine de vatanını seven herkes elinden geleni yapıyordu.” (Bektaş, 2019d, s.47).

“Allah devlete zeval vermesin. Ben, bir de hatunum, bir lokma bir hırka, geçinip gideriz.” (Bektaş, 2019d, s.48).

Tablo 30: Çalışmaya konu olan kitaplarda yer verilen sosyal değerler

İncelenen Kitaplar	Adım Adım Cumhuriyet: 20 Ekim	Bak Sen Şu İşe: İşler Güçler Beni Bekler	Ben Öykülere İnanırım	Dedemin Cenneti	Demir Adamlar	Deyim Deyim Ne Deyim	Dünya Hayal Kurma Günü	Egemenlik Ulusundur: 23 Nisan	Hollanda Kralı Bo	İşte Senin Hikayen	Kaybolmasınlar Diye	Oyun Delisi	Öykü Unutmamaktır	Öykülerle Atasözleri Söz Kulağa Yazı Uzağa	Öykülerle Deyimler Uzun Lafın Kısası	Sevginin Gizli Tarifi	Şehzadenin Yolculuğu	Yeni Bir Başlangıç: 19 Mayıs	Zafere Yürüyüş: 30 Ağustos	Toplam
Adalet	1	6	-	2	-	1	1	1	-	-	1	2	1	16	2	2	13	-	-	49
Ahlak	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	1	2	-	-	-	6
Aile	-	6	19	2	6	9	13	-	8	-	21	7	30	19	10	3	3	1	1	158
Akraba	1	7	3	3	-	4	1	-	-	-	1	-	6	6	5	2	-	-	-	39
Anne baba sevgisi	-	3	1	1	1	-	9	-	-	1	7	2	6	1	4	5	1	-	1	43
Arkadaş	2	1	2	2	9	11	4	3	1	13	7	1	9	7	22	6	8	11	1	120
Atalara saygı	-	1	-	1	2	2	2	-	1	1	2	-	1	5	3	-	4	-	1	26
Bağımsızlık	8	-	-	-	-	-	-	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8	9	32
Cesaret/ Yiğitlik	3	5	-	4	2	2	2	6	2	9	3	-	8	8	8	-	12	12	16	102
Cömertlik	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	1	6	5	1	4	-	-	19
Çalışkanlık	4	4	2	4	1	1	-	5	-	-	1	2	3	6	2	-	5	5	-	45
Diğerkâmlık	-	1	2	1	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	1	1	3	11
Din	3	-	13	40	-	4	-	1	-	2	20	-	26	18	12	-	36	-	-	175
Doğa sevgisi	-	3	2	-	4	1	1	1	2	5	12	5	14	6	4	-	5	-	-	65
Dürüstlük	-	2	2	1	5	2	-	-	1	14	4	-	6	7	4	2	10	-	-	60
Eğitim	2	6	-	2	-	3	4	1	-	1	-	3	5	7	3	3	6	1	5	52
Eşine hürmet etmek	-	1	-	2	-	3	2	-	-	2	1	2	14	10	-	-	-	-	-	37
Eşitlik	-	2	-	1	1	-	5	1	1	-	-	1	-	3	1	1	1	-	-	18
Evlat sevgisi	1	-	6	3	-	1	9	1	2	1	4	6	19	10	9	3	1	1	4	81

Fedakârlık	4	-	-	2	-	-	-	5	1	-	2	-	1	-	1	-	-	1	4	21
Gelenek ve göreneklere bağlılık	1	-	2	7	3	12	6	-	1	8	2	4	9	10	13	-	11	-	-	89
Hediye vermek	-	-	-	6	-	7	5	1	-	1	9	2	1	1	-	-	6	-	2	41
Hoşgörü	1	-	1	5	4	2	2	1	-	4	9	1	2	6	4	1	10	-	-	53
İnsanları sevmek	4	6	4	5	1	11	6	1	-	20	11	1	21	4	12	8	10	1	5	131
Kahramanlık	4	1	-	-	-	-	-	5	-	3	-	-	-	1	-	-	3	3	10	30
Kültürel Farklılıklara Saygı	1	-	2	4	13	-	5	-	1	3	1	-	3	-	2	-	-	-	-	35
Merhamet	3	1	8	3	-	2	6	5	1	14	18	5	25	10	9	3	14	-	8	135
Milli birlik ve beraberlik	3	-	1	3	-	2	1	8	-	-	-	-	3	2	-	-	-	1	8	32
Misafirperverlik	2	1	1	3	-	2	3	1	6	11	1	2	1	7	9	2	16	-	3	71
Namuslu olmak	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0
Özgürlük	3	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1	-	1	4	1	-	-	1	12
Paylaşma	1	2	-	4	1	-	5	6	4	1	5	-	2	5	7	-	2	-	1	46
Sabırlı olma	-	3	-	14	8	1	2	-	-	1	1	3	4	3	3	4	6	-	3	56
Samimiyet	12	11	10	34	19	10	12	11	5	23	56	14	11	1	12	10	8	16	15	290
Saygılı Olma	6	4	4	12	6	4	11	1	-	5	3	1	7	13	3	4	19	4	8	115
Sorumluluk	6	3	-	5	1	-	4	2	2	2	6	2	-	1	1	3	4	5	8	55
Terbiyeli olmak	2	9	2	10	3	3	-	3	-	2	6	3	3	2	2	5	13	1	3	72
Tevazu	1	1	2	1	1	1	1	-	-	1	3	-	2	2	-	-	9	-	1	26
Vatan sevgisi	7	-	1	-	-	1	-	3	-	-	1	-	13	-	1	-	1	4	8	40
Yardımlaşma ve dayanışma	6	5	2	10	4	3	14	7	3	17	5	8	2	17	8	4	9	-	-	124
Toplam	92	95	92	197	95	106	138	87	42	165	224	78	260	224	186	75	251	76	129	2612

BEŞİNCİ BÖLÜM

5. SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Bu bölümde ilk olarak araştırma neticesinde elde edilen sonuçlara yer verilmiştir. İkinci kısımda ise sonuçlar yapılan diğer çalışmalarla değerlendirilip tartışılmıştır. Son kısımda ise sonuçlar ve tartışmadan hareketle öneriler sunulmuştur.

5.1. Sonuç ve Tartışma

Yazarın incelenen kitaplarında toplam 2612 değer tespit edilmiştir. Bunların arasında en çok yer verilen değer samimiyet değeri (f:290) olmuştur. En çok yer verilen ikinci değer ise din değeri (f:175) olmuştur. Kitaplarda ele alınan diğer değerlerin sıklıkları ise şöyledir: aile değeri (f:158), merhamet değeri (f:135), insanları sevmek değeri (f:131), yardımlaşma ve dayanışma değeri (f:124), arkadaş değeri (f:120), saygılı olma değeri (f:115), cesaret/yiğitlik değeri (f:102), gelenek ve göreneklere bağlılık değeri (f:89), evlat sevgisi değeri (f:81), terbiyeli olmak değeri (f:72), misafirperverlik değeri (f:71), doğa sevgisi değeri (f:65), dürüstlük değeri (f:60), sabırlı olma değeri (f:56), sorumluluk değeri (f:55), hoşgörü değeri (f:53), eğitim değeri (f:52), adalet değeri (f:49), paylaşma değeri (f:46), çalışkanlık değeri (f:45), anne baba sevgisi değeri (f:43), hediye vermek değeri (f:41), vatan sevgisi değeri (f:40), akraba değeri (f:39), eşine hürmet etmek değeri (f:37), kültürel farklılıklara saygı değeri (f:35), milli birlik ve beraberlik değeri (f:32), bağımsızlık değeri (f:32), kahramanlık değeri (f:30), tevazu değeri (f:26), atalara saygı değeri (f:26), fedakarlık değeri (f:21), cömertlik değeri (f:19), eşitlik değeri (f:18), özgürlük değeri (f:12), diğerkamlik değeri (f:11), ahlak değeri (f:6). Namuslu olmak değerine ise kitaplarda yer verilmemiştir.

Yazarın incelenen kitapları arasında sosyal değerlere en çok yer verilen kitabı (f:260) Öykü Unutmamaktır adlı kitabı olmuştur. Çalışmaya konu olan diğer kitaplarının değer sıklıklarına göre sıralaması ise şöyledir: Şehzadenin Yolculuğu (f:251), Öykülerle Atasözleri: Söz Kulağa Yazı Uzağa (f:224), Kaybolmasınlar Diye (f:224), Dedemin Cenneti (f:197), Öykülerle Deyimler: Uzun Lafın Kısası (f:186), İşte

Senin Hikayen (f:165), Dünya Hayal Kurma Günü (f:138), Zafere Yürüyüş: 30 Ağustos (f:129), Deyim Deyim Ne Deyim (f:106), Demir Adamlar (f:95), Bak Sen Şu İşe: İşler Güçler Beni Bekler (f:95), Ben Öykülere İnanırım (f:92), Adım Adım Cumhuriyet: 29 Ekim (f:92), Egemenlik Ulusundur: 23 Nisan (f:87), Oyun Delisi (f:78), Yeni Bir Başlangıç: 19 Mayıs (f:76), Sevginin Gizli Tarifi (f:75), Hollanda Kralı Bo (f:42). Değerlerin sıklıkları incelenirken kitap sayfa sayılarının da dikkate alınması gerektiği göz ardı edilmemelidir. Çocuklara yönelik yazılmış olan kitaplar sayfa sayısı bakımından az olduğu için değer sıklıkları da yetişkinlere yönelik yazılan kitaplara göre daha az tespit edilmiştir. Ancak kendi içerisinde değerlendirildiğinde çocuk kitaplarının sosyal değerlerin aktarımı konusunda oldukça zengin olduğu görülmektedir. Ayrıca yazarın deyim ve atasözlerinin aktarımı konusunda oldukça başarılı olduğu görülmektedir. Eserlerinin çoğunda deyim ve atasözlerine yer vererek sosyal değerlerin aktarımında önemli bir rol oynamaktadır.

Alanyazın incelendiğinde değer kavramı üzerine birçok çalışmanın yer aldığı görülmektedir. Düz (2023), Şermin Yaşar'ın çocuk kitaplarında yer alan değerleri incelemiş ve şu sonuca ulaşmıştır: Bu çalışmada Şermin Yaşar'ın çocuk kitapları MEB Değerler Eğitimi Yönergesinde verilen yirmi yedi değere göre incelemeye alınmış ve yapılan çalışmanın sonucuna göre kitaplarda en çok yer verilen değer sevgi değeri (f:164) olduğu görülmektedir. En çok yer verilen ikinci değer ise bağımsız ve özgür düşünebilme değeri (f:142) olmuştur. En az yer verilen değer ise alçak gönüllülük değeri (f:1) olduğu görülmektedir. Yapılan çalışmada değerler MEB Değerler Eğitimi Yönergesinde verilen yirmi yedi değere göre incelenmiştir. Bu yönüyle bu çalışmadan ayrılmaktadır. Ancak en çok yer verilen değer sevgi değeri olarak ön plana çıkmaktadır. Bu çalışmada sevgi değeri anne baba sevgisi, evlat sevgisi, doğa sevgisi, insanları sevmek ve vatan sevgisi gibi detaylandırıldığı için sıklıkları az tespit edilmiştir ancak toplamına bakıldığında bu çalışmada da sevgi değerine sıkça yer verildiği görülmektedir. Çalışmanın sevgi değerine yer verme sıklığı konusunda bu çalışmayla benzerlik gösterdiği görülmektedir.

Nefise Atçakarlar'ın inceleme kapsamındaki Ustalar Ustası Mimar Sinan, İnanılmaz Evliya Çelebi ve Tükenmez Kalem, Türkçenin Ustaları ve Çılgın Yöntemleri, Osmanlıda Sanatçılar ve Çılgın Yöntemleri, Dâhiler ve Çılgın Yöntemleri ve Mevlâna Sevgi Güneşi kitaplarında değerlerin yer alma düzeyi birbirinden farklılık

göstermektedir. Kitaplarda en çok ifade edilen değer saygı (f:89) kök değeri iken, en az ifade edilen kök değerin ise dürüstlük (f:5) kök değeri olduğu görülmektedir. Bununla beraber sevgi kök değerine ilişkin 83 ifade; yardımseverlik kök değerine ilişkin 46 ifade; sabır kök değerine ilişkin 27 ifade; vatanseverlik kök değerine ilişkin 26 ifade; sorumluluk kök değerine ilişkin 18 ifade; dostluk kök değerine ilişkin 14 ifade; öz denetim kök değerine ilişkin 8 ifade ve adalet kök değerine ilişkin 7 adet ifade yer almaktadır (Kurtoğlu Nar, 2024). Yapılan çalışmanın sonucuna göre en çok tespit edilen değer saygı değeri, ikinci olarak tespit edilen değer sevgi değeri olmuştur. En az tespit edilen değer ise dürüstlük değeri olmuştur. Saygı ve sevgi değerleri en çok yer verilen değerler olarak görülmektedir. Yapılan bu çalışmada ise sevgi değeri anne baba sevgisi, evlat sevgisi, doğa sevgisi, insanları sevmek ve vatan sevgisi gibi detaylandırıldığı için sıklıkları az tespit edilmiştir ancak toplamına bakıldığında çalışmanın sevgi değerine yer verme konusunda bu çalışmayla benzerlik gösterdiği görülmektedir.

Cahit Zarifoğlu'nun kaleme aldığı hikâyelerin barındırdığı değerler yönünden incelenmesi adlı çalışmada elde edilen sonuçlara göre hikayelerde en fazla tespit edilen değer sevgi değeri (f:18) olmuştur. Hikayelerde yer verilen diğer değerlerin sıklıkları ise sırasıyla şu şekildedir: sorumluluk değeri (f:15), saygı değeri (f:12), cesaret-liderlik değeri (f:9), aile birliğine önem verme ve misafirperverlik değerleri (f:8), şefkat-merhamet değeri (f:7), nazik olma değeri (f:6), dostluk değeri (f:5), yardımlaşma-dayanışma değeri (f:4), hoşgörü, özgüven, doğruluk-dürüstlük, iyilik yapmak, estetik duyguların geliştirilmesi değerleri (f:3), adil olma, iyimserlik, selamlaşma, çalışkanlık, fedakarlık değerleri (f:2), empati, paylaşımcı olmak ve selamlaşma değerleri (f:1) tespit edilmiştir (Aslan, 2019). Yapılan çalışmanın sonucuna göre en çok tespit edilen değer (f:18) sevgi değeridir. En az tespit edilen değerler ise (f:1) empati, paylaşımcı olmak ve selamlaşma değerleri olmuştur. Çalışmanın sonucuna göre en çok yer verilen değer konusunda yukarıda da belirtilen sebepler dolayısıyla sevgi değeri olarak benzerlik görülmektedir. Ancak az yer verilen değerler konusunda bu çalışma ile ayrıldığı görülmektedir.

Yumuş (2017) tarafından yapılan çalışmada, Orhan Kemal adlı yazarın kaleme aldığı roman türündeki eserler incelenmiş ve bu romanlarda otuz adet sosyal değer tespit edilmiştir ve tespit edilen değerlerden en çok yer verilen sekiz değer çalışmaya

konu edilmiştir. Yumuş tarafından yapılan çalışma neticesinde romanlarda en çok tespit edilen değer (f:2923) saygı değeri olduğu belirtilmiştir. Yapılan bu çalışmada ise Orhan Kemal'in roman türündeki eserleri incelenmiş, eserlerde otuz sosyal değer tespit edilmiş olup elde edilen verilerden yola çıkarak eserlerde en çok yer verilen sekiz değer incelenmiştir. Bu sekiz değer ise şunlardır: Saygı, duyarlılık, hoşgörü, sevgi, doğruluk, sorumluluk, namus, dindarlık. Bu sekiz değere ait bulgulara yer verilirken diğer yirmi iki değere ait frekans değerleri verilmiş ancak bu değerlere ait bulgulara yer verilmemiştir. Çalışmada elde edilen verilerden hareketle en çok tespit edilen değer saygı değeri (f:2923) olduğu görülmüştür. Diğer değerlerin sıklıkları ise sırasıyla şöyledir: duyarlılık değeri (f:2055), hoşgörü değeri (f:2039), sevgi değeri (f:1672), doğruluk değeri (f:1667), sorumluluk değeri (f:1622), namus değerine (f:1169), dindarlık değeri (f:809). Belirlenen otuz değer arasından en az tespit edilen değer ise sadakat değeri (f:7) olarak belirtilmiştir. Yapılan çalışmada en çok yer verilen değerlerin saygı, duyarlılık, hoşgörü ve sevgi değerleri olduğu görülmektedir. En fazla yer verilen değerler açısından incelendiğinde çalışmanın, bu çalışmadaki saygı ve sevgi değerlerinin daha detaylı olduğu göz önünde bulundurularak toplam sıklıklarına bakıldığında benzer oldukları görülmektedir. En az yer verilen değer ise sadakat değer olarak tespit edilmiştir. Bu bağlamda yapılan bu çalışmayla ayrıldığı görülmektedir.

Hanzade Servi'nin eserlerinin kök değerler açısından incelenmesi adlı araştırma sonucunda ise genel olarak eserlerde tüm değerler var olsa da adalet ve vatanseverlik değerinin kitaplarda ya olmadığı ya da değer eğitimi için zayıf kaldığı görülmüştür. Bundan dolayı kitaplar adalet (f:26) ve vatanseverlik (f:16) değerlerinin eğitimi için kullanılması durumunda hedefe ulaştırmayacaktır. İncelenen kitaplar arasında en sık verilen üç değer dostluk (f:185), sevgi (f:147) ve yardımseverlik (f:107) olarak sıralanmıştır. İncelenen on üç kitabın on ikisinde en sık verilen değer bu üç değerden biri olmuştur. Yalnızca Kalamar Pansiyon isimli kitapta öz denetim (f:11) değeri en sık verilen değerdir (Güvensoy, 2024). Yapılan bu çalışmada da en çok kullanılan değerler olarak dostluk ve sevgi değerleri ön plana çıkmaktadır. Bu değerlerin genel anlamda samimiyet değeri örtüştüğü görülmektedir. Samimiyet değeri bu değerleri de içeren bir değer olduğundan elde edilen bulgular ile yapılan bu çalışma benzerlik içermekte iken adalet ve vatanseverlik değerlerine yer verme

bakımından çalışmalar ayrılmaktadır. Habib Bektaş'ın eserlerinde bu değerlere daha fazla yer verildiği görülmektedir.

Çelik (2025)'in yaptığı çalışmada incelenen kitapların tamamında en çok işlenen değer sevgi, en az kullanılan kök değerin ise vatanseverlik kök değeri olduğu tespit edilmiştir. Kök değerlerin kullanım oranları, en fazla olandan en az olana doğru sıralandığında şu sonuç elde edilmiştir: Sevgi kök değeri (f:254), özdenetim kök değeri (f:160), yardımseverlik kök değeri (f:126), sorumluluk kök değeri (f:110), sabır kök değeri (f:100), dostluk kök değeri (f:89), adalet kök değeri (f:88), dürüstlük kök değeri (f:73), saygı kök değeri (f:61), vatanseverlik kök değeri (f:41). Yapılan incelemeler sonucunda, eserlerin on kök değeri içerdiği belirlenmiştir. Elde edilen bulgulara göre bu çalışmada da en çok yer verilen değer sevgi değeri olduğu görülmektedir. Sevgi ve samimiyet değerleri arasındaki bağ düşünülerek benzerlik olduğu görülmektedir. Az yer verilen değerlere göre ise çalışmaların birbirinden ayrıştığı görülmektedir. Habib Bektaş'ın eserlerinde en az yer verilen değer namuslu olmak değeri olduğu belirtilmiştir.

Alanyazında yapılan çalışmalarda ulaşılan sonuçlara genel olarak bakılacak olursa en fazla yer verilen değer sevgi ve saygı değerleri olduğu görülmektedir. Bu çalışmada ise en çok yer verilen değer samimiyet değeri olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Diğer çalışmalarda değer kriteri olarak genelde kök değerlerin ve MEB Değerler Eğitimi Yönergesi'nde verilen yirmi yedi değer araştırıldığı göz önünde bulundurularak sosyal değerler ile örtüşmediği görülmektedir. Yapılan bu çalışmada değerler daha detaylı bir şekilde ele alınmış ve özelleştirilmiştir. Bu bağlamda samimiyet değerinin, sevgi ve saygı gibi değerleri de içeren bir anlam ifade ettiği görülmektedir. Ayrıca diğer çalışmalarda sevgi değeri tek bir değer olarak ele alınırken bu çalışmada anne baba sevgisi, doğa sevgisi, evlat sevgisi, insanları sevmek, vatan sevgisi; saygı değeri ise atalara saygı, kültürel farklılıklara saygı, saygılı olma şeklinde çeşitlendirilmiş bundan dolayı da sıklıkları diğer çalışmalara oranla daha az tespit edilmiştir. Ancak genel toplamına bakıldığında sevgi değerinin bu çalışmada da ön plana çıktığı görülmektedir. Diğer çalışmalarla bu bağlamda karşılaştırma yapılacak olursa benzerlik ön plana çıkmaktadır. Ayrıca bu çalışmada yeni bir sosyal değer belirleme formu uygulanarak sosyal değerlerin tespiti yapıldığı için diğer çalışmalarda yer verilmeyen birçok değere yer verilmiş ve bu değerler incelemeye alınmıştır.

Bundan dolayı tespit edilen değerler bağlamında diğer çalışmalarla ayrıştırmalar görülmektedir.

Habib Bektaş'ın öykü türündeki kitapları, yapılan çalışma neticesinde elde edilen sosyal değerler bağlamında incelendiğinde kitapların belirlenen değerler açısından oldukça zengin olduğu görülmektedir. Özellikle okul çağındaki çocuklara yönelik yazılmış olan kitaplarda bu değerlere sıkça yer verildiği dikkat çekmektedir. Bu bağlamda Habib Bektaş'ın öykü türündeki kitaplarının sosyal değerlerin aktarımı açısından önemli olduğu görülmektedir. Yine yetişkinlere yönelik yazılmış olan öykülerde de sosyal değerlerin aktarımına sıkça yer verildiği görülmektedir. Elde edilen değerlerin sıklığına bakıldığında sırasıyla samimiyet, din, aile, merhamet, insanları sevmek, yardımlaşma ve dayanışma, arkadaş, saygılı olma gibi değerlerin en fazla yer verilen değerler olduğu tespit edilmiştir. Bu değerler toplumun yapı taşlarını oluşturan ve insanın sosyal bir varlık olmasını sağlayan en önemli değerlerdendir. Tüm bunlar göz önünde bulundurularak yazarın hikayelerinin sosyal değerlerin aktarımı açısından önem arz ettiği görülmektedir.

5.2. Öneriler

Habib Bektaş'ın hikayelerinin sosyal değerler bağlamında incelendiği bu çalışmanın sonuçlarından hareketle şu önerilerde bulunulabilir:

- Habib Bektaş'ın hikayelerinden çocuklara yönelik olan kitapları sosyal değerler bağlamında zengin içerikli olduklarından dolayı Türkçe ders kitaplarında yer alan etkinliklerde Habib Bektaş'ın eserlerinden faydalanılabilir.
- Habib Bektaş'ın hikayelerinden çocuklara yönelik olan kitapları sosyal değerler bağlamında zengin içerikli olduklarından dolayı okul kütüphanelerinde ve sınıf kütüphanelerinde yer alabilir.
- Habib Bektaş'ın özellikle deyimler ve atasözleri ile ilgili birçok kitabı bulunmakta ve eserlerinde bu gibi söz varlıklarına oldukça sık yer vermektedir. Bu kitapları söz varlığı açısından da zengin olduğu için tavsiye edilebilir.
- Habib Bektaş'ın kitaplarındaki söz varlığı unsurları başka çalışmalarda incelenebilir.

- Habib Bektaş'ın hikayeleri bu çalışmada incelenmiştir. Başka çalışmalarda Habib Bektaş'ın diğer eserleri de bu kapsamda incelenebilir.

KAYNAKÇA

- Akay, İ., (2019). Ahmet Yılmaz Boyunağa'nın Çocuk Romanlarının Değerler Eğitimi Bağlamında İncelemesi. Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi, Sakarya.
- AKBAŞ, O., (2004). Türk Milli Eğitim Sisteminin Duyuşsal Amaçlarının (Değerlerinin) İlköğretim II. Kademedeki Gerçekleşme Derecesinin Değerlendirilmesi. Yayımlanmamış Doktora Tezi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Akyüz, Y., (2011). Türk Eğitim Tarihi (19. Baskı). Pegem Akademi Yayınevi, Ankara.
- Altun, S. A., (2003). Eğitim Yönetimi ve Değerler. Değerler Eğitimi Dergisi, 1(1), 7-17.
- Anar, S., (1983). Değerlerin Sosyolojik Açidan İncelenmesi. Çağdaş Eğitim Dergisi, Sayı 82, 8- 44.
- Arslandoğlu, İ., (2005). Türk Değerleri Üzerine Bir Değerlendirme. Felsefe Dünyası Dergisi, 41, 64-77.
- Aslan, C., (2019). Cahit Zarifoğlu Hikâyelerinin Değerler Açısından İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, Necmettin Erbakan Üniversitesi, Konya.
- Aydın, İ., & Öksüz, A. (2021). Çocuk Kitaplarının Değerler Eğitimi Açısından İncelenmesi. RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi, (25), 579-619.
- Aydın, M., (2003). Gençliğin Değer Algısı: Konya Örneği. Değerler Eğitimi Dergisi, 1 (3), 121-144.
- Aypay, A., Cemaloğlu, N., vd., (2014). Bilimsel Araştırma Yöntemleri. Anı Yayıncılık, Ankara.
- Bektaş, H., (2012). Hollanda Kralı Bo. Top Yayıncılık.
- Bektaş, H., (2013). Dedemin Cenneti. Deli Dolu.
- Bektaş, H., (2014). Oyun Delisi. Top Yayıncılık.
- Bektaş, H., (2016). Ben Öykülere İnanırım (2.Basım). Deli Dolu.
- Bektaş, H., (2017). Kaybolmasınlar Diye (2. Baskı). Deli Dolu.
- Bektaş, H., (2018). Öykülerle Deyimler Uzun Lafın Kısası (11.Baskı). Tudem.
- Bektaş, H., (2019a). Bak Sen Şu İşe: İşler Güçler Beni Bekler (2.Basım). Altın Kitaplar.
- Bektaş, H., (2019b). Dünya Hayal Kurma Günü. Tudem.
- Bektaş, H., (2019c). İşte Senin Hikayen (3. Baskı). Altın Kitaplar.
- Bektaş, H., (2019d). Zafere Yürüyüş: 30 Ağustos. Altın Kitaplar.

- Bektaş, H., (2020a). Öykülerle Atasözleri Söz Kulağa Yazı Uzağa (15.Baskı). Tudem.
- Bektaş, H., (2020b). Sevginin Gizli Tarifi (4.Basım). Altın Kitaplar.
- Bektaş, H., (2020c). Yeni Bir Başlangıç: 19 Mayıs (2.Basım). Altın Kitaplar.
- Bektaş, H., (2021a). Öykü Unutmamaktır. Smirna Yayınları.
- Bektaş, H., (2021b). Şehzadenin Yolculuğu. Altın Kitaplar.
- Bektaş, H., (2023a). Demir Adamlar (3. Baskı). Parmak Çocuk.
- Bektaş, H., (2023b). Egemenlik Ulusundur: 23 Nisan (4.Basım). Altın Kitaplar.
- Bektaş, H., (2024a). Adım Adım Cumhuriyet: 29 Ekim (1.Basım). Altın Kitaplar.
- Bektaş, H., (2024b). Deyim Deyim Ne Deyim. Altın Kitaplar.
- Bozok, B., (2010). İlköğretim 8. Sınıf Görsel Sanatlar Dersinde Millî Değerlerin Kazanılmasında Millî Bayramlarımızın Etkisi (29 Ekim Cumhuriyet Bayramı ve Kurtuluş Savaşı Hikâyeleri Örneği). Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Bulut, S., (2011). Atasözlerinin Değerler Eğitimindeki Yeri. Yüksek Lisans Tezi, Karadeniz Teknik Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Trabzon.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö.E., Karadeniz, Ş., & Demirel, F., (2020). Bilimsel Araştırma Yöntemleri (28. Baskı). Pegem Akademi.
- Cresswell, J. W., Eğitim Araştırmaları: Nicel ve Nitel Araştırmaların Planlanması, Yürütülmesi ve Değerlendirilmesi (1. Baskı), Edam.
- Çelik, Ö., (2025). Muzaffer İzgü'nün 1980-1990 Yılları Arasında Yayımlanan Çocuk Kitaplarının Kök Değerler Eğitimi Açısından İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, İnönü Üniversitesi, Malatya.
- Çelikkaya, H., (1996). Fonksiyonel Eğitim Sosyolojisi. Alfa Yayınları, İstanbul.
- Çepni, S., vd., (2003). Fen Eğitiminin Amaçlarında Değişen Değerler: Fen- Teknoloji-Toplum. Değerler Eğitimi Dergisi, 1(4), 7-29.
- Dağ, M., (2024). Türkçe Öğretimi Kapsamında Değerler Eğitimi Programı Hazırlanması. Yüksek Lisans Tezi, Yıldız Teknik Üniversitesi, İstanbul.
- Dilmaç, B., (1999). İlköğretim Öğrencilerine İnsani Değerler Eğitimi Verilmesi ve Ahlaki Olgunluk Ölçeği ile Eğitimin Sınanması. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Dilmaç, B., (2002). İnsanca Değerler Eğitimi. Nobel Yayın Dağıtım, Ankara.
- Dilmaç, B., Deniz, M., Deniz M.E., (2009). Üniversite Öğrencilerinin Öz Anlayışları ile Değer Tercihlerinin İncelenmesi. Değerler Eğitimi Dergisi, 7(18): 9-24.
- Dikici, M., (2005). Türklerde Devlet. Akçağ Yayınları, Ankara.
- Düz, R., (2023). Şermin Yaşar'ın Çocuk Kitaplarının Değerler Eğitimi Açısından İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi, Erzurum.
- Elbir, B.& Bağcı, C. Değerler Eğitimi Üzerine Yapılmış Lisansüstü Düzeyindeki Çalışmaların Değerlendirilmesi. Electron. Turk. Stud. (2013), 8, 1321–1333.

- Erdem, A.T. & Tutar, H., (2020). Örnekleriyle Bilimsel Araştırma Yöntemleri ve Spss Uygulamaları. Seçkin.
- Erdoğan, Z., (1976). Değerler, Norm ve Sosyal Kontrol. MEB Yay., Ankara.
- Erdoğan, Z., (1989). Sosyal İlişkilere Analitik Bir Bakı. Yayınlanmamış Ders Notları, Elâzığ.
- Fichter, J., (2006). Sosyoloji Nedir. Anı Yayıncılık, Ankara.
- Giddens, A., (1993). Sosyolojiye Eleştirel Bir Giriş. Birey Yay., İstanbul.
- Güler, M. İ., (2019). Lutfiyye-i Vehbî Örneğinden Hareketle Değer Tasnifi Sorunu. International Journal of Languages' Education and Teaching, 1(7.1), 444-462.
- Gündoğan, A. O., (2007). Ben ve Öteki: Değerler Dünyasının Gerginliği. Değerler ve Eğitimi Uluslararası Sempozyumu, DEM Yayınları, 71–80, İstanbul.
- Güngör, E., (1998). Değerler Psikolojisi Üzerinde Araştırmalar (2. Basım). Ötüken Neşriyat, İstanbul.
- Güngör, E., (2010). Değerler Psikolojisi Üzerine Araştırmalar (4. Baskı). Ötüken Yayınları, İstanbul.
- Güven, S., (1999). Toplum Bilim. Ezgi Kitapevi, Bursa.
- Güvensoy, Ş. B., (2024). Hanzade Servi'nin Eserlerinin Kök Değerler Açısından İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, Necmettin Erbakan Üniversitesi, Konya.
- Gümüş, S., (2017). Değerler Eğitimi Bağlamında Aytül Akal'ın Çocuk Romanlarının Analizi. Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- Kağıtçıbaşı, Ç. ve Kuşdil, M. E., (2000). Türk Öğretmenlerinin Değer Yönelimleri ve Schwartz Değer Kuramı. Türk Psikoloji Dergisi, 15(45). 59–76.
- Karasar, N., (2011). Bilimsel Araştırma Yöntemi. Nobel Yayınları, Ankara.
- Kavcar, C., (1982). Edebiyat ve Eğitim. A.Ü.S.B.F. ve Basın Yayın Yüksek Okulu Basımevi, Ankara.
- Kurtoğlu Nar, F., (2024). Nefise Atçakarlar'ın Kitaplarının Değerler Eğitimi Açısından İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi.
- Kuru, H., (2016). Ayşe Yamaç'ın Çocuk Romanlarının Değerler Eğitimi ve Dil Zenginliği Açısından İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, Uşak Üniversitesi, Uşak.
- MEB., (2006). Türkçe Dersi Öğretim Programı Kılavuzu. MEB Yayınları, Ankara.
- MEB., (2019). İlkokul ve Ortaokul Türkçe Dersi Öğretim Programı ve Kılavuzu (1,2,3,4,5,6, 7 ve 8. sınıflar). MEB Yayınları, Ankara.
- Naylor, D. T. ve Diem, R. A., (1987). Elementary and middle school social studies. Random House, New York.
- Özkul, O., (2015). Türk Kimliğini Oluşturan Ortak Kültürel Değerler. Hak İş Uluslararası Emek ve Toplum Dergisi, 4(8), 166-185.

- Özbay M. Ve Karakuş Tayşi E., (2011). Dede Korkut Hikâyelerinin Türkçe Öğretimi ve Değer Aktarımı Açısından Önemi. Pegem Eğitim ve Öğretim Dergisi, 1(1), 21-31.
- Özensel, E., (2003). Sosyolojik Bir Olgu Olarak Değer. Değerler Eğitimi Dergisi, 1(3), 17-239.
- Özensel, E., (2004). Türk Gençliğinin Değerleri: Liseli Gençlik Üzerine Bir Araştırma. Doktora Tezi, Sakarya Üniversitesi, Sakarya.
- Sak, R., Şahin Sak, İ. T., Öneren Şendil Ç. ve Nas E., (2021). Bir Araştırma Yöntemi Olarak Doküman Analizi. Kocaeli Üniversitesi Eğitim Dergisi, 4(1), 227-250.
- Sarı, E., (2005). Öğretmen Adaylarının Değer Tercihleri: Giresun Eğitim Fakültesi Örneği. Değerler Eğitimi Dergisi, 3 (10), 73-88.
- Sarıgül, A., (2022). Dünün ve Bugünün Işığında Kültür Analizi. Sosyal ve Beşerî Bilimler Araştırmaları, 181–190. Fenomen Yayıncılık.
- Senemoğlu, N., (2003). Türkiye’de Sınıf Öğretmeni Yetiştirme Uygulamaları, Sorunları, Öneriler. Sınıf Öğretmeni Yetiştirme Ulusal Sempozyum, Sivas.
- Şahin, M., (2022). Gündelik Hayatın İçinde Değerler ve Değerlerin Toplumsal Boyutları. Düşünce Dünyasında Türkiz, 13(3), 51-81.
- Şen, Ü., (2008). Altıncı Sınıf Türkçe Ders Kitaplarındaki Metinlerin İlettiği Değerler Açısından İncelenmesi. Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi, 1(5), 763-780.
- Tokdemir, M. A., (2007). Tarih Öğretmenlerinin Değerler ve Değerleri Eğitimi Hakkındaki Görüşleri. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Karadeniz Teknik Üniversitesi/ Sosyal Bilimler Enstitüsü, Trabzon.
- Tulumcu, F. İ., & Tulumcu, F. M., (2015). İlköğretim İkinci Kademe Türkçe Dersi Programlarında Yer Alan Değerler. Değerler Eğitimi Dergisi, 13(29), 535-559.
- Türk Dil Kurumu, (2023). Güncel Türkçe Sözlük (12. Baskı). Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara.
- Ulusoy, K., & Arslan, A., (2014). Değerli Bir Kavram Olarak “Değer ve Değerler Eğitimi. Farklı Yönleri ile Değerler Eğitimi, 2-15.
- Yaman, H., Taflan, S., & Çolak, S., (2009). İlköğretim İkinci Kademe Türkçe Ders Kitaplarında Yer Alan Değerler. Değerler Eğitimi Dergisi, 7(18), 107-120.
- Yaman, E., (2016). Değerler Eğitimi (4. Baskı). Akçağ Yayınları, Ankara.
- Yapıcı, A. ve Zengin, Z. S., (2003). İlahiyat Fakültesi Öğrencilerinin Değer Tercih Sıralamaları Üzerine Psikolojik bir Araştırma: Çukurova Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Örneği. Değerler Eğitimi Dergisi, 1(4), 173-206.
- Yazıcı, K., (2006). Değerler Eğitimine Genel Bir Bakış. TÜBAR. Cilt XIX, 499-532.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H., (2018). Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri. Seçkin Yayıncılık, Ankara.

Yıldırım, S. G., & Demirel, M., (2019). Türk Tarihinde Değerler ve Değerler Eğitimi Üzerine Bir İnceleme. Eğitim Kuram ve Uygulama Araştırmaları Dergisi, 5(1), 92-99.

Yumuş, S., (2017). Orhan Kemal'in Romanlarında Sosyal Değerler. Yüksek Lisans Tezi, Uludağ Üniversitesi, Bursa.

İnternet Kaynakları

https://tr.wikipedia.org/wiki/Habib_Bektas

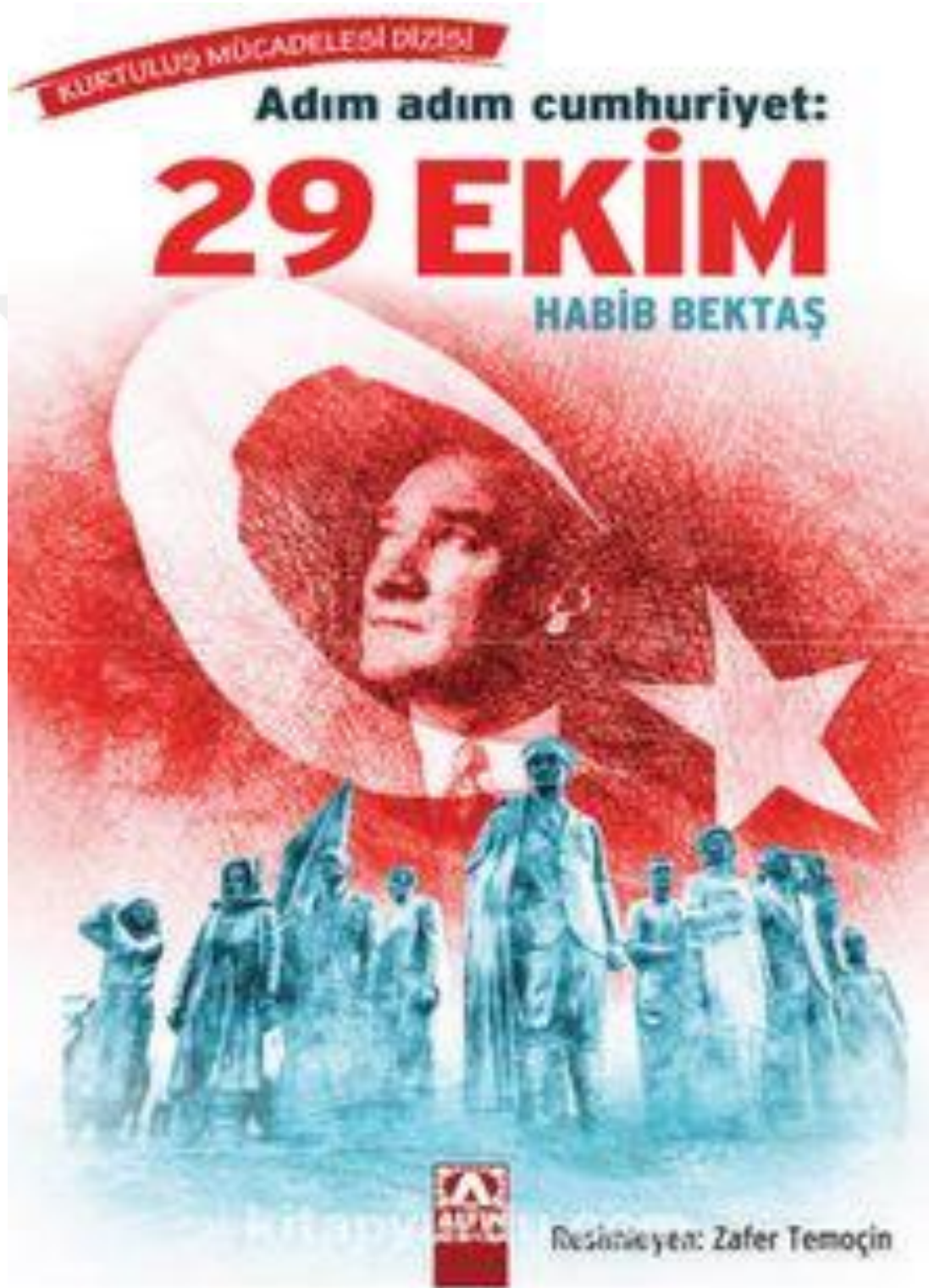
<https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/bektas-habib>

EKLER

EK 1. Araştırmaya Konu Olan Kitaplar

Ek 1’de veri kaynağı olan kitapların kapağına yer verilmiştir.

Habib Bektaş
**Bak Sen
Şu İşe**
İşler Güçler Beni Bekler

Resimleyen
Ece Zeber

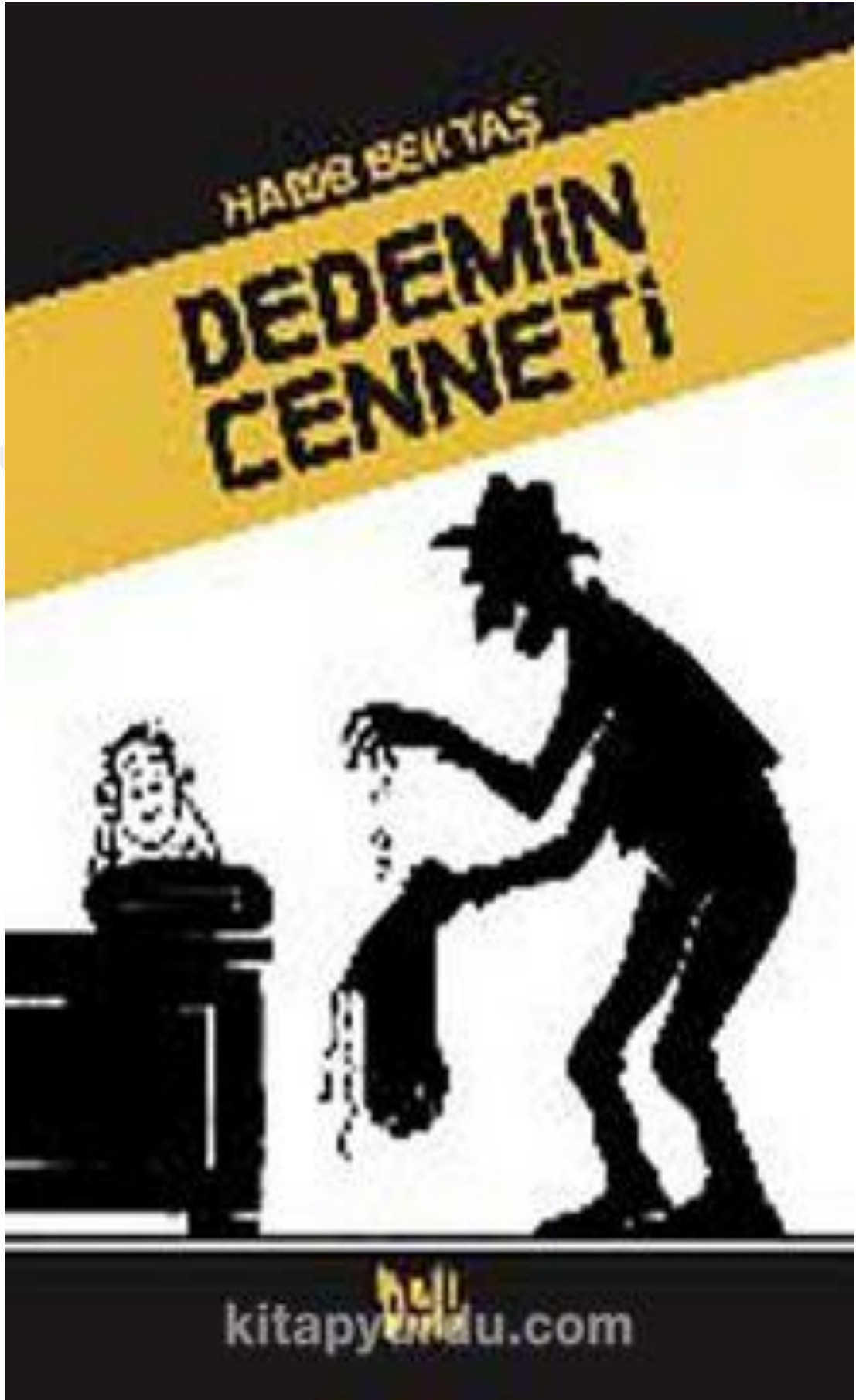

BEN ÖYKÜLERE İNANIRIM

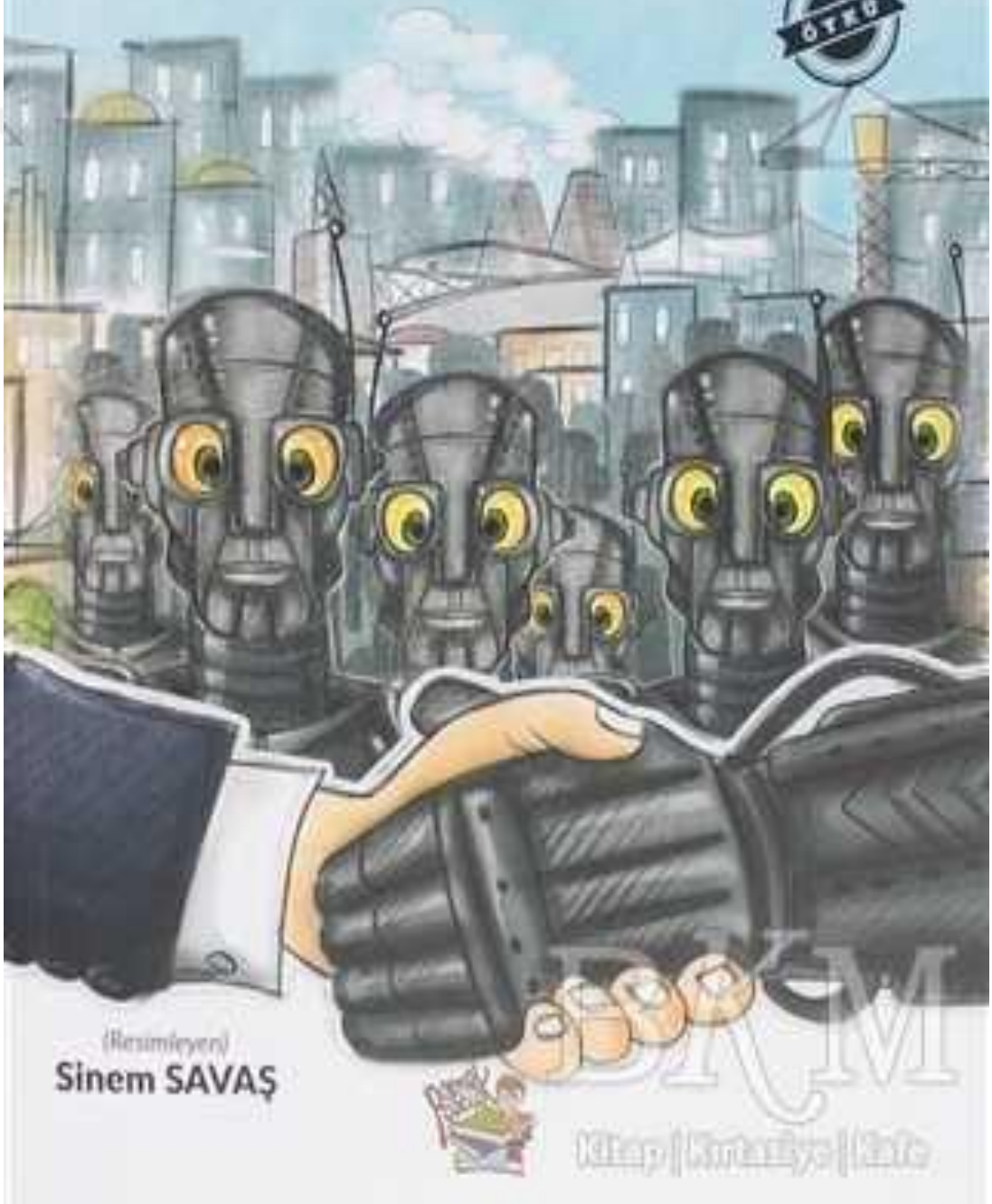
Habib Bektaş

Delidolu kitappyurdu.com

Habib Bektaş

DEMİRADAMLAR

HABİB BEKTAŞ

Dünya Hayal Kurma Günü

kitapstudem.com

HABİB BEKTAS

Dünya Hayal Kurma Günü

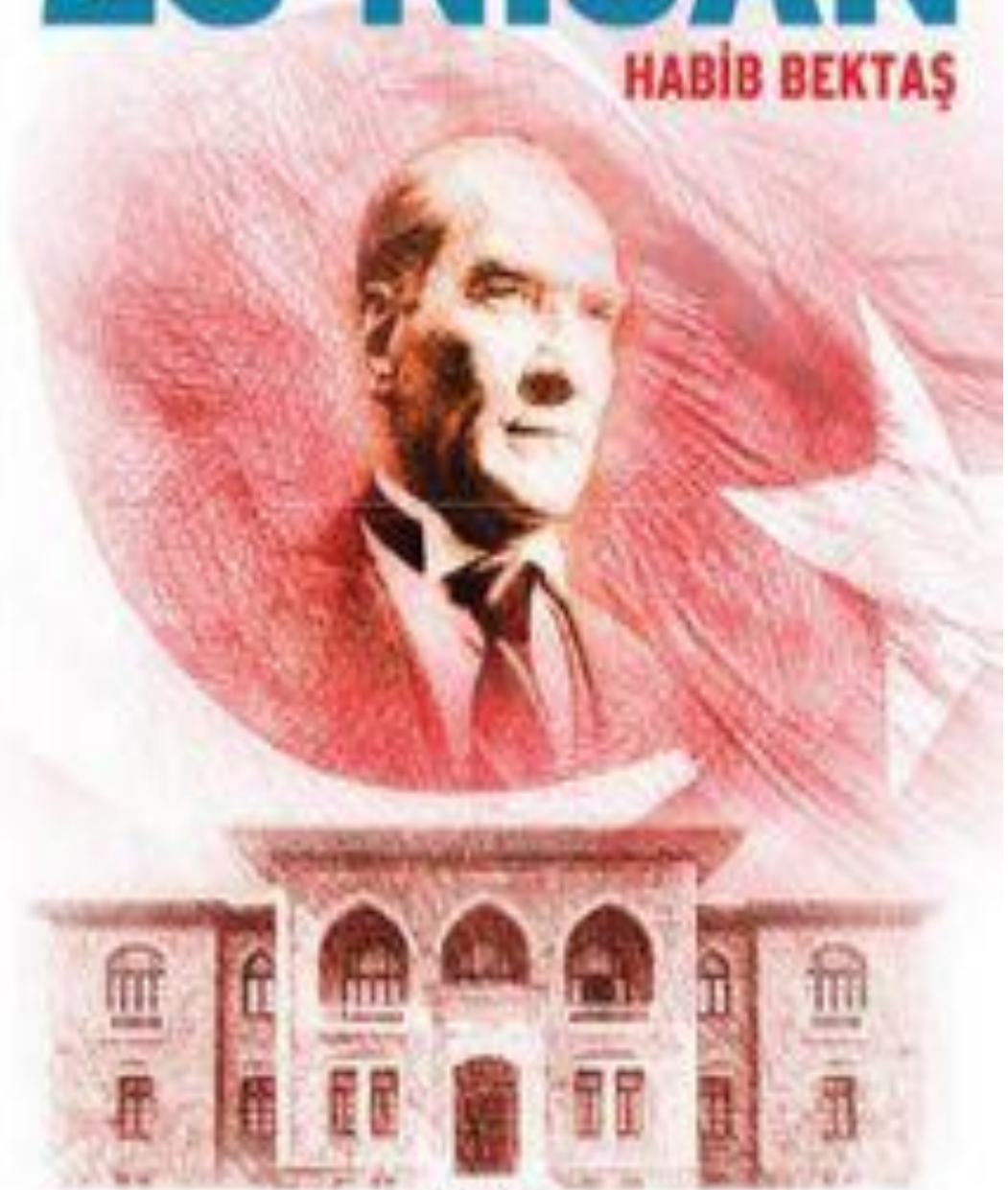
kitapstudem.com

KURTULUŞ MÜCADELESİ DİZİSİ

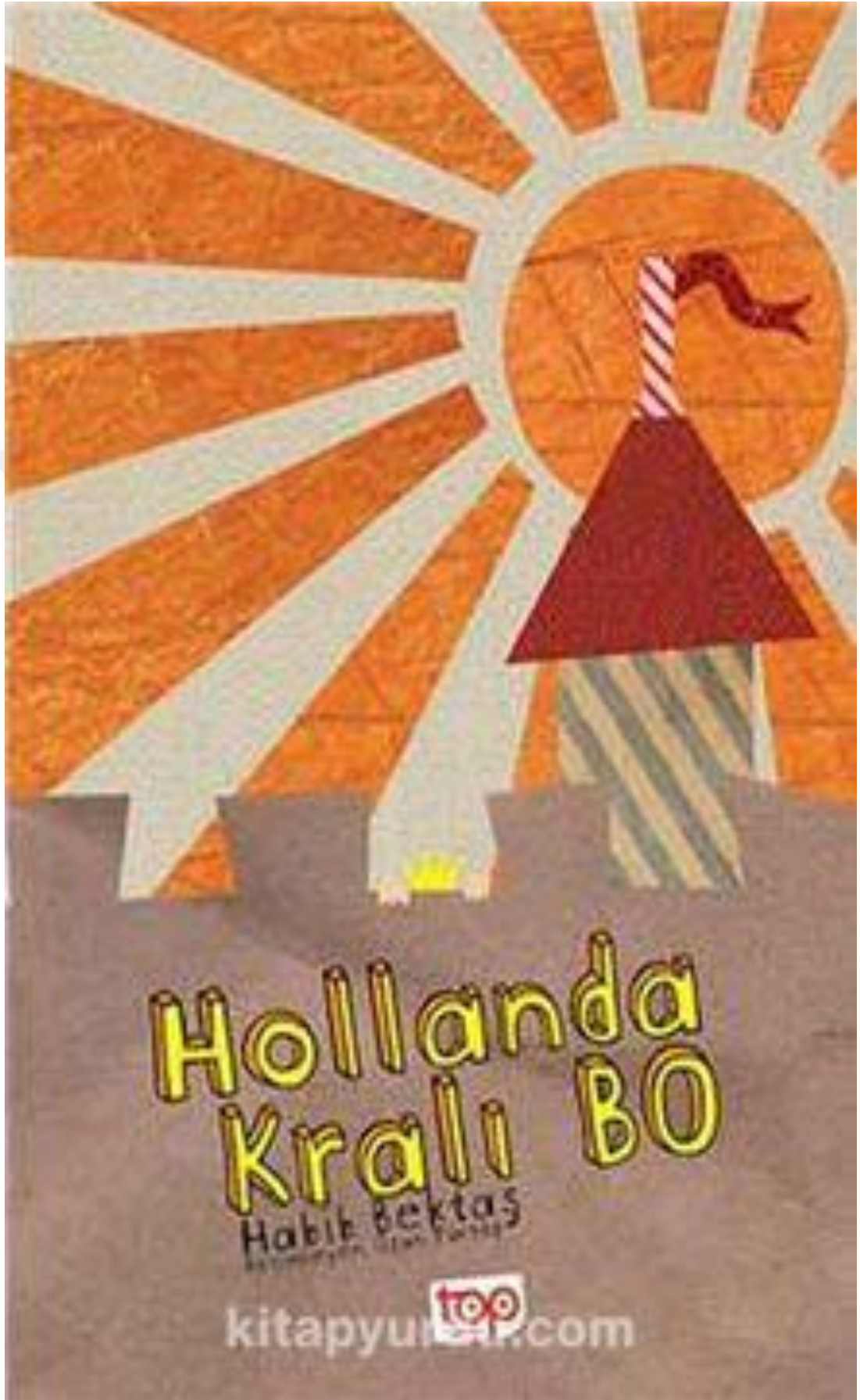
Egemenlik ulusundur:

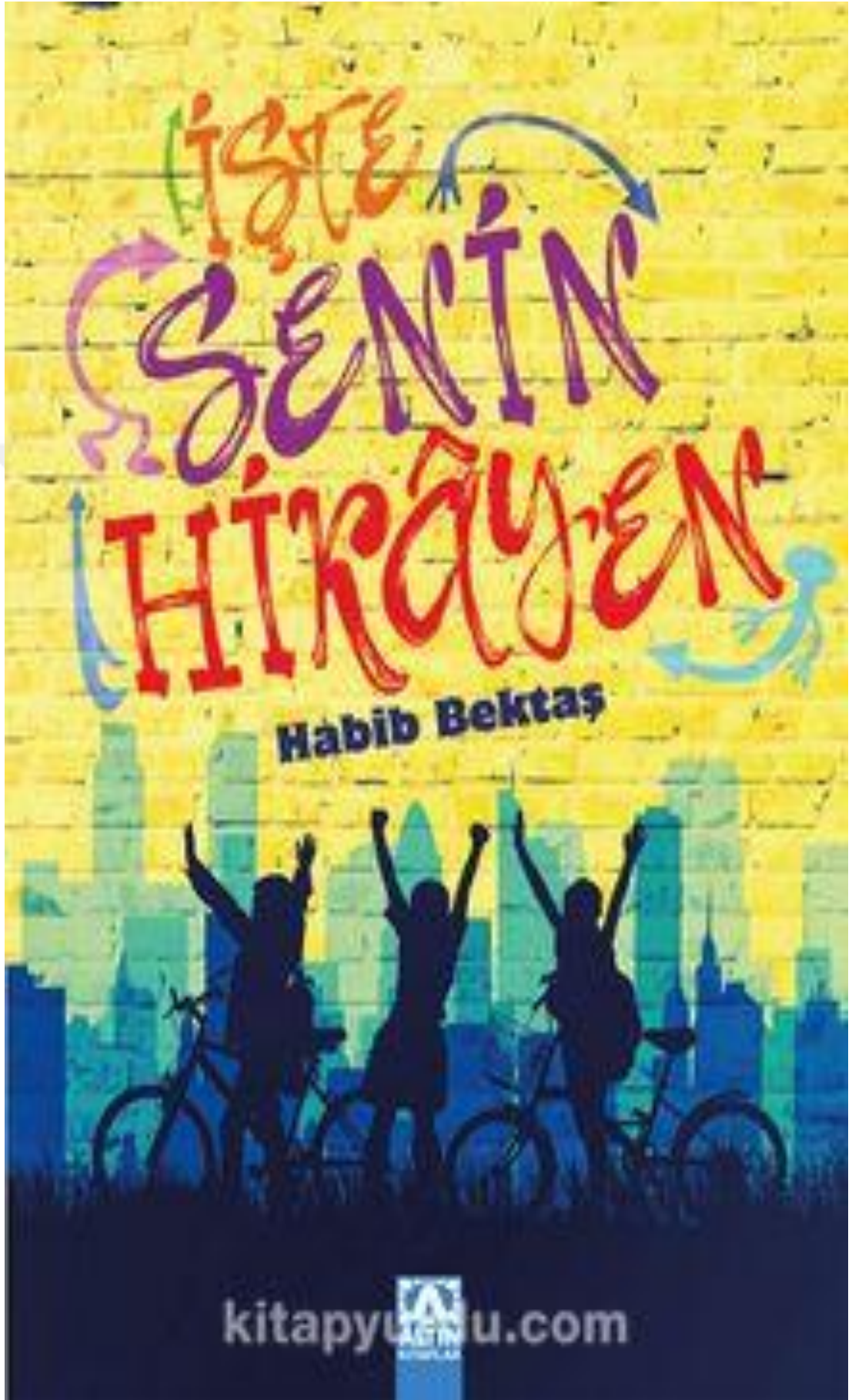
23 NİSAN

HABİB BEKTAŞ

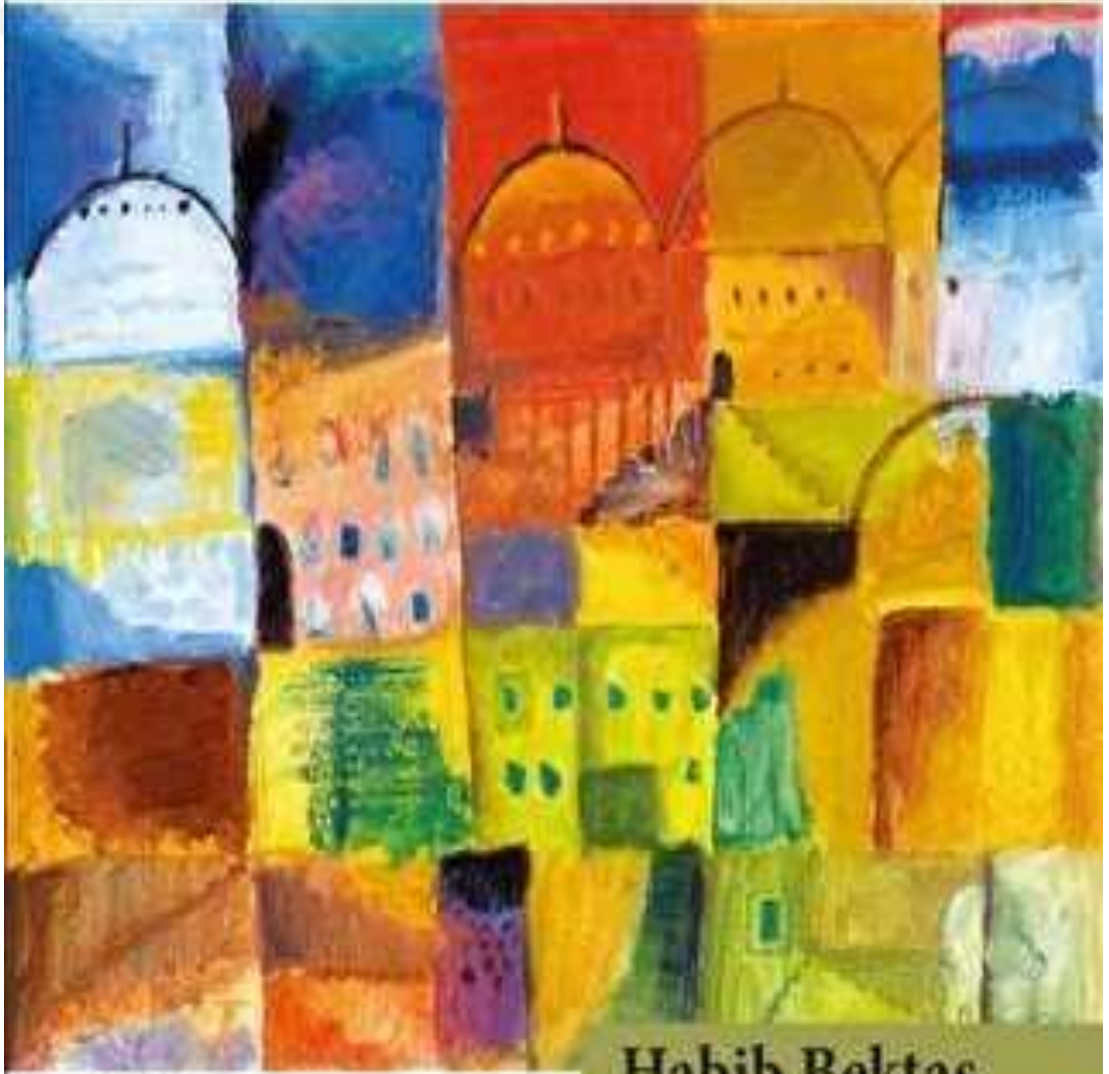

Resimleyen: Zafer Temoçin

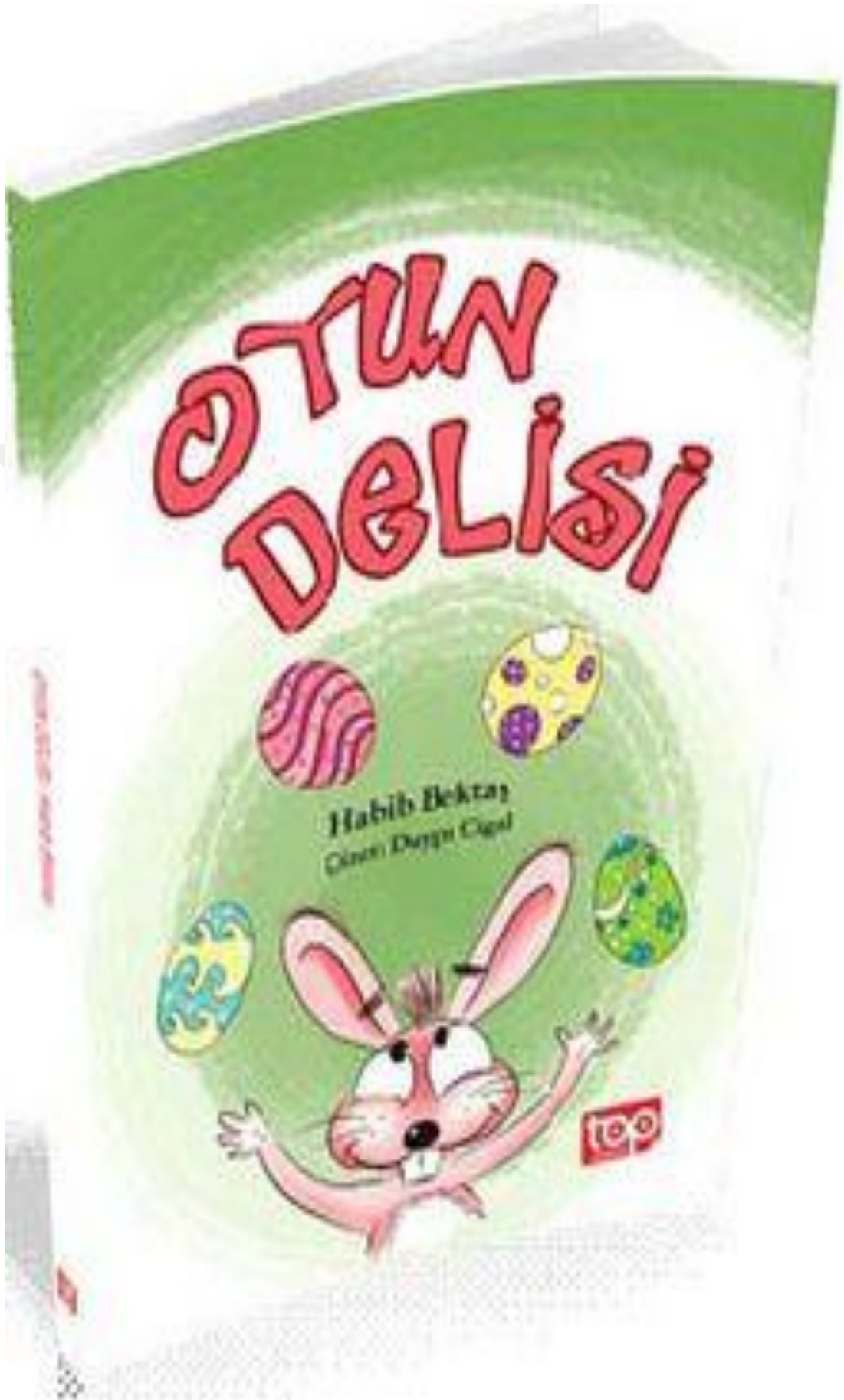

KAYBOLMASINLAR DİYE

Habib Bektaş

DeLi

Habib Bektaş

Öykü Unutmamaktır

SMİRNA
YAYINLARI
ÖYKÜ

BKM

Kitap | Kırtasiye | Kafe

ÖYKÜLERLE ATASÖZLERİ

Söz kulağa Yazı uzağa

HABİB
BEKTAŞ

kitapyurdu.com

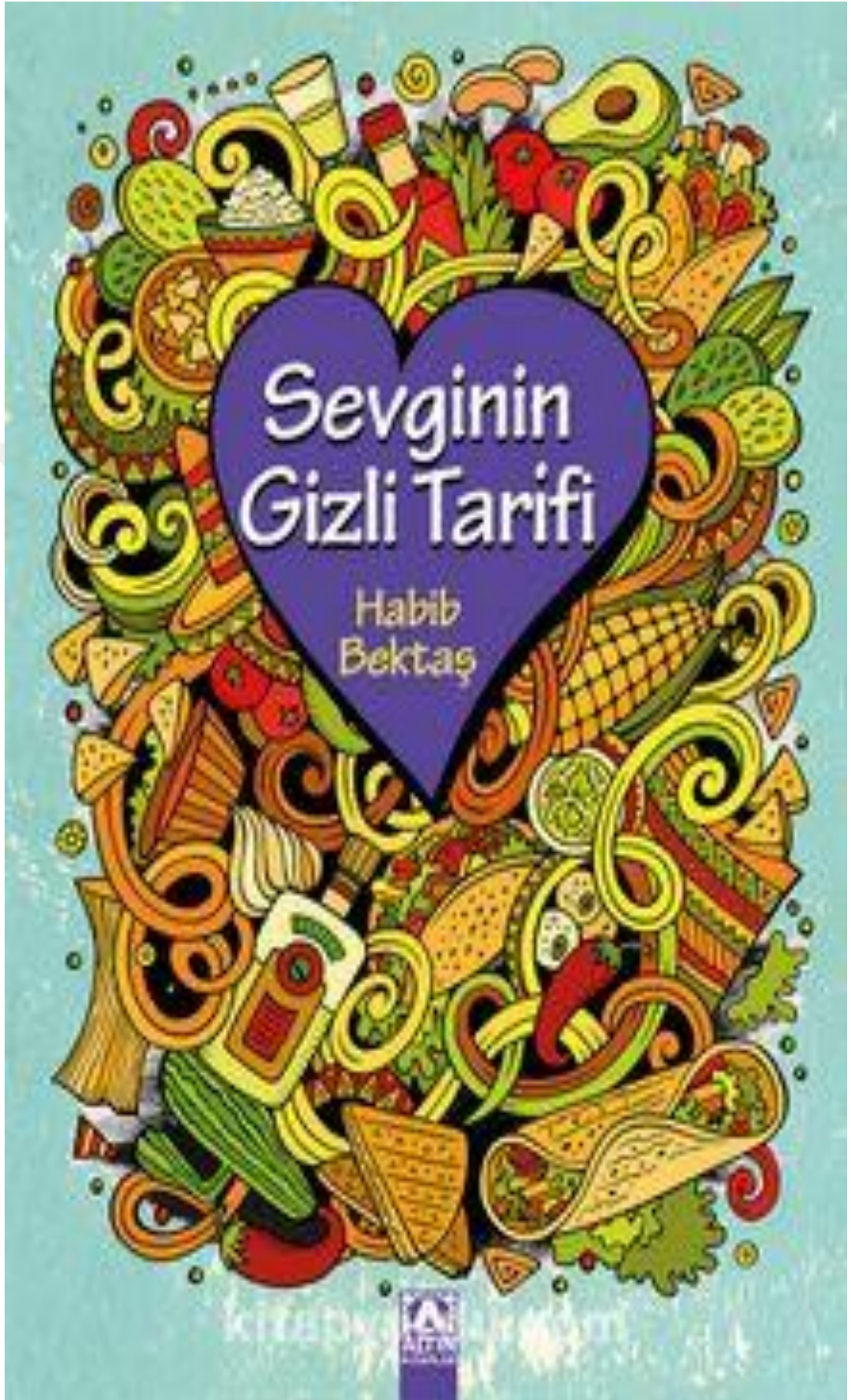
ÖYKÜLERLE DEYİMLER

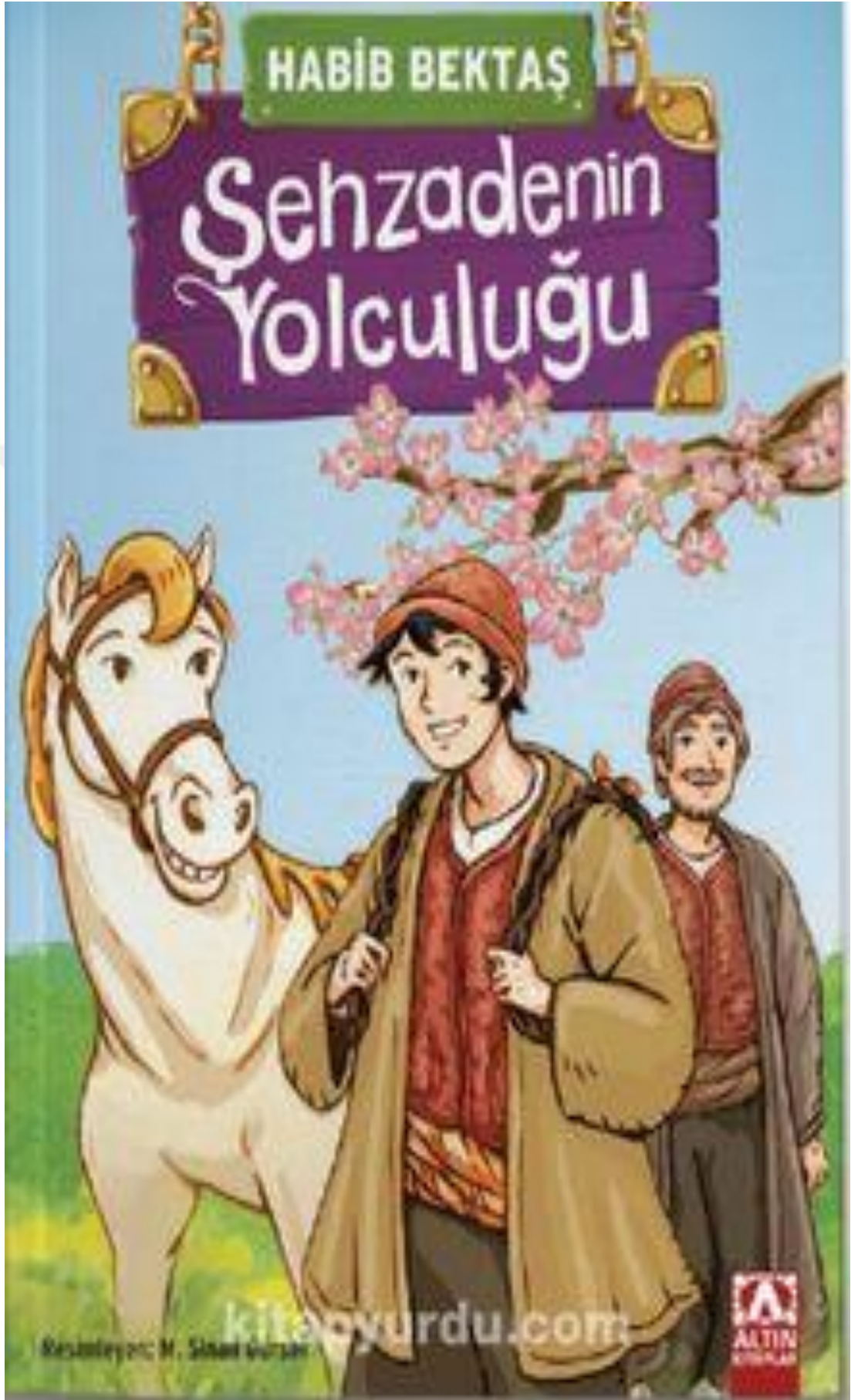
UZUN LAFIN KISA SI

FABRİ
BEKTAS

kitapyardi.com

KURTULUŞ MÜCADELESİ DİZİSİ

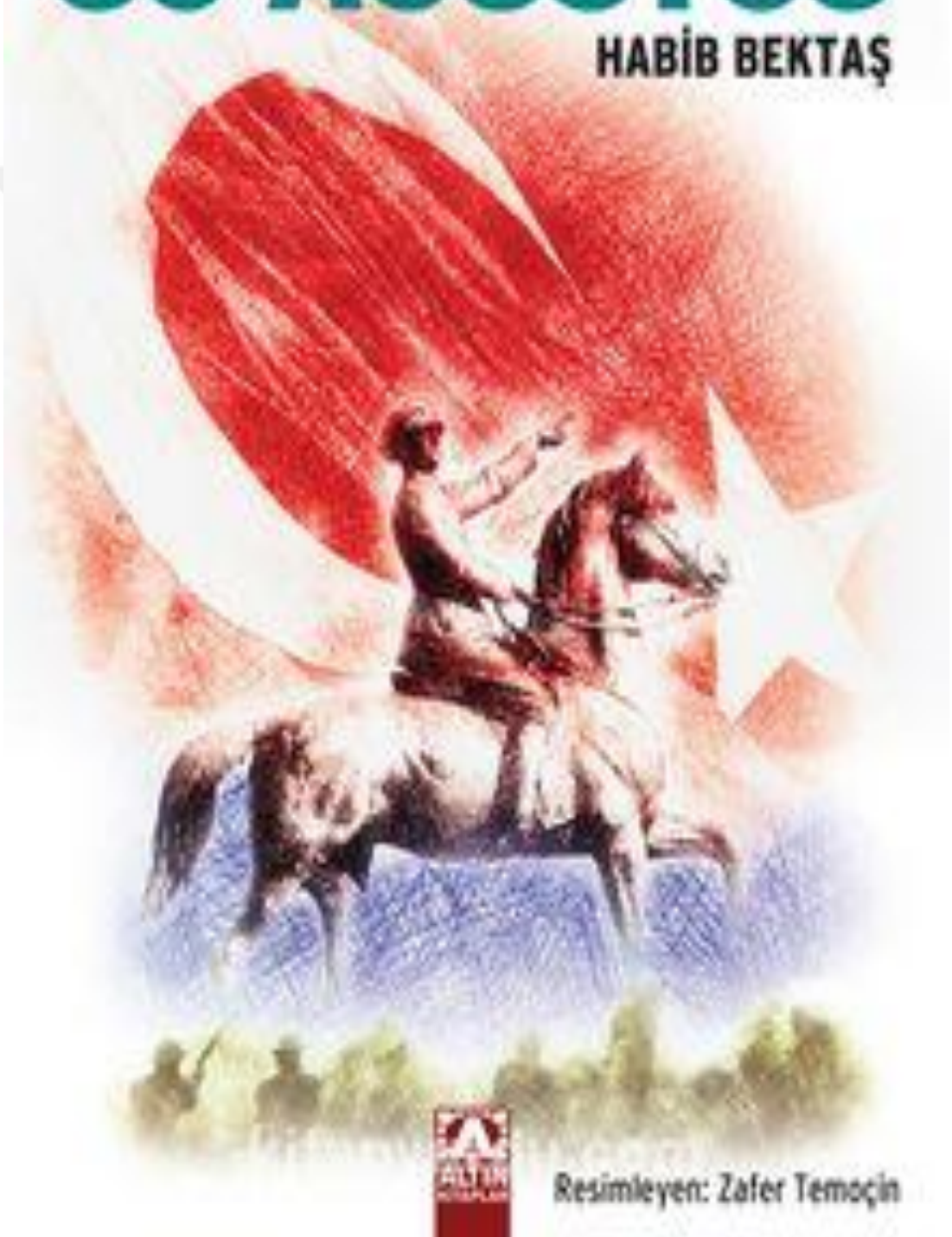
Yeni bir başlangıç: **19 MAYIS** HABİB BEKTAŞ

KURTULUŞ MÜCADELESİ DİZİNİ

Zafere yürüyüş: 30 AĞUSTOS

HABİB BEKTAŞ

ÖZ GEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler	
Adı Soyadı	Resul Altaş
Doğum Yeri ve Tarihi	
Eğitim Durumu	
Lisans Öğrenimi	Necmettin Erbakan Üniversitesi
Yüksek Lisans Öğrenimi	Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi
Bildiği Yabancı Diller	İngilizce
Bilimsel Faaliyetler	Dil Becerileri Öğretiminde Kullanılan Yöntem ve Tekniklerin 5.Sınıf Türkçe Ders Kitaplarında Kullanımının İncelenmesi (2024)- seminer sunumu
İş Deneyimi	
Stajlar	
Projeler	
Çalıştığı Kurumlar	Millî Eğitim Bakanlığı
İletişim	
E-posta Adresi	
Yüksek Lisans Mezuniyet Tarihi	